ದೇಸಾಂತರ್ ಥಾವ್ನ್ ಬಂಧಡೆಕ್

(ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್)

ದೊ. ಪಿಯುಸ್ ಫಿದೆಲಿಸ್ ಪಿಂಟೊ

ದೇಸಾಂತರ್ ಥಾವ್ನ್ ಬಂಧಡೆಕ್

(ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್)

ದೊ. ಪಿಯುಸ್ ಫಿದೆಲಿಸ್ ಪಿಂಟೊ

ಸಮನ್ವಯ ಪ್ರಕಾಶನ್
ಮಂಗ್ಳುರ್

DESAANTAR THAVN BANDHADEK - Karavalintle Konkani Kristanv
(From Migration to Captivity-Konkani Christians Coastal Karnataka)
by Dr Pius Fidelis Pinto

First Edition 1999 - 2000 copies
Second Edition 2001 - 2000 copies
Price: Rs. 30/-

Published and printed by
SAMANVAYA PRAKASHANA
9, Shivabagh Commercial Complex
Kadri, Mangalore - 575 002.
D.K. District, Karnataka, India.

Email: samanvaya9@hotmail.com

ಕಶ್ಟಾಂತ್ ಆನಿ ಸಂತೊಸಾಂತ್
ಮೊಜೊ ಮಿತ್ರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ

ಮಾನಾಧಿಕ್ ದೊತೊರ್ ರೊನಾಲ್ಡ್ ಕುತಿನ್ಹಾಕ್

(ಸ್ಥಾಪಕ್ ನಿರ್ದೇಶಕ್, ಐ. ಎಸ್. ಡಿ. ಮಂಗ್ಳುರ್)

ಹಿ ಕೃತಿ ಮೊಗಾನ್ ಅರ್ಪಿತಾಂ

ಪ್ರಸ್ತಾವನ್

ಕರ್ನಾಟಕಾಚಾ ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ ಕರಾವಳ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೊ ಪಾತ್ರ್ ವಿಶಿಸ್ಟ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಪಶ್ಚಿಮ್ ಏಶ್ಯಾ, ಆಫ್ರಿಕಾ ಆನಿ ಯುರೋಪಾಚಾ ಲೊಕಾಲಾಗಿಂ ಸಂಬಂಧ್ ವಾಡಂವ್ಕ್ ಲಾಂಬಾಯೆಕ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿವರ್ವ್ಹಿಂ ಹಾಂಗಾಚಾ ಲೊಕಾಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಲೆಂ ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಕರಾವಳ್ ಕರ್ನಾಟಕ್ ವ್ಯಾಪಾರಾಕ್ ಆನಿ ಕೃಶಿ ಸಂಬಂಧಿ ದಿಶ್ಟೆನ್ ಏಕ್ ಮಹತ್ವ್ಪೂರ್ಣ್ ಪ್ರದೇಶ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ.

ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ಪಣಾಚಾ ವಿಕಾಸಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಸಬಾರ್ ಬರ್ಪಾಂ ಆಸಾತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ, ತಿಂ ಬರ್ಪಾಂ ದೇವ್-ಶಾಸ್ತ್ರ ಆನಿ ಇಗರ್ಜ್‌ಮಾತೆಚಾ ಚರಿತ್ರೆಚಾ ದಿಶ್ಟಿನ್ ಬರಯ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂನಿ ಕರಾವಳ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚಾ ರಾಜ್‌ಕೀಯ್ ಆನಿ ಸಮಾಜಿಕ್ ಮೆಳಾಂ ಥಂಯ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ್ ಸಂಬಂಧ್ ದಾಕವ್ನ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಪ್ರಯತನ್ ಕರುಂಕ್ ನಾ. ಅಸಲೆಂ ಏಕ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರ್ಚೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಾ ದಿಶ್ಟಿನ್ ಅಧಿಕ್ ಗರ್ಜೆಚೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಆನಿ ಹೆಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ಇತಿಹಾಸಾಚಾ ಮುಕ್ಲ್ಯ ಪ್ರವಾಹಾಚೆರ್ ನದರ್ ದವರ್ನ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್, ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಾ ವಿಶಿಶ್ಟ್ ಯೋಗ್‌ದಾನಾಚಿ ಖರಿ ವಳಕ್ ಮೆಳ್ತಾ, ಹ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಕೃತಿ ಪಾರಂಪರಿಕ್ ದಿಶಾ ಸೊಡುನ್ ನವ್ಯಾ ದಿಶ್ಟಿನ್ ಗೆಲ್ಯಾ.

ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಪಾತ್ರ್ ಮಹತ್ವಾಚೊ ಆನಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ. ತಾಂಚಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತಾ ಕೇವಲ್ ಧರ್ಮಿಕ್ ಸಂಗ್ತಿಂನಿ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್, ಹೆರ್ ಸಂಗ್ತಿನಿಯೀ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಕರಾವಳ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಕ್ ತಾಣೆ ಆಧುನಿಕ್ ಚಿಂತ್ಪಾಚಿ ವಳಕ್ ಹಾಡ್ಲಿ ಆನಿ ವಿವಿಂಗಡ್ ಸಂದರ್ಭಾಂನಿ ತಾಣಿ ರಾಜ್‌ದೂತ್ ಆನಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಜಾವ್ನ್ ವ್ಯವಹಾರ್ ಚಲಯ್ಲೊ.

ಗೊಂಯ್ ರಾಜಾ ಥಾವ್ನ್ ಏಕಾ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ರಾಜಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕರಾವಳ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಯೇಂವ್ಕ್ ಕಾರಣ್ ಕಿತೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಹ್ಯಾ ಕೃತಿಯೆಂತ್ ದಾಕಯ್ಲಾಂ. ಕೆಳದಿಚಾ ನಾಯಕಾಂನಿಯೀ ದೇಸಾಂತರ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಉತ್ಸಾಹಿ, ಕಶ್ಟಿ ಲೊಕಾಕ್ ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ಥಾವ್ನ್ ಯೆವ್ಕಾರ್ ದಿಲೊ. ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಸಾಗ್ವಳೆಗಾರ್ ಆನಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಜಾವ್ನ್ ವಸ್ತಿ ಕೆಲಿ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಧರ್ಮಿಕ್ ವಾವ್ರಾ ಸಾಂಗಾತಾ ರಾಜ್‌ಕೀಯ್ ಆನಿ ಆರ್ತಿಕ್ ವಾವ್ರ್‌ಯೀ ಕೆಲೊ. ಸದಾಂಚ್ ಸಕ್ರಿಯ್, ಆಧುನಿಕ್, ರಚನಾತ್ಮಕ್ ಆನಿ ಸೆವಾನಿರತ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಏಕಾ ಅಲ್ಪ್-ಸಂಕ್ಯಾತ್ ಸಮಾಜೆಚೆಂ ಯೋಗ್‌ದಾನ್ ಇತಿಹಾಸಾಚಾ ಮುಕ್ಲ್ಯ ಪ್ರವಾಹಾಭಿತರ್ ಹಾಡ್ಚೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಹ್ಯಾ ಕೃತಿಯೆಂತ್ ಕೆಲಾಂ. ಹ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್, ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಚಾ ವಿನಾಶಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಗೊಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ದೇಸಾಂತರ್ ಜಾವ್ನ್ ಹಾಂಗಾ ವಸ್ತಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

ಕಿತೆಂ ಜಾಲಿ; ದಕ್ಶಿಣ್ ಭಾರತಾಂತ್ ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಆನಿ ಮಯ್ಸುರ್ಚ್ಯಾ ಮುಸ್ಲಿಂ ರಾಜ್ ಕರ್ತ್ಯಾರಾಂಚಾ ರಾಜ್‌ಕೀಯ್ ಖೆಳಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕಶೆ ಶಿರ್‍ಕಾಲೆ-ಹೆಂ ಮೂಳ್-ದಾಕ್ಲೆ ತಜ್ವೀಜ್ ಕರುನ್ ಹ್ಯಾ ಕೃತಿಯೆಂತ್ ದಾಕಯ್ಲಾಂ. ತಶೆಂಚ್ ಮೂಳ್-ಆಧಾರಾಂಚಾ ವಿಶ್ಲೇಶಣಾವರ್ವಿಂ ಹೈದರ್ ಆನಿ ಟಿಪ್ಪುವಿಶಿಂ ಚೂಕ್ ಸಮ್ಜಣಿ ಕಾಡುಂಕ್ ಪ್ರಯತನ್ ಕೆಲಾಂ. ತಾಂಕಾಂ ಹೆರ್ ಧರ್ಮಾಂಥಂಯ್ ನಾಸೊಸ್ಣಿಕಾಯ್ ಆನಿ ಧರ್ಮಿಕ್ ಕುರ್ಡೆಂಪಣ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ; ತಾಂಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಕರ್ತುಬಾಂನಿ ಧರ್ಮಾಂದ್ ಮ್ಹಣ್ ತೆ ದಿಸ್ತಾತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ, ತ್ಯಾ ಕರ್ತುಬಾ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾ ವಯ್ರಿಂಕ್ ಆನಿ ಘಾತ್ಕ್ಯಾಂಕ್ ಆಡಾವ್ನ್ ದವರುಂಕ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ಲಿಂ ರಾಜ್‌ಕೀಯ್ ಮೆಟಾಂ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ತಾಂಕಾಂ ಹೆರ್‌ಧರ್ಮಾಂ ಥಂಯ್ ಸೊಸ್ಣಿಕಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಆನಿ ಹರ್ಯೆಕಾ ಧರ್ಮಾಥಂಯ್ ತಾಂಚೆಂ ಉದಾರ್‌ಪಣ್‌ಯೀ ವರ್ತೆಂ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ.

ಹ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ಲೆಂ ಪಯ್ಣ್ ಮುಂದರ್‍ಸುಂಕ್ ಸಬಾರಾಂನಿ ಕುಮೊಕ್ ಕೆಲ್ಯಾ:
ಹ್ಯಾ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಸಂಸೊಧಾಂತ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ್ ಆನಿ ನಿರ್ದೇಶನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಮ್ಹಜೊ ಮೆಸ್ತ್ರಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಪ್ರೊ. ದೊ. ಕೆ. ಎಸ್. ಶಿವಣ್ಣಾಕ್ ಹಾಂವ್ ಅಭಾರಿ ಜಾವ್ನಾಸಾಂ. ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಂತ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಸಹಾಯ್, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಮ್ಹಜಾ ಅಸಹಾಯಕ್ ಪರಿಸ್ಥಿತೆಂತ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಸಾಂಗಾತ್ ದೀವ್ನ್ ಸಲಹಾ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಮಾ. ದೊ. ರೊನಾಲ್ಡ್ ಕುತಿನ್ಹಾಕ್ ಹಾಂವ್ ವಿಸ್ರೊಂಚೊಂ ನಾ. ಶಿಕ್ಪಾ ರಜೆಚೊ ಅವ್ಕಾಸ್ ಕರ್ನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯೊ ಬಿಸ್ಪ್ ಅ. ಮಾ. ದೊ. ಲುವಿಸ್ ಪಾವ್ಲ್ ಸೋಜ್ ಆನಿ ವಿಗಾರ್ ಜೆರಾಲ್ ಮೊ. ಎಡ್ವಿನ್ ಪೀಂತ್ ಹಾಂಕಾಂ ಹಾಂವ್ ಅಭಾರಿ ಜಾವ್ನಾಸಾಂ. ಮಾ. ದೊ. ವಿತೊರ್ ಮಚಾದ್, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ್ ಆನಿ ಮುಖ್ಯಸ್ತ್ ಚೆರ್ ಇನ್ ಕ್ರಿಸ್ಚಿಯಾನಿಟಿ, ಮಂಗ್ಳುರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ್; ಮಾ. ದೊ. ಜೊನ್ ಫೆರ್ನಾಂದ್, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ್ ಆನಿ ಸಂಚಾಲಕ್ ಸಮನ್ವಯ ಮಂಗ್ಳುರ್; ಮಾ. ಬೆರ್ನಾರ್ಡ್ ಡಿ ಸೋಜ್, ವಿಗಾರ್, ಇಜಯ್; ದೊ. ಎಡ್ವರ್ಡ್ ನೊರೊನ್ಹಾ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ್ ಮಯ್ಸುರ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ; ಫಾ. ಜೋನ್ ಗೋಮ್ಸ್, ಜೆ.ಸ. ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ್ ಸಾಂ. ಜುಜೆಚೆ ಸೆಮಿನರಿ; ಆನಿ ಫಾ. ನಿಕ್ಲಾಂವ್ ರೊಡ್ರಿಗ್ಸ್, ಸಾಲ್ಸೆಟ್ಟ್ ಗೋವಾ; ಹ್ಯಾ ಸಮೆಸ್ತಾಂಚೊ ಹಾಂವ್ ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ಥಾವ್ನ್ ಉಪ್ಕಾರ್ ಭಾವುಡ್ತಾಂ.

ಮ್ಹಜಾ ಸಂಸೊಧಾಂತ್ ಗರ್ಜೆಚಿ ಮಾಹೆತ್ ಎಕ್ವಟಾಂವ್ಕ್ ಸಬಾರ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾನಿ ಆನಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯಾಂನಿ ಮ್ಹಾಕಾ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ದಿಲ್ಯಾ ಆನಿ ಸಂಸೊಧಾಕ್ ಸರಿಜಾವ್ನ್ ವಿವಿಧ್ ಮಾಹೆತ್‌ಯೀ ದಿಲ್ಯಾ. ಗೊಂಯ್‌ಚಾ ಕ್ಸೇವಿಯರ್ ಹಿಸ್ಟೋರಿಕಲ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಸೆಂಟರ್; ಮುಂಬಯ್ಚ್ಯಾ ಹೆರಾಸ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್; ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಸೇಂಟ್ ಜೋಸೆಫ್ ಸೆಮಿನರಿ, ಸೇಂಟ್ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಕೊಲೇಜ್, ಸೇಂಟ್ ಆಗ್ನೆಸ್ ಕಾಲೇಜ್, ಮುಲ್ಕಿಚಿ ವಿಜಯ ಕೊಲೇಜ್; ಉಡುಪಿಚಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್; ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಟೆಂಪ್ಲ್ ಆರ್ಕೈವ್ಸ್; ಚೆನ್ನೈಚೊ ಮದರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯ್, ಮದರಾಸ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ಲಾಯ್ಬ್ರರಿ, ತಮಿಳುನಾಡು ಸ್ಟೇಟ್ ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಆರ್ಕೈವ್ಸ್, ಎಗ್ಮೋರ್;

ಪೊಂಡಿಚೇರಿಚಾ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಆರ್ಕೈವ್ಸ್, ಪೊಂಡಿಚೇರಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯ್; ಪಣಜಿಚಿ ಗೋವಾ ಸ್ಟೇಟ್ ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಆರ್ಕೈವ್ಸ್, ಬೆಂಗ್ಳುರ್ಚೆಂ ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೇಟ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಕೈವ್ಸ್, ಮಿಥಿಕ್ ಸೊಸಾಯ್ಟಿ, ಮಂಗ್ಳುರ್ಚಿ ಕರ್ನಾಟಕ್ ಥಿಯಾಲೊಜಿಕಲ್ ಕೊಲೇಜ್ ಲಾಯ್ಬ್ರರಿ; ಮಯ್ಸುರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯ್, ಮಯ್ಸುರ್ ರಾವ್ಳೆರಾಚೊ ಗ್ರಂಥಾಲಯ್, ಕಾರವಾರ್ ಡಯೋಸಿಸನ್ ಆರ್ಕೈವ್ಸ್; ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಡಯೋಸಿಸನ್ ಆರ್ಕೈವ್ಸ್, ಮಂಗ್ಳುರ್ ಡಯೋಸಿಸನ್ ಆರ್ಕೈವ್ಸ್; ಗಂಗೊಳ್ಳಿ, ಕುಂದಾಪುರ, ಶಿರ್ವಾಂ, ಮಿಲಾಗ್ರಿಸ್ ಮಂಗ್ಳುರ್, ಮಿಲಾಗ್ರಿಸ್ ಕಲ್ಯಾಣ್‌ಪುರ್, ರೊಸಾರಿಯೋ ಕಲ್ಯಾಣ್‌ಪುರ್, ರೊಸಾರಿಯೊ ಮಂಗ್ಳುರ್, ಫರಂಗಿಪೇಟ್, ಕಿರೆಂ, ಬಾರ್ಕೂರ್, ಬಸ್ರೂರ್, ಹೊನ್ನಾವರ್, ಕಾರ್‌ವಾರ್, ಸುಂಕೇರಿ, ಕುಮಟಾ, ಚಂದಾವರ್, ಗುಂಡಿಬಾಳಾ, ಆನಿ ನಗರಚಿಂ ಪ್ಯಾರಿಶ್ ಆರ್ಕೈವ್ಸ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಸರ್ವಾಂಕ್ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ್ ಕೃತಜ್ಞತಾ ಅರ್ಪಿತಾಂ.

ಹಿ ಕೃತಿ ಪ್ರಗಟ್ ಕರುಂಕ್ ಕುಮ್ಕೆಚೊ ಹಾತ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಫಾ. ಹೆರಾಲ್ಡ್ ಡಿ ಸೋಜ್, ವಿಗಾರ್, ಮಿಲಾರ್, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾಯ್ಕಲ್ ಸಿಲ್ವಾ, ಅಬುದಾಬಿ, ಕೃತಿಯೆಚಿ ಹಾತ್-ಪ್ರತಿ ಆನಿ ಪಯ್ಲಿ-ಮುದ್ರಿತ್ ಪ್ರತಿ ವಾಚ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಮಾ. ಚೇತನ್, ಕಾಪುಚಿನ್ ಆನಿ ಪ್ರೊ. ಗಿಲ್ಬರ್ಟ್ ಮಿರಾಂದ್, ಹ್ಯಾ ಕೃತಿಯೆಚೆ ಮುಕ್ಲೊ ಫೊರ್ ನಾಜುಕಾಯೆನ್ ವಿನ್ಯಾಸ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಮಾ. ಅಂತೊನ್ ಡಿ. ಲೋಬೊ, ವಿಗಾರ್, ಲೊರೆಟ್ಟೊ, ಮ್ಹಜಾ ವಾವ್ರಾಂತ್ ಸದಾಂನಿತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಬರಿ ಮ್ಹಾಕಾ ಉತ್ತೇಜನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಮ್ಹಜಾ ಭಯ್ಣಿಕ್, ಸಿ. ಟ್ರೆಸಿಲ್ಲಾ ಬಿ. ಎಸ್. ಹಿಕಾ ಆನಿ ಮ್ಹಜಾ ಕುಟ್ಮಾಚಾ ಸಾಂದ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಂವೆಂ ವಿಸ್ರೊಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾ.

ಹೆಂ ವರಸ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಚಾ ಮರಣಾಚೆಂ ದ್ವಿಶತಮಾನಾಚೆಂ ವರಸ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಇತಿಹಾಸಾಚೊ ವಿನೀತ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜಾವ್ನಾಸೊನ್ ಹೈದರ್‌ಆಲಿ ಆನಿ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಚೆಂ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣ್ ತ್ಯಾ ರಾಜ್‌ಕೀಯ್ ಕಶ್ಟಾಂ ಕಾಳಾಚಾ ಸಂದರ್ಭಾಚಾ ದಿಶೆನ್ ಬಂಧಡೆಚಿ ಸಗ್ಳಿ ಸಮಸ್ಯಾ ಜಾತಾತಿತ್ಲೆ ವಾಸ್ತವ್ ರಿತಿನ್ ದಾಕಂವ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ಮ್ಹಣ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಭೊಗ್ಲೆಂ. ಅಶೆಂ ಹ್ಯಾಚ್ ವರ್ಸಾ ಹಿ ಕೃತಿ ಉಜ್ವಾಡಾಕ್ ಯೆಂವ್ಚಿ ಪಳೆವ್ನ್ ಮ್ಹಾಕಾ ವರ್ತೊ ಸಂತೊಸ್ ಭೊಗ್ತಾ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಸಮನ್ವಯ್ ಪ್ರಕಾಶನಾಕ್ ಮ್ಹಜೆ ಧನ್ಯಾವಾದ್.

ಪಿಯುಸ್ ಫಿದೆಲಿಸ್ ಪಿಂಟೊ

ದೇಸಾಂತರ್ ಥಾವ್ನ್ ಬಂಧಡೆಕ್

ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ವಸ್ತಿ

ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣಾಚಾ ಸುರ್ವಾತೆರ್, ರೋಮ್ ಸಾಮ್ರಾಜಾಚಾ ಉಂಚ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಪಾಲೆಸ್ತಿನ್ ರಾಜ್ ವ್ಯಾಪಾರಾ - ಮಾರ್ಗಾಂಚೆಂ ಕೇಂದ್ರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಪಾಲೆಸ್ತಿನಾಚಾ ಜೆರುಜಲೆಮ್ ಶಹರಾ ಮುಕಾಂತರ್ ಉದೆಂತಿ ಆನಿ ಅಸ್ತಮ್ತಿ ರಾಜಾಂ ಮಧ್ಲೊ ವ್ಯಾಪಾರ್ ವಹಿವಾಟ್ ಚಲ್ತಾಲೊ. ಭಾರತಾಚಾ ಅಸ್ತಮ್ತೆ ಕರಾವಳಿಥಾವ್ನ್ ತಾಂಬ್ಡ್ಯಾ ದರ್‍ಯಾಕ್ ಆನಿ ಥಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಪಾಲೆಸ್ತಿನಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಹೆರ್ ಗಾಂವಾಂಕ್ ಸಂಪರ್ಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಜುದೆವ್‌ಯೀ ಭಾರತಾಚಾ ಅಸ್ತಮ್ತೆ ಕರಾವಳಿಲಾಗಿಂ ವ್ಯಾಪಾರ್ ವಹಿವಾಟ್ ಚಲಯ್ತಾಲೆ. ಹ್ಯಾ ಸಂಪರ್ಕಾವರ್ವಿಂ ದರ್‍ಯಾಚಾ ಆನಿ ಧರ್ಥಿಚ್ಯಾ ವಾಟಾಂನಿ ಭಾರತಾಚಾ ಅಸ್ತಮ್ತೆ ಕರಾವಳೆಕ್ ಯೇವ್ನ್ ಜೆಜುಚಾ ಆಪೊಸ್ತಲಾಂಕ್ ಜೆಜುಚಿ ಸುವಾರ್ತಾ ಪರ್ಗಟುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ದಕ್ಶಿಣ್ ಭಾರತಾಚಾ ತೊಂಡ್ವಾಸಿಂ ಸಾಂಗ್ಣ್ಯಾಂ ಪ್ರಮಾಣೆ ಹಾಂಗಾಚೆಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣ್ ಜೆಜುಕ್ರಿಸ್ತಾಚೆ ಆಪೊಸ್ತಲ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ತೊಮಸ್ ಆನಿ ಬಾರ್ತೊಲೊಮೆವ್ ಮಾರಿಫತ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಂ. ಆನಿ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚ್ಯಾ ಯೆಣ್ಯಾ ಆದಿಂಚ್ ಭಾರತಾಂತ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಪುಣ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚಾ ಯೆಣ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣ್ ಅಖ್ಯಾ ಭಾರತಾಂತ್ ಥಿರ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ.

ಸಾಂ ತೊಮಾಸಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ದೋನ್ ತೊಂಡ್ವಾಶಿ ಸಾಂಗ್ಣ್ಯೊ ಆಸಾತ್. ಎಕಾ ಸಾಂಗ್ಣೆ ಪ್ರಕಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವೆಳಾ-ಕಾಳಾಚ್ಯಾ ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಚ್ಯಾ ಮಧೆಗಾತ್ ತವಳ್ಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರಿ-ಮಾರ್ಗಾನ್ ತೊ ಭಾರತಾಕ್ ಆಯ್ಲೊ. ತಾಣೆಂ ವಾಂಜೆಲ್ ಪರ್ಗಟ್ ಕೆಲೊ ಆನಿ ರಾಯಾಳ್-ಕುಳಿಯಾಂಚಾ ಸಾಂದ್ಯಾಂ ಸಮೇತ್ ಸಬಾರಾಂಕ್ ತಾಣೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೆಲೆ, ಹಾಂಗಾಚ್ ತೊ ಮಾಡ್ತಿರ್ ಮೆಲೊ ಆನಿ ಹಾಂಗಾಚ್ ತಾಕಾ ನಿಕೆಪಿಲೊ. ಸಬಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಚಿಂ ಹಾಡಾಂ ಆನಿ ರೆಲಿಕೊ ವಿಲಾಯ್ತಾಕ್ ವೆಲ್ಯೊ. ಆನ್ಯೆಕಾ ಸಾಂಗ್ಣೆ ಪ್ರಕಾರ್ ತೊಮಾಸ್ ದರ್‍ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಭಾರತಾಕ್ ಆಯ್ಲೊ. ಪಯ್ಲೆಂ ತೊ 52 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಕ್ರಾಂಗನೂರ್ ಪಾವ್ಲೊ ಆನಿ ದಕ್ಶಿಣ್ ಭಾರತಾಂತ್ಲ್ಯಾ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಕೇರಳಾಂತ್ಲ್ಯಾ, ಉಂಚ್ಲ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಚಾಂಕ್ ಆನಿ ಹೆರಾಂಕ್ ತಾಣೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೆಲೆ. ಕೊರಮಂಡಲ್ ಕರಾವಳಿರ್‌ಯೀ ತೊ ವಾವುರ್ಲೊ. ಥಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ತೊ ಚಿನಾಕ್ ವಾಂಜೆಲ್ ಪರ್ಗಟುಂಕ್ ಗೆಲೊ. ಭಾರತಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ಯೆತಚ್ ತಾಣೆ ಮಲಬಾರಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಮಾಂಡಾವಳ್ ಕೆಲಿ ಆನಿ ಆಪ್ಣಂ ಕನ್ವಡ್ತರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಮುಕ್ಯ್ ಕುಟ್ಮಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ನೇಮಕ್

ಕೆಲೆ, ಆನಿ ಸರ್ವಾಂಚ್ಯಾ ಮಾಗ್ಣ್ಯಾ ಜಮಾತಿಂಚಿಂ ಥೊಡಿಂ ಬಾಂದ್ಪಾಂ ಉಬಿಂ ಕೆಲಿಂ. ಕೊರಮಂಡಲ್ ಕರಾವಳಿಕ್ ಪರತ್ ಗೆಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಕಾ ಮಾಡ್ತಿರ್ ಮಾರ್ಲ್ಲೊ; ತಾಚಿ ಕೂಡ್ ಮಯ್ಲಾಪುರ್ ಹಾಡ್ಲಿ ಆನಿ ತಾಣೆ ಬಾಂಧ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಪವಿತ್ರ್ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ತಿ ನಿಕೆಪಿಲಿ. ಅಶೆಂ ಸಾಂ ತೊಮಾಸಾನ್ ದಕ್ಶಿಣ್ ಭಾರತಾಂತ್ ವಾಂಜೆಲ್ ಪರ್ಗಟ್ ಕೆಲೊ ಆನಿ ಭಾರತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣಾಚೊ ಉದೆವ್ ತಾಚಾ ಶಿಕವ್ಣೆವರ್ವಿಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಮಲಬಾರ್ ಆನಿ ಉದೆಂತಿ ರಾಶ್ಟ್ರಾಂಚೊ ಲೋಕ್ ತಾಚ್ಯಾ ಫೊಂಡಾಕ್ ಯಾತ್ರಿಕ್-ಪಯ್ಣ್ ಕರ್ನ್ ಭೆಟ್ ದಿತಾತ್.

ಸಬಾರ್ ಶತಮಾನಾಂನಿ ತೊಮಾಸಾಚ್ಯೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆಪ್ಲೆಚ್ ಉರ್ಬೆನ್ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಉದೆಂತಿ ಸಿರಿಯಸ್ ಭಾಂವ್ಡಾಂಚ್ಯಾ ಆಪೊಸ್ತಲಿಕ್ ಸ್ಪಿರಿತಾನ್ ಭರೊನ್ ವೃದ್ಧಿ ಜಾಲೆ. ಭಾರತಾ ಥಾವ್ನ್ ಥೊಡೆ ಫ್ರಾದ್ ಪಯ್ಸಿಲ್ಯಾ ಉದೆಂತಿ ಗಾಂವಾಂಕ್ ಗೆಲ್ಲೆ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಮಿ ಜಾಣಾಂವ್. ಇಕ್ರಾವ್ಯಾ ಆನಿ ಬಾರಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂನಿ ಮಾಲ್ದಿವ್ಸ್ ಕುದ್ರ್ಯಾಂಕ್ ಆಪ್ಲೊ ಭಾವಾರ್ತ್ ವಿಸ್ತಾರಾಂವ್ಕ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕೆಲೆಂ ಆನಿ ಪಂದ್ರಾವೊ ಶತಮಾನ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಕೇರಳಾಂತ್ಲ್ಯಾ ನಾಯಕಾಂನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣಾಚೊ ಪಾಟ್ಲಾವ್ ಕೆಲ್ಲೊ. ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂಚ್ಯಾ ಯೆಣ್ಯಾಚಾಕಿ ಪಯ್ಲೆಂ ಭಾರತಾಂತ್ ಲಾತಿನ್ ರಿತಿಚಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣಾಚೆ ಪಾಟ್ಲಾವ್‌ದಾರಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣೊನ್ ವಿದ್ವಾಂಸ್ ಪಾತ್ಯೆತಾತ್. ಪುಣ್ ಸಾಂ ಬಾರ್ತೊಲೊಮೆವಾಚ್ಯಾ ಜಿಣ್ಯೆಚೆ ಆನಿ ವಾವ್ರಾಚೆ ದಾಕ್ಲೆ ನಾಂತ್‌ಚ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ತೊಂಡ್ಪಾಶಿ ಸಾಂಗ್ಣೆ ಪ್ರಮಾಣೆ ತಾಣೆ ಪಶ್ಚಿಮ್ ಕರಾವಳೆರ್ ವಾಂಜೆಲ್ ಪರ್ಗಟ್‌ಲ್ಲೊ - ಕಲ್ಯಾಣ್ ವ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಬೆತಾಳ್‌ಬಾತಿಮಾಂತ್.

ಸೊಳಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾ ಪಯ್ಲೆಂ ಕರಾವಳಿಚ್ಯಾ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಆನಿ ಅಂಜ್‌ದೀವಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. 1502ಚ್ಯಾ ಆಕ್ರೇಕ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ವಾಸ್ಕೊಡಾಗಾಮಾಕ್ ಮೆಳೊಂಕ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಂಕ್ ಧಾಡ್‌ಲ್ಲೆ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಸಾಂಗ್ಣಿಯೀ ಆಸಾ. ಪುಣ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಖಾಯಾಮ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಗಿ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಸವಾಲಾಕ್ 'ನಾ' ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಜವಾಬ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ತರಿ, ತೆ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಯೆತಾಲೆ, ಥೊಡೊ ತೇಂಪ್ ರಾವ್ತಾಲೆ ಆನಿ ಪಾಟಿಂ ವೆತಾಲೆ. ಕಲ್ಯಾಣ್‌ಪುರಾಂತ್ ಬಾರ್ತೊಲೊಮೆವಾವರ್ವಿಂ ಸುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಆಮಿ ಪಾತ್ಯೆಲ್ಯಾಂವ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಸೊಳಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂಚ್. ಏಕಾ ಸಾಂಗ್ಣೆ ಪ್ರಕಾರ್, ಥಂಯ್ಸರ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಶಿಂಪಡ್‌ಲ್ಲೆ ಆನಿ ಆಪ್ಣಾಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮ್ಹಣ್ ಆಪಂವ್ಚೆ ಜಣ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಪುಣ್ ತೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ನ್ಹಯ್. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಬಾಪ್ತಿಜ್ಮ್ ತಾಣಿ ಘೆಂವ್ಕ್ ನಾ ಆನಿ ಭಾವಾರ್ತಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ತೆ ಕಾಂಯ್ಚ್ ನೆಣಾಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂಚ್ಯಾ ಯೆಣ್ಯಾ ಮಾರಿಫಾತ್ 1500 ಗೊಯಾಂತ್ ರೋಮನ್ ಕಥೊಲಿಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ಪಣಾಚಿ ಸುರ್ವಾತ್ ಜಾಲಿ. ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ರಾಜ್ವಟಾಚೆಂ ಅಧಿಕೃತ್ ಧರ್ಮ್ ಜಾಲೆಂ. ಕರಾವಳಿಂತ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿ

ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ತಾಂಚಾ ರಾಜ್ವಟ್ಯಾಕಯೆಚಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾಚಾ ಕಾಳಾರ್ ಕನ್ವೆಡ್ತ್ರರ್ ಜಾಲ್ಲೆ. ಹೆ ಕೆಳದಿ ನಾಯಕಾಂಚಾ ಹಾತಾಖಾಲ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ವಸ್ತೆಕ್ ದೇಸಾಂತರ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲೆ.

ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚಾ ರಾಜಕೀಯ್, ಆರ್ಥಿಕ್ ಆನಿ ಧರ್ಮಿಕ್ ಕಾರ್ಯಾಂ-ಯೋಜನಾವರ್ವಿಂ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾವಾಂಚ್ಯೊ ವಸ್ತ್ಯೊ ಉಬ್ಜಾಲ್ಯೊ. ಕರಾವಳಿಚಾ ವ್ಯಾಪಾರ್ ವಹಿವಾಟಾ ವಯ್ರ್ ಆಪ್ಲೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಚಲಂವ್ಚಿ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚಿ ರಾಜ್-ನೀತ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ, ಪುಣ್ ಕ್ರಮೇಣ್ ತ್ಯಾ ರಾಜ್-ನೀತಿಕ್ ಧರ್ಮಿಕ್ ರಂಗ್‌ಯೀ ದಿಲೊ. ಆರ್ಥಿಕ್ ಆನಿ ಧರ್ಮಿಕ್ ಶೆವೊಟ್ ಜಾರಿ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ತಾಂಕಾಂ ರಾಜಕೀಯ್ ಆನಿ ಸಯ್ನಿಕ್ ಥಳಾಂಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಗೊಂಯ್ ಅಸಲೆಂ ಏಕ್ ಥಳ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಗೊಂಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಆರ್ಥಿಕ್ ಆನಿ ಧರ್ಮಿಕ್ ಪ್ರಭಾವ್ ಕರಾವಳಿ ಭಾರತಾಚಾ ಹೆರ್ ಕಡೆನ್ ಆನಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಜಾವ್ನ್, ಸುರ್ವೆರ್ ವಿಜಯ್‌ನಗರಾಂತ್ ಆನಿ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ ವಿಸ್ತಾರ್‌ಲ್ಲೊ. ಗೊಂಯ್ ಸೊಡ್ನ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚಾ ಕರಾವಳೆರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ಯೆಣೆಂ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಸ್ವ-ಪ್ರೇರಿತ್‌ಯೀ ನ್ಹಯ್, ಆನಿ ಶಾಂತಿಭರಿತ್‌ಯೀ ನ್ಹಯ್, ಪುಣ್ ಧರ್ಮಿಕ್, ರಾಜ್‌ಕೀಯ್, ಆರ್ಥಿಕ್, ಸಮಾಜಿಕ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಆನಿ ಇತರ್ ಕಾರಣಾಂವರ್ವಿಂ ಜಾಲ್ಲೆಂ.

1. ಧರ್ಮಿಕ್ ಕಾರಣಾಂ: ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಧರ್ಮಿಕ್ ರಾಜ್-ನೀತ್ ತಾಂಚಾ ರಾಜಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಪರ್ಜೆಚಾ ವಿರೋಧ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಆಪ್ಲೊ ಧರ್ಮ್ ತಾಣಿಂ ಪರ್ಗಟ್ ಪಾಚಾರುಂಕ್ ನಜೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಬೊಂಬ್ಯಾಂ-ಪುಜಾ ಆಡ್ವಾರ್ಲೆಲಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಮಾಂನಿ ಆನಿ ಸಯ್ನಾಂತ್ ತಾಂಕಾಂ ಪ್ರವೇಶ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ, ಸುಂಕ್ ಆನಿ ಕರಾಚೊ ಭರೊ ತಾಂಚೆರ್ ಪಡ್‌ಲ್ಲೊ. ಹಿಂದ್ವಾಂಕ್ ಅನ್ಯಾವಾರ್ತಿ, ಬೊಂಬ್ಯಾಂ ಪುಜಾ ಕರ್ನ್ನಾರ್ ಮ್ಹಣ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂನಿ ಆಪಂವ್ಚೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಧರ್ಮಿಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಮತಿ ಬೆಜಾರಾಯೆಚಾ ಹ್ಯಾ ಸ್ಥಿತೆಂತ್ಲೆಂ ಸುಟೊಂಕ್ ಚಡಾವತ್ ಹಿಂದ್ವಾಂಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಏಕ್‌ಚ್ ವಾಟ್ ಹಿಂದು ಧರ್ಮ್ ಸಾಂಡುನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಂವ್ಚಿ.[1] ಕನ್ವೆಡ್ತ್ರರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಥೊಡ್ಯೊ ಸವ್ಲತ್ಯೊ ಲಾಭ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ.[2] ಗೊಂಯಾಂತ್ ಕಥೊಲಿಕ್ ಧರ್ಮಿಕ್ ರಾಜ್-ನೀತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಕನ್ವೆಡ್ತ್ರರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಂಯ್ (ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ) ತಾಂಚಾ ಆದ್ಲ್ಯಾ ಹಿಂದು ಧರ್ಮಾಚಿಂ ಕಿತೆಂ ತಿಂ ಉರ್ಲೆಲಿಂ ಲಕ್ಶಣಾಂ ಹುಮ್ಚುನ್ ಕಾಡ್ನ್, ನಿತಳ್ ಆನಿ ಸಾರ್ಕೊ ಕಥೊಲಿಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ತಾಂಚೆ ಥಂಯ್ ಆಸಾ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್, ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಥೊಡಿಂ ಬಲಾತ್ಕಾರಿ ಕಾನುನಾಂ ಆನಿ ವಾಟೊ ಹಾತಿಂ ಘೆತ್ಲ್ಯೊ. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಗೊಂಯಾಂತ್ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ಜೀವನ್ ಭಾರಿಚ್ ಕಶ್ಟಾಂಚೆಂ ಜಾಲೆಂ. ಆಪ್ಲ್ಯಾಚ್ ಧರ್ಮ್ ಬಾಂಧವಾಂಚಾ ರಾಜಾಂತ್ ಹ್ಯಾ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಅನಾನ್ಕುಲಿಕ್ ಸ್ಥಿತಿ ನಿಜಾಕ್‌ಯೀ ವಿಚಿತ್ರ್ ಆನಿ ತಾಣೆಂ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಕ್ ದೇಸಾಂತರ್ ವೆಚಾಕ್ ಏಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲೆಂ. ಗೊಂಯ್ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವ್

ಶಾಸನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ರಾಜಾನ್ ಹಾತಿಂ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೆ ಥೊಡೆ ಕಾಯ್ದೆ ಆನಿ ಕ್ರಮ್ ಹ್ಯಾ ಸ್ಥಿತೆಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲ್ಲೆ.

ತ್ಯಾ ವೆಳಾಚೆ ದಾಕ್ಲೆ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಚೊ ಶೆಪೊಟ್ ಆನಿ ಧಮ್ಕಣೆಚ್ಯಾ ತಿಚ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾಂಚಿ ಏಕ್ ಝುಳಕ್ ಆಮ್ಕಾಂ ದಿತಾತ್. ಅಶೆಂ ಇಗರ್ಜ್ ಮಾತೆಚಾ ಆನಿ ರಾಜಾಚಾ ಹ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾವರ್ವಿಂ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ದೆಸಾಂತರ್ ವೆಚಾಕ್ ಉತ್ತೇಜನ್ ಮೆಳ್ಳೆಂ. ತಿಚೊ ಶೆವಟ್ ಕಿತೆಂಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಧರ್ಮಿಕ್ ಸಂಗ್ತಿಂನಿ ಏಕ್ ರೂಪ್ ಆಸಾ ಕರ್ಚೊ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಏಕ್ ರುಪಾ ಥಾವ್ನ್ ಖಂಚಾಯಿ ವರ್ಗಾಚ್ಯಾ ಹುದ್ದ್ಯಾಚಾ, ಸ್ಥಾನಾಚ್ಯಾ ವ ಮೆಳಾಚಾ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ಖಂಚಾ ರೀತಿನ್‌ಯೀ ವಾಂಕ್ಡೆಂ ವೆಚೆಂ ನ್ಹಯ್. ಗೊಂಯ್ಚೆ ಅತ್ಮಿಕ್ ಆನಿ ಲೌಕಿಕ್ ಮುಖೆಲಿ ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಚಾ ಆಚಾರ್-ವಿಚಾರಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ವಿಶೇಸ್ ಜತನ್ ಘೆತಾಲೆ; ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಕಥೊಲಿಕ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್‌ಯೀ ಪಾಳ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ ರಿವಾಜಿ, ಮುಕ್ಯ್ ಜಾವ್ನ್ ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ರಿವಾಜಿಂ ಥಂಯ್ ತೆ ದೊಳೊ ದವರ್‌ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಕಾಜಾರಾಂ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ "ಗಾಯ್ತಾ" (Gaitas) ವ ಹೆರ್ ಹಿಂದು ಸಂಗೀತ್ ವಾದ್ಯಾಂ ವಾಪಾರ್ತಾಲೆ. ಮುಖೆಲ್ಯಾಂನಿ ಹೆಂ ಆಡ್ವಾರ್ಲೆಂ.[3]

ಸುರ್ವೆರ್ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಏಕ್ ವಿಲಕ್ಶಣ್ ಸಮಸ್ಯಾಕ್ ವಳಗ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಡ್ಲೆಂ. ತಾಂಚಾ ಕುಟ್ಮಾಂ-ಬಾಂಧವಾಂನಿ, ಕುಳಿಯಾಂನಿ ಆನಿ ಸಮಾಜಿಕ್ ಜಾಳಾಂನಿ ಬೋವ್ ಥೊಡ್ಯಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ಪಣ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೆಂ. ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಂಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ತಾಂಚಿಂ ಆದ್ಲಿಂ ಹಿಂದು ಪಾಳಾಂ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಹುಮ್ಕುನ್ ವಚುಂಕ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿಂ. ತ್ಯಾ ವೆಳಾಚಾ ಗೊಯಾಂತ್ ಎಕಾ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಕ್ ತಾಚೆ ಸಮಾಜಿಕ್ ಬಾಂದ್ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಥರಾನ್ ತುಟಂವ್ಚೆಂ ತಿತ್ಲೆಂ ಸಲೀಸ್ ನ್ಹಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ.

ಹರ್ಯೆಕಾ ವ್ಯಕ್ತಿಚಾ ಜಿವಿತಾಂತ್ ಕಾಜಾರಾಚೊ ಸಂದರ್ಭ್ ಏಕ್ ಮಹತ್ವಾಚೊ. ಪುಣ್ ಹಾಂತುಂ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸರ್ಕಾರಾಚಾ ದಿಶ್ಟಿನ್ ದೋನ್ ಸಂಗ್ತಿ ಗರ್ಜೆಚ್ಯೊ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ: i) ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಯ್ರ್ಯಾಂ-ಧಯ್ರ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಮೆಕ್ಳೆ ಜಾಂವ್ಚೆಂ, ii) ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ಪಣಾಕ್ ಕನ್ವೆರ್ಟ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್‌ಯೀ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಪಾಳ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ರಿವಾಜಿ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಥಾವ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಥರಾನ್ ನಿಕ್ಳಾವ್ನ್, ತಾಂಕಾಂ ಕಥೊಲಿಕ್ ಗೊಪಾಂತ್ ಪುರ್ತೆಂ ಹಾಡ್ಚೆಂ.

ದೆಕುನ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಏಕ್ ಆದೇಶ್ ಪರ್ಗಟ್ಲೊ-ಕೀ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕುಟ್ಮಾಂನಿ i) ಕಾಜಾರಾಕ್ ದೀಸ್ ದವರ್ತಾನಾ ii) ದೋತ್ ಮೆಜ್ತಾ ವೆಳಾರ್, ಆನಿ iii) ಕಾಜಾರಾಚ್ಯೊ ಕಾಣಿಕೊ ಅದಲ್-ಬದಲ್ ಕರ್ತಾ ವೆಳಾರ್ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ದಾಯ್ಜ್ಯಾಂಕ್ ಆನಿ ಗೋತ್ರಿಂಕ್ ಆಪಂವ್ಕ್ ನಜೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಅಶೆಂ ಕಾಜಾರಾ-ಸಾಕ್ರಾಮೆಂತಾಚಾ ಹರ್ಯೆಕಾ ಆಚರಣಾಕ್ ಆನಿ ಸೆರೆಮನಿಕ್ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಭಾಂದವಾಂಚೊ ಪ್ರವೇಶ್ ನಿಶಿದ್ಧ್ ಜಾಲೊ.[4]

ಕಾಜಾರಾಚಿ ತಯಾರಾಯ್ ಕರ್ತಾನಾ ಆನಿ ದೋತ್ ಘೆತಾನಾ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಮಾರ್ಗ-ದರ್ಶನಾಚೊ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಪಾಟ್ಲಾವ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ದೋತ್, ಕರಾರ್, ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ಕಾಣಿಕಾಂಚಿ ಅದ್ಲಿ-ಬದ್ಲಿ ಆನಿ ಕಾಜಾರಾ-ಕಾರ್ಯೆಂ - ಹ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ರಿತಿಂನಿ ಹಿಂದೂ ರಿವಾಜಿಂಕ್ ಆನಿ ಚಾಲಿಂಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ಜಾಲ್ಲಿಂ ಕಸಲಿಂಚ್ ಫುಲಾಂ, ಕಸರ್, ಫೊಡ್ ವ ಹೆರ್ ಕಸಲೆಂಚ್ ಉಪ್ಯೋಗ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ನಜೊ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಹುಕುಮ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಕಾಜಾರಾ ಸೆರೆಮನಿಂನಿ ಪಾನ್-ಫೊಡಿಚೆ ಬೀಡಾ, ನೊವ್ರ್ಯಾಚ್ಯಾ ವ ವೊಕ್ಲೆಚಾ ಘರಾ ಭೆಟ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಖಾಸ್ಗಿ ವ ಪರ್ಗಟ್ ವಾಂಟುಂಕ್ ನಜೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಪುಣ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾನ್ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಥಂಯ್ ಏಕ್ ರಿಯಾಯ್ತಿ ದಾಕಯ್ಲಿ. ಹ್ಯಾ ವಸ್ತುಂಚೊ ಉಪಯೋಗ್ ಕರುಂಕ್ ಮನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ ತ್ಯೊ ವಾಂಟಿನಾಸ್ತಾಂ ಮೆಜಾರ್ ದವರ್ನ್, ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಸರ್ತೆರ್ ವಚುನ್ ತ್ಯೊ ಕಾಡ್ಯೆತ್ಯೊ. ಕಾಜಾರಾಚಾ ದಬಾಜಾವೆಳಾರ್ ಪಾನ್ ಫೊಡ್ ವಾಂಟ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಮಾನ್-ಮರ್ಯಾದ್ ಆನಿ ಗೌರವಾಚಿ ರಿವಾಜ್ ಕಾಡ್ನ್ ಉಡಂವ್ಚೆಂ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಚೆಂ ಯೋಜನ್.[5]

ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ಆನಿ ಹಾಕಾ ಸಂಬಂದ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಹೆರ್ ಆಚರಣಾಂ ವೆಳಾರ್ ಫುಲಾಂ, ಪಾನ್-ಫೊಡ್, ಪುಗ್ಯೊ (ಭಾಜ್ಲೆಲಿ ಪೊಳಿ) ವ ಹೆರ್ ಕಸಲೆಂಚ್ ವೊಕ್ಲೆಚ್ಯಾ ವ ನೊವ್ರ್ಯಾಚ್ಯಾ ಘರಾ ಥಾವ್ನ್ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ದಾಯ್ಜಿ, ಗೋತ್ರಿ, ಸಯ್ರ್ಯಾಂಚಾ ಘರಾಂಕ್ ಧಾಡ್ಚ್ಯಾಕ್ ನಜೊ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ತಾಕಿದ್‌ಯೀ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಗೊಯಾಂತ್ ಕಾಜಾರಾಚಾ ಸಂಭ್ರಮಾ ವೆಳಾರ್ ನೊವ್ರ್ಯಾಚ್ಯಾ ಆನಿ ವೊಕ್ಲೆಚ್ಯಾ ಘರಾಂನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಚಿಂ ಲೋಕ್ ಗಿತಾಂ (ಜಾನಪದ್) ಜಾವಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ ವೊವಿಯೊ ಗಾಂವ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಪುಣ್ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾನ್ ಹ್ಯೊ ವೊವಿಯೊ ಕಾಜಾರಾಂ ವ ಹೆರ್ ಸಂದರ್ಭಾಂನಿ ಪರ್ಗಟ್ ವ ಖಾಸ್ಗಿ ಗಾಂವ್ಕ್ ಆಡ್ವಾರ್ಲೆಂ. ಹಾಚೊ ಅರ್ತ್ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಸಂತೊಸಾಚೆ ಸಂಭ್ರಮ್ ಆಚರಣ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ನಜೊ ಮ್ಹಣ್ ನ್ಹಯ್. ದೋನ್ ಶರ್ತಾಂಖಾಲ್ ಸಂತೊಸ್ಬರಿತ್ ಸಂದರ್ಭ್ ಗಿತಾಂ-ಗಾಯನಾಂನಿ ಆಚರಣ್ ಕರ್ಯೆತ: i) ಹಿಂ ದೇಶೀ ಕಂತಾರಾಂ ವೊವಿಯಾಂ ಸಾರ್ಕಿಂ ಆಸೊಂಕ್ ನಜೊ. ii) ನೊವ್ರ್ಯಾಚ್ಯಾ ವ ವೊಕ್ಲೆಚ್ಯಾ ದಾಯ್ಜ್ಯಾಂನಿ ವ ಸ್ತ್ರೀ-ಸಯ್ರ್ಯಾಂನಿ ಅಸಲ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಕಂತಾರಾಂ ಗಾಂವ್ಕ್ ನಜೊ. ಹ್ಯಾ ಆಡ್ವಾರ್ಣೆವರ್ವಿಂ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಆದ್ಲ್ಯಾ ವ ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಬಾಂಧಾಂತ್ಲೆಂ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಸುಟವ್ನ್ ವೆಗ್ಳೆ ಕರುನ್ ಆನಿ ತಾಂಚೆ ಥಂಯ್ ಆಸ್ಚಿಂ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣಾಚಿಂ ಹರ್ಯೆಕ್ ಲಕ್ಷಣಾಂ ಮುಳಾಸಯ್ತ್ ಕಾಡುನ್ ಉಡವ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಗೊಪಾಂತ್ ಜಿರವ್ನ್ ಸೊಡ್ಚ್ಯೊ ಇರಾದೊ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ.[6]

ವೊವಿಯಾಂಚೆರ್ ನಿಶೇಧ್ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಸಮಸ್ಯಾಚೊ ಪರಿಹಾರ್ ಪುರ್ತೊ ಜಾಯ್ನಾ ಮ್ಹಣ್ ಕಳಿತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ, ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾನ್ ಆನಿಕ್ ಏಕ್ ಮೆಟ್ ಮುಖಾರ್ ಸರೊನ್, ಖಂಚಾಯಿ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಖಂಚಾಯಿ ನಿಬಾನ್ ದೇಶೀ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ

ಪರ್ಗಟ್ ವ ಖಾಸ್ಗಿ ಕಂತಾರಾಂ ಗಾಂವ್ಕ್ ನಜೊ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಹುಕುಮ್ ದಿಲಿ. ಅಶೆಂ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಭಾವಾಡ್ತಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಥಂಯ್ ಹ್ಯಾ ಕಂತಾರಾಂಚಿ ಸವಯ್ ಫಳಾಭರಿತ್ ಥರಾನ್ ರಾವ್ತಲಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಚಿಂತಾಪ್ ಹ್ಯಾ ಹುಕ್ಮಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ.[7]

ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ಆದ್ಲ್ಯಾ ನಿಶ್ಚಿತ್ ದಿಸಾಂನಿ ದವರ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ರಿವಾಜಿ ಪಾಳ್ಚೆಂ ಆಡ್ವಾರ್ಲ್ಲೆಲೆಂ: i) ಭಾತ್ ಕಾಂಡ್ಚೆಂ ii) ತಾಂದುಳ್ ವ ಆಳೆನ್ ವಾಟ್ಚೆಂ, ಆನಿ ಕಾಜಾರಾ-ಜೆವ್ಣಾಕ್, ಜಾಯ್ತಲ್ಲಿ ಪೊಳಿ ವ ಹೆರ್ ವಸ್ತುಂಚಿ ತಯಾರಾಯ್. ವೊಕ್ಲೆ ನೊವ್ರ್ಯಾಚ್ಯಾ ಕೊಣ್‌ಯಿ ದಾಯ್ಜ್ಯಾಂನಿ ವ ಖಾಸ್ ಸಯ್ರ್ಯಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಂತ್ ವಾಂಟೊ ಘೆಂವ್ಕ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ. ಹಿ ತಯಾರಾಯ್ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ನಮಿಯಾರ್ಲ್ಲೆಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್‌ಚ್ ನ್ಹಯ್, ಆಪ್ಣಾಕ್ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್, ಕೊಣೆಂಯೀ ರಿತಿ-ರಿವಾಜಿಂಚಿ ಪರ್ವಾ ಕರಿನಾಸ್ತಾಂ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕರ್ಯೆತಿ. ನೊವ್ರ್ಯಾಕ್ ವ ವೊಕ್ಲೆಕ್, ಸಾಂಗಾತಾ ವ ವೆವೆಗ್ಳೆಂ, ನಾರ್ಲ್ಲಾ ತೆಲಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಹಳ್ದಿ ಪಿಟೊ, ದೂದ್, ತಾಂದ್ಳ್ಯಾ ಪೀಟ್ ಆನಿ ವಾಟ್‌ಲ್ಲಿಂ ಆಬೊಲ್ಯಾಂ ಪಾನಾ ವ ಹೆರ್ ವಸ್ತು ಘಾಲ್ನ್ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ತೇಲ್ ಮಾಕ್ಚೆಂ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಆಡ್ವಾರ್ಲ್ಲೆಲೆಂ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಕಾಜಾರಾಚಾ ಆಟ್ ದಿಸಾಂ ಆದಿಂ, ಕಾಜಾರಾಚಾ ಆದ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾ, ಕಾಜಾರಾ ದೀಸ್, ಕಾಜಾರಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಪಯ್ಲ್ಯಾ, ತಿಸ್ರ್ಯಾ, ಪಾಂಚ್ವ್ಯಾ ವ ಆಟ್ವ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ. ತಶೆಂಚ್ ವಯ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ವೊಕ್ಲೆ ನೊವ್ರ್ಯಾಕ್ ಸಾಂಗಾತಾ ವ ವಿಂಗಡ್ ಹೆರಾಂ ಮುಖಾರ್ ನಾಣಂವ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ಆಡ್ವಾರ್ಲ್ಲಿ. ಪುಣ್ ವೊಕ್ಲೆ ನೊವ್ರ್ಯಾನ್ ಆಪ್ಣಾಇತ್ಲ್ಯಾಕ್ ವ ಉದಾಕ್ ವೊಡ್ನ್ ಘಾಲ್ಚ್ಯಾ ಎಕಾ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಹುಜಿರ್ (ವೊಕ್ಲೆ-ನೊವ್ರ್ಯಾಚೊ ಸಯ್ರೊ ವ ದಾಯ್ಜಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಜೊ) ನ್ಹಾಂವ್ಕ್ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಹುಕ್ಮಾನ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ದಿಲ್ಲಿ.[8]

ಕಾಜಾರಾಂ ವೆಳಾರ್ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ವೊಕ್ಲೆ ನೊವ್ರ್ಯಾಚ್ಯಾ ಘರಾಂ ಮುಖಾರ್ ಮಾಟೊವ್ ಘಾಲ್ಚೊ, ದಾರ್ಲ್ಯಾಟೊ ತೋರಣಾಂನಿ ಸುಂರ್ಗಾರಾಂವ್ಚೆಂ ಆಡ್ವಾರ್ಲ್ಲೆಂ. ಕಾಜಾರಾ ದಿಸಾ ಇಗರ್ಜೆ ಥಾವ್ನ್ ಪಾಟಿಂ ಯೆತಾನಾ ವೊಕ್ಲೆ-ನೊವ್ರ್ಯಾಚಾ ಸಯ್ರ್ಯಾಂನಿ ತಾಂಕಾಂ ತಾಂಚಾ ಘರಾ ಮುಖಾರ್ ಸ್ವಾಗತ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ವಯ್ರ್ ಲುಗಾಟ್ ಬಾಂದುನ್ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ತಾಣಿಂ ಬಸೊಂಕ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ. ವೊಕ್ಲೆ-ನೊವ್ರ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸಯ್ರ್ಯಾಂ-ದಾಯ್ಜ್ಯಾಂನಿ ವೊಕ್ಲೆ-ನೊವ್ರ್ಯಾಚೆರ್ ವ ತಾಂಕಾಂ ಸಾಂಗಾತ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸಯ್ರ್ಯಾಂಚೆರ್ ಫುಲಾಂಚೊ ಶಿಂವರ್ ವ ಪರ್ಮಳಿಕ್ ಉದಾಕ್ ಶಿಂಪ್ಡಾಂವ್ಚೆಂಯಿ ಆಡ್ವಾರ್ಲ್ಲೆಂ: ಬದ್ಲಾಕ್. ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ದಿಸಾ ವೊಕ್ಲೆ ನೊವ್ರ್ಯಾಕ್ ಇಗರ್ಜೆ ಥಾವ್ನ್ ಪಾಟಿಂ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾಂಚ್ ಘರ್ಚ್ಯಾ ವೊರೆವಿಂಗಡ್ ಜಾಗ್ಯಾಕ್ ಆಪವ್ನ್ ವ್ಹರಿಜಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ.[9]

ವೇಳ್ ಘುಟಿ ಪಳೆವ್ನ್ ಕಾಜಾರಾಕ್ ಪಿಸ್ ಫಿರ್ ಕರುಂಕ್ ನಜೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ: ಕಾಜಾರಿ ಜೊಡ್ಯಾನ್ ಸುರ್ಯೊ ಬುಡ್ವ್ಯಾ ಪಯ್ಲೆಂ ಘರಾ ಪಾಂವ್ಚೆಬರಿ ಕಾಜಾರಾಚೊ ವೇಳ್ ಘುಟ್ ಕರಿಜಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ.[10]

ಕಾಜಾರಿ ಜೊಡ್ಯಾಚ್ಯಾ ಖಟ್ಲ್ಯಾ ವ ಮಾಂಟೊ ವ ಮಾಂಡ್ರಿ ಪಂಚಾರ್ ಪಾನ್‌ಫೊಡ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಖಾಂವ್ರ್ಯೊ ವಸ್ತು ದವರ್ಚಿ ಹಿಂದ್ವಾಂಚಿ ರಿವಾಜ್ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾನ್ ಖಡಕ್ಕ್ ಥರಾನ್ ಆಡ್ವಾರ್ಲಿ. ತಶೆಂಚ್ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಾ ಕಾಜಾರಾಂ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಹ್ಯೊ ಚಾಲ್ತ್ಯೊ ರಿವಾಜಿಯೀ ಆಡ್ವಾರ್ಲ್ಯೊ.[11]: i) ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕಾಜಾರಿ ಜೊಡ್ಯಾನ್ ವೊಕ್ಲೆಚ್ಯಾ ವ ನೊವ್ರ್ಯಾಚಾ ಘರಾ ಪಯ್ಲೆ ಪಾವ್ಲಿಂ ರಿಗ್ತಾನಾ, ತಾಂಚಾ ಕುಟ್ಮಾಚ್ಯಾ ಖಂಚಾಯೀ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ತಾಂಕಾಂ ನಿದ್ಯಾ ಕುಡಾಕ್ ತಕ್ಯಣ್ ಆಪವ್ನ್ ವರುಂಕ್ ನಜೊ; ಸಂಸ್ಕಾರಿಕ್ ವಸ್ತ್ರಾಂನಿ ತಾಂಕಾಂ ಪಾಂಗ್ರುಂಕ್ ನಜೊ, ii) ನವ್ಯಾ ಕಾಜಾರಿ ಜೊಡ್ಯಾಕ್ ಎಕಾಚ್ ಕೊಪಾಂತ್ಲೆಂ ಪಿಯೆಂವ್ಚಾಕ್ ವ ಎಕಾಚ್ ಬಶಿಯೆಂತ್ಲೆಂ ಖಾಂವ್ಕ್ ಸಾಂಗ್ಚಾಕ್ ವ ಏಕ್‌ಚ್ ಫಳ್ ವಸ್ತ್ ದೊಗಾಂನಿಂಯೀ ಚಾಬೊನ್ ಖಾಂವ್ಕ್ ಸಾಂಗ್ಚಾಕ್ ನಜೊ, iii) ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವೊಕ್ಲೆ ನೊವ್ರ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ದಾಯ್ಜಿ ಗೋತ್ರಿಂನಿ ಜೆವಾಣ್ ವಾಡ್ಚಾಕ್ ನಜೊ. ಸ್ಥಾನ್-ಮಾನಾಚ್ಯಾ ವ ಕುಟ್ಮಾಲಾಗಿಂ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಸಂಬಂಧಾವರ್ವಿಂ ಜೆವಾಣ್ ವಾಡ್ಚಾಕ್ ಹಕ್ಕ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾಂನಿ ತಾಂಕಾಂ ಜರ್ ವಾಣೊ ಘಾಲ್ಚಿ ಸವಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ತರ್, ವಾಡ್ತಾನಾ ವಾಣೊ ಕಾಡುಂಕ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ.

ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ನ್ಹೆಸಾಣ್, ಭಾಂಗಾರ್-ಶಿಂಗಾರ್ ಸಂಬಂಧಿಂ ಪಾಳಿಜಯ್ ಜಾಲ್ಲಿಂ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಚಿಂ ಥೊಡಿಂ ನಿಯಮಾಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ; ಹಿಂದು ರಿತಿ-ರಿವಾಜಿಂಚಿಂ ಲಕ್ಷಣಾಂ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಥರಾನ್ ನಾಸ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಕೆಲ್ಲಿಂ ತಿಂ.[12] ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ದಿಸಾ ಗೊಂಯ್ಚಿ ಹಿಂದು ವೊಕಾಲ್ ನೊವ್ರ್ಯಾಚ್ಯಾ ಘರಾ ಥಾವ್ನ್ ಹಾಡ್‌ಲ್ಲೆಂ ಬಾಂಗಾರ್ ಆನಿ ಮುಸ್ತಾಯ್ಕಿ ನ್ಹೆಸ್ತಾಲಿ. ನೊವ್ರ್ಯಾನ್ ವೊಕ್ಲೆಕ್ ನ್ಹೆಸೊಣ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್‌ಚ್ ವೊಕ್ಲೆನ್ ಆಪ್ಲಿ ನ್ಹೆಸೊಣ್ ಬದ್ಲುನ್ ತಿ ನೆಸ್ಚಿ ರಿವಾಜ್, ತಶೆಂಚ್ ಹಿಂದು ನೊವ್ರ್ಯಾನ್ ಆಪ್ಣಾಚಿ, ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಘಾಲ್ಲಿ ಮುಸ್ತಾಯ್ಕಿ ಸೊಡುನ್ ವೊಕ್ಲೆಚ್ಯಾ ಘರಾ ತಿಚ್ಯಾ ಘರ್ಚ್ಯಾಂನಿ ದಿಲ್ಲಿ ನೆಸೊಣ್ ನೆಸ್ಚಿ ರಿವಾಜ್. ನಿದೊಂಕ್ ವೆಚಾ ಆದಿಂ ನೊವ್ರ್ಯಾನ್ ಆಪ್ಲಿಂ ಭಿತರ್ ನೆಸ್ಚಿಂ ವಸ್ತ್ರಾಂ ಹೆರಾಂ ಮುಖಾರ್, ವಿಶೇಸ್ ಕರುನ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂ ಮುಖಾರ್, ಕಾಡುನ್ ದುಸ್ರಿ ನೆಸೊಣ್ ನೆಸ್ಚಿಯೀ ರಿವಾಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಹ್ಯೊ ಸರ್ವ್ ರಿವಾಜಿ ಆಡ್ವಾರ್ಲ್ಯೊ.

ಹಿಂದು ಕಾಜಾರಾಂನಿ ಆಸ್ಚೆಪರಿಂ ತಾಂದುಳ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಪಾಲಾಕ್ ಲಾಗಂವ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಪಾಳುಂಕ್ ನಜೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಕುಟ್ಮಾಚೊ ವ್ಹಡಿಲ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ದಾಯ್ಜಾಚ್ಯಾ ಘರಾಕ್ ಖರಾರಾ ದಿಸಾಥಾವ್ನ್ ಕಾಜಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಏಕ್ ಮಹಿನೊ ಸಂಪ್ತಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವೊಕ್ಲೆ ನೊವ್ರ್ಯಾನ್ ದಿಸಾಕ್ ವ ರಾತಿಕ್ ವೆಚೆಂಯೀ ಆಡ್ವಾರ್ಲೆಂ. ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಹಿಂದು ಕಾಜಾರಿ ಜೊಡ್ಯಾನ್, ತಾಂಚಾ ರಿವಾಜಿ ಪ್ರಮಾಣೆ, ನೊವ್ರ್ಯಾಚ್ಯಾ ಘರಾ ಥಾವ್ನ್ ಕಾಜಾರಾಚಾ ದುಸ್ರ್ಯಾ ದಿಸಾ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್‌ಲ್ಲೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ತಾಣಿಂ ವೊಕ್ಲೆಚಾ ಘರಾಕ್ ಎಕಾ ಮಹಿನ್ಯಾ ಭಿತರ್ ವಚೊಂಕ್ ನಜೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಪುಣ್ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜೊಡ್ಯಾನ್, ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಚಾ ಹುಕ್ಮೆ ಪ್ರಮಾಣೆ, ಜರ್ ತಾಣಿಂ

ಸೊವ್ಯ್ರಾಚ್ಯಾ ಘರಾಕ್ ತ್ಯಾ ದಿಸಾ ವಚೊಂಕ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತೊ ಸಗ್ಳೊ ಮಹಿನೊ ತಾಣಿಂ ಪೊಕ್ಲೆಚ್ಯಾ ಘರಾಂತ್ ರಾವಜಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಆವ್ಪೆಂತ್ ಕಾಜಾರಿ ಜೊಡ್ಪ್ಯಾಚ್ಯಾ ಘರಾಂ ಮಧೆಂ ಆಪವ್ಣೆಂ ಜಾಂವ್, ಕಾಣಿಕಾಂಚೆ ಅದ್ಲಿ-ಬದ್ಲಿ ಜಾಂವ್ ಕರುಂಕ್ ನಜೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ.[13]

ಕಾಜಾರಾಚಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಜೊಡ್ಪ್ಯಾಕ್ ಸಾಂಗಾತ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ ತಿಂ ಎಕಾಮೆಕಾಚ್ಯಾ ಘರಾಂಕ್ ಭೆಟ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಭಾತ್, ಪೊವ್ಯಾಂ, ನಾರ್ಲ್, ತಾಂದುಳ್, ಪೊಳಿ ವ ಹೆರ್ ಕಸಲೆಂಯಿ ಖಾಣ್ ವರುಂಕ್ ನಜೊ: ತಶೆಂಚ್ ಸೊವ್ಯ್ರಾಚ್ಯಾ ಘರಾ ಥಾವ್ನ್ ವಸ್ತುರ್, ಮುಸ್ತಾಯ್ಕಿ, ಭಾಂಗಾರಾಚೆ ನಗ್, ಆನಿ ಇತರ್ ವಸ್ತು ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ವೊಕ್ಲೆಚ್ಯಾ ಘರಾಕ್ ವರ್ತೆಲ್ಯಾಂನಿ ಆಪ್ಲಿ ಕೂಡ್ ವಿಶೇಸ್ ಥರಾನ್ ಸುಂದ್ಗಾರಾವ್ನ್ ಮೊಲಾಧಿಕ್ ನೆಸೊಣ್ ನೆಸೊನ್ ವಚೊಂಕ್ ನಜೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಗೊಂಯ್ಚ್ಯೊ ಹಿಂದುಲೋಕ್ ಕಾಜಾರಾಂ ವೆಳಾರ್ ದೊಳ್ಯಾಂಕ್ ತೊಪ್ಪಾಬರಿ ರಸ್ಮಾಚಿ ಪರ್ಜಳಿಕ್ ಮುಸ್ತಾಯ್ಕಿ ನೆಸ್ತಾಲೊ ಆನಿ ಕಾಜಾರ್ ತೆಂ ಏಕ್ ರಂಗಾಳ್ ಸಂದರ್ಭ್ ಜಾತಾಲೆಂ. ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾನ್ ಅಸಲೆಂ ಪ್ರದರ್ಶನ್ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ದೆಕುನ್ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ತೆಂ ಆಡ್ಡಾವ್ಲೆಂ.[14]

ಗೊಯಾಂ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚಾ ಅಧಿಕಾರಾಖಾಲ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಪಯ್ಲೆಂ, ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ವಾಡ್ಯಾಚಾ, ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಚಾ ವ ಹಳ್ಳೆಚ್ಯಾ "ಮುಲ್ಲಿ" ಹುದ್ದ್ಯಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಕಾಜಾರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಕಾಣಿಕೊ ಘೆಂವ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹೆ ಹುದ್ದೆದಾರ್ ಆಪಾಪ್ಲ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಕಾಜಾರಾಂಕ್ ವೆತಾಲೆ. ಪುಣ್ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಚಾ ಕಾಯ್ದ್ಯಾಖಾಲ್ ತಾಂಚಿಂ ಹಿಂ ವಿಶೇಸ್ ಹಕ್ಕಾಂ ಕಾಡ್ನ್ ಉಡಯ್ಲಿಂ ಆನಿ ತಾಣಿ ತಾಂಚಾ ಘರ್ಯ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಜಾರಾಂನಿ ಮಾತ್ರ್ ವಾಂಟೊ ಘೆವ್ಯೆತೊ. ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಖಾಣಾಂಚ್ಯಾ ವರ್ವೆಚೊ ಏಕ್ ವಾಂಟೊ ಕಾಡ್ನ್ ದವರುನ್, ಉಪ್ರಾಂತ್ ಎಕಾ ನಮಿಯಾರ್ಲೆಲ್ಯಾ ದಿಸಾ ರಾಂದುನ್ ಜೆಂವ್ಚಿ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಹಿಂದ್ವಾಂಚಿ ರಿವಾಜ್. ಪುಣ್ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಖಾಣಾ ವರ್ವಿ ಉರವ್ನ್ ಖಂಚಾಯ್ ಎಕಾ ಥಾರಾಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾ ರಾಂದ್ಪಾಕ್ ನಜೊ ಮ್ಹುಣ್ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾನ್ ಫರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ. ತಶೆಂಚ್ ತಾಂದುಳ್. ಸಾಂಗೊ, ನಾರ್ಲ್, ಕಸ್ರಿ, ಪೊವಾಳ್ ಎಕಾ ಕುರ್ಸ್ಯಾಂತ್ ವ ಮೊಡ್ಯೆಂತ್ ವ ಹೆರ್ ಕಸಲ್ಯಾಂತ್‌ಯೀ ದವರ್ನ್ ದಸ್ತುರೆಚಾ ಎಕಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಚತ್ರಾಯೆನ್ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್. ನಮಿಯಾರ್ಲೆಲ್ಯಾ ದಿಸಾ ರಾಂದುನ್ ಖಾಂವ್ಕ್‌ಯೀ ಆಡ್ಡಾವ್ಲೆಂ. ಕಾಜಾರಾ ವೆಳಾರ್ ವಯ್ರ್ ಕಸ್ರಿ ಪಾನಾಂ ಆನಿ ಪೊಳ್ಯಾಂ ಉಮ್ಯಾಳಾವ್ನ್ ರಾಂದ್ಪಾಕ್ ರಾಂಧ್ಪಿ (ಚೂಳ್) ಬಾಂಧ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಹಿಂದ್ವಾಂ ಥಂಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಹಿ ರಿವಾಜ್ ಪಾಳಿನಾಸ್ತಾನಾ ನವ್ಯೊ ರಾಂದ್ನಿ ಬಾಂದ್ಯೆತ್ಯೊ.[15]

ಜಲ್ಮ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಬಾಳ್ಯಾಕ್ ತಾಂದ್ಳಾರ್ ನಿದಾವ್ನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಕರ್ನ್ ಕಾಣ್ಗೆಂವ್ಚಿ ರಿವಾಜ್‌ಯೀ ಆಸ್ಲ್ಯಾಲಿ. ಪುತಾಂಚಾ ವ ಧುವಾಂಚಾ ಜಲ್ಮಾಚ್ಯಾ ಸವ್ಯಾ ದಿಸಾ ಘರ್ಯಾಚಿ ರಾಕಣ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಸಗ್ಳಿ ರಾತ್ ಘರ್ಚಿಂ ಸಂಗಿಂ ಜಾಗೆ ರಾವ್ತಾಲ್ಲಿಂ. ಘರಾಂತ್ ಲೊಕಾಕ್ ಆಪಯ್ನ್

ಪರ್ಗಟ್ ವ ಖಾಸ್ಗಿ ಜೆವ್ಣಾಂ ಕರ್ಚಿ ಹಿಂದು ರಿವಾಜ್‍ಯೀ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಆಡ್ವಾರ್ಲ್ಲಿ.[16]

ಹಿಂದು ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಚೊ ಬಾಂಳ್ತೆರ್ ಕಾಡ್ಲ್ಯಾ ನಂತರ್, ತ್ಯಾ ಘರಾಕ್ ಶೆಣ್ ಕಾಡ್ಚಿ ರಿವಾಜ್, ತಶೆಂಚ್ ಬಾಳಂತ್ ಜಾವ್ನ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಮಹಿನ್ಯಾಂನಿ ಬಾಂಯ್‍ಕಡೆನ್ ಬಾಳ್ಯಾಕ್ ನಾಣಂವ್ಚೆಂ ಆನಿ ಪಾನ್-ಪೊಡ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಖಾಣಾ ವಸ್ತು ದವರ್ಚಿ ರಿವಾಜ್‍ಯೀ ಆಸ್‍ಲ್ಲಿ. ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಹ್ಯೊ ರಿವಾಜಿ ಆಡ್ವಾರ್ಲ್ಯೊ. ಏಕ್ ವರ್ಸ್ ಪ್ರಾಯೆಚಾ ಪುತಾಕ್ ವ ಧುವೆಕ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಚ್ಯಾ ಮಾಲ್ಘಡ್ಯಾ ದಾಯ್ಜಿ ವ ಗೋತ್ರಿಚಾ ಘರಾಕ್ ಧಾಡ್ಚೆಂಯಿೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಆಡ್ವಾರ್ಲ್ಲೆಂ. ಕಾಜಾರಿ ಸ್ತ್ರೀಯೆಕ್ ತಿಚೆಂ ಪಯ್ಲೆಂ ಮಹಿನ್ಯಾಕ್-ವೆಚೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಜೆವಾಣ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ಚೆಂ, ಹೆರ್ ಕಸಲೊಯಿ ಸಂಭ್ರಮ್ ಕರ್ಚ್ಯೊ, ಕೆಳಿಂ, ಫಳಾಂ ವ ಹೆರ್ ಕಸಲೆಂಯಿೀ ಕಾಣಿಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಧಾಡ್ನ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಆಸ್‍ಲ್ಲೆಂ. ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಂಯ್ ಇನ್‍ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾನ್ ಹೆಂ ರಾವಯ್ಲೆಂ.[17]

ಎಕಾ ಹಿಂದ್ವಾಚಾ ಘರಾ ಮರಣ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್, ಮನಿಸ್ ಸರ್‍ಲ್ಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ವ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಘರಾಕ್, ಪರತ್ ತೆಂ ಘರ್ ರಾಂವ್ಚೆಂ ಏಕ್ ಬಿಡಾರ್ ಜಾಂವ್ಚೆಬರಿ ಶೆಣ್ ಕಾಡ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ಆಸ್‍ಲ್ಲಿ. ಪುಣ್ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ, ಘರಾ ಮರಣ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಘರ್ ನಿತಳ್ ಕರ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸ್ಲ್ಯಾರ್, ಶೆಣ್ ಕಾಡಿನಾಸ್ತಾಂ ನಿತಳ್ ಕರಿಜಯ್ ಆಸ್‍ಲ್ಲೆಂ. ಮರಣ್ ಪಾವ್‍ಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿ ಮುಸ್ತಾಯ್ಕಿ, ಗಜ್ಣ್ಯಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಗೊಂಯ್ಚೆ ಹಿಂದು ನಂಯ್ ವ ದರ್ಯಾಂತ್ ಉಡಯ್ತಾಲೆ. ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ, ಗರ್ಜ್ ಪಡ್ಲ್ಯಾರ್ ವೊಸೊ ಜಾಂವ್ನ್ಯೊ ಚುಕಂವ್ಕ್ ಹ್ಯೊ ವಸ್ತು ಹುಲ್ಪಾವ್ಯೆತ್ಯೊ. ಮೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸಯ್ರ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಂತಿ ಮೆಳ್ಚಾಕ್ ಜೆವ್ಣಾಂ ಕರ್ನ್ ದುಬ್ಳ್ಯಾಂಕ್ ಆಪವ್ನ್ ವಾಡ್ಚೆಂ ಇನ್‍ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾನ್ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಆಡ್ವಾರ್ಲ್ಲೆಂ. ಪುಣ್ ತ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ದುಬ್ಳ್ಯಾಂಕ್ ದಾನ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಮನ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಜೆವ್ಣಾ ಶಿವಾಯ್ ಹೆರ್ ಖಂಚಾಯಿ ರಿತಿನ್ ತಾಣಿಂ ತೆಂ ದಿವ್ಯೆತೆಂ. ಮೆಲ್ಲ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ನಾಂವಾನ್ ನಮಿಯಾರ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಕಸಲಿಂಯಿ ಕಾರ್ಯಿಂ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ನಜೊ ಆಸ್‍ಲ್ಲೆಂ.[18]

ನವ್ಯಾ ಬೆಳ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ (ನೊವಿದಾದ್) ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಘರಾಂನಿ ಫೆಸ್ತಾಂ ಕರ್ಚಿಂ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಗರ್ಜೆಚೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಇನ್‍ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಕ್ ದಿಸೊಂಕ್ ನಾ; ಹಿಂದ್ವಾಂಬರಿ ಘರ್ಚ್ಯಾ ಯೆಜ್ಮಾನಿನ್ ವ ಹೆರಾಂ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂನಿ ಥಂಡ್ ಮುಸ್ತಾಯ್ಕಿ ನೆಸ್ಚಿ, ವ ನಾವ್ನ್ ಜಾವ್ನ್ ರಾಂದ್ಚ್ಯಾ ಕುಡಾಕ್ ರಾಂದುಂಕ್ ವೆಚೆಂ; ರಾಂದ್ತಾನಾ ಮೀಟ್ ಘಾಲಿನಾಸ್ತಾನಾ ಶಿತ್ ಕರ್ಚೆಂ - ಹ್ಯೊ ಸರ್ವ್ ಹಿಂದು ರಿವಾಜಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಪಾಳುಂಕ್ ನಜೊ ಆಸ್‍ಲ್ಲ್ಯೊ. ತಾಂದುಳ್ ಶಿಜ್ತಾನಾ ಶಿತಾಕ್ ಮೀಟ್ ಘಾಲ್ಯೆತೆಂ, ವ ವಾಳ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಆಪಾಪ್ಲ್ಯಾ ರುಚಿ ಪ್ರಕಾರ್ ಮೀಟ್ ಘಾಲ್ಯೆತೆಂ.[19]

ಉಪ್ವಾಸಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್‍ಯೀ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಇನ್‍ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಚೆ ಥೊಡೆ ಕಾಯ್ದೆ ಪಾಳಿಜಯ್ ಆಸ್‍ಲ್ಲೆ: ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಅಮಾಸ್ ವ ಪುನ್ವೆಚ್ಯಾ ಇಕ್ರಾವ್ಯಾ ದಿಸಾ ಉಪ್ವಾಸ್ ಕರ್ಚ್ಯೊ, ವ ಹಿಂದು ರಿವಾಜಿಂ ಪ್ರಕಾರ್ ಹೆರಾಂ ದಿಸಾಂನಿ ಉಪ್ವಾಸ್

ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ನಜೊ; ಪುಣ್ ತ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಜರ್ ಇಗರ್ಜ್ ಮಾತೆಚಾ ಕಾಯ್ದ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣೆ ಜೆಂಜ್ವಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ತಾಣಿ ತೊ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಜೆಂಜ್ವಾರಾ ವೆಳಾರ್ ರಾತಿಕ್ ಸೊಡ್ನ್ ಹೆರಾವೆಳಾ ಕಸಲೆಂಚ್ ಖಾಣ್ ಪೀವನ್ ಸೆಂವ್ಕ್ ನಜೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ; ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಫಳ್ ವಸ್ತು ಖಾವ್ಯೆತ್ಯೊ. ಹಿಂದು ರಿವಾಜಿ ಪ್ರಕಾರ್ i) ಬುದ್ವಾರಾ ii) ಆಮಾಸೆ ದಿಸಾ iii) ಪುನ್ವೆ ದಿಸಾ ಆನಿ iv) ಆಮಾಸೆ ಪುನ್ವೆಚಾ ಬಾರಾವ್ಯಾ ದಿಸಾ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಉಪ್ವಾಸ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ನಜೊ; ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜೆಂಜ್ವಾರ್ ಹ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಕರಿಜಯ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್, ಇಗರ್ಜ್ ಮಾತೆಚ್ಯಾ ಕಾಯ್ದ್ಯಾಂ ಪ್ರಮಾಣೆ ಕರಿಜಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ತ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಜೆವಾಣ್ ವ ಪರ್ಬೆಚೊ ದಬಾಜೊ ಆಡ್ವಾರ್ಲ್ಲೊ. ಶಾಸ್ತ್ರ ಪಾಳ್ಚ್ಯಾಕ್ ಚಂದ್ರಾಚೆಂ ಗ್ರಹಣ್ ಹಿಂದು ಆಚರಣ್ ಕರ್ತಾಲೆ ಆನಿ ಗ್ರಹಣ್ ಸುಟ್ತಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಉಪ್ವಾಸ್ ರಾವ್ತಾಲೆ. ಚಂದ್ರಾ ಗ್ರಹಣಾಚಿ ಹಿ ರಿವಾಜ್ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಪಾಳುಂಕ್ ನಜೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ.[20]

ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಹಿಂದ್ವಾಂಪರಿ ಪುಡ್ವೆಂ ವ ಚೋಳಿ ನೆಸೊಂಕ್ ನಜೊ ಮ್ಹಣ್ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾನ್ ಫರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ. ಫುರ್ಚ್ಯಾ ಆಂಗ್ಣಾಂತ್ ಕಾಟೆಂ ಬಾಂದುನ್ ತುಳ್ಸಿಚೆಂ ಝುಡ್ ದವರುಂಕ್ ನಜೊ; ಹ್ಯಾ ಫರ್ಮಾಣಾ ವೆಳಾರ್ ಆಂಗ್ಣಾಂತ್ ತುಳ್ಸಿ ಝುಡ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ತೆಂ ತಕ್ಷಣ್ ಹುಮ್ಟುನ್ ಕಾಡಿಜಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹಿಂದ್ವಾಂಚಾ ನಾಂವಾಂನಿ ವ ಹಿಂದು ಕುಳಿಯಾಂಚಾ, ಕುಟ್ಮಾಂಚಾ ನಾಂವಾಂನಿ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಆಪಂವ್ಚೆಂಯಿ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾನ್ ಆಡ್ವಾರ್ಲೆಂ.[21]

''ಮುಲ್ಲಿ''ಚಾ ಕಾರ್ಬಾರಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾನ್ ಫರ್ಮಾಯ್ಲೆಂಕಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ಹುದ್ದ್ಯಾರ್ ಆಸೊಂಕ್ ನಜೊ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಹುದ್ದ್ಯಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕೊಣಾಕ್‌ಯೀ ತಾಣೆಂ ಕಸಲೆಂಯ್ ದೀಂವ್ಕ್ ನಜೊ; ತ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ತಾಣೆಂ ಮಾನ್ ವ ಗೌರವ್ ದಾಕಂವ್ಕ್ ನಜೊ. ಹಳ್ಳೆಂತ್ಲ್ಯಾ `ಮುಲ್ಲಿ`ಚೊ ಹುದ್ದೊ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ, ತ್ಯಾ ಹುದ್ದ್ಯಾಕ್ ಧರ್ಮಿಕ್ ಅರ್ತ್‌ಯೀ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಫುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚಾ ಗೊಂಯಾಂತ್, ಬೆಟಾಂತ್ ಆನಿ ಬಯ್ಲಾಂತ್ ಸರ್ವಾಂವರ್ನಿ ಪಯ್ಲೆಂ ಬೆಸಾಯ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕರ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಮುಲ್ಲಿಚೆಂ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಪಾವ್ಸಾ ಫುಡೆಂ ತಾಣೆಂಚ್ ಪಯ್ಲೆಂ ಪಾಕ್ಯಾಕ್ ಕೊಲು ವ ಕರಾಡ್ ಲಾಂವ್ಚೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಅಶೆಂ ಹಳ್ಳೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರಾಂತ್ ಮುಲ್ಲಿಕ್ ಏಕ್ ವಿಶೇಸ್ ಸ್ಥಾನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹಿಂದು ಮುಲ್ಲಿಚೆಂ, ಹ್ಯಾ ರಿತಿ - ರಿವಾಜಿಂಚಾ ಅಧಿಕಾರಾಚೆಂ ಮುಖೆಲ್ಪಣ್ ಮಾಂದುಂಕ್ ಇಗರ್ಜ್‌ಮಾತೆಕ್ ಖುಶಿ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಹಳ್ಳೆ-ಗಾಂವಾಂನಿ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ಮುಲ್ಲಿಚ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರಾಕ್ ತಕ್ಲಿ ಬಾಗಾಯ್ನಾಸ್ತಾನಾ ಆಪ್ಲೆ ಕೃಶೆಚೆಂ ಕಾಮ್ ಅಪ್ಲಾಯಿತ್ಲ್ಯಾಕ್‌ಚ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಫರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ. ತ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಹ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರಿಚಾ ರಿತಿ - ರಿವಾಜಿಂಚಾ ಅಧಿಕಾರಾ ಥಾವ್ನ್ ತಾಣೆಂ ಪಯ್ಸ್ ರಾಂವ್ಚ್ಯಾಕ್. ಹ್ಯಾ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ್ ಅಧಿಕಾರಾಕ್ ಮಾಂದುನ್ ಘೆತ್ಲ್ಯಾರ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ರಯ್ತಾಂನಿ ಹಿಂದು ಮುಲ್ಲಿಚಾ ಅಧಿಕಾರಾಖಾಲ್ ರಾವ್ಚೊಂಕ್

ಪಡ್ತೆಂ. ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಚಾ ಹ್ಯಾ ಘರ್ಮಾಣಾಚೊ ಉದ್ದೇಶ್ ಹಳ್ಳೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆನಿ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಮಧ್ಲೊ ಅಂತರ್ ನಪಂಯ್ಟ್ ಕರ್ಚೊ ಆನಿ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಹಿಂದ್ವಾಂಚಾ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ್ ಮಾಂಡಾವಳಿ ಭಿತರ್ ಚಲಂವ್ಚೊ.[22]

ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂನಿ ಅಧಿಕಾರ್ ಚಲಂವ್ಚಾ ಪಯ್ಲಿಂ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಇಂತ್ರುದಾಚಿ ರಿವಾಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ವರ್ಸಾಂತ್ ತೀನ್ ದೀಸ್ ತಿ ಚಲ್ತಾಲಿ ಆನಿ ತ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಹಳ್ಳೆಂತ್ಲೆ ದಾದ್ಲೆ ಆನಿ ಭುರ್ಗಿ ಪಂಗ್ಡಾಂನಿ ಗಿತಾಂ-ಗಾಯನಾಂ ಗಾವ್ನ್ ಆನಿ ನಾಚೊನ್ ಉಡೊನ್ ಘುರಾನ್ ಘುರ್ ವೆತಾಲೆ. ಹ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಿಂ ತಾಂಕಾಂ ಖಾಣ್, ಪಯ್ಶೆ ಇತ್ಯಾದಿ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಪುಣ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಹಿ ರಿವಾಜ್ ಪಾಳ್ಚಿ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಕ್ ಬರೆಂ ಲಾಗ್‌ಲ್ನಾ. ಸಾಂತಾಂಚಾ ಮಾನಾಕ್ ಪುರ್ಶಾಂವ್ ಕಾಡ್ಚಿ ಕಥೊಲಿಕಾಂಚಿ ಏಕ್ ರಿವಾಜ್. ಫೆಸ್ತಾ-ಪರ್ಬಾಂ ದಿಸಾಂನಿ ಅಸಲೆ ಪುರ್ಶಾಂವ್ ಕಾಡ್ತಾಲೆ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ಪುರ್ಶಾಂವಾಂ ವೆಳಾರ್ ಹಿಂದು ನೆಸಾಣ್ ನೆಸೊಂಕ್ ನಜೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಸಾಂ. ಪಾವ್ಲುಚಾ ಕನ್ವೆರ್ತ್ರಾಂವ್ಣಾಚಾ ಫೆಸ್ತಾಚಾ ಎಕಾ ದಿಸಾಕ್ ಮಾತ್ರ್ ನಾಚ್ಪಾ ವೆಳಾರ್ ಪಾತ್ರ್ ಘೆಂವ್ಚ್ಯಾ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಹಿಂದು ಮುಸ್ತಾಯ್ಕಿ ನೆಸೊಂಕ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಹಿಂದ್ವಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ಪುರ್ಶಾಂವಾಂನಿ ವಾಂಟೊ ಕಾಣ್ಗೆಂವ್ಕ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ; ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ನಾಚೊಂಕ್ ವ ಹೆರ್ ಕಸಲಿಯೀ ಖುಶಾಲಾಯ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಪಯ್ಶೆ ದೀವ್ನ್ ಆಪಂವ್ಚೆಂಯೀ ಆಡ್ವಾರ್ಲೆಂ. ರೋಬಾನಾ,*(Robanas)* ಗಾಯ್ತಾ *(Gaitas)* ತಸಲಿಂ ಹಿಂದು ವಾಜ್ಪಾಂ-ವಾಜಾಂತ್ರಾಂಚೊ ಉಪಯೋಗ್ ಕರುಂಕ್ ನಜೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಹಾಂಚೊ ಗೊಂಯ್ಚಾ ಹಿಂದು ದಿವ್ಳಾಂನಿ ಉಪ್ಯೋಗ್ ಜಾತಾಲೊ. ತಶೆಂಚ್ ಫೆಸ್ತಾಂ ವೆಳಾರ್ ಪಾದ್ರಿಂಚಿ ವ ರೆಲಿಜಿಯೊಸಾಂಚಿ ನೆಸೊಣ್ ನೆಸೊನ್ ಲೊಕಾಕ್ ಹಾಸೊಂವ್ಕ್ ಮಸ್ಕಿರ್ಯೊ ಕರ್ಚೆಂಯೀ ಆಡ್ವಾರ್ಲೆಂ.[23]

ಕರೆಜ್ಮಾಂತ್ ಪಾಶಾಂವಾಚಾ ದಾಕವ್ಣ್ಯಾ ಸಂಬಂಧಿಂ ಥೊಡಿಂ ನಿಯಮಾಂ ಪಾಳುಂಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ. ಹ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಇಗರ್ಜಾಂನಿ ಜೆಜುಚ್ಯಾ ಪಾಶಾಂವಾಚಿ ಕಥಾ ಅಭಿನಯ್ ಕರ್ನ್ ದಾಕಂವ್ಚಿ ಏಕ್ ರಿವಾಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಪುಣ್ ಹಾಂತು ಜೆಜು ಮರಿ ಆನಿ ಥೊಡೆ ಸಾಂತ್ ಹಾಂಚ್ಯೊ ಇಮಾಜಿ ಸೊಡ್ನ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಖಂಚಾಯ್ ಜೀವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾಂಚ್ಯೊ ದೆಕಾವೊ ದಾಕಂವ್ಕ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿ. ಪಿಲಾತ್, ಜುದಾಸ್, ಆನಾಸ್, ಕಯ್ಫಾಸ್, ಹೆರೊದ್ ವ ಫಾರಿಜೆವ್ ಹಾಂಚಿಂ ರುಪಾಂ ಆಸೊಂಕ್‌ಚ್ ನಜೊ ಮ್ಹಣೊನ್ ಉಗ್ತ್ಯಾನ್ ಕಳಯಿಲ್ಲೆಂ. ಕರೆಜ್ಮಾಚಾ ಪುರ್ಶಾವಾಂ ವೆಳಾರ್ ಫಾರಿಜೆವ್ ಆನಿ ಶತಪತಿಂಚ್ಯೊ ದೆಕಾವೊ (ರುಪ್ಕಾರ್) ಆಡ್ವಾರ್ಲ್ಯೊ. ಅಶೆಂ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಆಡಳ್ತ್ಯಾಚಾ ಅಧೀನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾನ್ ಘಾಲ್ಲೆ ಕಾಯ್ದೆ ಕಠೀಣಾಯೆನ್ ಪಾಳಿಜಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ.[24]

ಹ್ಯಾ ಆಡ್ವಾರ್ಣ್ಯಾಂ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಟಿಯೊಟೊನಿಯೊ ಆರ್. ಸೊಜ್ ಬರಯ್ತಾ:

“1560ಂತ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಪಯ್ಲೆ ಪಾವ್ಚಿಂ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾನ್ ಥರ್ತ್ರ್ಯಾಂಚೊ ಭಿರಾಂಕುಳ್ ಪಾತ್ರ್ ಘೆತ್ಲೊ ಆನಿ ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಹೆರಾಂ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ

ಕಾರ್ಯಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಂ ವರ್ವಿ ಗೊಂಯಾಂತ್ ತಿಚೊ ಪಾತ್ರ್ ಚಡ್ ಪಾಡ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ. ದೊಳ್ಯಾನಿ ದೆಖ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಚ್ಯೊ ವ ಕಶ್ಟಾಲ್ಲ್ಯಾಂಚ್ಯೊ ಪರ್ಗಟ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯೊ ವರ್ದ್ಯೊ, ವಿಶೇಸ್ ಜಾವ್ನ್ ಫ್ರೆಂಚ್ ದಾಕ್ತೆರ್ ಡೆಲ್ಲೊಂಚಿ ವರ್ದಿ, ಸೊಡ್ಲ್ಯಾರ್ ಉರ್ಲ್ಲೆಲೆ ದಾಖ್ಲೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕೇವಲ್ (ಲಿಸ್ಬೊವಾಂತ್ಲ್ಯಾ ರಾಶ್ಟ್ರೀಯ್ ಪತ್ರಾಂ-ದಫ್ತರಾಂತ್) (National Archives) ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯೊ ಪತ್ರಾಂ-ಮಾಂಡ್ಣ್ಯೊ (ಫಾಯ್ಲಾಂ), ಆನಿ ಹ್ಯಾಚ್ ದಫ್ತರಾಂತ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಏಕ್ ತಪ್ಶೀಲ್ - ಪುಸ್ತಕ್. ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಚೆ ಸುರ್ವಾತೆ ಥಾವ್ನ್ 1774 ಮ್ಹಣಾಸರ್ ಗುನ್ಯಾಂವ್ಕಾರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಂಚಿ ಆನಿ ಸುಟ್ಕಾ ಲಾಭ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ 16,172 ಜಣಾಂಚಿ ತಪ್ಶೀಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಆಸಾ. ಹಾಂತುಂ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ವಾಂಟೊ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್, ಉರ್‌ಲ್ಲೆ ಹೆರ್ ದೆಶಾಂಚೆ. ದೇಶಿ ಲೊಕಾ ಪಯ್ಕಿ ಲಾಗಿಂ ಲಾಗಿಂ ಅರ್ಧ್ಯಾಸ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್, ಉರ್‌ಲ್ಲೆ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್. ಹ್ಯಾ ಪಯ್ಕಿ ಚಡಾವತ್ ಗಾಂವ್ಚಿ ಗಡ್ ಉತ್ರೊನ್ ಹೆರಾಂ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ವಚೊನ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ಸಾಗ್ವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲ್ಲೆ. ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಹಳ್ಳ್ಯಾಂನಿ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಆಸ್ತಿಂಚೊ ಸಂಬಂಧ್ ಆನಿ ಚಡೊನ್ ಯೆಂವ್ಚೆಂ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚೆಂ ಸುಂಕಾಚೆಂ ವೊಜೆಂ - ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ರಯ್ತಾಂನಿ ತಾಂಚೆಂ ಘರ್-ಬದಿಕ್ ಸಾಂಡುನ್ ಸೆಜಾರ್ಚ್ಯಾ ಮುಸ್ಲಿಂ ರಾಜಾಂನಿ ಬೇಸಾಯ್ ಕರ್ಚ್ಯೊ ಸೊಡ್ನ್ ದುಸ್ರಿ ವಾಟ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ; ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾನ್ ಸಮಡ್ತಿಚ್ಯಾ ಕಾಯ್ದ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಪಳೆಲೆಂ ಶಿವಾಯ್, ಹಳ್ಳೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕಾರ್ಬಾರಾಂತ್ ಕಾಂಯ್ಚ್ ವಾಂಟೊ ನಾತ್ಲೆಲ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಕ್ ಪಂಗ್ಡಾಂಚೆ ಆರ್ತಿಕ್ ಕಶ್ಟ್ ಹಾಳು ಕರ್ಚೆ ತಸಲೆಂ ಕಸಲೆಂಯೀ ಕ್ರಮ್ ಹಾತಿಂ ಘೆಂವ್ಕ್ ನಾ.[25]

ಅಶೆಂ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾನ್ ಆಡ್ವಾರ್ಣ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ವಿಮರ್ಶ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಆಮಿ ಸಮ್ಜೊಂಚೆಂ ಕಿತೆಂಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್: i) ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಧರ್ಮಿಕ್ ದಿಶ್ಟಿಂತ್ ಹೆರಾಂ ಧರ್ಮಾಂ ಥಂಯ್ ಸೊಸ್ಣಿಕಾಯ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿ, ii) ಫುಡ್ತುಗೆಜ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣಾಚ್ಯೊ ರಿವಾಜಿ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ನವ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆರ್ ಬಲಾತ್ಕಾರೆನ್ ಘಾಲ್ಯೊ, iii) ಜಲ್ಮ್, ಮರಣ್, ಪರ್ಬೊ ಆನಿ ನೆಸಾಣ್ - ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಆಸ್ಲೆಲ್ಯಾ ರಿತಿ-ರಿವಾಜಿಂಚಿಂ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣಾಚಿಂ ಲಕ್ಶಣಾಂ ಸಗ್ಳೆಂ ವ್ಹಾಜ್ವವ್ನ್ ಸೊಡ್ಚೆಂ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ ತಿಚೊ ಶೆವಟ್, iv) ಮಾಯಾ-ಮೋಗ್ ಆನಿ ಭಾವ್-ಬಾಂಧವ್ಪಣಾ ಬದ್ಲಾಕ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಥಂಯ್ ಭ್ಯೆಂ-ಭಿರಾಂತ್ ಆನಿ ಅಥಿರ್‌ಪಣ್ ತಿಣೆ ವೊಂಪ್ಲೆಂ. ಮಟ್ಯಾನ್, ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ದೇಸಾಂತರಾಚೆಂ ಮುಖ್ಯ್ ಧರ್ಮಿಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲೆಂ.

2. ಆರ್ತಿಕ್ ಕಾರಣಾಂ:

ಆರ್ [illegible]ಸಿಚಾ ದೃಶ್ಟಿನ್ ಗೊಂಯ್ ಏಕ್ ಮುಖ್ಯೆಂ ವಸ್ತಿ-ಥಳ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಮುಖ್ಯ [illegible]ಶೆಂ ಏಕ್ ವ್ಯಾಪಾರ್ ಕೇಂದ್ರ್. ತಿಚೊ ಚಡಾವತ್ ಆದಾಯ್ ಆಯಾತ್

(Import) ಆನಿ ನಿರ್ಯಾತ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವಸ್ತುಂಚೆರ್ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾ ಸುಂಕಾವರ್‍ವಿಂ, ಆನಿ ತಾರ್ವ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಬಾಂದ್ಪಾ ವರ್‍ವಿಂ. ಕೃಶಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕರುಂಕ್ ಗೊಂಯಾಕ್ ಕರಾವಳಿಚೊ ಭಿತರ್-ಪ್ರದೇಶ್ ನಾತ್ಲ್ಲೊ. ಕೃಶೆಚಿ ಘಟ್ ಬುನ್ಯಾದ್ ನಾಸ್ತಾನಾ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಕೆದಾಳಾಯಿ ಆರ್ಥಿಕ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ದಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್, ತಾಂದುಳ್, ಮಿರಿಂ ಆನಿ ಮೋಪ್ - ಹ್ಯಾ ವಸ್ತುಂಕ್ ಗೊಂಯ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ರಾಜಾಂಚೆರ್ ಹೊಂದ್ವೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಇತ್ಲೆಂಚ್ ನ್ಹಯ್, ಆರ್ಥಿಕ್ ಭೊರೊ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ರೆಲಿಜಿಯೊಸ್ ಸಂಘ್-ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಚೆರ್ ಆನಿ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಚೆಂ ನಿರ್ವಹಣ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಮೂಳ್-ಧನ್ ಖರ್ಚುಂಕ್ ಪಡ್ತಾಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ವರ್‍ವಿಂ ಸುಂಕ್ ಚಡಂವ್ಚಿ ಏಕ್ ಮಾತ್ರ್ ವಾಟ್ ಆನಿ ಹಾಚೊ ಭೊರೊ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆರ್ ಆನಿ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆರ್ ಚಡ್ ಕಠಿಣಾಯೆನ್ ಪಡ್ಲೊ. ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರಾ ಥಾವ್ನ್ ಥೊಡೊ ಆರ್ಥಿಕ್ ಲಾಭ್ ಮೆಳತ್ ಮ್ಹಣ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಪಾತ್ಯೆವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ, ಪುಣ್ ರಾಜಾಚಾ ಆರ್ಥಿಕ್ ಅಡ್ಚಣೆವರ್‍ವಿಂ ತಾಂಕಾಂ ಕಾಂಯ್ಚ್ ಫಾಯ್ದೊ ಮೆಳೊಂಕ್‌ನಾ. ಅಶೆಂ ಧರ್ಮಿಕ್ ಕಾರಣಾಂ ಸಂಗಿಂ ಆರ್ಥಿಕ್ ಕಾರಣಾಂ ಮೆಳೊನ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಗೊಂಯಾಂ ಸೊಡುನ್ ಕೆಳದಿಚಾ ನಾಯಕಾಂಚೆಂ ರಾಜ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಕ್ ದೇಸಾಂತರ್ ಜಾವ್ನ್ ವೆಚ್ಯಾಕ್ ಪಡ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಸಮಸ್ಯಾಚಿಂ ಥೊಡಿಂ ಸ್ವರುಪಾಂ:

i) ದೇಸಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ದುಬ್ಳಿ ಜಿಣ್ಯೆ-ಸ್ಥಿತಿ: ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಕ್-ಧರ್ಮಿಕ್, ಬಾಂದ್ಪಾಂತ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ಎಕ್ವಟ್ ಕೇವಲ್ ಏಕ್ ಆದರ್ಶ್(ideal) ಮಾತ್ರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಸರ್ವ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಥಂಯ್ ಸಮಾನತಾ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಮಿಶಿಯೊನರಿ ಪಾಚಾರ್ತಾಲೆ, ಪುಣ್ ತಾಣಿಂ ಜಾತಿ-ಕುಳಿಯೆಚಾ ಆಧಾರಾರ್ ರೆಲಿಜಿಯೊಸಾಂಚಿಂ ಘರಾಂ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕೆಲಿಂ, ವಿವಿಂಗಡ್ ಪಂಗ್ಡಾಂತ್ ವಿವಿಂಗಡ್ ರಂಗ್‌ಯೀ ದಿಲೊ. ಅಶೆಂ ತಾಣಿಂ ಉಚಾರ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಆನಿ ತಾಂಚಾ ಕರ್ಚ್ಯಾಂನಿಂ ವ್ಹಡ್ ಏಕ್ ಅಂತರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ತ್ಯಾ ವರ್‍ವಿಂ ಜಾತಿ ಬೇದಾಚಾ ಕಠಿಣಾಯೆಚಾ ಪಾಸಾಂತ್ಲೆಂ ಸುಟೊಂಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಂಯ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ಎಕ್ವಟ್ ಜಾಯ್ಶೆಂ ಕರ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಮಿಶಿಯೊನರಿ ನಿರ್ಫಳ್ ಜಾಲೆ. ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಸಮಾಜಿಕ್ ಸ್ಥಿತಿ ಅಶಿ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ತಾಂಚಿ ಜಿಣ್ಯೆ - ಸ್ಥಿತಿ ರಾಜಾಂತ್ ಉತ್ಪಾದನ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಪನ್ಮೂಳಾಕ್ ವ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ರೆಲಿಜಿಯೊಸ್ ಮುಖೆಲ್ಯಾಂಚಾ ಮೀತ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ರಾಜಕೀಯ್ ಪ್ರಭಾವಾಕ್ ಫಾವೊ ತಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿ. ರೆಲಿಜಿಯೊಸ್ ಮುಖೆಲಿಂನಿ ಆಪ್ಲೆಂ ರಾಜಕೀಯ್ ಆನಿ ಆರ್ಥಿಕ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆ ಜಿಣ್ಯೆ ಸ್ಥಿತೆಚಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕರುನ್ ಸರ್ವಾಂ ಮಧೆಂ ಸಮಾನತಾ ಹಾಡ್ಚ್ಯಾಕ್ ಉಪ್ಯೋಗ್ ಕರುಂಕ್ ನಾ. 1687ಚಿ ಜೆಜ್ವಿತ್ ವರ್ದಿ ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಸುಡಾಳ್ ಉತ್ರಾಂನಿ ಕಳಯ್ತಾ: "ತೆ ಭಾರಿಚ್ ದುಬ್ಳೆ ಆನಿ ಆಪ್ಲೊ ದೀಸ್ ಸಾರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತೆಂ ಮಾತ್ ಕಾಮಾಚೊ ಪ್ರತಿಫಳ್ ಜಾವ್ನ್ ಮೆಳ್ಚ್ಯಾ ಜೊಡಿಂತ್ ಜಿಯೆತಾತ್"[26]

ii) ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆರ್ ಸುಂಕಾ-ತಿರ್ವ್ಯಾಚೊ ಆನಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸಾಚೊ ಭೊರೊ: ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ದುಬ್ಳೆ ತರ್‌ಯಿ, ತಾಣಿಂ ಚಡಿತ್ ಸುಂಕ್ ಆನಿ ತಿರ್ವೊ ಫಾರಿಕ್ ಕರಿಜಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಫರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ. ಥೊಡ್ಯಾ ವಿಶೇಸ್ ಕಾಯ್ದ್ಯಾಂಕ್‌ಯೀ ತಾಣಿಂ ಫಾರಿಕ್ ಕರಿಜಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಇಗರ್ಜ್ ಮಾತೆಚಾ ಕಾಯ್ದ್ಯಾಚೊ ಆದಾಯಾಂತ್ಲೊ ಧಾಂತ್ ಏಕ್ ವಾಂಟೊ ದೀಂವ್ಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ದುಬ್ಳ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಫಾರಿಕ್ ಕರ್ಚೆಂ ತೆಂ ಪಾಟಿಂ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್, ತಾಂಕಾಂ ವೊರೆವಿಂಗಡ್ ದವರ್ತಾಲೆ ಆನಿ ಹೆರಾಂಕ್ ತಾಂಚೊ ಸಾಂಗಾತ್ ಚುಕಯ್ತಾಲೆ. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ತಾಣಿಂ ಕಶೆಂಪುಣಿ ಕರ್ನ್ ಫಾರಿಕ್ ಕರುಂಕ್ ಪಡ್ತಾಲೆಂ. ಇಗರ್ಜೆಚೆ ಮುಕೆಲಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ಚುಕಿಂಕ್ ತಾಂಚೆರ್ ಜುಲ್ಮಾನ್ ವ ದಂಡ್ ಘಾಲ್ತಾಲೆ ಆನಿ ಜಮಯಿಲ್ಲೊ ದುಡು ಫೆಸ್ತಾಂ ಪರ್ಬಾಂಚ್ಯಾ ಖರ್ಚಾರ್ ಉಪ್ಯೋಗ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ದುಬ್ಳ್ಯಾಂಚೊ ಈಶ್ಟ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚೊ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮಿಶಿಯೊನರಿ ಮಿಗೆಲ್ ವಾಜ್ ಹ್ಯೊ ದೋನ್‌ಯೀ ವಸ್ಲ್ಯೊ ರದ್ದ್ ಕರುಂಕ್ ವಾವುರ್ಲೊ. ಸೆಬಾಸ್ತಿಯಾಂವ್ ಪೆರಿಸ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ, ಹರ್ ಎಕ್ಲ್ಯಾನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಲ್ಲೆಂಚ್ ತಾಂಕಾಂ ಬಂಧಿಂಬರಿ ಚಲಯ್ತಾಲೆ. ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣಾಚಾ ಚರಿತ್ರೆಂತ್ ವಿಶೇಸ್ ಮಾನ್ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲೊ ಸಾಂ. ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಸಾವೆರ್‌ಯಿ ಹೆಂ ಒಪ್ತಾ. ತಾಣೆ ಪುರ್ತುಗಲಾಚಾ ಜುವಾಂವ್ ತಿಸ್ರ್ಯಾ ರಾಯಾಕ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂಕಿ ಕಥೊಲಿಕ್ ಧರ್ಮಾಚಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತಿಚ್ಯಾ ನೀಜ್ ಶಿಕವ್ಣೆ ಪ್ರಮಾಣೆ ಕರಿನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಗವರ್ನರಾಕ್ ಕಠಿಣಾಯೆನ್ ಭೆಶ್ಟಾಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್. ಅಶೆಂ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಗವರ್ನರಾಚೊ ಮನೋಭಾವ್ ಬದ್ಲೊನ್ ತಾಣೆ ದುಬ್ಳ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆರ್ ಇಗರ್ಜೆಚ್ಯಾ ಆನಿ ರಾಜಾಚ್ಯಾ ಗರ್ಜ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಸುಂಕಾಂಚ್ಯಾ ಭೊರ್ಯಾ ವಿರೋದ್ ರಾಯಾನ್ ವಾಂವ್ರ್ ಘೆಜಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಚಿಂತ್ನೆನ್ ತಾಣೆಂ ತಶೆಂ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ.[27]

ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂಚಾ ಗೊಯಾಂ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಆದಾಯಾಚೊ ವ್ಹಡ್ ವಾಂಟೊ ಭುಂಯ್ಚ್ಯಾ ಟ್ಯಾಕ್ಸಾಂ ಆನಿ ತಿರ್ವ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಮೆಳ್ತಾಲೊ. ಗೊಯಾಂ ಮುಕ್ಯ್ ಜಾವ್ನ್ ಕೃಶೆಚೆಂ ಏಕ್ ಕ್ಷೇತ್ರ್. 1510ಂತ್ ಗೊಂಯ್ಚೆರ್ ಜಯ್ತ್ ವೆಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಗವರ್ನರ್ ಆಲ್ಬುಕೆರ್ಕಾನ್ ಭುಂಯ್‌ಚೆರ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಾಂ ಬಿಜಾಪುರ್ಚ್ಯಾ ಆದಿಲ್ ಶಾಹಿ ರಾಯಾ ಖಾಲ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾಚ್ಯಾ ಟ್ಯಾಕ್ಸಾಂವರ್ನಿ ತಿನಾಂತ್ ಏಕ್ ವಾಂಟೊ ಉಣೆ ಕೆಲಿಂ. 1530ಂತ್ ಬಹುಶ ಆರ್ತಿಕ್ ಕಾರಣಾಂವರ್ವಿಂ ಹೆಂ ಸುಂಕ್ ಆದಿಲ್‌ಶಾಹಿಚಾ ವೆಳಾಚಾ ಮಟ್ಟಾಕ್ ಪರತ್ ಚಡಯ್ಲೆಂ. ಹರ್ಯೆಕಾ ಹಳ್ಳೆನ್ ಏಕ್ ನಿರ್ದಿಶ್ಟ್ ತಿರ್ವೊ ಫಾರಿಕ್ ಕರುಂಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಹರ್ ರಯ್ತಾನ್ ವ ಸಾಗ್ವಳೆಗಾರಾನ್ ದಿಂವ್ಚೊ ತೊ ತಿರ್ವೊ ಹಳ್ಳೆಚ್ಯಾ ಮುಖೆಲ್ಯಾನ್ ಆನಿ ಲೋಕ್-ಅಧಿಕಾರಿನ್ ನಿರ್ಧಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಪೀಕ್ ಬರೆಂ ನಾಸ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ. ವ ಉಣೆ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ತಿರ್ವೊ ತೊ ಬಾಂದುಂಕ್‌ಚ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ.[28] ನಿಜಾಕ್‌ಯೀ ಹೆಂ ನಿತಿಪಿಣ್ ಆನಿ ರಯ್ತಾಕ್ ವ್ಹಡ್ ಭೊರ್ಯಾಚೆಂ ಜಾಲೆಂ. ತ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಾಂ ಆನಿ ಸುಂಕಾಂ-ತಿರ್ವ್ಯಾಂಚೆಂ ಪೊಟೆಂ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆರ್ ಕಿತ್ಲೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಸಾಲ್ಸೆಟ್‌ಚ್ಯಾ ಹಳ್ಗೆಗಾರಾಂಚಾ ಸಮಿತೆನ್ 1642ಂತ್ ಪುರ್ತುಗಲಾಚೊ ರಾಯ್ ಜುವಾಂವ್ ಚವ್ತ್ಯಾಕ್ ಏಕ್ ಮನವಿ ಬರವ್ನ್ ಧಾಡ್ಲಿ.[29]

ಹಳ್ಳೆಚ್ಯಾ ಮುಕ್ಯ್ ಜಮಿನ್ದಾರಾಂನಿ ಆನಿ ಭುಂಯ್ಯ್ಚ್ಯಾ ಧನ್ಯಾಂನಿ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಹಳ್ಳೆಚಾ ಸ್ವಾಯತ್ತ್‌ಪಣಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಅಧಿಕಾರ್ಯಾಂಚೆಂ ಗಮನ್ ವೊಡ್ಲೆಂ. ತ್ಯಾ ಹಳ್ಳೆಚೆ ನೀಜ್ ಧನಿ ಆಪುಣ್‌ಂಚ್ ಆನಿ ಪುರ್ವಿಲ್ಯಾ ರಿವಾಜಿಪ್ರಮಾಣೆ ತೆ ತ್ಯಾ ಹಳ್ಳೆಚೆರ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಚಲಯ್ತಾಲೆ. ನಿರಂಕುಶ್ ರಾಯಾಂನಿ ಸಯ್ತ್ ತಾಂಚಾ ಹಳ್ಳೆಚೊ ಹೊ ರಿವಾಜಿಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಮಾಂದುನ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಹಳ್ಳೆಗಾರಾಂನಿ ಜುವಾಂವ್ ಚವ್ತ್ಯಾಕ್ ಕಳಯ್ಲೆಂ. ವಿಜಯನಗರಾಚೆ ರಾಯ್ ಸಯ್ತ್ ಹಳ್ಳೆಚಾ ಪ್ರಧಾನಾಲಾಗಿಂ ಸಂವಾದ್ ಚಲವ್ನ್ ತ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮಾತ್ರ್ ವರ್ಸಾಚೊ ತಿರ್‍ವೊ ಕಿತ್ಲೊಗಿ ಮ್ಹಣ್ ಠರಾಯ್ತಾಲೆ. ಬಿಜಾಪುರ್ಚ್ಯಾ ಆದಿಲ್ ಶಾಹಿ ರಾಯಾಂನಿ ಸಯ್ತ್ ಹಳ್ಳೆಚೊ ಖುದ್ದ್-ಕಾರ್‍ಬಾರ್ ಮಾಂದುನ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೊ ಆನಿ ಗರ್ಜ್ ಪಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಭುಂಯ್ಚೊ ಆದಾಯ್ ಫಾರಿಕ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಂತ್‌ಯೀ ಲೊಕಾಕ್ ರಿಯಾಯ್ತಿ ತೆ ದಾಕಯ್ತಾಲೆ. ಹಳ್ಳೆಚಾ ಭುಂಯ್‌ಚೆ ದಾಖ್ಲೆ ಥಂಯ್ಚ್ಯಾ ದಿವ್ಳಾಂತ್ ದವರ್ತಾಲೆ. ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂನಿ ದಿವ್ಳಾಂ ನಾಸ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ದಾಖ್ಲೆಯಿ ನಾಸ್ ಜಾಲ್ಲೆ. ದೆಕುನ್ ತಾಣಿ ರಾಯಾಕಡೆನ್ ವಿನಂತಿ ಕೆಲಿ ಕಿ ಗಾಂವ್ಪೆಂ ಖುದ್ದ್-ಕಾರ್‍ಬಾರ್ ಮಾಂದುನ್ ಘೆವ್ನ್ ಅಧಿಕಾರಿಂನಿ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಪ್ರಧಾನಾಲಾಗಿಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಆನಿ ತಿರ್‍ವ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಏಕ್ ಘಾವೊತೆಂ ಆನಿ ಸಾರ್ಕೆಂ ಕರಾರ್ ಕರಿಜಯ್ ಮ್ಹಣೊನ್. ಪುಣ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಸುಂಕಾಂಚೊ ಭೊರೊ ಆನಿಕ್‌ಯೀ ಚಡಯ್ಲೊ ಆನಿ ಸುಕಿ-ದಾಡ್ ಆನಿ ಬರ್ಗಾಲ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಸಯ್ತ್ ರಿಯಾಯ್ತಿ ದಾಖಯ್ಲಿ ನಾ. ರಾಜಾಚಾ ಪಯ್ಯ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಗರ್ಜೆಕ್ - ಕೃಷಿ ನ್ಹಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೃತ್ತಿಂಚೆರ್ ಸಯ್ತ್ ಹಳ್ಳೆಚ್ಯಾ ಸಭೆಕ್ ಸುಂಕ್ ಭರುಂಕ್ ಪಡ್ಲೆಂ. ತಿರ್‍ವೊ ಬಾಂದಿನಾತ್ಲೆಲ್ಯಾ ರಯ್ತಾಂಚಿಂ ಗೊರ್ವಾಂ, ಬಿಂ ಆನಿ ಘರ್‍ಚೊ ಸಾಮಾನ್ ಸಯ್ತ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಜಪ್ತಿ ಕರ್ತಾಲೊ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮದ್ತೆಕ್ ತಾಳ್ ಪಡಾನಾತ್ಲೆಲಿಂ ಕ್ರಮಾಂ ಹಿಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಪುಣ್ ಚಿಂತಾಂವ್ ಮ್ಹಣ್ ಮನವಿಗಾರಾಂನಿ ಕಳಯ್ಲೆಂ.[30]

ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಚೆರ್ ಘಾಲ್ಲೆಲ್ಯಾ "ಕೊಲೆಕ್ತ್" ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ನವ್ಯಾ ಸುಂಕಾಚ್ಯಾ ಕರಿಣಾಯೆ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಮನವೆಂತ್ ಕಳಯ್ಲಾಂ. ಹೆಂ ಸುಂಕ್ ಫಾರಿಕ್ ಕರಿನಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಜಯ್ಲಾ ಶಿಕ್ಯಾ ವ ತಾರ್‍ವಾಂಚೆರ್ ಕಾಮ್ ಕರುಂಕ್ ಪಡ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಭೆಶ್ಟಾವ್ಣೆಕ್ ಭಿಯೆವ್ನ್ ಸಬಾರ್ ಜಣಾಂನಿ ತಾಂಚಿಂ ಕುಟ್ಮಾಂ ಸಾಂಡುನ್ ಹೆಂ ಸುಂಕ್ ಫಾರಿಕ್ ಕರುಂಕ್ ವಿವಿಧ್ ವಾಟೊ ತಾಣಿಂ ಧರುಂಕ್ ಪಡ್ಲ್ಯೊ. ಹೆಂ ಕಶೆಂ ಅನಿತಿಚೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ದಾಖಂವ್ಕ್ ಥೊಡೆ ದಾಖ್ಲೆ ದಿಲೆ. ಸಿಲೋನಾಚೆಂ (ಶ್ರೀಲಂಕಾ) ಝುಜ್ ಚಲೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ತ್ಯಾ ದ್ವೀಪಾಕ್ ಧಾಡುಂಕ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಕಾಪ್ರ್ಯಾಂಕ್ ಮೊಲಾಕ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಸಾಲ್ಸೆಟ್ಚಾ ಹಳ್ಳೆಗಾರಾಂನಿ 17,000 ಸೆರಾಫಿಂ ದೀಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ ಪಡ್ಲೆಂ. ತಶೆಂಚ್ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚಾ ಗಂಗೊಳ್ಳಿಂತ್ ಏಕ್ ಬಂದರ್ ಬಾಂದ್ಚ್ಯಾಕ್, ವಯ್ಸ್‌ರೊಯ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚಾ ಲಿನ್‌ಹಾರೆಸಾಚಾ ಪ್ರಭುನ್ (ಕೌಂಟ್) ಸಾಲ್ಸೆಟ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾ-ಜಮ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಜಮೊ

ಕೆಲ್ಲೊ ದುಡು ಸ ಹಜಾರ್ ಸೆರಾಫಿಂ. ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಸಾಲ್ಸೆಟಾಕ್ ಖಾಣಾ-ಪೊರ್ಬಿ ಹಾಡ್ಚ್ಯಾ ಮಂಜಿಯಾಂಚೆರ್‌ಯೀ ಏಕ್ ಸುಂಕ್ ಘಾಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ದಾಖ್ಲ್ಯಾಂ ವರ್ವಿಂ ಸುಂಕಾಂಚಿ ಆನಿ ತಿರ್ವ್ಯಾಂಚಿ ನಿಶ್ಟುರಾಯ್ ಆನಿ ಜುಲುಮ್ ಆಮಿ ಸಮ್ಜುವ್ಯೆತ್.[31]

ಇತ್ಲೆಂಚ್ ನ್ಹಯ್, ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಚಡಿತ್ ಪಾಂಚ್ ಸುಂಕಾಂ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾಕ್‌ಯೀ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಲಜೆಚಿ ಗಜಾಲ್ ಕಿತೆಂಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಹಿಂ ಚಡಿತ್ ಸುಂಕಾಂ ಎಕ್ಟಾಂಯ್ ಕರ್ಚೆಂ ಕಾಮ್ ಹಿಂದು ಸುಂಕಾಂ-ಭುಂಯ್ಯಾಕರಾಂಕ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ಹೆ ಸುಂಕಾಗಾರ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಂಯ್ ಆಪ್ಲೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಭಾರಿಚ್ ನಿಶ್ಟುರಾಯೆನ್ ಚಲಯ್ತಾಲೆ. ಅಶೆಂ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಆದಾಯ್ ಭಾರಿಚ್ ಉಣೊ ಜಾಲೊ.[32]

ಮನವಿಗಾರಾಂನಿ ಮುಂದರ್ಸುನ್ ಕಳಯ್ಲೆಂಗಿ, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಭುಂಯ್ಯಾಕರಾಂಕ್ ಸಯ್ನಾಂತ್ ಭರ್ತಿ ಕರುನ್ ಮಾರ್ಮಗೋವಾ ಆನಿ ಹೆರ್ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಕೊಟಿಂ ಬಾಂದ್ಚ್ಯಾ ಕಾಮಾಂತ್ ರಿಗಯಿಲ್ಲೆ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಕಾಮಾಕ್ ದುಸ್ರೆಂ ಕೋಣ್‌ಯೀ ಜಣ್ ನಾಸ್ತಾನಾ, ಸಾಗ್ವಳಿ ತಾಣಿ ಬಂದ್ ಕರಿಜಯ್ ಪಡ್‌ಲ್ಲಿ. ತೆದಾಳಾಚೊ ವಯ್ಸ್ರೊಯ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚೊ ಪೆರಾ ಡಿ'ಸಿಲ್ವಾನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಏಕ್ ಭಾಸ್ ದಿಲ್ಲಿ ಕಿ ತಾಣಿಂ ಏಕ್ ಥಿರಾಯ್ಲೊ ಅಯ್ವುಜ್ ರಾಯಾಕ್ ದಿಲ್ಯಾರ್ ತಾಂಕಾಂ ಕಡ್ಡಾಯಾಚಾ ಸಯ್ನಾ ಸೆವೆಂತ್ ಥಾವ್ನ್ ಸುಟ್ಕಾ ಲಾಭ್ತೆಲಿ ಮ್ಹಣ್. ವ್ಹಡಾ ಕಶ್ಟಾಂನಿ ಸಾಲ್ಸೆಟ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮುದಾಯಾನ್ ಪಯ್ಶೆ ಜಮೊ ಕರ್ನ್ ವಯ್ಸ್ರೊಯಾಕ್ ದಿಲ್ಲೆ, ಪುಣ್ ವಯ್ಸ್ರೊಯಾನ್ ಆಪ್ಲಿ ಭಾಸ್ ಪಾಳ್ಳಿನಾ ಆನಿ ತಾಣೆಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೃಶಿಕಾಂಕ್ ಜುಲುಮಾನ್ ಸಯ್ನಾಂತ್ ಭರ್ತಿ ಕೆಲ್ಲೆಂ.[33]

ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಶೋಶಣಾಚೊ ಅನ್ಯೇಕ್ ದಾಖ್ಲೊ ಸಾಲ್ಸೆಟ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಮನವೆಂತ್ ದಿಲೊ. ಸಾಲ್ಸೆಟ್ಚ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂ-ಸಮುದಾಯಾಂನಿ ಚೊವಿಸ್ ಇಗರ್ಜೊ ಬಾಂಧುಂಕ್ ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ಜಾಯ್‌ತ್ಯೊ ವಸ್ತು ಘೆಂವ್ಕ್ ಕುಮೊಕ್ ಕೆಲ್ಲಿ ಆನಿ ಧರ್ಮಿಕ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂಕ್, ಫೆಸ್ತಾಂ-ಪರ್ಬಾಂಕ್ ಆನಿ ಧರ್ಮಿಕ್ ಮೇಳ್ ಚಲಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ತಿ ದುಡ್ವಾ-ಕುಮಕ್ ದಿಲ್ಲಿ. ಹರ್ಯೆಕಾ ಇಗರ್ಜೆಕ್ 1642ಂತ್ ಸ ಹಜಾರ್ ಥಾವ್ನ್ ನೋವ್ ಹಜಾರ್ ಸೆರಾಫಿಂ ಖರ್ಚ್ ಲಾಗ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಮನವೆಂತ್ ಕಳಯ್ಲೆಂ.[34]

ಸಾಲ್ಸೆಟ್‌ಗಾರಾಂನಿ ವಸ್ತಿ ಕೆಲ್ಲೊ ಜಾಗೊ ಗುಡ್ಯಾ-ಸುವಾತ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ - ಹಾಂತ್ಲೊ ತಿನಾಂತ್ಲೊ ಏಕ್ ವಾಂಟೊ ಮಾತ್ರ್ ಸಾಗ್ವಳೆಕ್ ಯೋಗ್ಯ್. ಈಟಾಳ್ ಪ್ರದೇಶ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ ಪಾಂಚ್ ಹಳ್ಳ್ಯೊ ಫಿಡಾಲ್ಗೊಂಕ್ (ರಾಜ್ ದರ್ಬಾರ್ಯಾಂಕ್) ಆನಿ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ದಿಲ್ಲ್ಯೊ. ಗಾಂವಾಂ-ಸಭೆಕ್ ತೆ ಖಂಚೆಂಯಿ ಸುಂಕ್ ಘಾರಿಕ್ ಕರಿನಾತ್‌ಲ್ಲೆ. ಹ್ಯಾ ವಯ್ಲ್ಯಾ ವರ್ಗಾಂಚ್ಯಾಂನಿ ಸ್ವಾಧೀನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಜಮೀನೆಂತ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಾಗ್ವಳೆಚೊ ವಾವ್ರ್ ಕರ್ತಾಲೆ, ಪುಣ್ ತಾಂಚಾ ಕಾಮಾಕ್ ತಾಂಕಾಂ ಫಾವೊತಿ ಮಜೂರಿ ಮೆಳಾನಾತ್‌ಲ್ಲಿ.[35]

ಮನವೆಂತ್ ಹಿಂದು ಸುಂಕಾಂ-ಭುಂಯ್ಯಾಕರಾಂ ವಿಶ್ಯಾಂತ್‌ಯೀ ಕಳಯ್ಲಾಂ. ಸಾಲ್ಸೆಟಾಂತ್ ಧುವ್ವೆ-ಸುಂಕಾಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಭುಂಯ್ಯಾರ್ ಬಳಾಧಿಕ್ ಆನಿ

ಭೋವ್‌ಚ್ ಭಿರಾಂತಿಚೊ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸರ್ಕಾರಾಚೆ ಸಹಾಯೆನ್ ಹಿಂದು ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಶೆತ್-ಕಾಮ್ತಿಂಚಾ ಭಂಗಸ್ತಳಾಚೊ ಆನಿ ಧರ್ಮ್ಕಣೆಚೊ ದಲಾಲಿ ಜಾಲೊ, ಆನಿ ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ದುಬ್ಳೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಾಂಡುನ್ ಫಾಲ್ಲ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಸ್ಥಿತೆಕ್ ಪಾವ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಕಾಂಯ್ಚ್ ವಿಚಿತ್ರ್ ನಾ; ಕಾಯ್ದ್ಯಾ ಭಾಯ್ರ್ ಧುಂವ್ರಾಪಾನ್ ವಿಕ್ತಾತ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾ ನಿಬಾನ್ ತಾಂಚೆರ್ ತೊ ದಂಡ್ ಘಾಲ್ತಾಲೊ. ಚಡಾವತ್ ದುಬ್ಳ್ಯಾ ಸಾಗ್ವಳಿಗಾರಾಂಲಾಗಿಂ ದಂಡ್ ಬಾಂದ್ಚ್ಯಾ ತಿತ್ಲೆಯೀ ಪಯ್ಶೆ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆ ಆನಿ ತ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಗಾಂವ್ ಸೊಡುನ್, ಪಳಾಪಳ್ ಕಾಣ್ಗೆವ್ನ್ ಸೆಜಾರ್ಚ್ಯಾ ರಾಜಾಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್‍ನ್ ಉಣ್ಯಾ ಬಾಡ್ಯಾಕ್ ಶಾಂತಿ-ಸಮಾಧಾನೆಂತ್ ಸಾಗ್ವಳಿ ಕರುಂಕ್ ತಾಣೆ ಧಯ್ರ್ ಘೆತ್ಲೆಂ. ಸುಂಕಾ-ಕಾಟ್ಯಾಂನಿ ಅಕ್ರಮ್ ವಸ್ತು ಘರಾ ವರ್ತಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಸೊದ್ನಾಂ ಕರ್ಚ್ಯಾ ನಿಬಾನ್ ಹಿಂದು ಸುಂಕಾ-ರಯ್ತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಚಿ ಅಮ್ರ್ಯಾದ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಕಸಲ್ಯಾಯೀ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ್ ಕಾರಣಾಕ್‌ಯೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆರ್ ತೆ ಫಿರ್ಯಾದ್ ಮಾಂಡ್ತಾಲೆ. ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಕೊಡ್ತಿಚಿಂ ಮೆಟಾಂ ಚಡ್ಚ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಆಪ್ಲಿ ಸಾಂಬಾಳ್ಳಲಿ ಥೊಡಿ ಜೋಡ್‌ಯೀ ಖರ್ಚಿಜಯ್ ಪಡ್ಲಿ.[36]

ನಿಮಾಣೆ, ಸಾಲ್ಸೆಟ್‌ಚಾ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಪುಡ್ತುಗಲಾಚಾ ರಾಯಾಕ್ ವಿನಂತಿ ಕೆಲಿ: "ಹ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂತ್ ಲೊಕಾಕ್ ನೀತ್ ಮೆಳೊಂಕ್ ಕಷ್ಟ್, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ದುಸ್ಮಾನ್ ಬಳಾಧಿಕ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್. ಪಯ್ಲೆಂ ವಯ್ಸ್ರೊಯಾಚಾ ಗರ್ಜ್ಯಾಂಕ್ ಕೆದಾಳಾಯೀ ಚಡ್ ಆನಿ ಚಡ್ ಧನ್ ಜಾಯ್ಜಯ್ ಪಡ್ತಾ. ದುಸ್ರೆಂ, ಖಜಾನ್ಯಾಚೆ ಮಂತ್ರಿ ನ್ಯಾಯ್ ವಿಚಾರುಂಕ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ಅಧಿರ್ ಸುಂಕ್-ಫಾರಿಕ್ ಕರ್ಣಾರಾಂಕ್ ಏಕ್ ಕೊಡ್ತಿ ಥಾವ್ನ್ ಆನ್ಯೆಕಾ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ಧಾಡ್ತಾತ್. ಜೆಜ್ವಿತ್ ಪಾದ್ರ್ಯಾಬ್ ಸಕ್ಟಾಂ ವರ್‍ನಿ ಕರಿಣ್ - ತಾಂಕಾಂ ಮುಟಿ ಭಿತರ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ವಯ್ಸ್ರೊಯಾಕ್‌ಯೀ ಧಯ್ರ್ ನಾ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕಶ್ಟ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ರಾಯಾಂನಿ ಆಮ್ಕಾಂ ಸುಟ್ಕಾ ಲಾಭಯ್ಜಯ್ ಮ್ಹಣ್ ತುಮ್ಚೆಲಾಗಿಂ ಆಮಿ ಮಾಗ್ತಾಂವ್. ಹ್ಯಾ ಮನವೆಂತ್ ಕಳಯಿಲ್ಲ್ಯೊ ಸರ್‍ವ್ ಸಂಗ್ತಿ ಸಮ್ಜೊಂಕ್ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾನ್ ಗುಪಿತ್ ವಿಚಾರಣ್ ಕರಿಜಯ್ ಮ್ಹಣ್ ತುಮಿ ಹುಕುಮ್ ದೀಜಯ್, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಭಿಯಾವಿಣೆ ಕೊಣೆಂಯೀ ಹ್ಯಾ ಕುಸ್ವಾಂತ್ಲೆಂ ಕಸಲೆಂಚ್ ಉಸ್ತುನ್ ಕಾಡುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾ. ತುಮ್ಚ್ಯಾ ಪಾಯಾಂ-ತಳಾ ಪಡೊನ್ ಆಮಿ ನಿತಿಕ್ ಪರಾತ್ತಾಂವ್. ತುಮಿ ಸಬಾರ್ ಜಯ್ತಾಂ ಆನಿ ರಾಜಾಚಿ ವೃದ್ಧಿ ಪಳೆಂವ್ಚೆಂ ಭಾಗ್ ದೇವ್ ತುಮ್ಕಾಂ ದೀಂವ್ದಿ ಮ್ಹಣ್ ಮಾಗ್ತಾಂವ್. ಸಾಲ್ಸೆಟ್, 22 ದಸೆಂಬರ್ 1642"[37]

ಹಿ ಮನವಿ ಗೊಂಯ್ಚೆಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ರಾಜ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಕಶೆಂ ವಿವಿಧ್ ರಿತಿಂನಿ ದಗ್ದಿತಲೆಂಗಿ ಮ್ಹಣ್ ಕಳಯ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ರಾಜ್-ಕಾರ್ಯಾಚೆಂ ಏಕ್ ರೂಪ್ ಜುಲ್ಮೆಚ್ಯಾ ಸುಂಕಾಂ-ಟ್ಯಾಕ್ಸಾಚೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಸತ್ರಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಾನ್ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಭುಂಯ್-ಉತ್ಪಾದನಾಚೊ ಆದಾಯ್ ಸಾಗ್ವಳೆಗಾರಾಚಾ ಆನಿ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ದೃಶ್ಟೆನ್ ಸಾರ್ಕ್ಯಾ ರಿತಿರ್ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಯೆವ್ಜಿತಾನಾ, ಗೊಂಯ್ಚೊ

ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಅಪಯ್‌ಶ್ಲಾಸಿಕ್ ಆದಾಯಾಚಿ ರೀತ್ ಪಾಳ್ತಾಲೊ. ಹ್ಯಾ ಧಗ್ಡಣೆಚೊ ಭಾರ್ ಕಿತ್ಲೊಗಿ ಮ್ಹಣೊನ್ ಸಾಲ್ಸೆಟ್ಟ್ಯಾ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಲಿಸ್ಬೊವಾಚ್ಯಾ ಪುರ್ತುಗೇಜ್ ರಾಯಾಕ್ ಧಾಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಮನವಿ ಪತ್ರಾವರ್ವಿಂ ಕಳ್ತಾ. ಅಶೆಂ ಆರ್ಥಿಕ್ ಅನೀತ್‌ಯೀ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಾ ದೇಸಾಂತರಾಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲ್ಲಿ.

3. ಸಮಾಜಿಕ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಕಾರಣಾಂ:

ಗೊಂಯ್ಚೆ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಸಮಾಜ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬರಾಬರ್ ಮ್ಹಣ್ ಮಾಂದುನ್ ಘೆಂವ್ಕ ತಯಾರ್ ನಾಸ್ಲೆ. ತೆ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಲಾಗಿಂ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಲೆ ಆನಿ ಮಿಶ್ರ್ ಕುಳಿಯೆಚಾ ಉದ್ಭವಾಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲೆ ವ್ಹಯ್, ಪುಣ್ ತಾಂಚೊ ಉದ್ದೇಶ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತೆ ಭಿತರ್ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಥರಾನ್ ಹಾಡ್ಚೊ. ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾಚ್ ಭಾಶೆ ಥಂಯ್ ಆನಿ ರಿತಿ ರಿವಾಜಿಂ ಥಂಯ್, ಕಿತ್ಲೊ ತೇಂಪ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಅಭಿಮಾನ್ ದವರ್‍ಲೊಗಿ ತಿತ್ಲೊ ತೇಂಪ್ ತಾಂಚೆರ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ಬೇಧ್ ಚಲವ್ನ್ ವರುಂಕ್ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ತಯಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ.

ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ದೃಶ್ಟಾಂತ್: 1642ಂತ್ ಪುರ್ತುಗಲಾಚ್ಯಾ ರಾಯಾಕ್ ಸಾಲ್ಸೆಟ್ಟ್ಯಾ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಮನಪೆಂತ್ ಮ್ಹಳಾಂ: "ಆಮ್ಚೊ ಲೋಕ್ ಹಿಂದು ಜಾವ್ನಾಸ್ತಾನಾ, ಆಮ್ಕಾಂ ಹಿಂದು ಆನಿ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ರಾಜ್-ಆಸ್ಥಾನಾಂನಿ ಚಡಿತ್ ಮಾನ್ ಆನಿ ಮರ್ಯಾದ್ ಮೆಳ್ತಾಲಿ. ಪುಣ್ ಆಮಿ ಕನ್ವೆರ್ಡ್ತರ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಾಚೊ ಚಡಾವತ್ ವಾಂಟೊ ಆಮ್ಕಾಂ ಚುಕೊನ್ ಗೆಲಾ. ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಮಂತ್ರಿ ಆನಿ ಮಾತ್ಬಾರಿ ಸಕಯ್ಲ್ಯಾ ಕುಳಿಯೆಚ್ಯಾ ಹಿಂದ್ವಾಂಕ್ ಚಡ್ ಮಾನ್ ದಿತಾತ್ ಶಿವಾಯ್ ಉಂಚ್ಲ್ಯಾ ಕುಳಿಯೆಚಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ನ್ಹಯ್. ಸಬಾರ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಅಶೆಂ ಘಡ್ತಾ ಕಿ ಎಕಾ ಹಿಂದ್ವಾಕ್ ಬಸೊಂಕ್ ಕದೆಲ್ ದಿತಾತ್ ಪುಣ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಉಬೆ ರಾವೊಂಕ್ ಪಡ್ತಾ. ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಬೇಧಾವರ್ವಿಂ ಸಬಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ತಕ್ಲೆಕ್ ಹಿಂದ್ವಾಂಚೊ ಮುಂಡಾಸ್ ಬಾಂಧುನ್, ಜಿಬ್ಬೊ ನೆಸೊನ್ ಪೆಂಟೆಕ್ ವಚೊಂಕ್ ಹ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂನಿ ಸುರು ಕೆಲಾಂ. ಹಿಂದ್ವಾಲಾಗಿಂ ಆತಾಂ ಕನ್ವೆರ್ಡ್ತರ್‌ಪಣಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಉಲಂವ್ಕ್‌ಚ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಆಪ್ಲೊ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ್ ಸಾಂಡುಂಕ್ ಅಪುಣ್ ತಯಾರ್ ನಾಂವ್ ಮ್ಹಣ್ ತೆ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್."[38]

ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆನಿ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂ ಮಧೆಂ ಕಾತಿ-ರಂಗಾಚಿ ವೆಗ್ಳಿಕಾಯ್ ಕರಿಣ್ ಘರಾನ್ ಉರಯ್ಲಿ. 1718 ಫೆಬ್ರುವರಿಚೆ 19ವೆರ್ ರಾಯಾನ್ ವಯ್ಸ್ರೊಯಾಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಾಗ್ದಾಂತ್ ಕಳಯ್ಲೆಂ ಕಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಮಾಂಕ್ ನೆಮ್ತ್ಯಾಂತ್ ಸವ್ಹಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಪಯ್ಲೆಂ ಸ್ಥಾನ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಕಾನೂನ್ ಪಾಳುಂಕ್‌ಜಾಯ್. ಪುಣ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಆನಿ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂಕ್ ಏಕ್ ಸಾರ್ಕೆಂ ಮಾನಾಚೆಂ ವ ತಾಂಚೆ ವರ್ಗಿ ವರ್ತೆ ಕರ್ತೆಂ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂಚಾ

ಬರೆಪಣಾಕ್ ಘಾವೊ ಜಾಲ್ಲೆಂ ನ್ಹಯ್ ಮ್ಹಣೊನ್. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಮಾಂನಿ, ಆಟ್ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಅನ್ಭವಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂತ್ ಮೆಳ್ಚ್ಯಾ ತಸಲ್ಯಾ ಹುದ್ದ್ಯಾಂಕ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಬಾರಾ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಅನ್ಭವಾಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಹೆಂ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಆನಿ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಮಧ್ಲೊ ಭೇದ್ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್ ವರ್ಚ್ಯಾ ಉದೇಶಾನ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ.[39]

ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆನಿ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂ ಮಧ್ಲೊ ಭೇದ್ ಸುಡಾಳ್ ದಾಕಂವ್ಚೊ ಆನ್ಯೇಕ್ ದೃಶ್ಟಾಂತ್: ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಜುವಾಂವ್ ಮಿನೆಜ್ ಆಗ್ಯಾರಾನ್ ಉತ್ತೀಮ್ ಸೆವಾ ದಿಲ್ಲಿ. ತಾಚಿ ಸೆವಾ ಪುರ್ತುಗಲಾಚ್ಯಾ ರಾಯಾಕ್ ಕಿತ್ಲಿ ಬರಿ ಲಾಗ್ಲಿಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ 1763ಂತ್ ತಾಕಾ "ಹಾಬಿತೊ ನೊಸ್ತೊ ಸಿಞ್ಞೊರ್ ಯೆಸುಸ್ ಕ್ರಿಸ್ತೊ" ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಮಾನ್ (ಬಿರುದ್) ದೀಂವ್ಕ ತಾಣೆ ಚಿಂತ್ಲೆಂ. ಪುಣ್ ವಯ್ಸ್‌ರೊಯ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಸಾಂಡೊ ಮಿಲಾ ಪ್ರಭುನ್ ಹೊ ಮಾನ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ದಿಂವ್ಚಾಕ್ ನಜೊ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತೊ ಮಾನ್ ಫಕತ್ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂಕ್ ಮಾತ್ರ್ ದಿಂವ್ಚೊ ಮ್ಹಣ್ ವಿನಂತಿ ಕರ್ನ್, ಹೊ ಮಾನ್ ಆಗ್ಯಾರಾಕ್ ದಿಲ್ಯಾರ್ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಆನಿ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಮಧೆಂ ಸಮಾಸಮ್ ಆಸಾ ಜಾತಾ ಜಾಲ್ಯಾನ್ ಆನಿ ಅಸಲೆಂ ಫುಡಿತ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂ ಥಂಯ್ ಉಚಾಂಬಳಾಯ್ ಆಸಾ ಕರ್ತೆಲೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಆಪ್ಲಿ ಕಾವ್ಜಣಿ ತಾಣೆ ಉಚಾರ್ಲಿ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯ್, ಆದಾಯ್-ಅದಾಲತ್ ವಾ ಸಯ್ನಾಂತ್ ವರ್ತಿ ಸೆವಾ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ 'ಹಾಬಿತೊ ಡೆ ಸಿಞ್ಞೊರ್ ತಿಯಾಗೊ' ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಮಾನ್ ಮೆಳ್ತಾಲೊ. ವಯ್ಸ್‌ರೊಯಾಚಾ ಸಮ್ಜುವ್ಣೆ ಪ್ರಮಾಣೆ ರಾಯಾನ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ 'ಹಾಬಿತೊ ಡ'ನೊಸ್ತೊ ಸಿಞ್ಞೊರ್ ಜೆಸುಸ್ ಕ್ರಿಸ್ತೊ' ಮಾನ್ ದಿನಾಸ್ತಾನಾ, ಕೇವಲ್ 'ಹಾಬಿತೊ ಡೆ ಸಿಞ್ಞೊರ್ ತಿಯಾಗೊ' ಮಾನ್ ದಿಲೊ.[40]

ಕಾತಿ-ರಂಗಾಭೇದಾಚೊ ಅನ್ಯೇಕ್ ದಾಖ್ಲೊ: ಲುಕಾಸ್ ಡಿ' ಲೀಮಾ ಏಕ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್, ಶಿಕಾಪ್ ಆನಿ ಜಾಣ್ವಾಯೆಭರಿತ್ ಪಾದ್ರಿ. 1654ಂತ್ ಚೊರಾವೊ ಗಾಂವಾಂತ್ ಜಲ್ಮೊನ್ 1717ಂತ್ ಅಂತರ್‌ಲ್ಲೊ. ತಾಣೆ ಲಾಯಿಕ್ ಆನಿ ದಯ್ವಿಕ್ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂತ್ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಜೊಡ್‌ಲ್ಲಿ. ದೇವ್ ಶಾಸ್ತ್ರ ಆನಿ ಕೆನನ್ ಲೊ (ಇಗರ್ಜ್ ಮಾತೆಚೆ ಕಾಯ್ದೆ)ಚಿ ಸಮ್ಜಣಿ ತಾಕಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ತಾಚಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಕಿತ್ಲಿ ಗೂಂಡ್‌ಗೀ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಸಬಾರ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ವ್ಹಡ್ ತಕ್ರಾರಾಂಚಾ ವೆಳಾರ್ ತಾಚಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ವಿಚಾರ್ನ್ ಘೆವ್ನ್ ತಿ ಮಾನುನ್ ಘೆತಾಲೆ. ಪಾನೆಲಿಂ, ತಲಾವ್ಲಿಂ, ಚೊರಾವೊ ಫಿರ್ಗಜ್ಯಾಂನಿ ತೊ ವಿಗಾರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ ಆನಿ ಗೊಂಯ್ ಆರ್ಚ್ ದಿಯೆಸೆಜಿಂತ್ ವ್ಹಡ್ ಹುದ್ದ್ಯಾಂನಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ತಾಚ್ಯಾ ಉತ್ತೀಮ್ ಕಾಮಾಕ್ ತಾಕಾ ಗೊಂಯ್ಚೊ "ಕ್ವಾಲಿಫಿಕಾದೊರ್" (ಬರ್ಪಾಂ-ತಪಸ್ನಾರ್) ಜಾವ್ನ್ ನೇಮಕ್ ಕೆಲೊ. ಅಧಿಕಾರ್ ಆನಿ ಪ್ರಭಾವಾಚಾ ಮೆಜ್ಪಾಂತ್ ತೊ ಏಕ್ ಲ್ಹಾನ್ ಹುದ್ದೊ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಜಾತಿ-ಕಾತಿಚೆಂ ವರ್ತೆಂಪಣ್ ಕಿತ್ಲೆಂ ಮತಿಂತ್ ಖಂಚ್‌ಲ್ಲೆಂಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ತಾಣಿ ಲುಕಾಸ್ ಡಿ'ಲಿಮಾಕ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಘೆಂವ್ಕ ಸೊಡ್ಲೆಂ ನಾ. ತಾಣಿ ಹೆಂ ಜೆರಾಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲಾಚ್ಯಾ

ಮುಖಾರ್ ದವರ್ನ್ ನಿಮಾಣೆಂ ಲುಕಾಸಾಚೊ ಹುದ್ದೊ ರದ್ದ್ ಕರಂವ್ಕ್ ಲಾಯ್ಲೊ.[41] ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚಿ ಕಾತಿ-ಭೇದಾಚಿ ನೀತ್ ಹೊ ದಾಖ್ಲೊ ಥಿರ್ ಕರ್ತಾ. ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಂಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಕಸಲೆಯೀ ಶೆಗುಣ್ ತೆ ವಳ್ಕುಂಕ್ ತಯಾರ್‌ನಾತ್ಲೆ.

ತ್ಯಾ ಕಾಳಾಚ್ಯಾ ವಿದೇಶಿ ಪಯ್ಣಾರ್ಯಾಂನಿಯೀ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂನಿ ಪಾಳ್ಚ್ಯಾ ಕಾತಿ-ಭೇದಾಚಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಬರಯ್ಲಾಂ; ದಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್, ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ರಾಯಾಚ್ಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಂತ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂನಿ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಕಾತಿ-ಭೇದಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಬರವ್ನ್ ಫ್ರಾನ್ಸುವಾ ಪಿರಾರ್ಡ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ: 'ಥೊಡೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ಥಂಯ್ ಪಿಡೆಸ್ತ್ ಅಧಿಕ್ ಸಂಖ್ಯಾನ್ ಆಸ್ತಾತ್. ಆನಿ ಹಾಂವ್ ಥಂಯ್ ಆಸ್ಲೆಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಸುಮಾರ್ ದೇಡ್ ಹಜಾರ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಸಯ್ನಿಕ್, ಆನಿ ಯುರೋಪಾಚ್ಯಾ ಹೆರ್ ಜನಾಂಗಾಂಚೆ ಹರ್ಯೆಕಾ ಉದ್ಯೋಗಾಚೆ ಆನಿ ಗುಣಾಂಚೆ ಮನಿಸ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ತಾಂಕಾಂ ಸಕ್ಡಾಂಕ್‌ಯೀ ಬರೊ ಯೆವ್ಕಾರ್ ಲಾಭ್‌ಲ್ಲೊ. ಪುಣ್ ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ರೀಗ್ ನಾ. ತಾಂಕಾಂಚ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ, ಶಹರಾಚಾ ಲೊಕಾನ್ ಚಲಂವ್ಚಿ ಏಕ್ ಆಸ್ಪತ್ರ್ ಆಸಾ, ತಿಯೀ ಶಹರಾಚಾ ಲೊಕಾನ್ ಚಲಂವ್ಚಿ; ಪುಣ್ ತಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಮಾತ್ರ್."[42]

1675ಂತ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಾಚೊ ಪಯ್ಣಾರಿ ಡಾ. ಜೊನ್ ಫ್ರೆಯರ್ ಗೊಂಯಾಂ ಪಾವ್‌ಲ್ಲೊ. ತಾಣೆಂ ಸಾಂಗ್ಚ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣೆ, ಗೊಂಯ್ಚೊ ಚಡಾವತ್ ಲೋಕ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್. ತೆ ಭಾಶೆನ್ ಆನಿ ಚಾಲಿಂತ್ ಫುಡ್ತುಗೆಜ್. ಗೊರ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ತೆ ವರ್ತೊ ಮಾನ್ ದಿತಾಲೆ, ಭಿಯಾನ್, ಮೊಗಾಚಾ ವಡ್ಲೆನ್ ನ್ಹಯ್.[43]

ನವ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಗೊರ್ಯಾಂಚೆಂ ನೆಸಾಣ್ ನೆಸೊನ್, ತಾಂಚ್ಯೊ ರಿವಾಜಿ ಪಾಳಿಜಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ. ಅಶೆಂ ಕನ್ನಡ್ತರ್‌ಪಣ್ ಯುರೋಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವರ್ತಿ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಚಿಂತ್ಪಾಚಾ ಬುನ್ಯಾದಿಚೆರ್ ಬಾಂಧ್‌ಲ್ಲೆಂ. ನವೆಂಚ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ನೆಸ್ಣಾಚೆರ್ ಆಯಾತಾಚೆಂ ಸುಂಕ್ ಫಾರಿಕ್ ಕರುಂಕ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ. 1569ಚ್ಯಾ ಜುಲಾಯ್ 7ವೆರ್ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಪತ್ರಾಂತ್ ವಯ್ಸ್‌ರೊಯ್ ಡಿ ಅಟಾಯ್ಡೆನ್ ನವ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ಮುಸ್ತಾಯ್ಕೆಂಚೆರ್ ಆಯಾತ್ ಸುಂಕ್ ಘಾಲುಂಕ್ ನಜೊ ಮ್ಹಣ್ ಅಧಿಕಾರಿಂಕ್ ಫರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ.[44] ಬಾಪ್ತಿಜ್ಮಾ ವೆಳಾರ್ ನವ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ತಾಂಕಾಂ ಫುಂಕ್ಯಾಕ್ ದಿಲ್ಲೊ ನವೊ ಸುಟ್ ನೆಸೊಂಕ್ ಜಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಡ್ತಿಕ್ ಕನ್ನೆಡ್ತರ್ ಜಾವ್ನ್ ವಿದೇಶಿ ರಿವಾಜಿ ತಾಣಿಂ ಪಾಳ್ಯ್ಚ್ಯಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ, ತೆ ಯುರೋಪಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಬರಾಬರ್ ಮ್ಹಣ್ ತಾಂಕಾಂ ಮಾನುನ್ ಘೆಂವ್ಕ್‌ನಾ.

ದೇಶಿ ಪಾದ್ರಿಂ ಥಂಯ್‌ಯೀ ಹೊ ಕಾತಿ-ಬೇಧ್ ಲಾಗು ಕೆಲ್ಲೊ. ಏಕ್ ದೇಶಿ ಪಾದ್ರಿ, ಮಾತೆವ್ ಡಿ ಕಾಸ್ತ್ರೊ, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಏಕ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್. 1631ಂತ್ ಪಾಪಾ ಉರ್ಬಾನ್ ಆಟ್ವ್ಯಾನ್ ತಾಕಾ ಕ್ರಿಸೊಪೊಲಿಸಾಚೊ ಬಿಸ್ಪ್ ಜಾವ್ನ್ ನೇಮಕ್ ಕೆಲೊ,[45] ಆನಿ ಪಂದ್ರಾ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರಾಚಿ ಅವ್ಡಿ ತಾಕಾ ದಿಲ್ಲಿ.[46] ಪುಣ್, ತೊ ಆನಿಕ್‌ಯೀ ತರ್ನ್ಯಾ

ಪ್ರಾಯೆಚೊ, ಅನ್ಸವ್ ನಾತ್ಲೆಲೊ, ಜಲ್ಮಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಆನಿ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರಾಚೊ ಅವ್ಕಾಸ್ ಬರ್‍ಯಾ ಥರಾನ್ ಪಾಳುಂಕ್ ಸಕ್ಚೊ ನಾ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ನಿಜಾನ್ ತಾಣೆ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಹುದ್ದ್ಯಾಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಚಲಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂನಿ ಅಡ್ಕಳ್ ಘಾಲಿ.

ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ದೇಶಿ ಲೊಕಾಕ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಸಬಾರ್ ಸವ್ಲತ್ಯೊ ಮೆಳ್ಳ್ಯೊ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆನಿ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂ ಮಧೆಂ ಸಮಾಸಮ್‌ಪಣ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ, ಆನಿ ಹಿ ಸಾರ್ಕ್ಯಾವ್ನಿ ತಾಂಕಾಂ ಮಾಗಿರ್‌ಯೀ ಮೆಳೊಂಕ್ ನಾ. ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂನಿ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್ ವೆಲ್ಲೊ ಹೊಚ್ ಅಂತರ್ ಆಪ್ಣಾ ಮಧೆಂ ಜಾತಿ-ಭೇದ್ ಚಲಂವ್ಚ್ಯಾಂತ್‌ಯೀ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಪಾಳ್ಳೊ. ಹೊ ಜಾತಿ-ಭೇದಾಚೊ ಅಂತರ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಮಧೆಂ ಕಿತ್ಲೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಹಿಂದು ಮುಳಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲೆಲಿ ಜಾತಿ-ಭೇದಾಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಸದಾಂಕಾಲ್ ಉರಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ತಾಣಿಂ ಕುಳಿಯೆ ಪ್ರಕಾರ್ ಇಗರ್ಜೆಂನಿ ವಿವಿಂಗಡ್ ಇರ್ಮಾಂವಾದಾದ್ (ಸಮುದಾಯ್) ಆಸಾ ಕೆಲ್ಯೊ. ಇಗರ್ಜೆಚ್ಯಾ ಜಮಾತ್ಯಾನಿ ಬಾಮುಣ್ ಆನಿ ಚಾರ್ಡ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಮಧೆಂಯೀ ಭೇದ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ತಾಂಚೆ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಕಸಲ್ಯಾಯೀ ವಿವಾದ್, ತಕ್ರಾರಾಂಚೆಂ ತೀರ್ಮಾನ್ ಕರ್‍ಚ್ಯಾಕ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಜುಲ್ಮೆಚಿ ರೀತ್ ವಾಪಾರ್ಲಿ. ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಮಧೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಅಸಲಿ ಸ್ಥಿತಿ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಫಾಯ್ದ್ಯಾಕ್‌ಚ್ ಪಡ್ಲಿ, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಜಾತಿ ಭೇದಾವಿಣೆಂ ಸಮಾನ್‌ಪಣ್ ಆನಿ ನ್ಯಾಯ್ ಜೊಡ್ಚ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂ ವಿರೋದ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಎಕ್ವಟ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ.[47]

ಅಶೆಂ, ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಆನಿ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಮಧೆಂ ಅಂತಸ್ತ್, ಭೇದ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ, ರೀತ್-ರಿವಾಜಿಂನಿ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಾಯೆಂತ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಹಿಂದು ಭಾವ್ ಭಾಂದವಾಂವರ್ನಿಂ ವಯ್ಲ್ಯಾ ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾರ್ ರಾವಾಶೆಂ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂನಿ ಕುಮಕ್ ಕೆಲಿ. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕನ್ವೆಡ್ತರ್‌ಪಣಾ ಪಯ್ಲೆಂಚ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಕ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ರಿವಾಜಿಂಚೊ ಬಾಂಧ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ತುಟೊವ್ನ್ ಉಡಂವ್ಚ್ಯಾ ವಾಟೆನ್ ಮಿಶನರಿ ವಾವುರ್ಲೆ. ಕನ್ವೆಡ್ತರ್‌ಪಣಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಆಪಾಪ್ಲೆಂ ಹಿಂದುಪಣ್ ಪುರ್ತೆಂ ವಿಸ್ರಜಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ನಾಂವಾಂ, ಖಾಣ್-ಜೆವಾಣ್, ಸಮಾಜಿಕ್ ರಿವಾಜಿ, ನೆಸೊಣ್ ಸಯ್ತ್-ಸರ್ವ್ ಯುರೋಪಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಸಾರ್ಕೆಂ ಜಾಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಪುಣ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಆಪ್ಲಿಂ ಆದ್ಲಿಂ ಸಂಸ್ಕೃತಾಯೆಚಿಂ ಪಾಳಾಂ ಹುಮ್ಚುನ್ ಉಡಂವ್ಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ. ಥೊಡ್ಯಾಂನಿ ಘುಟಾನ್ ಹಿಂ ಪಾಳುಂಕ್ ಪಳೆಲಿಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಹಿ ವೊಡ್ನಿ ದಾಂಬುನ್ ದವರ್‍ಚ್ಯಾಕ್ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಕ್ ನಿತಿಚ್ಯಾ ಪ್ರಭಾವಾವರ್ವಿಂ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಗೊಯಾಂ ಸೊಡುನ್ ಪರ್ದೆಸಾಕ್ ವೆಚ್ಯಾಕ್ ಪಡ್ಲೆಂ.

4. ರಾಜಕೀಯ್ ಕಾರಣಾಂ:

ಗೊಂಯಾಂ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಚೆಂ ಏಕ್ ಬಳಿಶ್ಟ್ ಠಾಣೆಂ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ, ಆನಿ ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ತೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಲೊಕಾಚೆಂ ರಕ್ಷಣ್ ಕರುಂಕ್ ಸಕ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಪುಣ್

ಸತ್ರಾವ್ಯಾ ಆನಿ ಅಟ್ರಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂನಿ ಥೊಡ್ಯಾ ರಾಜಕೀಯ್ ಕಾರಣಾಂವರ್ಶಿಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಬದ್ಲಾವಣೆಂತ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಅಸ್ಥಿರತಾ ಆಯ್ಲಿ. 1565ವ್ಯಾ ತಾಳಿಕೊಟ್ಯಾಚಾ ಝುಜಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ವಿಜಯನಗರ್ ರಾಜಾಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಆನಿ ಪ್ರಭಾವ್ ಕ್ರಮೇಣ್ ಉಣೊ ಜಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲೊ. ಆನಿ 1707ಂತ್ ಔರಂಗಜೇಬಾಚಾ ಮರ್ಣಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಭಾರತಾಚಿ ರಾಜಕೀಯ್ ದೆಸ್ಪಾಟ್ ಜಾಲಿ. ಲ್ಹಾನ್ ರಾಜಾಂ ಉದೆಲಿಂ. ಮರಾಠಿ ಏಕ್ ಬಳಿಶ್ಟ್ ಜನಾಂಗ್ ಜಾಲೆಂ. ದಕ್ಶಿಣ್ ಭಾರತಾಂತ್‌ಯೀ ಸರಾಗ್ ಝುಜಾಂ ಜಾಲಿಂ ಆನಿ ತಿಚ್ಯಾ ರಾಜಾಂಚೆರ್ ಧಾಡ್‌ಯೀ ಘಾಲಿ. ಹಾಂಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಗೊಂಯಾಚೆರ್ ಪಡ್ಲೊ. ಗೊಂಯ್ ಏಕ್ ಲ್ಹಾನ್ ರಾಜ್, ಅರ್ಥಿಕ್ ಬಳ್ ನಾತ್ಲೆಲೆಂ. ಮರಾಠಿ, ಬಿಜಾಪುರ್‌ಚೆ ಆದಿಲ್ ಶಾಹಿ ಆನಿ ಹೆರ್ ಬಳ್ವಂತ್ ರಾಜಾಂ ತವಳ್ ತವಳ್ ಗೊಂಯ್ಚೆರ್ ಧಾಡ್ ಘಾಲ್ನ್ ಆಕ್ರಮಣ್ ಚಲಯ್ತಾಲಿಂ. ಅಸಲ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಶಾಂತಿ ಆನಿ ರಾಜ್‌ಕೀಯ್ ಸ್ಥಿರತಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ರಾಜಾಂತ್ ದೇಸಾಂತರ್ ವಚೊಂಕ್ ನಿಚೆವ್ ಕೆಲೊ ಆನಿ ತಾಣಿಂ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೆಳದಿ ನಾಯಕಾಂಚೆಂ ರಾಜ್ ವಿಂಚುನ್ ಕಾಡ್ಲೆಂ.

1570ವೆರ್ ಬಿಜಾಪುರಾಚಾ ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ಗೊಂಯ್ಚೆರ್ ಆಕ್ರಮಣ್ ಕೆಲೆಂ. ಸಬಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ 1574ವೆರ್ ಗೊಂಯ್ ಸೊಡುನ್ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಕ್ ಗೆಲೆ, ಆನಿ ತಾಣಿಂ ಬಾರ್ಕುರ್, ಬಸ್ರೂರ್, ಕುಂದಾಪುರ್ ಆನಿ ಕಲ್ಯಾಣ್‌ಪುರಾಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕೆಲಿ.[48] ಮರಾಠಿರಾಯ್ ಸಾಂಬಾಜಿನ್ 1683ಚ್ಯಾ ದಸೆಂಬ್ರ್ 11ವೆರ್ ಗೊಂಯ್ಚೆರ್ ಆಕ್ರಮಣ್ ಕೆಲೆಂ. ತಾಣೆಂ ಸಶಸ್ತಿ ಆನಿ ಬಾರ್ದೆಜಾಚೆರ್ ಧಾಡ್ ಘಾಲಿ ಆನಿ ರಾಶೊಲಾಚ್ಯಾ ಕೊಟ್ಯಾಕ್ ವೆಡೊ ಘಾಲೊ. ಹ್ಯಾ ಝುಜಾಚಾ ಭಿಯಾನ್ ಬಾರ್ದೆಜ್‌ಚೆ ಸಬಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಕ್ ವಸ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ಗೆಲೆ. ಹೊ ಪ್ರದೇಶ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಹಾತಿಂ ಥಾವ್ನ್ ಚುಕ್ಚ್ಯಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ವಯ್ಸ್‌ರೊಯ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಆಲ್ವೊರ್ಚಾ ಪ್ರಭುನ್ 1684ಚ್ಯಾ ಜನೆರ್ 25ವೆರ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ರಾಯಾಕ್ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾಗ್ದಾಂತ್ ಮರಾಠ್ಯಾಂಚೆಂ ಹೆಂ ಆಕ್ರಮಣ್ ಆನಿ ತಾಚೊ ಪರಿಣಾಮ್ ಕಸೊ ರಾವತ್‌ಗೀ ಮ್ಹಣ್ ಕಳಯ್ಲೆಂ.[49] 1684ಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ದೇಸಾಂತರಾಚೆಂ ಏಕ್ ಲಾರ್ ಗೊಂಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಕಾಂಯ್ಚ್ ವಿಶೇಸ್ ನಾ.[50]

ವೆಂಕಟರಾವ್ ಘೋರ್ಪಡೆ ಆನಿ ದಾದಾಜಿರಾವ್ ಭಾವೆ ನರಗುಂದಾಕ ಹಾಂಚ್ಯಾ ಮುಖೆಲ್ಪಣಾಖಾಲ್ ಮರಾಠ್ಯಾಂನಿಂ ಗೊಂಯ್ಚೆರ್ ಆಕ್ರಮಣ್ ಕೆಲೆಂ ಆನಿ ಸಶಸ್ತಿ ಆನಿ ಮಾರ್ಮಗೋವಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸ್ವಾಧೀನ್ ಕೆಲೆಂ. ಸಾವಂತ್‌ವಾಡಿಚಾ ಸಾವಂತಾನ್ ಬಾರ್ದೆಜಾಚೆರ್ ಧಾಡ್ ಘಾಲಿ ಆನಿ 1739ಚ್ಯಾ ಮಾರ್ಚ್ 5ವೆರ್ ತೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸ್ವಾಧೀನ್ ಕೆಲೆಂ.[51] ತಾಂಚಿಂ ಹಿಂ ಜಯ್ತಾಂ 1740ಂತ್ ದೇಸಾಂತರಾಚಾ ಆನ್ಯೆಕ್ ಲಾರಾಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲಿಂ.

ಸತ್ರಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಲಾಂಬ್ ಝುಜಾಂವರ್ಶಿಂ ಗೊಯಾಂತ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಾಸ್ ಜಾಲಿ ಆನಿ ವೇಳಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಗೊಂಯ್ ಸೊಡುನ್ ವಚಶೆಂ ಕೆಲೆಂ. ಫೊನ್ಸೆಕಾನ್ ಸಾಂಗ್ಚೆಪರಿಂ: "ಝುಜ್ ಸಾಟ್ ಆನಿ ಸೋವ್ ವರ್ಸಾಂ ಚಲ್ಲೆಂ. ಆಪ್ರೇಕ್

ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ್ ಅಸ್ಕತ್ ಜಾವ್ನ್ ಚಿರೊ ಚಿರೊ ಜಾವ್ನ್ ಗೆಲೆಂ. ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂಚೆ ಚಡಾವತ್ ಗಾಂವ್ ದುಸ್ಮಾನಾಂಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂತ್ ಪಡ್ಲೆ ಆನಿ ಏಕಾ ತೆಂಪಾರ್ ಉಂಚ್ಲ್ಯಾ ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾಕ್ ಪಾವ್‌ಲ್ಲೊ ತಾಂಚೊ ವ್ಯಾಪಾರ್-ವಹಿವಾಟ್ ಉಣೊ-ಉಣೊ ಜಾವ್ನ್ ಗೆಲೊ".[52]

5. ಹೆರ್ ಕಾರಣಾಂ:

ಹೆರ್ ಥೊಡಿಂ ಲ್ಹಾನ್ ಕಾರಣಾಂಯಿ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿಕ್ ಪಳಾಫಳ್ ಘೆಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ಸಹಾಯ್ ಜಾಲ್ಲಿಂ. ಪಿಡಾ-ಶಿಡಾ, ವೊಸೊ, ದುಕೊಳ್, ಚಡ್ತೊ ಜಣಾ-ಸಂಖೊ ಆನಿ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಆನಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಂ ಮಧೆಂ ಆಸ್ಚೆ ಸಮಾನ್ ಬಾಂಧ್ - ಹಿಂ ದೇಶಾಂತ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾನ್‌ಯೀ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ, ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಹೆರ್ ಕಾರಣಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಹಿಂ, ಲ್ಹಾನ್ ಕಾರಣಾಂಯೀ ಮೆಳೊನ್ ಸಬಾರ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಆಪ್ಲೊ ಮಾಂಯ್-ಗಾಂವ್ ಗೊಂಯ್ ಸೊಡುಂಕ್ ಉತ್ತೇಜನ್ ಮೆಳ್ಳೆಂ. ನಾಯಕಾಂಚಾ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ ಜಣಾ-ಸಂಖ್ಯಾಚೆಂ ದಾಂಬಾಪ್ ಜಾಂವ್ ದುಕೊಳ್ ಜಾಂವ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ. ಸರ್ವ್ ಸಂಗ್ತಿಂನಿಯೀ ತ್ಯಾ ರಾಜಾಚೆಂ ವಾತಾವರಣ್ ದೇಸಾಂತರಿಂಕ್ ಫಾಯ್ದ್ಯಾಚೆಂ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ದೆಕುನ್ ಹಿಂ ಕಾರಣಾಂ ಚಿಲ್ಲರ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಹೆರ್ ಕಾರಣಾಂ ಸಂಗಿಂ ಹಾಂಚೆಂಯಿ ಪರಿಶೀಲನ್ ಕರ್ಚೆಂ ಗರ್ಜ್.

i) ದುಕೊಳ್, ವೊಸೊ, ಪಿಡಾ-ಶಿಡಾ, ಆನಿ ನಯ್ಸರ್ಗಿಕ್ ವಿಘ್ನಾಂ: ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ರಾಜ್ ಕರ್ನ್ ಆಸ್ತಾನಾ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಸಬಾರ್ ಥರಾಂಚ್ಯೊ ಪಿಡಾ-ಶಿಡಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ. ತಿಚೆಂ ರಾಜಧಾನಿ ಭಲಾಯ್ಕೆಭರಿತ್ ಜಾಗೊ ನ್ಹಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಕೊಲೆರಾ, ಬೊಳ್ನಿಗ್, ಜರಾಮ್-ಉದ್ಕಾಡೆ, ತಾಪ್-ಹ್ಯಾ ಸರ್ವಾಂನಿ ಲೊಕಾಕ್ ಮರ್ಣಾಚ್ಯೆ ತಡಿರ್ ವರ್ನ್ ಪಾಯ್ಲೆಂ.[53] ಥಂಯ್ಚ್ಯೊ ಹ್ಯೊ ಚಾಲ್ತ್ಯೊ ಪಿಡಾ ವಿವಿಂಗಡ್ ವರ್ಸಾ-ಕಾಳಾಂಚೆರ್ (ಋತು) ಹೊಂದ್ವೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ.[54] ಇಟಾಲಿಯನ್ ಪಯ್ಣಾರಿ ನಿಕೊಲಾಸ್ ಮಾನುಚ್ಚಿನ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ, "ಚಾಳಿಸ್ ವರ್ಸಾಂ ಸಕಯ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ವಸ್ತೆಕ್ ಗೊಂಯಾಂ ಫಾವೊ ತೊ ಜಾಗೊ ನ್ಹಯ್"[55]

ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಮಾಹೆತಿ ಪ್ರಮಾಣೆ 1543ಂತ್ ಕೊಲೆರಾ ಪಯ್ಲೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ಗೊಂಯಾಂತ್ ದಿಸೊನ್ ಆಯ್ಲಿ, ಆನಿ ಹರ್ ಪ್ರಾಯೆಚೊ ಲೋಕ್ ಹ್ಯೆ ಪಿಡೆಕ್ ಬಲಿ ಜಾಲೊ.[56] 1545ಂತ್ ಬೊಳ್ನಿಗ್ ವೊಸ್ಯಾ ರುಪಾನ್ ಪಡ್ಲಿ ಆನಿ ತೀನ್‌ಚ್ ಮಹಿನ್ಯಾಂನಿ ಆಟ್ ಹಜಾರ್ ಭುರ್ಗ್ಯಿಂ ಕಾಬಾರ್ ಜಾಲಿಂ.[57] ಆಲಿ ಆದಿಲ್ ಶಾನ್ ಧಾಡ್ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ದುಕೊಳಾವರ್ವಿಂ ಸಬಾರ್ ಥರಾಂಚೆ ವೊಸೆ ವಯ್ರ್ ಪಡೊನ್ ವಿಸ್ತಾರ್ಲೆ[58] ಆನಿ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಿಂ ಕೊಟೆಂ ಹ್ಯಾ ಪಿಡಾ-ಶಿಡಾವರ್ವಿಂ ಕಶ್ಟ್-ದುಃಖ್ ಭೊಗುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆಂ. ಶಿರ್ಶಿರೆ ಪಿಡೆ ವರ್ವಿಂ (ಕೊಲೆರಾ) ನವ್ಯಿಂ ಜಣ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲೆ.[59] 1570, 1583-88 ಆನಿ 1635ಂತ್ ಜರಾಂ-ಭಾಯ್ರ್ ಆನಿ ಪ್ಲೇಗಾಚೊ ವೊಸೊ; 1618-19ಂತ್ ಪರತ್ ಶಿರ್ಶಿರಿ

ಪಿಡಾ ಆನಿ 1631ಂತ್ ಪರತ್ ದುಕೊಳ್[60] - ಹ್ಯಾ ಪೊಸ್ಸ್ಯಾಂ ವರ್ವಿಂ ಭಾರಿಚ್ ಆರ್ತಿಕ್ ನಶ್ಟ್, ಮರ್ನ್ಣಾಂ ಆನಿ ಜಿವಾಚೆ ಭಂಗ್ ಜಾಲೆ ಆನಿ ದೇಸಾಂತರಾಕ್ ಮಜತ್ ಮೆಳ್ಳಿ. 1648 ಎಪ್ರಿಲಾಂತ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಏಕ್ ಭುಂಯ್ಕಾಂಪ್ ಜಾಲಿ ಆನಿ ಭಿರಾಂಕುಳ್ ವಾರೆಂ-ವಾದಾಳ್ ಆಯ್ಲೆಂ.[61] ದಾಖಿಲ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಘುಡಿತಾಂ ಥಾವ್ನ್, ನಯ್ಸರ್ಗಿಕ್ ಆನಿ ಮನ್ಶಾ-ನಿರ್ಮಿತ್ ಕಾರಣಾಂವರ್ವಿಂ, ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾರ್ ಥಾಂಬಾಪ್ ಪಡ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಕಳ್ತಾ.

ii) ಜಣಾಂ-ಸಂಖೊ: ಪಿಡೆ ಶಿಡೆ ಶಿವಾಯ್ ಗೊಂಯ್ ಜಣಾಂ-ಸಂಖ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸಮಸ್ಯಾವರ್ವಿಂಯಿ ಕಶ್ಟಾತಾಲೆಂ. ಥಂಯ್ಸರ್ ಚಡಾವತ್ ಲೋಕ್ ಸಾಗ್ವಳೆಗಾರ್. ಪುರ್ತುಗೇಜ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಕೃಶೆಕ್ ಉತ್ತೇಜನ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಕಸಲೆಂಚ್ ಕರುಂಕ್ ನಾ; ಪುಣ್ ಹಳ್ಳ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಲೊಕಾ ಜಮ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಅಧಿಕ್ ಚಡ್ ಸುಂಕ್ ಆನಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸಾಂ ಘೆತ್ಲಿಂ. ಸಾಲ್ಸೆಟ್ ತಸಲ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ಕೃಶೆಚೊ ಜಾಗೊ ಭಾರಿಚ್ ಉಣೊ ದೆಕುನ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಕೆದ್ನಾಂಯೀ ಖಾಣಾಚೊ ತತ್ಸಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಥಂಯ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಪಾಂವ್ಚ್ಯಾ ತಿತ್ಲೆಂಯೀ ಖಾಣಾ-ವರ್ಪಾಚೆಂ ಉತ್ಪಾದನ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹೆಂಯೀ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯೊ ಲೋಕ್ ದೇಸಾಂತರ್ ವಚೊಂಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲೆಂ.[62]

iii) ಪುರ್ತುಗೇಜ್ ಭಾಸ್: ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ದೊತೊರ್ನ್ ಪುರ್ತುಗೇಜ್ ಭಾಶೆನ್‌ಚ್ ಶಿಕೊಂಕ್ ಜಾಯ್ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ದೇಶಿನಿವಾಸಿಂನಿ ಪುರ್ತುಗೇಜ್ ಭಾಸ್ ಖಡ್ಡಾಯ್ ಜಾವ್ನ್ ಶಿಕೊಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಫರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ. ವಯ್ಸ್‌ರೊಯ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ದಿ ತಾವೊರಾ, ಅಲ್ವಾಚೊ ಪ್ರಭು ಹಾಣೆ 1684 ಜೂನ್ 17ವೆರ್ ಏಕ್ ಫರ್ಮಾಣ್ ಪ್ರಗಟ್ ಕೆಲೆಂ: "ಪ್ರಾದೇಶಿಕ್ ಭಾಶೆಚೊ ಉಪ್ಯೊಗ್ ಕುಶಿನ್ ದವರುನ್, ಸರ್ವ್ ಥರಾಂಚ್ಯೊ ಅಡ್ಚಣ್ಯೊ ಆಡಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಸರ್ವಾಂನಿಂಯೀ ಪುರ್ತುಗೇಜ್ ಭಾಸ್ ಉಲಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ತಾಕಿದ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಸಾರ್ಕೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ್‌ಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಏಕಾಚ್ ವೆಳಾರ್ ದೋನ್ ಭಾಸೊ ವಾಪಾರ್ಚೆಂ ಸಬಾರ್ ಥರಾಂಚ್ಯಾ ವಾಂವ್ಟ್ಯಾಂಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾತಾ ಆನಿ ಸಮ್ಜಂವ್ಚ್ಯಾಂತ್‌ಯೀ ಕಶ್ಟ್ ಮಾರ್ತಾ. ಆತಾಂಚೆ ಸ್ಥಿತೆ ಪರ್ಮಾಣೆ ಫಿರ್ಗಜ್ ಪಾದ್ರಿಕ್ ಲೊಕಾಚಿ ಚಾಲ್ತಿ ಭಾಸ್ ಸುಧಾಳ್ ಉಲಂವ್ಕ್ ಕಳನಾಸ್ತಾನಾ ವ ಲೊಕಾಕ್ ಪುರ್ತುಗೇಜ್ ಭಾಸ್ ಸಮ್ಜಾನಾಸ್ತಾನಾ, ಫಿರ್ಗಜ್ ಪಾದ್ರಿಕ್ ಆಪ್ಲಿಂ ಭಾವಾರ್ತಾಚಿಂ ಸತಾಂ ಸಮ್ಜಂವ್ಚೆಂ ಕಾಮ್ ಸುಧಾಳ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾ. ಏಕಾ ಭಾಶೆಚೆಂ ವ ಆನ್ಯೆಕಾಚೆಂ ನೆಣಾರ್ಲ್ಯಾಗ್ ಗಾಂವ್ಕಾರ್, ಚಾಲಿ-ಚೂಲಿಕ್ ಆನಿ ವಹಿವಾಟಾಕ್‌ಯೀ ಮಾರ್ ಆನಿ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಅತ್ಮ್ಯಾಚ್ಯಾ ಬರ್‍ಯಾಪಣಾಕ್‌ಯೀ ಪಾಡ್. ಏಕಾಮೆಕಾ ಥಂಯ್ ಸಂಪರ್ಕ್ ಸುಧಾಳ್ ದವರುಂಕ್ ಗಾಂವ್ಕಾರ್ ಲೋಕಾನ್ ಪುರ್ತುಗೇಜ್ ಶಿಕೊಂಕ್ ಜಾಯ್. ಆನಿ ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಫಿರ್ಗಜ್ ಪಾದ್ರಿಯೀ ಭಾವಾರ್ತಾಚಿಂ ಸತಾಂ ಘಾಸ್ತೆ ತ್ಯಾ ಥರಾನ್ ಲೋಕಾಕ್ ಸಮ್ಜಂವ್ಕ್ ಸಕ್ತಲೆ. ದೆಕುನ್ ಫಿರ್ಗಜ್ ಪಾದ್ರಿ ಆನಿ ಮೆಸ್ತ್ರಿ ಪುರ್ತುಗೇಜಾಂತ್ ಶಿಕಾಪ್ ದಿತೆಲೆ. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಪುರ್ತುಗೇಜ್ ಭಾಸ್ ಸಕ್ಡಾಂಕ್‌ಯೀ ಕಳ್ತಾ ಆನಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ್ ಭಾಸ್ ಭಾಯ್ರ್

ದವರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಬರಿಯೀ ಜಾತಾ. ಹೆಂ ಜ್ಯಾರಿ ಕರ್‍ಚ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಶೆರ್ಮ್ಯಾವಾಂನಿ ಆನಿ ಜಮಾತ್ಯಾಂನಿ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಭಾಸ್ ವಾಪಾರುಂಕ್ ಜಾಯ್. ದೆಕುನ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಭಾಸ್ ಉಲಂವ್ಕ್ ಶಿಕೊಂಕ್ ಹಾಂವ್ ತೀನ್ ವರ್‍ಸಾಂಚೊ ವಾಯ್ದೊ ದಿತಾಂ. ಹಿ ಭಾಸ್ ಮಾತ್ರ್ ಹಾಂಗಾಚಾ ಲೊಕಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ವಹಿವಾಟಾಂನಿಂ ವಾಪರಿಜಯ್, ಆನಿ ಮಾಂಯ್‌ಭಾಸ್ಸ್ಯ ವಾಪರ್‍ತೆಲ್ಯಾಂಕ್ ಹಿ ಹುಕುಮ್ ಪಾಳಿನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾರಣಾಖಾತಿರ್ ಕಠಿಣ್ ಶಿಕ್ಷ್ಯಾ ಮೆಳ್ತೆಲಿ."[63] ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರೀತ್-ರಿವಾಜಿಂನಿ ಎಕ್ವಟಾಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ಹಿ ಭಾಶೆಚಿ ನೀತ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಪಾಳುನ್ ವೆಲಿ. ಪುಣ್ ಹರ್ ಸಮಾಜೆಂತ್ ಭಾಶೆಕ್ ಏಕ್ ವರ್‍ಲ್ತೊ ಜಾಗೊ ಆಸಾ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಭಾಶೆಖಾತಿರ್ ಕಸಲೆಂಯೀ ಕರುಂಕ್ ಲೋಕ್ ತಯಾರ್ ಆಸ್ತಾತ್. ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚಿ ಹಿ ಭಾಶೆಚಿ ನೀತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಚಿಂತ್ಪಾಚಿ ಜಾಲಿ.

iv) ಎಕಾ ಸಾರ್ಕ್ಯಾಚೊ ಸಂಗ್ತಿ - ಚಾಲ್ತ್ಯಾ ಸವಯೊ: ಸಬಾರ್ ರಿತಿ-ರಿವಾಜಿ, ಸವಯೊ, ಖಾಣ್ ಏಕ್ ಸಾರ್ಕ್ಯಾಚೊ ಕುಳಿಯೆ ಭೇದ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ್ - ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ಆಜ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಆನಿ ಕರಾವಳಿ ಕರ್‍ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಮಧ್ಲೊ ಘಟ್ ಏಕ್ ಬಾಂಧ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ, ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಗೊಯಾಂ ಸೊಡುನ್ ಹಾಂಗಾ ವಸ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ಆಯಿಲ್ಲೆ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾಚಿ ರುಜ್ವಾತ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಇಗರ್‍ಜ್‌ಮಾತೆನ್‌ಯೀ ಥಂಯ್ಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಂನಿ ದೇಸಾಂತರ್ ವೆಚಾಂತ್ ಥೊಡಿ ವಾಟ್ ಸೊಂಪಿ ಕೆಲಿ.[64]

ಪರ್ದೆಸ್ಯಾಂಕ್ ಯೆವ್ಕಾರ್:

ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಗೊಂಯ್ ಸೊಡ್ನ್ ಕೆಳದಿಚಾ ಕರಾವಳಿಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಚಿಂ ಕಾರಣಾಂ ಆಮಿ ಪಳೆಲಿಂ. ಕೆಳದಿ ರಾಯಾಂನಿ ತಾಂಕಾಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜಾಭಿತರ್ ರಿಗೊಂಕ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಸೊಡ್ಲೆಂಗಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸವಾಲ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಥಂಯ್ ಉಬ್ಜತಾ. ಸಾಧಾರಣ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಕೆಳದಿ ನಾಯಕಾಂಚೆಂ ಧರ್ಮಿಕ್ ಉದಾರ್‌ಪಣ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಯೆವ್ಕಾರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಚೆಂ ಕಾರಣ್ ಮ್ಹಣೊನ್. ಪುಣ್ ಹಿ ಏಕ್ ಖರಿತ್ ಸಂಗತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಪಾತ್ಯೆಂವ್ಕ್ ಕಶ್ಟ್. ತಾತ್ವಿಕ್ ಆದರ್‍ಶ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ವ್ಯವಹಾರಿಕ್ ವಿಚಾರ್‌ಯೀ ಎಕಾ ರಾಜಾಚಿ ನೀತ್ ಫುಡೆಂ ಚಲಯ್ತಾತ್. ಕೆಳದಿ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಹೆಂ ಸತ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಗಡಿ ಭಿತರ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಸ್ವಾಗತ್ ಮೆಳ್ಚ್ಯಾಕ್ ತಾತ್ವಿಕ್ ಆದರ್‍ಶ್ಯ ಸೊಡ್ನ್ ಹೆರ್ ಕಾರಣಾಂ: i) ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ದೇಸಾಂತರಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಆನಿ ಭುಂಯ್-ಮಾಲಿಕ್ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾ ಖಾಲಿ ಹಾತಾಂನಿ ಯೇಂವ್ಕ್ ನಾಂತ್. ತಾಣಿಂ ದುಡು ಹಾಡ್‌ಲ್ಲೊ ಆನಿ ಹೊ ದುಡು ತಾಣಿಂ ಕೆಳದಿಂತ್ ಬಂಡ್ವಾಳ್ ಜಾವ್ನ್ ಉಪ್ಯೋಗ್ ಕೆಲೊ, ಆನಿ ಕರಾವಳಿ ಕರ್‍ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶಾಚ್ಯಾ ಅಭಿವೃದ್ಧೆಕ್ ತೆ ಕಾರಣ್ ಜಾಲೆ. ii) ಕಾಮಾಂನಿ ಹುಶಾರ್‍ಗಾಯ್ ಆನಿ ಅನ್ಬವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ದೇಸಾಂತರಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಮಧೆಂ ಥೊಡೆ ಸುತಾರಿ, ಥೊಡೆ ಸೊನಾರ್, ಶಿಲ್ಪಿ ಆನಿ

ಸಾಗ್ವಳೆಗಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಹ್ಯಾ ಉದ್ಯೋಗಾಂಕ್ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ ಭಾರಿಚ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಥಂಯ್ಸರ್ ಮೋಪ್ ಥಾರಾಳ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ಅನ್ವೆವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಸುತಾರ್ಯಾಂಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ತಾಂದುಳ್ ಆನಿ ಮಿರಿಂ ವಿಕ್‌ಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಕ್ ಮೊಸ್ತು ಬಾಂಗಾರ್ ಮೆಳ್ತಾಲೆಂ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಬಾಂಗಾರಾ ಥಾವ್ನ್ ನಾಣೆಂ ಆನಿ ಸುಂರ್ಗಾರಾಚೆ ನಗ್ ಕರ್‍ತಾಲೆ. ದೆಕುನ್ ದಿವ್ಯಾಂನಿ, ನಾಯಕಾಂಚಾ ರಾವ್ಪೆರಾಂನಿ, ಮಾತ್ಬರ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಸೌಧಾಂನಿ ಆನಿ ಗ್ರೇಸ್ತಾಂಚಾ ವ್ಹಡ್ ಘರಾಂನಿ ಸೊನಾರಾಂಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಹಳ್ಯಾಂನಿ ಹೆರಾಂಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಕೆಳದಿಂತ್ಲೆಂ ಹೆಂ ರಿತೆಪಣ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಭರ್ತಿ ಕೆಲೆಂ. ಗೊಂಯಾಂತ್ ಕೃಶಿ ಭುಂಯ್ ಉಣೆ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಪುಣ್ ಕೆಳದಿಂತ್ ರಾಜಾಂತ್ ಕೃಶೆಕ್ ಜಾಯ್ ತಿತ್ಲೊ ಜಾಗೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಜಾತಾ ತಿತ್ಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂತ್ ಸಾಗ್ವಳಿ ಕರಂವ್ಕ್ ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ರಾಯಾಂಕ್ ಮನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಪುಣ್ ವಾವ್ರಾಕ್ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತೊ ಲೋಕ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ. ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಹಾಂತುಂ ಆಪ್ಲೊ ಆಧಾರ್ ದಿಲೊ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ದೇಸಾಂತರಿಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಶಿಸ್ತೆಚಿ ಚಾಲ್, ಕಶ್ಟಾಂಚೊ ವಾವ್ರ್, ಪ್ರಮಾಣಿಕ್‌ಪಣ್ ಆನಿ ಹುಶಾರಾಯ್ ಆಪ್ಣೆ ರಾವ್ಲೆಲ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂತ್ ದಾಕಯ್ಲಿ ಆನಿ ತೆ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಜಾಲೆ.

ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾಂಕ್ ಹೆರ್ ಧರ್ಮಾಂ ಥಂಯ್ ಸೊಸ್ನಿಕಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆವರ್ವಿಂ, ತಾಂಚ್ಯಾ ರಾಜಾಕ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ದೇಸಾಂತರ್‌ಪಣ್ ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ಗ್ರೇಸ್ತ್‌ಕಾಯೆಚಿ ವೃದ್ಧಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲೆಂ. ದೇಸಾಂತರಿ ಲೋಕ್ ಸಮಡ್ತೆನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಜನಾಂಗ್, ಕುಳಿ, ಜಾತ್-ಕಾತ್, ರಿತಿ-ರಿವಾಜಿ ಆನಿ ಗುಣಾಂನಿ ಭಾರತೀಯ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚೆಂ ಬಳ್ ಆನಿ ಅಸ್ಕತ್ಕಾಯ್ ಜಾಣಾ ಆಸ್ಲೆಲ್ಯಾ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ರಾಜಾಚ್ಯಾ ಗಡಿ ಭಿತರ್ ಆಪಂವ್ಚೆಂ ಆಪ್ಣಾಚ್ಯಾಚ್ ಫಾಯ್ದ್ಯಾಚೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾಂಕ್ ಕಳಿತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಕಾರಣಾಂವರ್ವಿಂ ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾಂನಿ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆರ್ ಕೊಡ್ಸಾಣೆನ್ ಭರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ದೇಶೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಯೆವ್ಕಾರ್ ದಿಲೊ. ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ಹೆಂ ದೇಸಾಂತರ್‌ಪಣ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜಿಚ್ಯಾ ಬುನ್ಯಾದಿಕ್ ಆಧಾರ್ ಜಾಲೆಂ.

ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೋಕಾನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಮಿಶಿ ಪೆಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಚ್ಯಾ ವಸ್ತ್ಯಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಸಂಖೊ ಚಡ್‌ಲ್ಲೆ ದಾಕ್ಲೆಯೀ ಆಸಾತ್. ಅಂಜುದಿವ್ ಜುದ್ವ್ಯಾರ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕನ್ ಫ್ರಾದಿಂನಿ ಪಯ್ಲೆ ನವೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೆಲೆ. ಸೊಳಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚ್ಯಾ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಅರ್ದ್ಯಾ-ಕಾಳಾರ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಥೊಡಿಂ ನವಿಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಜಾಲಿಂ. ಏಕ್ಲೊ ಹಿಂದು ಸ್ವಪ್ನಾಂತ್ ಏಕ್ ದರ್ಶನ್ ಪಳೆವ್ನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಆತ್ರೆಗ್ಲೊ. ತಾಚ್ಯಾ ಕನ್ವೆರ್ತರ್‌ಪಣಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತೊ ಮ್ಹಣ್ತಾ: "ಸಾಯ್ಬಾನೊ, ಹಾಂವೆಂ ಆತಾಂ ಸಾಂಗ್ತಾಂ ಏಕ್ ದರ್ಶನ್ ದೆಖ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್, ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ಸಬಾರ್ ತೆಂಪಾ ಥಾವ್ನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಚಿ ಸಮಡ್ತ್ ಖರಿ ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಚೊ ಭಾವಾಡ್ತ್ ಘೆವ್ನ್ ಹಾಂವೆಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್

ಜಾಯ್ಜಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಆಶಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಪುಣ್ ಎದೊಳ್ ಪರ್‍ಯಾಂತ್ ಮ್ಹಾಕಾ ತೆಂ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ - ಮ್ಹಜಿ ಪತಿಣ್ ಕೆದ್ನಾಂಯಿ ಮ್ಹಜಿ ಪವಿತ್ರ್ ಇಚ್ಛಾ ಆಡಾಯ್ತಾಲಿ. ಪುಣ್ ದೇವ್ ಕಾಕುಳ್ದಾರ್ ತಾಣೆ ಮ್ಹಜೊ ದಯೆನ್ ಉಗ್ಡಾಸ್ ಕಾಡ್ಲೊ ಆನಿ ಬೊಂಬ್ಯಾಂಕ್ ಪುಜಾ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಮ್ಹಜೆ ಹಿಂದು ಪತಿಣೆನ್ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಅಡ್ಕಳ್ಯಾಂಚೆರ್ ಜಯ್ತ್ ವರುಂಕ್ ತಾಣೆ ಮ್ಹಾಕಾ ಘಟಾಯ್ ದಿಲ್ಲಿ."[65] ಹೊ ನವೊ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಫೊವ್ಜೆಂತ್ ಎಕ್ ಶಿಪಾಯ್ ಜಾಲೊ.[66] ಕಲ್ಯಾಣ್‌ಪುರ್ಚೆಂ ಏಕ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಜೊಡೆಂ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ್ ಆನಿ ತಾಚಾ ಪತಿಣೆಕ್ ಗೊಂಯಾಂ ವರುನ್ ಬಾಪ್ತಿಜ್ಮ್ ದಿಲೊ. ವಯ್ಸರೊಯ್‌ಚ್ ತಾಂಚೊ ಪೊದೊರ್ನ್ ಜಾಲೊ. ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೊ ಜಾಲೊ. ತಾಂಚಾ ಹಿಂದು ದಾಯ್ಜ್ಯಾಂನಿ ತಾಂಚಿ ಆಸ್ತ್ ಸಗ್ಳಿ ಭಿತರ್ ಘಾಲ್ಲಿ. ಪುಣ್ ವಯ್ಸ್‌ರೊಯಾನ್ ತಾಂಚಿ ಆಸ್ತ್ ತಾಂಕಾಂ ಪಾಟಿಂ ಮೆಳಾಶೆಂ ಹರ್ ಪ್ರಯತನ್ ಕರುಂಕ್‌ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಥಳಾಚ್ಯಾ ಕಾರ್ಬಾರ್‍ಯಾಕ್ ಕಳಯ್ಲೆಂ.[67]

ಮಂಗ್ಳುರ್ ಲಾಗ್ಸಿಲ್ಯಾ ಗುರ್ಪುರ್ಚಿ ವಿಧವ್ ಸ್ತ್ರಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮಾಚ್ಯಾ ಕನ್ವೆರ್ಡ್ತರ್‌ಪಣಾಂಚಿ ಸಂಗತ್ ಆನಿಕ್‌ಯಿ ರೋಚಕ್. ತಿಕಾಯಿ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಬಾಪ್ತಿಜ್ಮ್ ದಿಲೊ; ಗವರ್ನರ್ ತಿಚೊಯಿ ಪೊದೊರ್ನ್ ಜಾವ್ನ್ ರಾವ್‌ಲ್ಲೊ. ತಿಕಾ ಆನ್ನಾ ಮರಿಯಾ ಡೆ ಸಾಲ್ದಾನಾ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವ್ ದಿಲೆಂ. ಸರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ತಿಚ್ಯಾ ಪತಿಕ್ ಜಾಯ್ ತಿತ್ಲಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಆಸ್ತ್ ಆನಿ ಬದಿಕ್ ತಿಚಾ ದೆರಾನ್ ಭಿತರ್ ಘಾಲ್ಲಿ. ತಿಚಾ ಪತಿಚಿ ಆಸ್ತ್ ತಿಕಾ ಪಾಟಿಂ ಮೆಳಾಸೆಂ ಕರುಂಕ್ ಗವರ್ನರಾನ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಾರ್ಬಾರ್‍ಯಾಂಕ್ ಪರತ್ ಕಳಯ್ಲೆಂ. ತಿಣೆ ಆಸ್ತಿಚೊ ಎಕ್ ವಾಂಟೊ ಇಗರ್ಜೆಕ್ ದಿತಾಂ ಮ್ಹಣ್ ಭಾಸಾಯಿಲ್ಲೆಂ ದೆಕುನ್ ಮಿಶಿಯೊನಾರಿನಿಂಯಿ ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಚತ್ರಾಯ್ ಘೆತ್ಲಿ.[68]

ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಬಿ ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಮ್ಹಣ್ತಾ: " ಹಿಂದು ಕುಟ್ಮಾಂತ್ಲಿ ತಿ ಏಕ್ ವಿಧವ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತಿಣೆ ಎಕ್ ದುಕಾಭರಿತ್ ಜಿಣಿ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ತಿಚ್ಯಾ ಮಾತ್ಯಾಚೆ ಕೆಸ್ ತಾಸುನ್ ನಗ್, ಫುಲಾಂ, ಕುಂಕುಮ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಸರ್ವ್ ಸಾಂಡುನ್ ತಾಂಬ್ಡಿಂ ವ ಹಳ್ದುವಿಂ ಕಾಪ್ಡಾಂ ಮಾತ್ರ್ ನೆಸೊಂಕ್ ಜಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ. ಆಪ್ಣಾಚೊ ಪತಿ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ತಿಕಾ ಮಾತ್ರ್ ತಿಚೆಂಚ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ಕಾಂಯ್ಜ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಖಾಣಾ-ಜೆವ್ಣಾಕ್, ನೆಸ್ಣಾಕ್, ಆಸ್ರ್ಯಾಕ್ ಅಶೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಹರ್‍ಯೆಕಾ ಗರ್ಜೆಕ್‌ಯಿ ತಿಣೆ ದುಸ್ರ್ಯಾಚೆರ್ ಹೊಂದ್ವೊನ್ ರಾವೊಂಕ್‌ಜಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ತಿಕಾ ಸಮಾಜಿಕ್ ಜಿಣಿ ಮ್ಹಳ್ಳಿಚ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ. ತಿಚೆ ಸಯ್ರೆ ದಯ್ರೆ ತಿಕಾ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಂವ್ಕ್‌ಯಿ ಸೊಡ್ತೆನಾಂತ್. ಹಿ ತಿಚಿ ಜಿಣಿ ತಿಚ್ಯಾ ಕನ್ವೆರ್ಡ್ತರ್‌ಪಣಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಜಿಣೆಯೆಕ್ ಸರ್ ಕರುನ್ ಪಳೆಲ್ಯಾರ್ ತಿಕಾ ಆತಾಂ ತಿಚಿಚ್ ಆಸ್ತ್ ಮೆಳ್ಳಿ. ಸಮಾಜಿಕ್ ಜೀವನ್ ತಿಕಾ ಲಾಭ್ಲೆಂ. ತಿಕಾ ಕೊಣಾಚೆರ್ ಹೊಂದ್ವೊನ್ ರಾಂವ್ಚಿ ಗರ್ಜ್‌ಯಿ ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ; ತಿಕಾ ಪರತ್ ಕಾಜಾರ್‌ಯಿ ಜಾವ್ಯೆತೆಂ. ದೆಕುನ್ ತಿಕಾ ಕನ್ವೆರ್ಡ್ತರ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಮನ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಕಾಂಯ್ಚ್ ನವಾಲ್ ನಾ"[69]

ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಾ ವಸ್ತೆಚಿಂ ಥೊಡಿಂ ಠಾಣಿಂ:

ಗೊಂಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ದೇಸಾಂತರ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯೊ ವಸ್ತ್ಯೊ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾಲ್ಯೊ. ಹೆ ಪರ್ದೆಸಿ ಕರಾವಳಿಚಾ ಶಹರಾಂನಿ ಆನಿ ಪೆಂಟೆನಿ ವಸ್ತಿ ಕರ್ನ್ ರಾವ್ಲೆ. ಥಂಯ್ಸರ್ ತಾಂಚಾ ಕಾಮಾಚಾ ಹುಶಾರ್ಗಾಯೆ ಪರ್ಮಾಣೆ ತಾಂಕಾಂ ಕಾಮಾಂ ಮೆಳ್ತಾಲಿಂ. ದೆಕುನ್ ತಾಂಚ್ಯೊ ವಸ್ತ್ಯೊ ಚಡಾವತ್ ನಗರಾಂನಿ ಆನಿ ಶಹರಾಂನಿ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾಲ್ಯೊ. ಇಗರ್ಜ್ ವಸ್ತೆಂತ್ಲೊ ಪ್ರಮುಕ್ ಜಾಗೊ. ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕನ್, ಜೆಜ್ವಿತ್ ಆನಿ ದೊಮಿನಿಕನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಿಶಿಯೊನರಿ ಹ್ಯಾ ವಸ್ತ್ಯಾಂನಿ ವಾವುರ್ತಾಲೆ. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಲೌಕಿಕ್ ಆನಿ ಧರ್ಮಿಕ್ ಗರ್ಜಾಂಖಾತಿರ್ ತೆ ಥೊಡ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಸಾಂಗಾತಾ ರಾವ್ತಾಲೆ. ತೆ ಶಿಂಪ್ಡೊನ್ ವೊಚೊಂಕ್‌ನಾಂತ್.

ವಸ್ತೆಂತ್ ಮುಖ್ಯ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ ಫಿರ್ಗಜ್. ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಧರ್ಮಿಕ್ ಜೀವಾನಾಂತ್ ತಿಣೆ ಪಾತ್ರ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೊ. 1623ಂತ್ ಇತಾಲಿಯಾನ್ ಪಯ್ಣಾರಿ ಪಿಯೆತ್ರೊ ದೆಲ್ಲಾವಾಲೆನ್ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ವರ್ದೆಂತ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಕಳಯ್ಲಾಂ. ಕೆಳದಿಚಾ ನಾಯಕಾಂಚಿ ಅನುಮತಿ ಘೆವ್ನ್ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ತುಂಡು ರಾಯಾಂನಿ ಇಗರ್ಜಾಂಕ್ ಜಾಗೊ ದಿಲ್ಲೊ. ಹ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಸಾಗ್ವಳಿ ಮುಖ್ಯ್ ಕಸಬ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತ್ಯಾ ವರ್ವಿಂಚ್ ಹರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ವ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಕ್ ಆದಾಯ್ ಲಾಭ್ತಾಲೊ. ಫಿರ್ಗಜೆಚಾ ಸಮಾಜಿಕ್ ಆನಿ ಧರ್ಮಿಕ್ ಗರ್ಜಾಂಕ್ ಜಾಯ್ಜಾಲ್ಲೊ ಆದಾಯ್ ಆಪ್ಣೆಂಚ್ ಜೊಡ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ಆದಿಂ ಥಾವ್ನ್ಂಯಿ ಚಲವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲಿ. ಖಂಯ್ಸರ್ ಇಗರ್ಜೊ ಅಸ್‌ಲ್ಲ್ಯೊಗಿ ಥಂಯ್ಸರ್ ತಾಂಕಾಂ ಭುಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಆಪ್ಣಾಕ್ ಸಾಗ್ವಳಿ ಕರಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾಸ್ಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಫಿರ್ಗಜೆಚಿ ಭುಂಯ್ ಸಾಗ್ವಳಿಗಾರಾಂಕ್ ಗೆಣೆಕ್ ದಿತಾಲೆ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಾಗ್ವಳೆಗಾರಾಂಕ್ ಭುಂಯ್ ಪಯ್ಲಿ ಗೆಣೆಕ್ ದೀವ್ನ್ ಉರ್‌ಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಗೆಣೆಕ್ ಲಾಬ್ತಾಲಿ. ಪುಣ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಾಗ್ವಳೆಗಾರ್ ಕೆದಳಾಯಿ ಮೆಳನಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಗೆಣೆಕ್ ದೀಜಯ್‌ಚ್ ಪಡ್ಲೆಂ . ಪಿಯೆತ್ರೊ ದೆಲ್ಲಾ ವಾಲ್ಲೆನ್ ಫಿರ್ಗಜೆಚಿ ಭುಂಯ್ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಕೃಶಿ ಕರ್ಚೆ ಪಳೆಯಿಲ್ಲೆಂ. ಫಿರ್ಗಜ್-ಭುಂಯ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಮಾಡಾಂ-ತೊಟಾಂ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮಾಲ್ಗಡ್ಯಾಂಚಿ ಏಕ್ ಸಮಿತಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಆನಿ ಉತ್ಪಾದನ್, ವಾವ್ರಾಡಿ, ಗೇಣ್, ಆದಾಯ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ತಿ ಸಮಿತಿ ಹಿಸೊಬ್‌ಯಿ ದವರ್ತಾಲಿ.[70]

ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವಸ್ತ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಜೀವನಾಂತ್ ಫಿರ್ಗಜ್ ಪಾದ್ರಿ ಗರ್ಜೆಚೊ ಏಕ್ ಗಾಂಚ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಾ ಸಮಾಜಿಕ್, ಆರ್ಥಿಕ್ ಜೀವನಾಂತ್ ತಾಚೊ ಪಾತ್ರ್ ವರ್ತೊ. ದಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್ ಗಾಡೆ ಜೆಂಜಾರ್ ಕರ್ಚೆ, ಸುಕಿ ದಾಡ್, ಆನಿ ಬೆಳೆಂ ನಾಸ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಮಿಂ ಕಿಡ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ರಾಕ್ಚ್ಯಾ ಕಾತಿರ್ ಮಾಗ್ಚೆಂ, ಹ್ಯೊ ತಾಚ್ಯೊ ಜವಬ್ದಾರ್ಯೊ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ. ಹ್ಯಾ ಸೆರೆಮನಿಂಚೊ ಖರ್ಚ್ ಗಾಂವ್ಚೆ ಮುಕೆಲಿ ಪಳೆತಾಲೆ. ಉತ್ತರ್ ಕನ್ನಡಾಚಾ ಫಿರ್ಗಜ್ - ದಾಖ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ವಿವರ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಕರಾವಳಿಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ಚಿಂತ್‌ಲ್ಲೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೆಳದಿರಾಜಾಚಿ ಸಾಗ್ವಳಿಚಿ ರೀತ್ ಶಿಕ್ಲೆ. 1587 ಚ್ಯಾ ಏಕಾ ಶಾಸನಾ ಪರ್ಮಾಣೆ ಬಂಟ್ವಾಳಾಂತ್ ಆನಿ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಘೊಂವಾರಿಂ ಹೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ರಯ್ತ್

ಭುಂಯ್ಚಿ ಸಾಗ್ವಳಿ ಕರ್ತಾಲೆ . ಹೆಂ ಶಾಸನ್‌ಚ್ ಕೆಳದಿರಾಜಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಾಗ್ವಳಿ ಕರ್ತಾಲೆ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾಚೊ ಸುರ್ವೆಚೊ ದಾಖ್ಲೊ ಜಾವ್ನಾಸಾ.[71] ಹ್ಯಾ ಶಾಸನಾಂತ್ 'ಶಿಸ್ತ್' ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಕಳಯ್ಲಾಂ. 'ಶಿಸ್ತ್' ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಾನ್ ಥಾರಾಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಭುಂಯ್ಚ್ಯಾ ಕಿಮತಿಚೆರ್ ರಾಜಾಕ್ ಫಾರಿಕ್ ಕರುಂಕ್ ಆಸ್ಚೆಂ ದೆವೆಂ. ತಾಣೆ ಥಾರಾಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಭುಯ್ಚ್ಯಾ ಟ್ಯಾಕ್ಸಾಚಿ ರೀತ್ "ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಾಚಿ ಶಿಸ್ತ್ " ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವಾಡ್ಲೆಲಿ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ರಯ್ತ್ಯಿ 'ಶಿಸ್ತ್' ಫಾರಿಕ್ ಕರ್ತಾಲೆ.

1526 ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕನ್ ಫ್ರಾದ್ ಮಂಗ್ಳುರಾ ಬೊಂವ್ತಣಿ ವಾವುರ್ತಾಲೆ. ಲೊಪೊ ವಾಜ್ ದೆ ಸಾಂಪಯೊ ಏಕ್ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಫ್ರಾದ್, ವಿಜಯನಗರಾಚ್ಯಾ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯಾಚಾ ತೆಂಪಾಚೊ. ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ತಾಣೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಚಿ ಸುವಾರ್ತಾ ಪರ್ಗಟ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವಾವ್ರಾವರ್ವಿಂ ಸಬಾರ್ ಜಣ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಲೆ. ಪವಿತ್ರ್ ರೊಜಾರಿಚೆ ಸಾಯ್ಬಿಣಿಕ್ ಸಮರ್ಪಿಲ್ಲಿ ಎಕ್ ಇಗರ್ಜ್ ತಾಣೆ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಬಾಂದ್ಲಿ. ಮಂಗ್ಳುರ್ ತ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಆನಿ ಉಪ್ರಾಂತ್‌ಯಿ ಏಕ್ ಪ್ರಮುಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಠಾಣೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಹೆಂ ದಾಕಯ್ತಾ. ಹಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ-ಥಳಾಂತ್ಲಿ ಇಗರ್ಜ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ. ತಸೆಂಚ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕನಾಂನಿ ಉಳ್ಳಾಲಾಂತ್ ಮೆರ್ಸಿ ಸಾಯ್ಬಿಣಿಕ್ (ಕಾಕುಳ್ತಿಚೆ ಮಾಯೆಕ್) ಸಮರ್ಪಿಲ್ಲಿ ಇಗರ್ಜ್ ಬಾಂದ್ಲಿ.[72] ತಾಣಿಂ ಫರಂಗಿಪೆಟ್ ಸಾಂತ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಆಸಿಸಿಕ್ ಸಮರ್ಪಿಲ್ಲಿ ಇಗರ್ಜ್‌ಯಿ ಬಾಂದ್ಲಿ. ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ 1580ಂತ್ ಎಕಾ ದೆವೊತ್ ಪಾದ್ರಿನ್, ಫೆರ್ನಾಂದೊ ವಾಜಾನ್ ಸಾಂತ್ ಆಂತೊನಿಕ್ ಸಮರ್ಪಿಲ್ಲಿ ಏಕ್ ಇಗರ್ಜ್ ಬಾಂದ್ಲಿ.[73]

ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಆಮ್ಕಾಂ ಕಳ್ತಾ ಕಿತೆಂಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಸೊಳಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ವಿಜಯ್‌ನಗರ್ ರಾಜಾಂತ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕನ್ ಫ್ರಾದ್ ವಾವುರ್ತಾಲೆ. ತ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಏಕ್ ಪ್ರಮುಖ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವಸ್ತಿ-ಕೇಂದ್ರ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ಉಳ್ಳಾಲ್ ಆನಿ ಫರಂಗಿಪೆಟ್ ತ್ಯಾ ವಸ್ತಿ ಜಾಳಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ವಾಡಾವಳೆಕ್ ವಿದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಆಪ್ಲಿ ಜಿಣಿ ಸಮರ್ಪಿಲ್ಲಿ, ಆನಿ ವಿಜಯ್ ನಗರಾಚ್ಯಾ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಧರ್ಮಿಕ್ ಸೊಸ್ಣಿಕಾಯೆವರ್ವಿಂ ತಾಂಕಾಂ ಭಾವಾಡ್ತ್ ಸುಧಾಳ್ ಪಾಚಾರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಏಕ್ ಬರೊ ಆವ್ಕಾಸ್ ದಿಲ್ಲೊ.

1623ತ್ ಇತಾಲಿಯಾನ್ ಪಯ್ಣಾರಿ ಪಿಯೆತ್ರೊ ಡೆಲ್ಲವಾಲ್ಲೆ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ತಾಣೆ ತೀನ್ ಇಗರ್ಜ್ಯೊ ಪಳೆಯಿಲ್ಯೊ[74] : (i)ಬಂದ್ರಾ ಭಿತರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರ್ ರೊಜಾರಿ ಸಾಯ್ಬಿಣಿಚಿ ಇಗರ್ಜ್, ii) ಬಂದ್ರಾ ಭಾಯ್ರ್ ಮಿಸೆರಿ ಕೊರ್ಡಿಯಾ ಇಗರ್ಜ್, iii) ಸಾಂತ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಆಸಿಸಿಚಿ ಇಗರ್ಜ್. ತೊ ಮ್ಹಣ್ತಾ, ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕನ್ ಫ್ರಾದ್ ಸಾಂ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸಾಚಿ ಇಗರ್ಜ್ ಚಲಯ್ತಾಲೆ. ಪುಣ್ ಉರ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ ದೋನ್ ಇಗರ್ಜೊ ಸೆಕುಲಾರ್ ಪಾದ್ರಿ ಚಲಯ್ತಾಲೆ. 1623 ದಸೆಂಬ್ರಾಂತ್ ತಾಣೆ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಪರ್ಮಾಣೆ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕನ್ ಇಗರ್ಜೆಂತ್ ತಾಣೆ ಮೀಸ್ ಆಯ್ಕಾಲೆಂ ಆನಿ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ಫ್ರಾದ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಡಾಸ್ ನಿವೇಸಾಚೊ ಸೆರ್ಮಾಂವ್ ತಾಕಾ ಬರೊ ರುಚ್ಲೊ.[75]

1658ತ್ ಕಾರ್ಮೆಲಿತ್ ಫ್ರಾದ್ ವಿನ್ಸೆಂಟ್ ಮರಿಸ್ ಕೆಳದಿರಾಜಾಕ್ ಭೆಟ್ ದಿಲಿ. ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ತಾಕಾ ಸಬಾರ್ ವರ್ತಕ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ಳೆ ಜಾಲ್ಯಾರ್ಯಿ ತಾಕಾ ಕೊಣ್ಯಿ ಪಾದ್ರಿ ಭೆಟೊಂಕ್ ನಾ.[76] ಕೆಳದಿಚಾ ಶಿವಪ್ಪ ನಾಯಕಾಕ್ ಫಿಂರ್ಗಿ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಫಿರ್ಗಜಾಂಕ್ ನೇಮುಕ್ ಕರ್ಚೆಂ ಬರೆಂ ಲಾಗೊಂಕ್ ನಾತ್ಲ್ಲೆಂ ಹಾಚೆಂ ಏಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾವ್ಯೆತ್. ಆನ್ಯೆಕ್ ಕಾರಣ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಹ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಉಣೊ ಜಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲೊ ಆನಿ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಧಾಡುಂಕ್ಯಿ ತಾಂಚಿ ಆರ್ತಿಕ್ ಸ್ಥಿತಿ ಬರಿ ನಾಸ್ಲ್ಲಿ, ಆನಿ ಪಾದ್ರಿಯಿ ಉಣೆ ಆಸ್ಲ್ಲೆ. ಶಿವಪ್ಪ ನಾಯಕ್ ರಾಜ್ ಚಲವ್ನ್ ಆಸ್ತಾನಾ ಪುಡ್ತುಗಲಾಚ್ಯೊ ರಾಯ್ ಜುವಾಂವ್ ಚವ್ತ್ಯಾನ್ (1640-1652)ಪಾಪ್ ಸಾಯ್ಬ್ಯಾಕ್ ಮನವಿ ದಾಡ್ನ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಕ್ ವಿಗಾರ್ ಆಪೊಸ್ತಲಿಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಎಕ್ಲ್ಯಾ ದೇಶಿ ಪಾದ್ರಿಕ್ ನೇಮುಕ್ ಕರುಂಕ್ ವಿನಂತಿ ಕೆಲಿ, ಆನಿ ಪಾಪ್ ಸಾಯ್ಬಾನ್ ಪಾದ್ರ್ ಆಂದ್ರು ಗೊಮೆಸಾಕ್ ನೇಮುಕ್ ಕೆಲೊ.[77]

1663ಂತ್ ಡಚ್ಯಾಂನಿ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಕ್ ಕೊಚ್ಚಿಂತ್ ಸಲ್ವಯಿಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಆನಿ ತ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್, ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಮಿಶಿಯೊನರಿ ಕೆಳದಿ ಥಾವ್ನ್ ಗೊಯಾಂತ್ ಪಾಟಿಂ ಗೆಲ್ಲೆ.[78]

ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಏಕ್ ಪ್ರಮುಖ್ ಬಂದರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ಥಂಯ್ಸರ್ ಭೋವ್ ವ್ಹಡಾ ಸಂಖ್ಯಾನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆ. 1680ಂತ್ ಬಿಸ್ಪ್ ತೊಮಾಸ್ ಡಿ ಕಾಸ್ತ್ರೊನ್ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮಿಲಾರ್ ಇಗರ್ಜ್ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವ್ ವೆಲ್ಲಿ "ಆಜಾಪಾಂಚಾ ಸಾಯ್ಬಿಣೆಚಿ ಇಗರ್ಜ್ " ಬಾಂಧ್ಲಿ. ಮಿಲಾರ್ ಇಗರ್ಜ್ ತಿನ್ಶಿಂ ವರ್ಸಾಂ ವರ್ನಿ ಚಡ್ ಆದ್ಲಿ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡಾಚಾ ಬೋವ್ ಆದ್ಲ್ಯಾ ಇಗರ್ಜಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಏಕ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ವಿಗಾರ್ ಆಪೊಸ್ತಲಿಕ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲೊ ಬಿಸ್ಪ್ ಕಾಸ್ತ್ರೊ ಮಿಲಾರ್ ಇಗರ್ಜೆಂತ್ ರಾವ್ತಾಲೊ. ಕೆಳದಿಚಿ ರಾಣಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಚೆನ್ನಮ್ಮಾಜಿನ್ ಆನಿ ಕೆಳದಿಚಾ ರಾಯ್ ಕುಳ್ಯೆನ್ ಇನಾಮ್ ಜಾವ್ನ್ ತಾಕಾ ತೊ ಜಾಗೊ ದಿಲ್ಲೊ. ಆತಾಂ ಸೆಮಿತೆರ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆಕಡೆನ್ ತಾಣೆ ಪಯ್ಲೆಂಚಿ ಇಗರ್ಜ್ ಬಾಂದ್ಲ್ಲಿ. ತೊ 1684 ಜುಲಾಯ್ 16ವೆರ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲೊ ಆನಿ ಸಿಮಿತರೆಚ್ಯಾ ದಕ್ಶಿಣ್-ಪುರ್ವ್ (ತೆನ್ಕಾ-ಮುಡ್ತಾಚ್ಯಾ) ಕೊನ್ಶ್ಯಾಕ್ ತಾಕಾ ನಿಕೆಪಿಲೊ.[79] ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ವಸ್ತಿ- ಕೇಂದ್ರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಮಂಗ್ಳುರಾನ್ ಇಗರ್ಜ್‌ಮಾತೆಚ್ಯಾ ಕಾರ್ಯ್-ಚಲವ್ಣ್ಯಾಂತ್ ಏಕ್ ಮುಖ್ಯ್ ಸ್ಥಾನ್ ಘೆತ್ಲ್ಲೆಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಪಾಪ್ ಸಾಯ್ಬಾನ್ ಬಿಸ್ಪ್ ತೊಮಾಸ್ ಡಿ ಕಾಸ್ತ್ರೊಕ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಕ್ ಧಾಡ್ಲ್ಲೊ; ಅಸೆಂ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ ಮಂಗ್ಳುರ್‌ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವಸ್ತೆ ಕೇಂದ್ರಾಚಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತಾ ಕಿತೆಂಗಿ ಮ್ಹಣ್ಆಮ್ಕಾಂ ಸಮ್ಜಾತಾ. ತೊಮಾಸ್ ಡಿ ಕಾಸ್ತ್ರೊ ಏಕ್ ರೆಲಿಜಿಯೊಸ್ ವ್ಹಡಿಲ್ ಆನಿ ಶಿಕ್ಪಿ, ಜಾಣ್ವಾಯೆಕ್ ಆನಿ ವರ್ತ್ಯಾಪಣಾಂಕ್ ನಾಂವಾಡ್ಲ್ಲೊ.[80]

ಉಡುಪಿ ಲಾಗ್ಶಿಲೆಂ ಕಲ್ಯಾಣ್‌ಪುರ್‌ಯಿ ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾಂಚಾ ರಾಜ್ವಟ್ಯೆಚಾ ತೆಂಪಾರ್ ಏಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವಸ್ತೆ-ಕೇಂದ್ರ್ ಜಾಲೆಂ. ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮಾಜಿ ಆನಿ ಸೋಮ್‌ಶೇಕರ್ ನಾಯಕ್ ಪಯ್ಲೊ ಹಾಂಚೆ ಕಡೆನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ 'ನೊಸ್ತ್ರಾ ಸಿನೊರಾ ಡಿ

ಮಿಲಾಗ್ರೆಸ್', ವ ಮಿಲಾರ್ ಇಗರ್ಜ್ ಮ್ಹುಣ್ ನಾಂವ್ ಪೆಲ್ಲಿ 1678ಂತ್ ಥಂಯ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಬಾಂದ್ಲಿ.[81] ಕಲ್ಯಾಣ್‌ಪುರ್ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡಾಚ್ಯಾ ಹೆರ್ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣ್ ಸುಮಾರ್ ಎಕ್ ಶತಮಾನ್ ಭರ್ ವಾಡ್ಲೆಂ ಆನಿ ತಾಕಾ ಬದ್ರತಿ ಆನಿ ಗೌರವ್ ಮೆಳ್ಳೊ. 1763ಪರ್ಯಾಂತ್ ಬಾರ್ಕೂರಾಂತ್ ಕಲ್ಯಾಣ್‌ಪುರ್ ಫಿರ್ಗಜ್ ಪಾದ್ರಿನ್ ಪಳೆವ್ನ್ ಚಲೊವ್ನ್ ವರ್ಚೆಂ ಸಾಂ ಪೆದ್ರುಕ್ ಸಮರ್ಪಿಲ್ಲೆಂ ಏಕ್ ಕೊಪೆಲ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ಥಂಯ್ಸರ್ ಸಬಾರ್ ಕಥೊಲಿಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಹಾಂಗಾಸರ್ ಥಾವ್ನ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ರಾಶೋಲ್ ಸೆಮಿನರಿಕ್ ಪಾದ್ರಿ ಪಣಾಚಿ ತರ್ಬೆತಿ ಘೆಂವ್ಕ್ ಉಮೆದ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾಂಕ್ ಧಾಡ್ತಾಲೆ. ದಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್, ಫಿರ್ಗಜೆಚಾ ಬಾಯ್ಕಾಡಿ ಹಳ್ಳೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಫಿಲಿಫ್ ಲುವಿಸ್ ಆನಿ ರೊಜಾ ಫುಡ್ತಾದಾಚೊ ಪುತ್, ಜೊಕಿಂ ಜುಜೆ ಲುವಿಸ್ ಹಾಕಾ ರಾಶೋಲ್ ಸೆಮಿನರಿಂತ್ ತಾಚೆಂ ಶಿಕಾಪ್ ಸಂಪ್ತಚ್ 1758 ಸಪ್ತೆಂಬರ್ ತೆವಿಸಾವೆರ್ ಆರ್ಸ್ ಭಿಸ್ಪ್ ನಿವಾಬ್ರುಮಾನ್ ಓಡ್ರ್ ದಿಲ್ಲಿ ಆನಿ ಹೊ ಪಾದ್ರಿ ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡಾಂತ್ ವಾವುರ್ತಾಲೊ.[82] ಆಸೆಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಗಾಂವ್ಚೆಯಿ ಹೆರಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಇಗರ್ಜೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಹುದ್ದ್ಯಾಂಕ್ ರಿಗೊಂಕ್ ತಯಾರ್ ಜಾಲ್ಲೆ ಆನಿ ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವಸ್ತ್ಯಾಂನಿ ಸಮಡ್ತಿಚ್ಯಾ ವಿಶಯಾಂನಿ ಬರಿ ಜಾಣ್ವಿಕಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ದೆವೊತ್ ಮನಿಸ್‌ಯಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ.

ಬಾರ್ಸೆಲೊರ್ ಏಕ್ ಬಂದರ್ ಶಹರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲೆಂ. 1570 ಥಾವ್ನ್‌ಯಿ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಜೆಜ್ವಿತ್ ವಾವುರ್ತಾಲೆ. ತಾಣಿ ಥಂಯ್ಸರ್ 'ನೊಸ್ಸಾ ಸೆನೊರಾ ಡಿ ರೊಸಾರಿಯೊ' (ರುಜಾಯ್ ಸಾಯ್ಬಿಣಿಚ್ಯಾ) ಮಾನಾಕ್ ಏಕ್ ಇಗರ್ಜ್ ಬಾಂದ್ಲಿ. ತೆ ಸಮಾಜ್ ಸೆವಾ ಕರ್ತಾಲೆಯೀ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತಾಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ತ್ಯಾ ವಸ್ತೆಂತ್ ಇಗರ್ಜೆ ಸಾಂಗಾತಾ ಏಕ್ ಆಸ್ಪತ್ರ್ಯಿ ಬಾಂದ್ಲಿ. ಜೆಜ್ವಿತಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಿಯಾತಿನ್ ಆಯ್ಲೆ ಆನಿ ತೆ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಆತ್ಮಿಕ್ ಗರ್ಜಾಂ ಥಂಯ್ ವಾವುರ್ಲೆ. ಹೆಂ ಠಾಣೆಂ ಕಿತ್ಲೆಂ ಪ್ರಾಮುಕ್ಯಾಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಗೊಂಯ್ ಆರ್ಸ್ ದಿಯೆಸೆಜೆಚೊ ಆರ್ಸ್ ಭಿಸ್ಪ್ ಆಲೆಕ್ಸ್ ಡಿ ಮಿನೆಜ್ ಹಾಣೆ 1599ತ್ ಬಾರ್ಸೆಲೊರ್‌ಚ್ಯಾ ಇಗರ್ಜೆಕ್ ಭೆಟ್ ದಿಲಿ.[82] ಡಚ್ಚ್ಯಾಂಚಾ ದುಸ್ಮಾನ್ಕಾಯೆ ವರ್ವಿ 1643 ತ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂನಿ ಹೆಂ ಮಿಸಾಂವ್ ಸಾಂಡ್ಲೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ 1682ತ್ ಪಾದ್ರೊವಾದೊಚಾ ಅಧಿಕಾರಾಖಾಲ್ ಕೆನರಾಚೊ ವಿಗಾರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚಾ ಪಾದ್ರ್ ಜುಜೆ ವಾಸ್ ಹಾಣೆ ಬಾರ್ಸ್‌ಲೊರ್‌ಚಿ ಇಗರ್ಜ್ ದುರಸ್ತ್ ಕೆಲಿ. ತಾಣೆ ಕುಂದಾಪುರ್ ಆನಿ ಗಂಗೊಳ್ಳಿಂತ್ ದೊನ್ ಇಗರ್ಜ್ಯೊ ಬಾಂದ್ಲ್ಯೊ.[83] ಕೆಳದಿ ನಾಯಾಕಾಂ ಥಾವ್ನ್ 'ಇನಾಮ್ ಭುಂಯ್ ' ಹ್ಯಾ ಫಿರ್ಗಜಾಂಕ್ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲಿ.

1560ಥಾವ್ನ್ ಉತ್ತರ್ ಕನ್ನಡಾಂತ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಚಾ ಭಿಯಾನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ವಸ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ಸುರು ಕೆಲೆಂ. ವ್ಯಾಪಾರಿ ಕೇಂದ್ರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚಾ ಹೊನ್ನಾವರ್, ಗೊಲ್ಮೊನಾ, ಗೆರುಸೊಪ್ಪಾ ಆನಿ ಚಂದಾವರ್ ಹಾಂಗಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಉತ್ತರ್ ಕನ್ನಡಾಚಾ ಮಿಸಾಂವಾಂನಿ ಪಯ್ಲೆಂ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಮಿಸಿಯೊನಾರಿ ಆಯ್ಲೆ. ಪಿಯೆತ್ರೊ ಡೆಲ್ಲಾವಾಲ್ಲೆಚ್ಯಾ ಕೆನರಾ ಭೆಟೆ ವೆಳಾರ್ (1624-24), ತಾಣೆ ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ್ ಸಾಂತ್

ಕಾತ್ರಿನಾಕ್ ಆನಿ ಸಾಂತ್ ಆಂತೊನಿಕ್ ಸಮರ್ಪಿಲ್ಲ್ಯೊ ದೋನ್ ಇಗರ್ಜೊ ದೆಖ್ಯೊಲ್ಯ. ಪಾದ್ರ್ ಜುಜೆ ವಾಜಾನ್‌ಯೀ (1681-84) ಹಾಂಗಾಸರ್ ಏಕ್ ಇಗರ್ಜ್ ಬಾಂದ್ಲಿ.[84] 1678ಚ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾವರ್ಪಿಂ ಕೆಳದಿಚಾ ನಾಯಕಾಂಚಾ ಪರ್ವಣ್ಗೆನ್ ಚಂದಾವರಾಂತ್ ಸಾಂತ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಸಾವೆರಾಕ್ ಸಮರ್ಪಿಲ್ಲಿ ಏಕ್ ಇಗರ್ಜ್ ಬಾಂದ್ಲಿ. ಮಿರ್ಜಾನಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಸಾಂತ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸಾಚಿ ಇಮಾಜ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಹಾಡ್ನ್ ದವರ್ಲಿ. ಗುಲ್ಮ್ಯೊನಾ ಆನಿ ಗೆರುಸೊಪ್ಪಾಂತ್‌ಯಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮುದಾಯ್ ಆನಿ ಇಗರ್ಜೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ. ಅಂಜ್‌ದಿವಾ ಥಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲೆ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಅಂಕೊಲಾಂತ್ ರಾವ್ಲೆ. ಬಿಜಾಪುರ್ ರಾಜಾಚೊ ಗವರ್ನರ್ ಅಂಕೊಲಾಂತ್ ರಾವ್ತಾಲೊ. ಹೈದರಾನ್ ಬೆದ್ನುರಾಚೆರ್ ಜೀಕ್ ವೆಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಅಂಕೊಲಾಂತ್ ಆಮ್ಚೆ ಮಾಯೆಕ್ ಸಮರ್ಪಿಲ್ಲಿ ಸೊಭಿತ್ ಏಕ್ ಆಂಕ್ವಾರ್ ಸಾಯ್ಬಿಣಿಚಿ ಇಗರ್ಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಗೊಯಾಂ ಸರ್ಕಾರ್ ಆನಿ ಸೊಂದಾ ರಾಯಾ ಮಧೆಂ ನವೆಂಬ್ರ್ 1703 ಆನಿ 1707 ಭಿತರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾಂ ಪ್ರಕಾರ್ ಜೆಜ್ವಿತಾಂನಿ ಶಿವೆಶ್ವರಾಂತ್ (ಮುಡ್ಗೆರಿಂತ್) ಏಕ್ ಇಗರ್ಜ್ ಬಾಂದ್ಲಿ. 1714 ಸೊಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಸೊಂದಾಚ್ಯಾ ರಾಯಾನ್ ಮಿಸಿಯೊನರಿಂಕ್ ಬರವಣ್ಗೆರ್ ಏಕ್ ಜಾಗೊ ದಾನ್ ದೀವ್ನ್, ಶಿವೆಶ್ವರಾಂತ್ ನಳ್ಯಾಂಚಿಂ ಘರಾಂ ಭಾಂದುಂಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಆನಿ ಮಿಸಿಯೊನರಿಂಕ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ದಿಲಿ. ಹಾಂತುಂ ಅಂಕೊಲಾಂತ್‌ಯೀ ಅಶೆಂ ಕರುಂಕ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. 1722ತ್ ಡೀನ್ (ಮುಕೆಲ್ ಪಾದ್ರಿ) ಹೆನ್ರಿಕ್ ಬಾವೊಡೆ ಮೊರಾಯಸ್ ಹಾಣೆ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ "ಮುಡ್ಲಾಂತ್ ಆಮ್ಚೊ ಸೆಜಾರಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚಾ ಸೊಂದಾ ರಾಯಾಚಾ ಗಾಂವಾಂತ್ ಸೆನಸ್ಸರಾ ಪ್ರಾಂತಾಂತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸಾಯ್ಬಿಣಿಕ್ ಸಮರ್ಪಿಲ್ಲಿ ಏಕ್ ಇಗರ್ಜ್ ಆಸಾ. ತಾಚೊ ಫಿರ್ಗಜ್ ಪಾದ್ರಿ ಏಕ್ ರೆಲಿಜಿಯೊಸ್" 1735 ದಸೆಂಬ್ರ್ 4ವೆರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂತ್ ಜೆಜ್ವಿತಾಂನಿ ಶಿವೆಶ್ವರಾಂತ್ ಕೊಸೆಸಾಂವ್ ಸಾಯ್ಬಿಣಿಕ್ ಸಮರ್ಪಿಲ್ಲಿ ಏಕ್ ಇಗರ್ಜ್ ಬಾಂದ್ಲಿ. 1752ತ್ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಪಾದ್ರ್ ದಿಯೆಗ್ ಡಿ ಅಮರಾಲ್ ಥಂಯ್ಚೊ ಫಿರ್ಗಜ್ ಪಾದ್ರಿ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ.[85]

ಸೊಂದಾ ರಾಜಾಂತ್ಲೆಂ ಸುಂಕೆರಿ ಮಿಸಾಂವ್ 1709ಂತ್ ಪಾದ್ರ್ ಜುವಾಂವ್ ಬಾಪ್ತಿಸ್ತಾನ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಕಾರ್ಮೆಲಿತ್ 1709ಂತ್ ಥಂಯ್ ಯೇವ್ನ್ ರಾವ್ಲೆ. ಪುಣ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಸಂಖೊ ಚಡ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ. ಥಂಯ್ಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಜಿಣಿಯಿ ದೆಖಿಭರಿತ್ ನ್ಹಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ದಾಕ್ಲ್ಯಾಂ ಪ್ರಕಾರ್ *i) ಬೆಬ್ದೆಪಣ್ ii) ಫಟ್, ಚೊರಿ ಆನಿ ದಗಲ್ಬಾಜ್ iii) ಆಳ್ಸಾಯ್ ಆನಿ ಸಮದ್ತಿಚೆ ಕಾಯ್ದೆ ಪಾಳ್ಯಾಂತ್ ಬೆಪರ್ವಾ.* ಥಂಯ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾ ಥಂಯ್ ರಾಜ್ ಕರ್ತಾಲಿ. 1712-1717 ಪರ್ಯಾಂತ್ ಬಿಸ್ಪ್ ಮಾವ್ರಿಸ್ ಸುಂಕೆರಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ವೆರಾಪಳ್ಳಿಚೊ ವಿಗಾರ್ ಅಪೊಸ್ತಲಿಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಪಾದ್ರ್ ಜುವಾಂವ್ ಬಾಪ್ತಿಸ್ತ್ ಹಾಕಾ ಸುಂಕೆರಿಚಾ ಧಾಕ್ಟ್ಯಾ ಕೊಪೆಲಾಂತ್ 1717 ಎಪ್ರಿಲ್ 4ವೆರ್ ಬಿಸ್ಪ್ ಜಾವ್ನ್ ಕೊನ್ಸೆಕ್ರಾರ್ ಕೆಲೊ. ತೊ ಇಟೆಲಿಚಾ ಜಿನೊವಾಚೊ. ಎಕಾ ಮ್ಹಾಂತನಾಚಾ ಕುಟ್ಮಾಂತ್ಲೊ, ವಿದ್ವಾಂಸ್ ಆನಿ ಸಮದ್ತೆ ಥಂಯ್ ಉರ್ಬೆಸ್ತ್ ಆನಿ ಏಕ್ ಭಕ್ತಿವಂತ್ ಮನಿಸ್. ಚೊವ್ತಿಸ್ ವರ್ಸಾಂ ಹ್ಯಾ

ಮಿಸಾಂವಾಂತ್ ತೊ ವಾವುರ್‍ಲೊ. ತಾಚೆಖಾಲ್ ಸುಂಕೆರಿ ಮಿಸಾಂವ್ ವಾಡ್ಲೆಂ. 1750ಂತ್ ತೊ ವೆರಾಪಳ್ಳಿಂತ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲೊ.[86]

ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣ್ ವಾಡೊಂಕ್ ಸುಂಕೆರಿ ಮಿಸಾಂವಾನ್ ಮಹತ್ವಾಚೊ ಪಾತ್ರ್ ಘೆತ್ಲೊ. ಅಟ್ರಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚ್ಯಾ ದುಸ್ರ್ಯಾ ವಾಂಟ್ಯಾಂತ್ (ಭಾಗಾಂತ್) ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಥಂಯ್ ದೆವಾಸ್ಪಣಾಚ್ಯೊ ರಿತಿ ಚಲವ್ನ್ ವರ್‍ಸಾಂತ್ ಆನಿ ಮೀಸ್ ಭೆಟಂವ್ಚ್ಯಾಂತ್ ತ್ಯಾ ವೆಳಾಚಾ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಧರ್ಮಿಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಂಕ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಸಮಸ್ಯಾಂವರ್‍ವಿಂ ಅಡ್ಕಳ್ ಜಾಲಿ ಆನಿ ತಾಣಿ ಕರಾವಳಿಕ್ ಭೆಟ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಸೊಡ್ನ್ ಸೊಡ್ಲೆಂ. ಬಿಸ್ಪ್ ಜುವಾಂವ್ ದೊಮಿನಿಕಾನ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಕಸಲೆಂ ಪುಣಿ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹುಣ್ ಚಿಂತ್ಲೆಂ. ಫೆಬ್ರೆರ್ 1758ಂತ್ ತಾಣೆ ಆಪ್ಲೆಂ ಪಯ್ಣ್ ಚಲೊನ್‌ಚ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲೆಂ ಆನಿ ಸಗ್ಳೆಂ ವರಸ್ ಸಗ್ಳಿ ಕರಾವಳ್ ಭೊಂವುನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯೊ ಗರ್ಜೊ ಕಿತೆಂಗಿ ಮ್ಹುಣ್ ತಾಣೆ ಪಳೆಲೆಂ. 1759ಂತ್ ತಾಣೆ ಧರ್ಮಿಕ್ ಕಾರ್ಯಿಂ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲಿಂ. ದಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್ ತಾಣೆ 14,000 ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಕ್ರಿಜ್ಮ್ ದಿಲೊ. ಸಬಾರ್ ವರ್‍ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಧರ್ಮಿಕ್ ಕಾರ್ಯಿಂ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ನಾಸ್ಲೆಲ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಹೆಂ ಬರೆಂ ಲಾಗ್ಲೆಂ. ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಬಿಸ್ಪ್ ದೊಮಿನಿಕಾನ್ ಪಣ್ಗಿಲ್ ಪಡ್‌ಲ್ಲಿಂ ಮಿಸಾಂವಾಂ ಪರತ್ ಜಿವಿಂ ಕೆಲಿಂ. ಸುಂಕೆರಿ ತ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಖಾಲ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತೊ ಬೊಂಬಯ್ ಗೆಲೊ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಗವರ್ನರಾಕ್ ಮೆಳೊನ್ ಇಗರ್ಜ್ ಪರತ್ ಬಾಂದ್ಚ್ಯಾಕ್ ಜಾಯ್ಜಾಲ್ಲ್ಯೊ ವಸ್ತು ಸುಂಕೆರಿಂತ್ಲ್ಯಾ ಪರ್ನ್ಯಾ ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಥಳಾ ಥಾವ್ನ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ಘೆತ್ಲಿ. ಪರತ್ ಬಾಂದ್‌ಲ್ಲಿ ಇಗರ್ಜ್ 600 ಜಣಾಂಚ್ಯಾ ಬಸ್ಕೆಚಿ. ಅಶೆಂ ಸುಂಕೆರಿ ಮಿಸಾಂವ್ ಬಿಸ್ಪ್ ದೊಮಿನಿಕ್ ಆನಿ ಸಮಡ್ತಿಖಾತಿರ್ ವಾವುರ್‍ಲೆಲ್ಯಾ ಹೆರ್ ಬಿಸ್ಪಾಂ ಆನಿ ಫಿರ್ಗಜ್ ಪಾದ್ರಿಂವರ್‍ವಿಂ ವಾಡ್ಲೆಂ.[87]

ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಆಪ್ಣೆ ವಸ್ತಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಕಡೆನ್ ಇಗರ್ಜೊ ಬಾಂದ್ಲ್ಯೊ ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜೀವನ್ ಬರ್‍ಯಾ ಥರಾನ್ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡ್ಲೆಂ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮಿಶಿಯೊನಾರಿ ಪಯ್ಲೆಂ ಏಕಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಯೇವ್ನ್ ತೊ ಜಾಗೊ ಸರ್ಕ್ವಿ ಹಕ್ಕಾಂ ಸವೆಂ ಘೆವ್ನ್, ಥಂಯ್ಸರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಾ ಆನಿ ಗಾಂವ್ಚಾ ಕಾಮಾಗಾರಾಂಚ್ಯಾ ಕುಮ್ಕೆನ್ ಇಗರ್ಜ್ ಬಾಂದ್ತಾಲೆ. ಇಗರ್ಜ್ ಬಾಂಧುಂಕ್ ತಾಂಕಾಂ ಬಾಂದ್ಪಾಚ್ಯೊ ವಸ್ತು, ತಾಂತ್ರಿಕ್ ಕುಮೊಕ್ ಆನಿ ವಾವ್ರಾಡ್ಯಾಂಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಆನಿ ಹ್ಯೊ ಗರ್ಜೊ ಕಾಮಾಂತ್-ಹುಶಾರ್‍ಗಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಚ್ ಸಂಪಯ್ತಾಲೆ. ಇಗರ್ಜೆಚ್ಯಾ ಬಾಂದ್ಪಾ ಸರ್ಶಿನ್ ಧರ್ಮಿಕ್ ಆನಿ ಲೌಕಿಕ್ ಶೆವಟಾಂಖಾತಿರ್ ಲ್ಹಾನ್ಶೆಂ ಏಕ್ ಇಸ್ಕೊಲ್ ಬಾಂದ್ತಾಲೆ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಇಗರ್ಜೆ ಬೊಂವ್ತಣಿ ತ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಕ್ ವಸ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿಂ ಘರಾಂ ಉಭಿಂ ಜಾತಾಲಿಂ.

ಕೆಳದಿ ನಾಯಕಾಂಚೆಂ ಆದ್ಲೆಂ ರಾಜ್‌ಧಾನಿ ನಗರ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಹ್ಯಾ ಲೇಖಿಕಾನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಅಧ್ಯಯನಾ ವೆಳಾರ್ ಅಟ್ರಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚ್ಯಾ ಆಕ್ರೇಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಫೊಂಡಾಚೆರ್ ಘಾಲ್ಲೆ ಫಾತೊರ್ ತಾಣೆ ಸೊಧುನ್ ಕಾಡ್ಲ್ಯಾತ್. ನಗರಾಚಾ ಕೊಟ್ಯಾ ಸರ್ಶಿನ್ ಏಕ್ ಕೊಪೆಲ್‌ಯಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ರಾಜಧಾನಿಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವಸ್ತಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಕಳ್ತಾ. ಮಲ್ನಾಡಾಚಾ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಕೆಳದಿ ಕಾಳಾರ್ ಥಂಯ್ ಥಂಯ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಿಯೆತಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಆಮಿ ಸಮ್ಜುವ್ಯೆತ್.

ಹಾಂಗಾಸರ್ ಏಕ್ ಸವಾಲ್ : ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ರಾಜ್‌ಧಾನಿ ಆನಿ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾ ಮುಖ್ಯ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಚ್ಹಡ್ ಸಂಖ್ಯಾನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವಸ್ತ್ಯ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ವಾಡೊಂಕ್‌ನಾಂತ್? ಹಾಕಾ ಕಾರಣಾಂ ಜಾವ್ನ್: ಪಯ್ಲೆಂ, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾನಿಂಚ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ, ಗುಡ್ಡ್ಯಾ ಸುವಾತ್ಯಾಂನಿ ನ್ಹಯ್. ದೆಕುನ್ ಕರಾವಳಿಚ್ಯಾ ಹವ್ಯಾಕ್ ವರ್ಗಾಲ್ಲೆ ತೆ ಕೆಳದಿಂತ್‌ಯೀ ಕರಾವಳಿಚಾ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ರಾವ್ಲೆ. ದುಸ್ರೆಂ, ತೆ ಶಹರಾಗಾರ್, ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಬಂದರ್-ಶಹರಾಂನಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ದೆಕುನ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕರಾವಳಿಚ್ಯಾ ಶಹರಾಂನಿ ರಾವ್ಲೆ. ತಿಸ್ರೆಂ, ಹೆ ಪರ್ದೆಸಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆ ದೆಕುನ್ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚಾ ಮುಖ್ಯ್ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ರಾವ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಕೆಳದಿಚಾ ಮಲ್ನಾಡಾಚೆಂ ಉತ್ಪನ್ನ್ ಲಿಂಗಾಯುತ್, ಬಣ್‌ಜಿಗ್ ಆನಿ ಶೆಟ್ಟಿ ವ್ಯಾಪಾರ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ಫೆಂವ್ಕ ಜಾತಾಲೆಂ. ಚೊವ್ತೆಂ, ಮಲ್ನಾಡಾ ವರ್ನಿ ಚಡ್ ಆರ್ತಿಕ್ ವಾಡಾವಳ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕರಾವಳಿ ಶಹರಾಂನಿ ಸಾಗ್ವಳಿ ಸೊಡ್ನ್ ಹೆರ್ ಕಾಮಾಂನಿ ತಾಂಕಾಂ ಸವಯ್ ಜಾಲ್ಲಿ. ಪಾಂಚ್ವೆಂ, ಇಕ್ಕೇರಿ ವ ನಗರ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ತೆ ಗರ್ಜ್ ಪಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ವೆತಾಲೆ, ಪುಣ್ ಕರಾವಳಿಂತ್ ರಾವೊಂಕ್ ತಾಂಕಾಂ ಮನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ನಿಮಾಣೆ, ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ರಾಜ್‌ಧಾನಿಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಚ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾ. ಥಂಯ್‌ಯೀ ಥೊಡೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ರಾವ್‌ಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಸೊಧಾವರ್ವಿಂ ಕಳ್ತಾ.

ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವಸ್ತ್ಯಾಂನಿ ಆಡಳ್ತೆಂ :

ಕೆಳದಿ ನಾಯಕಾಂಚ್ಯಾ ರಾಜಾಂತ್ ಸದಾಂಚೊ ಆಪ್ಲೊ ಲೋಕಿಕ್ ವ್ಯವಹಾರ್ ಚಲವ್ನ್ ವರುಂಕ್, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಮಾಜೆ ಭಿತರ್ಲೆ ಆನಿ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜೆ ಥಂಯ್ ಸಹಕಾರಾಚೆ ಅಪ್ಲೆ ಭಾಯ್ಲೆ ಸಂಬಂಧ್ ವಾಡವ್ನ್ ವ್ಹರುಂಕ್, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಮಾಜೆಚೆಂ ಬಾಂದಾಪ್ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಜಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ.

"ಜುಂತ್" ಅಸಲಿ ಏಕ್ ಮಾಂಡಾವಳ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ ಜಿಯೊಂವ್ಕ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ತಾಂಚ್ಯೊ ಜಮಾತ್ಯೊ ತಾಣಿಂ ಥಂಯ್ಸ್ಯಾ ಹಿಂದು ಜಮಾತ್ಯಾಪರಿಂ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡ್ಲ್ಯೊ. ಪುಣ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ರಿವಾಜಿ ಪಾಡುನ್ ಹ್ಯಾ ಮಾಂಡಾವಳಿಂತ್ ಥೊಡಿ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಜಾಲಿ. ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಕ್ ತವಳ್ ತವಳ್ ಭೆಟ್ ದಿವ್ನ್ ಥಂಯ್ಸ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಲಾಗಿಂ ಸಂಪರ್ಕ್ ದವರ್ಲೊ ಆಸ್ಲೊ. ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂವರ್ವಿಂ ಹಿ

ಬದ್ಲಾವಣ್ ಜಾಲ್ಲಿ. ಕೆಳದಿ ನಾಯಕಾಂಚ್ಯಾ ರಾಜಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಹಳ್ಳ್ಯಾಂನಿ ಹರ್ಯೆಕ್ ಜಾತಿಚ್ಯಾ ಜಮಾತೆಂತ್ ಎಕ್ಲೊ ಗುರ್ಕಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಮಾಜೆಚೆಂ ಸಮಾಜಿಕ್ ಆಡಳ್ತೆಂ ಸಾರ್ಕ್ಯಾ ಥರಾನ್ ಚಲಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ರೆಗ್ರೊ ಆನಿ ಕಾಯ್ದೊ ತೊ ಕರ್ತಾಲೊ. ಗುರ್ಕಾರಾಖಾಲ್ 'ಮಾಗಣಿ' ವ ಸಬಾರ್ ಹಳ್ಳ್ಯಾಂಚೊ ಏಕ್ ಜಮೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ದುಸ್ರ್ಯಾ ವರ್ಗಾಚೊ ಗುರ್ಕಾರ್ ಎಕಾಚ್ಚ್ ಹಳ್ಳೆಚೊ ಸಾಂಬಾಳ್ನಾರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ .

ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಥಂಯ್ ತೀನ್ ಹುದ್ದ್ಯಾಂಚೆ ಆಧಿಕಾರಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ: i) "ಗುರ್ಕಾರ್", ii) "ಲುವಾದ್" iii) "ಚಾಮಾದೊರ್", ಕೆಳದಿಂತ್ಲ್ಯಾ ಹಿಂದು ಗುರ್ಕಾರಾಂಚಿ ರೀತ್ ತಾಣಿಂ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲಿ ಆನಿ ಖಂಯ್ಸರ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಗಿ ಥಂಯ್ಸರ್ ತಾಣಿಂ ಅಪ್ಲೆಚ್ ಗುರ್ಕಾರ್ ನೇಮಕ್ ಕೆಲೆ. ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಆಪ್ಣಾಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಗುರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಮಾಂಡಾವಳಿಂತ್‌ಯಿ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಪಡ್ಲೊ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಗುರ್ಕಾರಾಂಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಚಡೊನ್‌ಚ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ರೀತ್ ವಾಪುರುಂಕ್ ಪಡ್ಲಿ ಆನಿ ಗುರ್ಕಾರಾಕ್ ಎಕ್ಲೊ ಸಹಾಯಕ್ ನೇಮಕ್ ಕೆಲೊ. ಹೊಚ್ "ಲುವಾದ್"[88]

ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಉತ್ತರ್ ಕನ್ನಡಾಂತ್ ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಗುರ್ಕಾರಾ ಬದ್ಲಾಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜೆಚ್ಯಾ ಮುಖೆಲಿಂಚೆ ತೀನ್ ಥರಾಂಚೆ ಹುದ್ದೆ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ: "ಬುದ್ವಂತ್, ಲುವಾದ್ ಆನಿ ಚಾಮದೊರ್." ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಹುದ್ದ್ಯಾಚೊ "ಬುದ್ವಂತ್ " ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಸಬ್ದ್ ಗೊಂಯಾಚ್ಯಾ ಹುದ್ದ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾಕ್ ದುಬಾವ್ ನಾ. ಉತ್ತರ್ ಕನ್ನಡಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಬುದ್ವಂತಾಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಚ್ಯಾ ವಸ್ತೆಚಾ ಸಂಬಂಧಿ ಹಿಂ ಕಾರ್ಯಿಂ ಕರುಂಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ. *i) ಫಿರ್ಗಜ್‌ಗಾರಾಂಚೆ ವಿವಾದ್ ಪರಿಹಾರ್ ಕರುಂಕ್ ತೊ ಫಿರ್ಗಜ್ ಪಾದ್ರಿಕ್ ಕುಮಕ್ ಕರ್ತಾಲೊ. ii) ಕುಮ್ಸಾರಾಂಕ್ ಆನಿ ಸಾಂತುಕ್ಸಾಂವಾಂಕ್ ತೊ ಪಾದ್ರಿಕ್ ಆಪವ್ನ್ ವರ್ತಾಲೊ. iii) ಹಳ್ತ್ ಮಟ್ಟಾಚಿಂ ಝುಗ್ಡಿಂ ತೊ ಥಂಯ್ಚ್ ತಿರ್ಮಾನ್ ಕರ್ತಾಲೊ.* ಉತ್ತರ್ ಕನ್ನಡಾಚ್ಯಾ ಬುದ್ವಂತಾಕ್ ನೇಮಕ್ ಕರಿನಾಸ್ತಾನಾ ವಿಂಚುನ್ ಕಾಡ್ಚೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ; ಫಿರ್ಗಜೆಚ್ಯಾ ಹರ್ಯೆಕಾ ವಾಡ್ಯಾಕ್ ಏಕ್ ಬುದ್ವಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಬುದ್ವಂತಾಚೊ ಸಹಾಯಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಲುವಾದ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಚಾಮದೊರಾಚೆ ಕಾಯ್ದೆ ಹೆ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆ: *i) ತೊ ಜುಂತಾಕ್ ಲೊಕಾಕ್ ಆಪಯ್ತಾಲೊ. ii) ಮರಣಾಚಿ ಖಬರ್ ತೊ ಸಕ್ಡಾಂಕ್ ಕಳಯ್ತಾಲೊ. ಪುಣ್ ತಾಕಾ ಇಗರ್ಜೆಂತ್ ಕಸಲೆಂಚ್ ಕಾಮ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ.* ಫಿರ್ಗಜೆಗಾರ್ ಒಟ್ಟುಕ್ ಮೆಳೊನ್ ತಾಕಾ ವರ್ಸಾಚೆಂ ಭಾತೆಂ ದಿತಾಲೆ. ಎಸ್. ಸಿಲ್ವ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ, "ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡಾಚೊ ಗುರ್ಕಾರ್ ಆನಿ ಉತ್ತರ್ ಕನ್ನಡಾಚೊ ಬುದ್ವಂತ್ ಹೆ ದೋನ್‌ಯಿ ಹುದ್ದೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಆನಿ ಕ್ಸತ್ರಿಯ್ ನ್ಹಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಮಾಂಡಾವಳಿಂನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ಕನ್ವೆರ್ತ್ತರ್‌ಪಣಾ ವರ್ನಿಂ ಪಯ್ಲೆಂ ತೆ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಆನಿ ಕನ್ವೆರ್ತ್ತರ್‌ಪಣಾ ಉಪ್ರಾಂತ್‌ಯಿ ತೆ ಚಾಲು ಉರ್ಲೆ."[89]

ಜುಂತ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಭೆಕ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ನಾಂವ್. ಹಿಂದು ಲೊಕಾಚಾ "ಪಂಚಾಯತ್" ಪರಿಂ ಇಗರ್ಜೆಚ್ಯಾ ವಟಾರಾಂತ್ ಜುಂತ್ ಚಲ್ತಾಲೊ. ಎಸ್.

ಸಿಲ್ವಾನ್ ಸಾಂಗ್ತೆ ಪ್ರಕಾರ್ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಹಿ ಮಾಂಡಾವಳ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕನಾಂ ವರ್ವಿಂ ಜಾಲ್ಲಿ.1526 ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮಂಗ್ಳುರ್, ಉಳ್ಳಾಲ್ ಆನಿ ಫರಂಗಿಪೇಟ್ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕನಾಂನಿ ಕನ್ವೆರ್ತ್ತರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾಂಖಾಲ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡಾಂತ್ ತಾಣಿ "ಗುರ್ಕಾರ್" ಆನಿ "ಜುಂತ್" ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡ್ಲೆ. ಹಳ್ಳ್ಯಾಂ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ಹೆರಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ರಾವ್‌ಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಆನಿ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕನಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ಹಳ್ಳಿಗಾರಾಂಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣಾಕ್ ಕನ್ವೆರ್ಡ್ತರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಗುರ್ಕಾರ್‌ಪಣ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಮಾತಿನಿಯಿ ಆಯ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್.[90]

ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣಾಚ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ "ಜುಂತಾ"ಚೊ ಪಾತ್ರ್ ವರ್ತ್ತೊ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ ಆನಿ ತಾಚೆವರ್ವಿಂ ಸಮಾಜೆಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಲಾಭ್ಲೆಂ ಆನಿ ವಸ್ತ್ಯಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಭಾವಾಡ್ತ್ ಥಿರ್ ಉರ್ಲೊ. ಫಿರ್ಗಜೆಚ್ಯಾ ಆಸ್ತಿಚೆಂ ಆಡಳ್ತೆಂ ತೊ ಚಲಯ್ತಾಲೊ. ತಾಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಕಿತ್ಲೊಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಡಚ್ಚ್ ಲೊಕಾಂನಿಯಿ ತಾಕಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ್ ದಿಲೊ.

ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜೆಂತ್ ಜಾತಿ-ವ್ಯವಸ್ಥಾ:-

ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜೆಂತ್ ಫುಡ್ತುಗೆಜಾಂನಿ ಕನ್ವೆಡ್ತರ್‌ಪಣ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಹಿಂದ್ವಾಂಥಂಯ್ ಜಾತ್-ಕುಳಿಯೆ ಭೆದ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ತವಳ್ಚ್ಯಾ ಬಾಪ್ತಿಜ್ಮಾಚ್ಯಾ ದಾಖ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಹೆಂ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ದಾಖ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಕನ್ವೆಡ್ತರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಜಾತ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ತಾಚ್ಯಾ ಹಿಂದುಪಣಾಂತ್ಲಿ ಜಾತ್ ಆನಿ ತಾಂಚಿಂ ಹಿಂದು ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ದಿಲ್ಲಿಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ನಾಂವಾಂ ಕಳಯ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಥೊಡೆ ಪಾವ್ಪಿಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ನಾಂವ್ ಮಾತ್ರ್ ಹೆ ದಾಖ್ಲೆ ದಾಕಯ್ತಾತ್. ಸಮಡ್ತ್ ಸೊಡ್ನ್ ದುಸ್ರೆಂ ಕಸಲೆಂಯ್ ಕನ್ವೆಡ್ತರ್‌ಪಣಾವರ್ವಿಂ ಬದ್ಲುಂಕ್ ನಾ. ಹಿಂದು ಸಮಾಜೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಆದ್ಲ್ಯಾ ರಿತಿ-ರಿವಾಜಿ, ಆಚಾರ್ ಆನಿ ಪರಂಪರಾ ಮುಖ್ಯ್ ಜಾವ್ನ್ ಜಾತಿ -ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ನವ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜೆಂತ್ ಆಯ್ಲೆಂ.[91]

ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಚಲವ್ನ್ ವರುಂಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಹಳ್ಳೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಆದಿಂ ಮಾಗಾ ಥಾವ್ನ್ ಜಾತಿಂಚ್ಯಾ ಬುನ್ಯಾದಿಂತ್ ರೊಂಬೊನ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಕ್ ಬಾಂದ್ಪಾಂತ್ ಕಾಂಯ್ಚ್ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಕರಿನಾಸ್ತಾನಾ ಹಳ್ಳೆಚ್ಯಾ ಧರ್ಮಿಕ್ ಥಾರ್‍ಯಾಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣಾಂಚೊ ಲೇಪ್ ಲಾಯಿಲ್ಲೊ. ಎಕೆಕ್ಲ್ಯಾಚೆಂ ವಿಂಗಡ್ ವಿಂಗಡ್ ವೆಳಾರ್ ಕನ್ವೆಡ್ತರ್‌ಪಣ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಪರ್ಯ್ಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯೊ ರಿತಿ ರಿವಾಜಿ ನವ್ಯೊ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಅಪ್ನಾಯ್ತ್ಯೊ ಆನಿ ಕಾಜಾರಾ ವೆಳಾರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾಚಾಚ್ ಜಾತಿಂತ್ಲಿಂ ಜೊಡಿ ಸೊಧುಂಕ್ ಕಶ್ಟ್ ಮಾರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಂಯ್ ಜಾತಿ ಭೇದ್ ನಪಂಯ್ಚ್ ಜಾತೊ ಕೊಣ್ಣಾ.[92]

ಸೊಳಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಗೊಂಯ್‌ಚ್ಯಾ ಹಿಂದ್ವಾಂ ಮಧೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಜಾತಿ-ವ್ಯವಸ್ಥಾ: i) 'ಬಾಮುಣ್ ವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್'. ಪುರಾತನ್ ಪುರೋಹಿತಾಂಚಾ ವರ್ಗಾಚೆ,

ಪುಣ್ ಸಾಗ್ಳಳಿ, ವ್ಯಾಪಾರ್-ವಹಿವಾಟ್ ಆನಿ ಸೊನಾರಾಂಚಾ ವೃತ್ತಿಂನಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ii) *'ಚಾರ್ಡೊ' ವ ಕ್ಷತ್ರಿಯ್. ಹೆ ಫವ್ಜಿ ವ ಝುಜಾರಿ, ಪುಣ್ ವ್ಯಾಪಾರ್ ವಹಿವಾಟ್‌ಯಿ ಚಲಯ್ತಾಲೆ.* iii) 'ವಯ್ಶ್ಯ-ವಣಿ'. ಹೆ ವ್ಯಾಪಾರ್ ವಹಿವಾಟಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ , ಹಾಂಚೆ ಮಧೆಂ ಶೆಟ್ ವ ಸೊನಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಹೆ ಭಾಂಗಾರಾಚೆ ನಗ್ ಕರ್ತಾಲೆ ಆನಿ ಸೊನ್ಯಾಚಿಂ ಹೆರ್ ಕಾಮಾ ಕರ್ತಾಲೆ. iv) 'ಸುದಿರ್' ವ ಶೂದ್ರ್. ಹೆ ಸಾಗ್ಳಳೆ ಕಾಮಾಗಾರ್, ಸೆವಾದಿಂವ್ಚೆ. v) 'ಗಾವ್ಡಿ ' ವ 'ಕುಣ್ಬಿ'. ಹೆ ಭುಂಯ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆ ಕುಲ್ಕಾರ್, ಆನಿ vi) 'ಮಹಾರ್' ಆನಿ 'ಚಮ್ಮಾರ್' ಹೆ ಆಸ್ಪೃಶ್ಯ , ಸಕ್ಡಾಂನಿಯಿ ಪಯ್ಸ್ ಕರ್ಚೆ.[93]

1560ಚ್ಯಾ ನವೆಂಬರ್ 13ವೆರ್ ಲುವಿ ಪ್ರೊಯಿಸನ್ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಎಕಾ ಪತ್ರಾಂತ್ ಚಾರ್ಡ್ಯಾ ಜಾತಿನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಖುಶಿ ವೆಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಕಳಯ್ಲಾಂ. "(ಬಾತಿಮ್) ಹ್ಯಾ ಹಳ್ಳೆಂತ್ 1560 ಆಗೊಸ್ತಾಚ್ಯಾ 25ವೆರ್ ಸಾಮೂಹಿಕ್ ಬಾಪ್ತಿಜ್ಮ್ ದಿಲೊ. ಬಾಪ್ತಿಜ್ಮಾಕ್ ತಯಾರಾಯ್ ಕರುಂಕ್ ಧಾಡ್‌ಲ್ಲೆ ಪಾದ್ರಿ ನಿದೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್, 24ವೆರ್ ಮಧ್ಯಾನೆರ್ (ದಾದ್ಲೆ, ಸ್ತ್ರೀಯೊ ಆನಿ ಭುರ್ಗಿಂ ಮ್ಹಣೊನ್) ಸುಮಾರ್ 200 ಜಣ್ ಆಯ್ಲೆ ಆನಿ ದಾರ್ ಬಡವ್ನ್ ಆಪ್ಣಾಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಆಸ್ಚಿ ಆಶಾ ತಾಣಿ ಪರ್ಗಟ್ ಕೆಲಿ. ಸ್ತ್ರೀಯೊ ಬರೆಂ ನೆಸೊನ್ ಮಸ್ತ್ ಭಾಂಗಾರಾಂತ್ ಸುಂರ್ಗಾರ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ. ದಾದ್ಲೆಯಿ ಬರೆಂ ನೆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಆನಿ (ಮಾತ್ಯಾವಯ್ಲ್ಯಾ) ತೊಪಿಯಾಂನಿ ಪಾಕಾಂ ಶಿರ್ಕಾವ್ನ್ ಖಾಂದಾರ್ ಬಂದುಕ್ ವಾವವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಕಾಮೊತಿಂ (ಕಾಮಾತ್) ಹ್ಯಾ ಜಮ್ಯಾಚೊ ಮುಕೆಲಿ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ. ತೊ ಸೆಟಿನಾಚೆಂ ತಾಂಬ್ಡೆಂ ಪೇಂಟ್ ನೆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಆನಿ (ತಾಚ್ಯಾ ಪೆಂಕ್ಟಾಂತ್) ರುಪ್ಯಾಚಿ ತಾಲ್ವಾರ್ ಉಮ್ಕಳ್ತಾಲಿ ಆನಿ ಖಾಂದಾರ್ ಬಂದುಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ತಾಂಕಾಂ ಸಕ್ಡಾಂಕ್ ತ್ಯಾಚ್ ದಿಸಾ ಬಾಪ್ತಿಜ್ಮ್ ದಿಲೊ. ತೆ ಚಾರ್ಡೆ ಝುಜಾರಿ ವರ್ಗಾಚೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾವರ್ನಿ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಚಡ್ ಬರೆ ದಿಸ್ತೆ."[94]

ತಸೆಂಚ್ ಪಾದ್ರ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೊ ಡಿಸೊಜ್ ಹಾಣೆ ಆಪ್ಲ್ಯಾ "ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಥಂಯ್ ಉದೆಂತಿಚೆರ್ ಜಯ್ತ್ " ಮ್ಹಳ್ಯಾ ವೊಡ್ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಕನ್ವೆಡ್ತರ್‌ಪಣಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ಲ್ಯೊ ದೋನ್ ಸಂಗ್ತಿ ಕಳಯ್ಲ್ಯಾತ್. "ಕನ್ವೆಡ್ತರ್‌ಪಣಾಚೊ ತಾಪ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಭಾಗಾಂತ್ ವಿಸ್ತರ್ತಾನಾ, (ಆತಾಂಚೆಂ ಪರ್ನೆಂ ಗೊಂಯಾ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ) ಗೊಂಯ್ ಶಹರಾ ತೆವ್ಶಿಲ್ಯಾ ದಿವಾರ್ ಕುದ್ರ್ಯಾರ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಚಿ ಏಕ್ ಜಮಾತ್ ಮೆಳ್ಳಿ. ಆಪ್ಣಾಚೆರ್ ಆಯಿಲ್ಲಿ ಕಠಿಣ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಚಿಂತುನ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಹಿ ಸಭಾ ತಾಣಿಂ ಆಪಯಿಲ್ಲಿ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣ್ ಘೆಂವ್ಚೆಂ ಬರೆಂ, ನಾ ತರ್ ಕುದ್ರೊ ಸಾಂಡುನ್ ಹೆರ್ ಖಂಯ್‌ಯಿ ವಚೊನ್ ರಾವುಂಕ್‌ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ತಾಣಿಂ ನಿರ್ಣಯ್ ಕೆಲೊ. ನಿಮಾಣೆ, ತಾಂಚ್ಯಾ ಗಣಪತಿ ದೆವಾಲಾಗಿಂ ವಿಚಾರ್ನ್ ತಾಣೆ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಬರಿ ಕರ್ಚೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಸರ್ವಾಂಚಿ ಆಭಿಪ್ರಾಯ್ ಜಾಲಿ. ಹ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾಕ್ ತಾಣಿಂ ಥೊಡ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ವಿಂಚುನ್ ಕಾಡ್ಲೆಂ ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ಹಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ದಿಲಿ. ತಾಂಚ್ಯಾ ದೆವಾಕ್ ಫುಲಾಂ ಹಾಡುಂಕ್ ತಿಂ ಭುರ್ಗಿಂ ನಂಯ್ ದೆಗೆಕ್ ಗೆಲಿಂ ಆನಿ ಥಂಯ್ಸರ್ ವಾಟ್ ಚುಕೊನ್ (ಪಲ್ತೊಡ್ಚ್ಯಾ ಶಹರಾಂತ್ಲ್ಯಾ)

ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಸಿಪಾಯಾಂಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂತ್ ಸಾಂಪಡ್ಲಿಂ. ತ್ಯಾ ಘುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಕಾಯ್ದ್ಯಾ ವಿರೋಧ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ತಾಣಿ ಕಾತೆಕುಮೆನಾಂಚ್ಯಾ (ಬಾಪ್ತಿಜ್ಮ್ ಮೆಳ್ಚ್ಯಾ ಆದಿಂ ದೊತೊರ್ನ್ ಶಿಕ್ಚ್ಯಾಂಚ್ಯಾ) ಜಯ್ಲಾಂತ್ ಘಾಲೆಂ. ಘುರ್ಗಿಂ ದಿಸೊಂಕ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿಂ ಪಳೆವ್ನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಆವಯ್ ಬಾಪಯ್ನಿ ದೂರ್ ಹಾಡ್ಲೆಂ. ಪಯ್ಲಿಚ್ ದೊತೊರ್ನ್ ಶಿಕ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಘುರ್ಗ್ಯಾಂನಿ ಆಪುಣ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಖುಶಿ ವರ್ತಾಂವ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಳಯ್ಲೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಬ್ರದರ್ ದುಮಿಂಗ್ ಫೆರ್ನಾಂದ್ ದಿವಾರಾಕ್ ಗೆಲೊ. ಥಂಯ್ಸರ್ ತಾಚೆಲಾಗಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂನಿ ಮ್ಹಳೆಂ, 'ತುಮಿ ಯೆತಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಕಳಿತ್ ನಾ. ಆಮಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ತುಮ್ಕಾಂ ಮನ್ ಆಸಾ. ಆಮಿ ತಾಕಾ ತಯಾರ್ ಆಸಾಂವ್.' ಅಸೆಂ 1505ಂತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ್ ಏಕ್‌ಚ್ಚ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಬಾಪ್ತಿಜ್ಮ್ ದಿಲೊ." ಪಾದ್ರಿ ಸೊಜ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪರ್ನ್ಯಾ ಶಹರಾಂತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಆನ್ಯೆಕಾ ಕನ್ವೆರ್ತ್ತರ್‌ಪಣಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಸಾಂಗ್ತಾ. ಲೊಕು ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಎಕ್ಲೊ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾಚ್ ಸ್ವಂತ್ ಖುಶೆನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಲೊ ಆನಿ ತಾಕಾ ಲುಕಾಸ್ ಮ್ಹಣ್ ನವೆಂ ನಾಂವ್ ದಿಲೆಂ. ತೊ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಘಡಿತ್ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂನಿ ಸಂತೊಸಾನ್ ಆನಿ ಆನಿ ಸಂಭ್ರಮಾನ್ ಆಚರಣ್ ಕೆಲೆಂ.[95]

ಕರಾಂಬೊಲಿಮ್ ಹಳ್ಳೆಂತ್ 700 ಜಣ್ ಚಾರ್ಡ್ಯಾಂಕ್ ಬಾಪ್ತಿಜ್ಮ್ ದಿಲೊ. ಹಳ್ಳೆಚ್ಯಾ ಸಭೆಂತ್ ವಿಚಾರ್-ವಿಮರ್ಶೊ ಕೆಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಣೆಂ ಹೊ ನಿರ್ಣಯ್ ಕೆಲ್ಲೊ. ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಸರ್ಕಾರಾಚಿ ಪರ್ಜಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಲೆ. ಆನ್ಯೇಕ್ ದೃಶ್ಟಾಂತಾಂತ್, ಚಾರ್ಡ್ಯಾಂಚೊ ಏಕ್ ಜಮೊ ಸ್ವ-ಖುಶೆನ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ವಯ್ಸ್ರೊಯಾ ಸರ್ಶಿನ್ ಗೆಲೊ ಆನಿ ಎಕಾ ಇಗರ್ಜೆಚಾ ಬೊಲ್ಕಾಂವಾಂತ್ ತಾಣಿಂ ಬಾಪ್ತಿಜ್ಮ್ ಘೆತ್ಲೊ. ಅಸೆಂ ಉಂಚ್ಲ್ಯಾ ಜಾತಿಚೆ ಹಿಂದು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಆನಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯ್, ಸ್ವಂತ್ ಖುಶೆನ್, ಕಸಲ್ಯಾಯ್ ಫುಸ್ಲವ್ಣ್ಯಾನ್ ವ ದಬಾವಾನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಲೆ.[96]

ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಗೊಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ದೇಸಾಂತರ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲೆ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣ್ ತಾಣೆಂ ಘೆತ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಂಚೆ ಥಂಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಆದ್ಲೆ ಹಿಂದ್ವಾಂ ಸಾರ್ಕೆ ಗುಣ್ ಮಾಜ್ವಂವ್ಕ್ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂನಿ ಮಸ್ತ್ ಕಶ್ಟ್ ಕಾಡ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ದೇಸಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ವಿಲಾಯ್ತಿ ರಿವಾಜಿಂತ್ ಆಪ್ಲಾಂಚೆಂ ಮೆಳಾಪ್ ಆಡಾಯ್ಲೆಂ ಆನಿ ತ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ತೆ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂಕ್ ದೇಸಾಂತರ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲೆ. ಕಥೊಲಿಕ್ ಸಮುದ್ಯಾಂತ್ ರಿಗ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್‌ಯಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಹಿಂದು ದಾಯ್ಜ್ಯಾಚೆಂ ಏಕ್ ಲಕ್ಷಣ್ ತಾಣೆಂ ಉರಯಿಲ್ಲೆಂ, ತೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ ತಾಂಚೊ ಜಾತಿ-ಭೆದ್ ಆನಿ ತಾಚ್ಯೊ ಸರ್ವ್ ಪದ್ಧತಿ. ಅಸೆಂ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಕ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಕಡೆನ್ ದೇಸಾಂತರ್ ಜಾವ್ನ್ ಗೆಲ್ಯಾ ದೇಸಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಹಿಂದುಸಮಾಜೆಚಿ ಜಾತಿ-ಶ್ರೇಣಿಯೆಂಚ್ಯಾ ಉಂಚಾಯೆಚ್ಯಾ ಕ್ರಮಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಮುದಾಯಾಂಚಿ ಮಾಂಡಾವಳ್ ಕೆಲಿ. ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಗೊಂಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಹಾ ವೆಳಾರ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ದೋನ್ ಕಾರಣಾಂಖಾತಿರ್

ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮ್ಹಣ್ ಅಪಪ್ಯೆತ್. ಪಯ್ಲೆಂ, ತೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ್ ಉಲಯ್ತಾಲೆ, ದುಸ್ರೆಂ, ತಾಂಚೆಂ ಮೂಳ್-ಘರ್ ಗೊಂಯ್ ರಾಜ್, ಆನಿ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಖಂಚ್ಯಾ ಹಳ್ಳ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಆಪ್ಲೆ ಪುರ್ವಜ್ ದೆಸಾಂತರ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಗಿ ಮ್ಹಣ್ ಸಬಾರಾಂಕ್ ಕಳಿತ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆಂ. ಹೆ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಅಧಿಕ್ ಸಂಖ್ಯಾನ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆ ಆನಿ ತಾಂಚೆಂ ಸಮಾಜಿಕ್ ಬಾಂದಾಪ್ ಕಸೆಂ ಆಸ್ಲ್ಲೆಂಗಿ ಮ್ಹಣ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ಜಾಯ್. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ್ ಉಲಂವ್ಚ್ಯಾಂಕ್ ಕೊಂಕ್ಣೆ ಮ್ಹಣ್ ಅಪಯ್ತಾಲೆ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಂವ್ಚೆ ಪಯ್ಲೆಂ ಹಿಂದು ಧರ್ಮಾಚ್ಯೊ ಸಮಾಜಿಕ್ ಆನಿ ಧರ್ಮಿಕ್ ರಿತಿ ರಿವಾಜಿ ತೆ ಪಾಳ್ತಾಲೆ, ಮುಖ್ಯ್ ಜಾವ್ನ್ ಜಾತ್ ಆನಿ ಕುಳಿ. ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ಸುರು ಕೆಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್‌ಯಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆ ಜಾತಿ ಕುಳಿಯಾಂ ಪ್ರಕಾರ್ ವಾಂಟೆ ಜಾಲ್ಲೆ. ತಾಂಚೆ ಥಂಯ್ ಬಾಮುಣ್, ಚಾರ್ಡೆ, ಸುದಿರ್, ಮಡ್ವಳ್, ಗಾವ್ಡಿ, ಕುಣ್ಬಿ ಆನಿ ಹಿಂದ್ವಾಂಚ್ಯಾ ಜಾತಿಂಕ್ ಸರ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯೊ ಹೆರ್ ಜಾತಿ ಆಸ್ಲ್ಲ್ಯೊ. ಜಾತಿ ಕುಳಿಯಾಂ ಭಿತರ್ಲೆಂ ಕಾಜಾರ್ ಆಡ್ವಾರುಂಕ್ ನಾತ್ಲ್ಲೆಂ, ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ಅಪ್ರೂಪ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲೆಂ. ಸಕಯ್ಲ್ಯಾ ಜಾತಿ-ಕುಳಿಯಾಂ ಥಂಯ್ ಸಂಬಂದ್ ದವರ್ಲ್ಯಾನ್ ಭ್ರಷ್ಟ್ ಜಾತಾ ಮ್ಹಣ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಚಿಂತಿ ನಾಸ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ವಿಂಗಡ್ ಜಾತಿ-ಕುಳಿಯಾಂಚಾ ಜೆವ್ಣಾಂಕ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಕಾರ್ಯಾಂಕ್ ಮೆಳಾನಾಸ್ಲ್ಲೆ. ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಪೆದ್ರು, ಜುವಾಂವ್, ಜೇಮ್ಸ್, ಜಾಕೊಬ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಂತಾಂಚಿಂ ನಾಂವಾಂ ಆನಿ ಸಾಲ್ಡಾನ್, ಬಿರಿತ್, ಕುವೆಲ್, ಪೀಂತ್, ವಾಸ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಆಲ್ಕುಂಜಾಂ ಆಸ್ಲ್ಲಿಂ, ಥೊಡ್ಯಾಂಕ್ ಶೆಟ್, ಶೆಣಯ್, ಕಾಮತ್, ಪಡ್ವಳ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಹಿಂದು ಕುಳಿಯೆ ನಾಂವಾಂಯಿ ಆಸ್ಲ್ಲಿಂ. ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ಸೆರೆಮನಿಂನಿ, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆನಿ ಹಿಂದು ಕಾಜಾರಾಚ್ಯೊ ರಿತಿ ತೆ ಮ್ಹೆಳಯ್ತಾಲೆ. ವಿದ್ವಿಂಚೆಂ ಪರತ್ ಕಾಜಾರ್ ಸಾದಾರಣ್ ಜಾವ್ನ್, ಸಕಯ್ಲೊ ಕುಳಿಯೊ ಸೊಡುನ್, ಆಡ್ವಾರ್ಲೆಲೆಂ. ಆಸ್ತಿಚಿಂ ಹಕ್ಕಾಂ ಆನಿ ವಾರೆಸ್‌ದಾರ್‌ಪಣ್ ತೆ ಹಿಂದು ಕಾಯ್ದ್ಯಾಂಪರಿ ಪಾಳ್ತಾಲೆ. ಅಸೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ಸಮಾಜಿಕ್ ಬಾಂದಾಪ್ ಫಿರ್ಗ್ಯಾಂಚಿ ನಾಗರಿಕತಾ ಆನಿ ಹಿಂದು ಜಾತಿ-ಕುಳಿ ಆನಿ ಸಮಾಜಿಕ್ ರಿತಿ-ರಿವಾಜಿಂಚೆ ಮೆಳಾಪ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲೆಂ.

ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವಸ್ತ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಜಣಾ-ಸಂಖ್ಯಾಚೆರ್ ಏಕ್ ನಜರ್:

ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾಂಚಾ ಆಧಿನ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಜಿಯೆಲ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜೆಚೆಂ ಜಣಾ-ಸಂಖ್ಯಾ ವಿವರಾಚೆಂ ಖರೆಂ ಏಕ್ ಪಿಂತುರ್ ಮೆಳೊಂಕ್ ಕಶ್ಟ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್‌ಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾಂಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಲೊಕಾಚೆಂ ಖಾನೆಸುಮಾರಿ ಲೇಕ್ ಕಾಡ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ನಾಸ್ಲ್ಲಿ. ಸತ್ರಾವ್ಯಾ ಆನಿ ಅಟ್ರಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂನಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಭಾಗಾಂತ್ ಪಯ್ಣ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಪಯ್ಣಾರಿ, ಪಾದ್ರಿ, ಫವ್ಜೆ ಆಧಿಕಾರಿ, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಆನಿ ಹೆರಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜೆಚ್ಯಾ ಜಣಾ ಸಂಖ್ಯಾವಿಶಿಂ ಬರ್ಪಾಂನಿ ಕಳಂವ್ಕ್ ನಾ. ದಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್, ಹರ್ಯೆಕ್ ಸಂಗತ್ ಸುಕ್ಮಿಮಾಯೆನ್ ಪಳೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಪಿಯೆತ್ರೊ ಡೆಲ್ಲಾ ವಾಲ್ಲೆನ್ ಜಣಾ ಸಂಖ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ವಯ್ಲ್ಯಾಬಾರ್ ಬರಯ್ಲಾಂ.

ಪುಣ್ ಅಟ್ರಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಥಾವ್ನ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಥೊಡಿ ರುಜ್ವಾತ್ ಮೆಳ್ತಾ. 1799 ವೆರ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಚ್ಯಾ ಸಲ್ವಣೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡಾಚೊ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಸರ್ ತೊಮಾಸ್ ಮನ್ರೊಚ್ಯಾ ಬರ್ಪಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಥೊಡೆಂ ಉಜ್ವಾಡಾಯ್ಲಾಂ. ಹ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಶ್ರಿರಂಗ್‌ಪಟ್ಣಾಕ್ ಬಂಧಡೆಂತ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿಂ ಖಾಸ್ಗಿ ಪತ್ರಾಂಯಿ ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಕುಮೊಕ್ ದಿತಾತ್. ಹೆರ್‌ಯಿ ಥೊಡೆ ಲ್ಹಾನ್ ದಾಖ್ಲೆ ಆಸಾತ್.

ತೊಮಾಸ್ ಮನ್ರೊ ಪ್ರಮಾಣೆ ಉಣ್ಯಾರ್ ಉಣೆ ಸಾಟ್ ಹಜಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಗಾಂವ್ ಸೊಡುನ್ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನಾಖಾಲ್ ಶ್ರಿರಂಗ್‌ಪಟ್ಣಾಕ್ ವೊಚಜಯ್ ಪಡ್ಲೆಂ.[97] 1763ವರ್ಸಾಚ್ಯಾ ಆದಿಂ ಕೆಳದಿ ನಾಯಕಾಂಚಾ ರಾಜಾಚೊ ವಾಂಟೊ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಜಣಾ-ಸಂಖ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಹೊ ದಾಖ್ಲೊ ಮಾಹೆತ್ ದಿತಾ. ತೊಮಾಸ್ ಮನ್ರೊನ್ ಉಡಾಸಾಕ್ ಹಾಡ್ಚೆಂ ಘುಡಿತ್ 1794ಂತ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ. 1763ಆನಿ 1794ಮಧೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಅಂತರ್ ಭಾರಿಚ್ ಉಣೊ. ಸಕ್ಕಡ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಶ್ರಿರಂಗ್‌ಪಟ್ಣಾಕ್ ವಚೊಂಕ್ ಪಡ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಮನ್ರೊ ಸಾಂಗನಾ: ತಾಂಚೊ ಏಕ್ ವಾಂಟೊ ಮಾತ್ರ್ ಗಾಂವ್ ಸೊಡ್ನ್ ಗೆಲೊ ಮ್ಹಣ್ತಾ ತೊ. ಪುಣ್ ಆನ್ಯೇಕ್ ಮೂಳ್ ದಾಖ್ಲೊ ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸುಮಾರ್ ಅಯ್ಸಿಂ ಹಜಾರ್ ಜಣಾಂನಿ ಗಾಂವ್ ಸೊಡ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಕಳಯ್ತಾ.[98] ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಚ್ಯಾ ತೆಂಪಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಕರ್ನಲ್ ಮಾರ್ಕ್ ವಿಲ್ಕ್ಸ್ ಗಾಂವಾ-ಭಾಯ್ರ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾಂಚೊ ಸಂಖೊ ತೀಸ್ ಹಜಾರ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ. ಅಸೆಂ ಕೆಳದಿಚಾ ರಾಜಾಂತ್ ವ್ಹಡ್ ಸಂಖ್ಯಾನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಆನಿ ನಾಯಕಾಂಖಾಲ್ ಹರ್ಯೆಕ್ ಸವ್ಲತ್ ತಾಂಕಾಂ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲಿ.[99]

ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಾಚಾ ರಾಜ್ವಟ್‌ಕಾಯೆವೆಳಾರ್ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಕ್ ಗೊಂಯ್‌ಚೊ ರಾಯ್‌ಭಾರಿ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ ಪಾದ್ರ್ ಗೊನ್ಸಾಲೊ ಮಾರ್ತಿನ್ಸ್ ಹಾಚ್ಯಾ ಸಾಂಗ್ಣೆ ಪ್ರಮಾಣೆ ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾಂಚ್ಯಾ ರಾಜಾಂತ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಅಯ್ಸಿಂ ಹಜಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಆನಿ ತಾಂಚೆಂ ರಾಜಧಾನಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ನಗರ್ ವ ಬೆಡ್ನುರಾಂತ್ ತೀಸ್ ಹಜಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ.[100] ಹಾಂತ್ಲೆ ಚಡಾವತ್ ಥಂಯ್ಚೆ ಖಾಯಾಮ್ ನಿವಾಸಿ ನ್ಹಯ್ ಪುಣ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ಯೇವ್ನ್ ವಚೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಜಾವ್ನೆತ್. ಕೆಳದಿ ಸಯ್ನಾಂತ್‌ಯಿ ಸಬಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಶಿಪಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಜಾವ್ನೆತ್. ಥಂಯ್ಚ್ಯಾ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಬರ್ಪಾಂ ಪರ್ಮಾಣೆ ರಾಜ್‌ಧಾನಿಂತ್ ಏಕ್ "ತಿಗ್ಳರ ಬೀದಿ" ವ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ರಸ್ತೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಂಸೊದಾ ವೆಳಾರ್ ಹ್ಯಾ ಲೇಖಿಕಾನ್ ಆದ್ಲ್ಯಾ ಮರ್ನಾ-ಫಂಡಾಂಚ್ಯಾ ಫಾತ್ರಾಂಚಿ ಕೆಲ್ಲಿ ಪರಿಕ್ಷಾ ಪಾದ್ರ್ ಗೊನ್ಸಾಲೊ ಮಾರ್ತಿನಾಚಿ ಸಾಂಗ್ಣಿ ಸಾರ್ಕಿ ಕರ್ತಾ. ನಗರ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಆನಿಕ್‌ಯಿ ಮೊಂಡ್ಲಿಂ, ಫೊಕರ್ಣಿ ಕರ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ. ಕೊಟ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸರ್ಶಿನ್ ಆತಾಂಚಿ ನವಿ ಇಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಕೊಸ್ಳೊನ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ಏಕಾ ಕೊಪೆಲಾಚಿ ಬುನ್ಯಾದ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಹೆಂಯಿ ಪಾದ್ರ್ ಗೊನ್ಸಾಲೊ ಮಾರ್ತಿನಾಚ್ಯಾ ರುಜ್ವಾತಿಂಚಿ ನಿಶಾನಿ ದಾಖಯ್ತಾ.

ತವಳ್ಳ್ಯಾ ಸಮಾಜೆಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ದೆಣೆಂ:

ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಜಿಣ್ಯೆ-ಕ್ರಮಾವರ್ವಿಂ ಥಂಯ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಜೀವನ್ ಚಾಲಿಂತ್ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಹಾಡ್ಲಿ. ದಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್, ತಾಣಿ ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ್ , ರೀತ್ ರಿವಾಜಿ, ವ್ಯಾಪಾರ್-ವಹಿವಾಟಾಚಿ ರೀತ್, ಸಮಾಜಿಕ್ ಚಾಲ್-ಚಮ್ಕಣ್ , ಮುಸ್ತಾಯ್ಕಿ ಆನಿ ನೆಸೊಣ್ ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ಹಾಡ್ಲೆಂ. "ತುಳು ನಾಡ್" ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವಾಡ್ಲೆಲ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಆದ್ಲ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಆನಿ ಭಾಸೆಚಾ ವರ್ಗಾಂವರ್ನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ಹೆಂ ದೆಣೆಂ ವಿಂಗಡ್‌ಚ್ ಥರಾಚೆಂ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ತಸೆಂಚ್ ಗೊಂಯಾ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ಆಯ್ಲೆಲ್ಯಾ ತವಳ್ಳ್ಯಾ ಯುರೋಪಿ ರಿತಿನ್ ತಾಣಿ ಇಗರ್ಜ್ಯೊ ಬಾಂದ್ಲ್ಯೊ. ಅಸೆಂ ತುಳುನಾಡಾಂತ್ ತಾಣೆಂ ಕಲಾ-ವಿದ್ಯಾಂತ್ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಹಾಡ್ಲಿ.

ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಲಾಗಿಂ ಸಂಪರ್ಕ್ ಉರಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ತೆ ತುಳು ಶಿಕ್ಲೆ. ಚಾಲ್ತೆಂ ಜೀವನ್ ಗಿರೆಸ್ತ್ ಕರ್‍ಚ್ಯೊ ತಸಲ್ಯೊ ಥೊಡ್ಯೊ ಸಂಗ್ತಿ ತಾಣೆಂ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಕಳಯ್ಲ್ಯೊ. ಗೊಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ದೇಸಾಂತರ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲೆ ಹೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವೊರೆ ವಿಂಗಡ್ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್‌ನಾಂತ್, ಬದ್ಲಾಕ್ ಆಪ್ಲಿ ವಿಶಿಸ್ಟತಾ ಸಾಂಬಾಳುನ್ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಲಾಗಿಂ ತಾಣಿ ಸಂಬಂಧ್ ದವರ್‍ಲೊ.

ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾಂನಿ ದಿಲ್ಲೆಂ ನವೆಂ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಆನಿ ನವೆ ಸಂದರ್ಭ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ, ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಚಾ ಭಿಯಾವಿಣೆ, ಆಪ್ಲಿ ಜಿಣ್ಯೆ-ರೀತ್ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ರಿತಿಂಚೆರ್ ಹೊಂದ್ವೊನ್ ವೆಲಿ. ತೆ ಚಡ್ ಹುಶಾರ್ ಜಾಲೆ. ಭಿಯಾಚ್ಯಾ ಮುಟಿ ಭಿತರ್ ಕೊಣ್‌ಯಿ ಹುಶಾರ್ ವ ಸುಫಳ್ ಜಾಯ್ನಾ. ಆಪ್ಣಾ ಭಿತರ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಂಯ್ಯಾ-ಗುಣಾಂಕ್ ತೊ ವೃದ್ಧಿ ಕರುಂಕ್ ಸಕನಾ. ಪುಣ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ವಾತಾವರಣಾಂತ್ ಥೊಡೆ ಪುಣ್ ಚಡ್ ಆನಿ ಚಡ್ ಹುಶಾರ್ ಆನಿ ಸುಫಳ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ತಾಲೆಂತಾಂಚೊ ತೆ ಪುರ್‍ತ್ಯಾ ಥರಾನ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್‍ತಾತ್. ಅಸೆಂ ಸರ್ ಕರುಂಕ್ ಗೆಲ್ಯಾರ್ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ಲೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಗೊಂಯ್‌ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂವರ್ನಿ ಚಡ್ ಬರ್‍ಯಾ ಸ್ಥಿತೆರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಾ ದೇಸಾಂತರ್‌ಪಣಾವರ್ವಿಂ ಗೊಂಯ್ ರಾಜಾಕ್ ಜಾಲ್ಲೊ ನಶ್ಟ್ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಕ್ ಲಾಭ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲೊ.

ಕೃಶಿ-ಆರ್ತಿಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಥಂಯ್ ತಾಂಚೆಂ ದೆಣೆಂ: ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ಆರ್ತಿಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಂತ್ ಪರ್ದೆಶಾ ಥಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲೆಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಶೆತ್-ಬಾಟಾಂಗಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ವರ್‍ತೊ ಪಾತ್ರ್ ಘೆತ್ಲೊ. ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾಂಕ್ ಆನಿ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಕ್ ಗೊಂಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ವಚೊಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಖುಶಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ದಾಕವ್ನ್ ದಿಲಾಂ. ತಾಂಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ನಿತಿಂತ್ ಆರ್ತಿಕ್ ಕಾರಣ್‌ಯಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಶೆತಾಂ-ಬಾಟಾಂಚ್ಯಾ ಗಿರೆಸ್ತ್‌ಕಾಯೆಂತ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚೆಂ ಗೊಯಾಂ ಭಾರಿಚ್ ದುಬ್ಳೆಂ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಥಂಯ್ಸರ್ ಕೆದ್ನಾಯಿ ತಾಂದ್ಳಾಚೆಂ ಉತ್ಪಾದನ್ ಉಣೆ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹಾಚ್ಯಾ ಸಮಾ

ವಿರೊಧ್ ಕೆಳದಿರಾಜಾಂತ್ ಆಧಿಕ್ ಚಡ್ ತಾಂದುಳ್ ಉತ್ಪಾದನ್ ಜಾತಲೊ. ಪುಣ್ ಕೆಳದಿಚಾ ಕೃಶೆಚಾ ಆರ್ತಿಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಂತ್‌ಯಿ ಊಣ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆ. ಥಂಯ್ಸರ್ ಸಾಗ್ವಳಿಕ್ ಫಳಾದಿಕ್ ಜಾಗೆ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ಶೆತಾಂ-ಬಾಟಾಂನಿ ವಾವ್ರುಂಕ್ ಜಣ್ ನಾಸ್ಲ್ಲೆ. ಅಸಲ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಆಪ್ಲಿ ಕೃಶಿ-ಆರ್ತಿಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ವೃದ್ಧಿ ಕರ್ಚ್ಯಾಖಾತಿರ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಲ್ಲ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಡ್ಯಾಂಕ್ ತಲಾಸ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಜಣಾಂ ಸಂಖೊ ಚಡ್ ಆಸ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಗೊಂಯ್‌ರಾಜಾ ಥಂಯ್ ಕೆಳದಿಚಾ ನಾಯಕಾಂಚಿ ದೀಶ್ಟ್ ಪಡ್ಲಿ.

ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲೆ ಗೊಂಯ್ಚೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೃಶಿ ಸಾಗ್ವಳೆಗಾರ್; ದೆಕುನ್ ತೆ ಭುಂಯ್ಕ್ ಭುಕೆಲ್ಲೆ. ಹ್ಯಾ ಪಯ್ಲೆಂ ಕಳಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾರಣಾಂನಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ದೇಸಾಂತರ್‌ಪಣಾವರ್ವಿಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜಾಂತ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಕೆಳದಿ ನಾಯಕಾಂನಿ ಯೆವ್ಕಾರ್ ದಿಲೊ ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ಜಾಯ್ಜಾಲ್ಲಿ ಭುಂಯ್ ದೀವ್ನ್ ಉದಾರ್ ಶರ್ತಾಂಖಾಲ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಸಾಗ್ವಳಿ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ. ಅಸೆಂ ಕೆಳದಿಚೆ ನಾಯಕ್ ತಾಂದ್ಯಾಚೆಂ ಉತ್ಪನ್ನ್ ವಾಡಂವ್ಕ್ ಆನಿ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಬಜಾರಾಂಕ್ ಆನಿ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಬಜಾರಾಂಕ್ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತೊ ತಾಂದುಳ್ ಧಾಡುನ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ಸಕ್ಲೆ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂವರ್ವಿಂ ಕೆಳದಿಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೃಶಿ-ಆರ್ತಿಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥ್ಯಾಂತ್ ವೃದ್ದಿ ಜಾಲಿ. ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರಾಕ್‌ಯಿ ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಫಾಯ್ದೊ ಮೆಳ್ಳೊ, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಥಾವ್ನ್ ತಾಕಾ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತೊ ತಾಂದುಳ್ ಮೆಳ್ತಾಲೊ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಕ್ ಯೆಣೆ ಆನಿ ಶೆತ್ ಕಾಮಾಚ್ಯಾ ಜಮಿನಾಂನಿ ತಾಂಚಿ ವಸ್ತಿ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಚ್ಯಾ ಫಾಯ್ದ್ಯಾಚೆಂ ಜಾಲೆಂ ಆನಿ ರಾಜಾಚೊ ಆದಾಯ್ ಚಡ್ಲೊ. ಜಮಿನೆಚೆರ್ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾ ಭುಂಯ್ ತಿರ್ವೊ ಕೆಳದಿಚಾ ನಾಯಕಾಂಚೊ ಮುಖ್ಯ್ ಆದಾಯ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲೊ. ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಾನ್ 'ಶಿಸ್ತ್' ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಭುಂಯ್ ಆದಾಯಾಚ್ಯಾ ಮೊಲಾಚಿ ರೀತ್ ಘುಡ್ಲ್ಲಿ. ಹಿ ರೀತ್ ಸಾಗ್ವಳೆಗಾರಾಂಕ್ ಭೊರ್ಯಾಚಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ, ಪುಣ್ ರಾಜಾಕ್ ಭಾರಿ ಫಾಯ್ದ್ಯಾಚಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲಿ. ಅಸೆಂ "ಶಿಸ್ತ್" ಸಾಗ್ವಳೆಗಾರಾಂಕ್ ಚಡ್ ಉತ್ಪನ್ನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಉರ್ಬಾ ಹಾಡಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲೆಂ. ಹಿ ಉರ್ಬಾ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಗೊಂಯ್ ರಾಜಾಂತ್ ತಾಂಕಾಂ ಮೆಳೊಂಕ್ ನಾ. ಅಸೆಂ ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಭುಂಯ್ -ಮಾಲಿಕಾಂನಿ ತಾಂಚೊ ಶ್ರಮ್ ಚಡ್ ಕರುನ್, ಕೆಳದಿ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯೊ ತಿಜೊರ್ಯೊ ಭರ್ಲ್ಯೊ.

ದೇಸಾಂತರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಉದರ್ ಪೋಶಣಾಕ್ ಕೃಶಿಚೆಂ ಕಾಮ್ ಘೆತ್ಲ್ಲೆಂ ಕೋಣೆಂಗಿ ಮ್ಹಣ್ ಆಮಿ ಹಾಂಗಾ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್. ಹಾಂಗಾಸರ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಮಧೆಂ "ಗಾವ್ಡಿ"ಯೀ ಆಸ್ಲ್ಲೆ. ಸಮಾಜೆಂತ್ ತೆ ಕೃಶಿ ಸಾಗ್ವಳೆಗಾರ್. ಅಸೆಂ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ ಗಾವ್ಡಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಭುಂಯ್-ಸಾಗ್ವಳ್ ಕರ್ತಾಲೆ ಜಾವ್ಯೆತ್. ಪುಣ್ ಕಾಮತ್, ಪೈ, ಪ್ರಭು ಅಸಲೆ ಬಾಮುಣ್, ಸಾಲ್ಡಾನ್ಹ್, ಫೆರ್ನಾಂದ್, ಪಿಂತ್ ತಸಲಿಂ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಆಲ್ಕುಂಚಾಂ ಆಸ್ಲ್ಲೆ. ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ ಭುಂಯ್-ಮಾಲಿಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆ ಜಾವ್ಯೆತ್. ಹಿಂದು ರಿತಿಂ ರಿವಾಜಿ ಪರ್ಮಾಣೆ ಕಶ್ಯಾಂಚಾ ವೆಳಾರ್

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಸಾಗ್ವಳಿ ಸೊಡುನ್ ದುಸ್ರೆಂ ಕಸಲೆಂಯೀ ಕಸಬ್ ಕರ್‍ಯೆತೆಂ. ಪುಣ್ ತಾಣೆ ಜಮೀನ್‌ದಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಭುಂಯ್ ವಕ್ಲಾಂಕ್ ಗೇಣಿಕ್ ದೀಂವ್ಕ್ ತಾಕಾ ಜಾತಿಚಿ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಕೆಳದಿರಾಜಾಂತ್ ಉಂಚ್ಲ್ಯಾ ಜಾತಿಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ತ್ಯೊಚ್ ರಿತಿ-ರಿವಾಜಿ ಪಾಳ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ತೆ ಭುಂಯ್ ಮಾಲಿಕ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಆಮಿ ಚಿಂತ್ಯೆತ್.

1799-1800ಚ್ಯಾ ಇಂಗ್ಲಿಜ್ ದಾಖ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಕೆಳದಿರಾಜಾಂತ್ ಕೃಶಿಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಪಾತ್ರ್ ಕಿತೆಂಗಿ ಮ್ಹಣ್ ದಾಕಯ್ಲಾಂ. ತಾಂತುಂ ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡಾಚೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ "ಬಾರಿಚ್ಚ್ಯಾ ಬರೆ ಸಾಗ್ವಳೆಗಾರ್" ಮ್ಹಳಾಂ. ಥೊಡ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ "ಮುಲ್‌ಗೆಣಿ"ಚೆರ್ ಭುಂಯ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲಿ. ತಾಂಕಾಂ ಶ್ರಿರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾಕ್ ಗಡಿಪಾರ್ ಕರ್‍ಚೆ ಪಯ್ಲೆಂ ತಾಣಿ ಮುಲ್‌ಗೆಣಿ ಭುಂಯ್ ವಿಕ್‌ಲ್ಲಿ. ಹೆರಾಂನಿ ಆಪ್ಲಿ ಜಮೀನ್ ಥೊಡ್ಯಾ ತೆಂಪಾಕ್ ಸಾಂಬಾಳುಂಕ್ ಹೆರಾಂಚ್ಯಾ ತಾಬೆನ್ ದಿಲಿ. ಕೆಳದಿ ನಾಯಕಾಂ ಥಾವ್ನ್ " ಸನದ್" ಭುಂಯ್‌ಯೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಲಾಭ್‌ಲ್ಲಿ.[101] ಕೆಳದಿ ಕಾಳಾರ್ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಭುಂಯ್ ಅನ್ಭೋಗ್ ಕರ್‍ಚಿ ಚಾಲ್ತಿ ವಾಟ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ ಮುಲ್ ಗೇಣ್; ಹಾಚೆ ಪ್ರಕಾರ್ ಭುಂಯ್ ಮಾಲಿಕಾ ಥಾವ್ನ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲಿ ಭುಂಯ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವಕ್ಲಾನ್ ಖಾಯಂ ಅನ್ಭೊಗ್ ಕರ್‍ಯೆತಿ. 'ಗೇಣ್ ' ಭುಂಯ್ಯಾಚ್ಯಾ ಉತ್ಪನ್ನಾಚೊ ವಾಂಟೊ ದಿತಾಸರ್ ತಾಂಕಾಂ ಜಾಗ್ಯಾ ವಯ್ಲೆ ಉಟಂವ್ಕ್ ಸಾಧ್ಯ್‌ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಅಸೆಂ ಸರ್ವ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಭುಂಯ್ಚೆ ಧನಿ ನ್ಹಯ್; ಥೊಡೆ ಮುಲ್‌ಗೇಣಿ ಹಕ್ಕಾರ್ ಭುಂಯ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೆ. ಇಗರ್ಜೆಚಿ, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆನಿ ಹಿಂದು ಧನಿಯಾಂಚಿ ಭುಂಯ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವಕ್ಲಾಂ ಮುಲ್‌ಗೇಣ್ ದಿವ್ನ್ ಘೆತಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತ್ಯೆತ್.

ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ಲ್ಯಾ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಬಾರ್ಕುರ್, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್, ಕುಂದಾಪುರ್ ಆನಿ ಕೋಟೆಶ್ವರ್ ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಮಧೆಂ ದೋನ್ ಪಂಗಡ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ: ಕುಲ್ಕಾರ್ ಆನಿ ಸಾಗ್ವಳೆಗಾರ್. ಅಸೆಂ ಸಕ್ಕಡ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಭುಂಯ್-ಮಾಲಕ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾಂತ್. ದಕ್ಶಿಣ್ ಕನ್ನಡಾಚ್ಯಾ ದೋನ್ ತಾಲುಕಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಸುಮಾರ್ ವೀಸ್ ಹಜಾರ್ ವಯ್ರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ಕಯ್ದಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ತಾಚ್ಯಾ ಆಧಿಕಾರ್‍ಯಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಕುಲ್ಕಾರ್ ಆನಿ ಸಾಗ್ವಳೆಗಾರ್ ಮ್ಹಣ್ ವಿಂಗಡ್ ಕೆಲೆ. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ಕೃಶಿ-ಆರ್ತಿಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾ, ಕಾಮಾಗಾರ್ ಆನಿ ಸಾಗ್ವಳೆಗಾರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ವರ್ವಿಂ ವಾಡ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತ್ಯೆತ್. ಕರ್ನಾಟಕಾಚಾ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಖಂಡಿತ್‌ಯಿ ಕಾಮಾಗಾರಾಂಚೊ ಆಭಾವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ, ಆನಿ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಯೆಣ್ಯಾ ವರ್ವಿ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಕ್ ಕಾಮಾಗಾರ್ ಲಾಭ್ಲೆ. ಸಮಾಜೆಂತ್ ಮಾನ್ ಆನಿ ಸ್ಥಾನ್ ಆನಿ ದುಡು ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಜಾಗ್ಯಾಚೆ ಭುಂಯ್ಯ್ಕಾರ್ ಜಾಲೆ. ಹ್ಯಾ ವರ್ಗಾಂತ್ ಗೊಂಯ್‌ಚಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಕುಟ್ಮಾ ಥಾವ್ನ್ ದೆಂವೊನ್ ಆಯಿಲ್ಲೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್, ಪ್ರಭು, ಕಾಮತ್, ಶೆಣಯ್ ಆನಿ ಪೈ ಹೆ ಆಸಾತ್.

ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾಂನಿ ವಸ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ಆಪಯಿಲ್ಲ್ಯಾಚೆಂ ತೆಂ ಏಕ್ ಕಾರಣ್ ನಾರ್ಲ್ಯಾ ಮಾಡಾಚಾ ಕೃಶೆಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ತಾಂಚ್ಯಾ ಹುಶಾರ್ಕಾಯೆ ಖಾತಿರ್.[102] ತಾಂದುಳ್, ಮಿರಿಂ ಆನಿ ಪೊಪ್ಳ್ಯಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ನಾರ್ಲ್ಯಾಚಾ ಕೃಶಿಯೆನ್ ಆರ್ಥಿಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಂತ್ ಸ್ಥಾನ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಅಸೆಂ ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ವಸ್ತಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ನಾರ್ಲ್ಯಾಂಚೆಂ ಉತ್ಪನ್ನ್ ಚಡ್ಲೆಂ; ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧನಿಯಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ಕೃಶೆ ಉತ್ಪನ್ನಾಂತ್ ಆಪ್ಲೊ ಪಾತ್ರ್ ಘೆತ್ಲೊ.

ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ್ 1784 ಫೆಬ್ರೆರ್ 24ವೆರ್ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಎಕಾ ಪತ್ರಾಂತ್ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ವಾವ್ರಾ ನಮುನೊ ಆನಿ ತಾಂಚಾ ಆಸ್ತಿ ಬದ್ಲ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಕಳಯ್ಲಾಂ. ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಹಳ್ಳ್ಯಾಂನಿ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಆಸ್ತ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಧಾನಿಂ, ಗೊರ್ವಾಂ, ಭುಂಯ್ ಆನಿ ತೊಟಾಂ. ಹ್ಯಾ ಪತ್ರಾವರ್ವಿಂ ಕಳ್ತಾ ಕಿತೆಂಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧಾನಿಂಚೊ ವ್ಯಾಪಾರ್ ಕರ್ತಾಲೆ, ಗೊರ್ವಾಂಕ್ ಪೊಸ್ತಾಲೆ ಆನಿ ಥೊಡೆ ಭುಂಯ್ ಸಾಗ್ವಳೆ ಕರ್ತಾಲೆ ಆನಿ ಥೊಡೆ ತೊಟಾಂ ಚಲಯ್ತಾಲೆ;[103] ಅಶೆಂ ಕೆಳದಿರಾಜಾಚಾ ಕೃಶಿ ಆರ್ಥಿಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಪಾತ್ರ್ ಥಿರ್ ಜಾತಾ.

ವ್ಯಾಪಾರ್ ಆನಿ ವಹಿವಾಟಾಂತ್: ವ್ಯಾಪಾರಾಚಿ ವೃದ್ಧಿ ಕರ್ಚ್ಯಾಂತ್‌ಯಿ ದೇಸಾಂತರ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಕುಮಕ್ ದಿಲಿ. ತೆ, ಚಡಾವತ್ ಜಾವ್ನ್ ಉಂಚ್ಲ್ಯಾಜಾತಿಂಚೆ ಕಾಮತ್ ಆನಿ ಪೈ ತಸಲೆ, ವ್ಯಾಪಾರಿ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಗೊಂಯ್ ರಾಜಾಚೊ ಆಧಿಕಾರ್, ಸಯ್ನ್ , ಆನಿ ಸಮಡ್ತ್ ಹಾಂಚಿ ಮಾಂಡಾವಳ್ ಪಳೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಕ್ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರ್ಯಾಂಲಾಗಿಂ ಸಂಪರ್ಕ್ ಕರುನ್ ವ್ಯಾಪಾರ್ ವಹಿವಾಟ್ ಚಲಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲೆ ಜಣ್, ವೇಳ್ ಆನಿ ಮೂಳ್-ಧನ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ದೆಕುನ್ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಮೂಳ್-ಧನ್ ಎಕ್ಟಾಂವ್ಕ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂನಿ ದೇಸಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆರ್ ಹೊಂದ್ವುನ್ ರಾವಜಯ್ ಪಡ್ಲೆಂ. ದೇಸಾಂತರಾವರ್ವಿಂ ಕೆಳದಿಕ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ವ್ಯಾಪಾರ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಜಾವ್ನ್ ತಾಂದುಳ್ ಆನಿ ಮಿರಿಂಯಾಚೊ, ಹಾತಿಂ ಘೆತ್ಲೊ ಆನಿ ಹೊ ಮಾಲ್ ಗೊಂಯಾಕ್ ಧಾಡ್ಲೊ. ಅಸೆಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ದೇಸಾಂತರ್‌ಪಣ್ ಕೆಳದಿಚಾ ನಾಯಕಾಂಕ್ ಚಡ್ ಫಾಯ್ದ್ಯಾಚೆಂ ಜಾಲೆಂ ಆನಿ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚಾ ಗೊಂಯ್ ರಾಜಾಕ್‌ಯೀ ಥೊಡ್ಯಾ ಉಪ್ಕಾರಾಚೆಂ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲೆಂ. ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ಲೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಆನಿ ಗೊಂಯ್ ರಾಜಾ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಆರ್ಥಿಕ್ ಸಂಬಂಧಾಂತ್ಲೊ ಗಾಂಚ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲೆ. ಹೊನ್ನಾವರ್ ಆನಿ ಕಾರ್‌ವಾರ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಥೊಡೆ ಮಂಗ್ಳುರ್‌ಕಾರ್‌ಯಿ ಕಾಮ್ ಕರ್ತಾಲೆ.[104] ರುಕಾಡಾಚೊ ವಹಿವಾಟ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ವಸ್ತಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಪ ಮೆಳೊನ್ ಕಾರ್‌ವಾರಾಂತ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಕಥೊಲಿಕಾಂಚೊ ವಡ್ ಏಕ್ ಜಮೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ.[105]

ಫೌಜೆಂತ್: ದೇಶಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಕೆಳದಿ ನಾಯಕಾಂಚ್ಯಾ ಸಯ್ನ್ಯಾ ಬಳಾಂತ್‌ಯಿ ವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಿ. ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಗೊಂಯಚಾ ಥಾವ್ನ್ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಕ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಂಯ್ ಹಿಂದು ಜಾತ್-ಪಾತ್ ಚಾಲು ಆಸ್ಲಿ. ದೇಸಾಂತರ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ

ಹರ್‍ಯೆಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಯಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ತಾಂಚಿ ಏಕ್ ಜಾತ್ "ಚಾರ್ಡ್ಯೊ" ಆನಿ ಹಿಂದು ಜಾತಿ-ರಿತಿಂತ್ ತಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಕ್ ಏಕ್‌ಸಾರ್ಕಿ. ಚಾರ್ಡ್ಯೆ ಗೊಂಯ್‌ಚಾ ರಘುಜಾರಿ ಪಂಗ್ಡಾಚೆ, ತ್ಯಾ ವರ್ಸಿಂ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್‌ಯಿ ತಾಣಿಂ ತಿಚ್ ವೃತ್ತಿ ಖಾಯ್ಸ್ ಕೆಲಿ ಜಾವ್ಯೆತ್. ಅಸೆಂ ಚಾರ್ಡ್ಯೆ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೆಳದಿ ಸಯ್ನ್ಯಾಕ್ ಏಕ್ ಧನ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲೆ. ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾಚಾ ದಾಖ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಸಾಚೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೆಳದಿ ನಾಯಕಾಂಚಾ ಸಯ್ನ್ಯಾಂತ್ ದಾಖಲ್ ಜಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ ವಾಚ್ತಾಸ್ತಾನಾ ತಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿ ಚಡಾವತ್ ಚಾರ್ಡ್ಯೊ ಜಾತಿಚೆ ಮ್ಹಣ್ ಸಮ್ಜೊಂಕ್ ಜಾಯ್. ದಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್ ಉಡುಪಿ ಸರ್ಶಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕಲ್ಯಾಣ್‌ಪುರ್‌ಚಾ ಲುವಿಸ್ ಕುಟ್ಮಾಂತ್ಲೆ ಸಬಾರ್ ಜಣ್ ಘಾಮಾದ್ ಸಾಂದೆ ಕೆಳದಿ ಸಯ್ನ್ಯಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಆನಿ ತಾಣಿ ರಾಜಾಕ್ ಆಪ್ಲಿ ಮೊಲಾಧಿಕ್ ಸೆವಾ ದಿಲಿ. ತಾಂಚಾ ಹ್ಯಾ ಸೆವೆ ಖಾತಿರ್ ಕೆಳದಿ ನಾಯಕಾಂನಿ ತಾಂಕಾಂ ಮಸ್ತ್ 'ಇನಾಮ್' ಜಾಗೊ ದಿಲೊ.[106] ಇಕ್ಕೇರಿ ರಾಜಾಚಾ ಫೊವ್ಜೆಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮೆಳ್ಳೆ. ತೆ ಫೊವ್ಜೆ-ಪಟ್ಲಾಮೆಚೆ ಮುಖೆಲಿ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಜಾವ್ಯೆತ್. ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಚಾ ಉತ್ತರ್ ಭಾಗಾಂತ್ ಹರ್‍ಯೆಕಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಕ್ ಕನ್ನಡಾಂತ್ "ನಾಯ್ಕರು" ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ಆನಿ ದಕ್ಶಿಣ್ ಭಾಗಾಂತ್ ಸಕಯ್ಲ್ಯಾ ಜಾತಿಚೆ ತಾಕಾ ತುಳುಂತ್ "ನಾಗೆರ್" (ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ "ನಾಯ್ಕರು") ಮ್ಹಣ್ ಆಪಯ್ತಾತ್.[107]

ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್: ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ದೇಸಾಂತರಿಂನಿ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಕ್ ಯೆತಾನಾ ತಾಂಚಿ ಭಾಸ್, ಜೀವನ್-ಕ್ರಮ್ ಆನಿ ಕಾಮಾಂತ್ಲಿ ಜಾಣ್ತಿಕಾಯ್ ಹಾಡ್ಲಿ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ನವ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂತ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ವಾಂಟ್ಯಾಚಿ ವಳಕ್ ಕರ್ನ್ ದಿಲಿ. ಕೊಂಕಣಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚಿ ಏಕ್ ಭಾಸ್ ಜಾಲಿ ಆನಿ ಹಾಂಗಾಸರ್ ತುಳು ಆನಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಥೊಡೆ ಸಬ್ದ್ ತಿಣೆ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲೆ.[108] ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ್, ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿಕ್, ತಾಣಿಂ ದಿಲ್ಲೆಂ ದೆಣೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಪಾದ್ರಿ ತೊಮಾಸ್ ಎಸ್ತೆವಾಂವಾನ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ "ಕ್ರಿಸ್ತ ಪುರಾಣ್".[109] ಹೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸೆಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಿ ಏಕ್ ಮಹಾನ್ ಕೃತಿ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಾಂ. ಹಿಂದ್ವಾಂ ಥಂಯ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಧರ್ಮಾಚಿ ಶಿಕವ್ಣ್ ಪರ್ಗಟುಂವ್ಕ್ "ಪುರಾಣ್" ಏಕ್ ಮಾಧ್ಯಮ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಕ್ರಿಸ್ತ್‌ಪುರಾಣಾಂತ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾಚೆಂ ಜೀವನ್, ತಾಚೊ ಸಂದೇಶ್ ಆನಿ ತಾಚಿ ಶಿಕವ್ಣ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಪುರಾಣಾಚೆಂ ಮಾಧ್ಯಮ್ ಘೆತ್ಲೆಂ. ಭಾರತೀಯ್ ಕಾವ್ಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂತ್ ಮಾನುನ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕಾಂನಿ ವಳ್ಕೊನ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೆ ಸರ್ವ್ ಮುಖ್ಯ್ "ರಸ್" ಹಾತುಂ ದಾಕಯ್ಲ್ಯಾತ್. ಪಾದ್ರಿ ಎಸ್ತೆವಾಂವ್ ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯಿ ಶಿಕ್ಲೊ. ತಾಣೆ ಕೊಂಕಣಿ ವ್ಯಾಕರಣ್‌ಯಿ ತಯಾರ್ ಕೆಲೆಂ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ, ಕನ್ನಡ ಆನಿ ತುಳು ಭಾಸಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣಾಕ್ ಸಂಬಂದ್ ಜಾಲ್ಲಿಂ ಲೋಕ್ ಗಿತಾಂ ಆನಿ ಲೋಕ್-ಸಾಹಿತ್ಯ್‌ಯಿ ತಾಣೆ ರಚ್ಲೆಂ. ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಕ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಂಯ್ ಪಾದ್ರಿ ಎಸ್ತೆವಾಂವಾಚಿಂ ಬರ್ಪಾಂ ಲೊಕಾಮೊಗಾಳ್ ಜಾಲ್ಲಿಂ. "ಕ್ರಿಸ್ತ್ ಪುರಾಣ್" ತೆ ಕೆದಾಳಾಯಿ ದೆವಾಸ್ಪಣಾನ್ ವಾಚ್ತಾಲೆ. ವಾಚುಂಕ್ ಕಳಾನಾಸ್‌ಲ್ಲೆ ತೆಂ ತೊಂಡ್ವಾಸಿ ಮ್ಹಣೊಂಕ್ ಶಿಕ್ಲೆ ಆನಿ ತಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿ ಥೊಡೆ

"ಪುರಾಣ್" ವಾಚುಂಕ್‌ಯಿ ಶಿಕ್ಲೆ. ಹಿ ಚಾಲ್ ತಾಣಿ ಶ್ರಿರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾಂತ್, ಅಟ್ರಪ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚ್ಯಾ ಅಖೆರ್ಕ್ ತಾಂಚಾ ಧಗ್ಲೊಣೆಚಾ ವೆಳಾರ್‌ಯಿ ಚಲವ್ನ್ ವೆಲಿ.[110]

ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಂಗಾತಾ ಕನ್ನಡಾಂತ್‌ಯಿ ತಾಣಿಂ ಲೊಕಾ ಮೊಗಾಳ್ ಥೊಡ್ಯೊ ಧರ್ಮಿಕ್ ಕೃತಿಯೊ ರಚ್ಲೆಲೆ ದಾಕ್ಲೆಯೀ ಆಸಾತ್. ತಮಿಳ್‌ನಾಡ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ಹಾತ್-ಪ್ರತಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯೊ ಕನ್ನಡಾಂತ್ಲ್ಯೊ ದೋನ್ ತಳ್ಯಾ-ಚುಡೆತ್ಯಾಂಚೊ ಪ್ರತಿಯೊ ಆಸಾತ್. ತ್ಯೊ "ಕ್ರಿಸ್ತಮತ ಬೋಧೆ " ಆನಿ "ಜ್ಞಾನ ಉಪದೇಶ" ಜಾವ್ನಾಸಾತ್.[111] "ಕ್ರಿಸ್ತಮತ ಬೋಧೆಂತ್" ಪೃಥ್ವೆಚೆಂ ರಚನ್, ದೆವಾಚೆಂ ಸಾರ್ಕೆಂ, ಸಾಲ್ವಾಸಾಂವ್ ಆನಿ ತೆಂ ಕಸೆಂ ಜೊಡ್ಚೆಂ ಹೆಂ ಕಳಯ್ಲಾಂ. "ಜ್ಞಾನ ಉಪದೇಶ್" ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಅರ್ಧಿಕುರಿ ಕೃತಿ. ಹ್ಯೊ ಹಾತ್ ಪ್ರತಿಯೊ ಎಕುಣಿಸಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚಾ ಪ್ರಾರಂಭಾಚ್ಯಾ ವೆಳಾಚ್ಯೊ ಆನಿ ತ್ಯೊ ಖಂಡಿತ್ ಜಾವ್ನ್ ತಾಚೆ ವರ್ನಿ ಆದ್ಲ್ಯಾ ಹಾತ್‌ಪ್ರತಿಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ನಕಲ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಪಂಡಿತಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಬರಂವ್ಕ್ ಕನ್ನಡ ಭಾಸ್ ವಾಪಾರ್ಲೆಲಿ ಜಾವ್ಯೆತ್. ಹೊ ಪ್ರದೇಶ್ ಮದ್ರಾಸ್ ಸಂಸ್ಥಾನಾಂತ್ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಚುಡೆತ್ಯಾಂಚ್ಯೊ ಹ್ಯೊ ಹಾತ್ ಪ್ರತಿಯೊ ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ಮೆನುಸ್ಕ್ರಿಪ್ಟ್ ಲಾಯ್ಬ್ರರಿಕ್ ವೆಲ್ಯೊ. ಅಸೆಂ ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಆನಿ ಕನ್ನಡಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಾ ವಾಡಾವಳಿಕ್ ಆಪ್ಲೊ ವಾವ್ರ್ ದಿಲೊ. ಸಾಂತ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಸಾವೆರಾ ತಸಲ್ಯಾ ಸಾಂತಾಂಚ್ಯಾ ನದ್ರೆಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಪರಿಂ, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣಾಚಿ ಧರ್ಮಿಕ್ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಲೊಕಾಚಾ ಬಾಶೆನ್ ಪರ್ಗಟ್ಚಿ ಉರ್ಬಾ ಹ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಕರ್ನಾಟಕಾಚಾ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೆಶಾಂತ್ ಸಮಡ್ತೆಚಿ ಶಿಕವ್ಣ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ್ ವಾಪಾರ್ಲಿ ಆನಿ ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಂತ್ ಹಿ ಶಿಕವ್ಣ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆ ದಾಖ್ಲೆ ಮೆಳ್ಳ್ಯಾತ್.

ಕಲಾ ಆನಿ ಬಾಂದ್ಪಾ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂತ್: ಗೊಂಯಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಶಿಲ್ಪಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ, ಜೆಜ್ವಿತಾಂನಿ ತಾಂಕಾ ಪ್ರೊತ್ಸಾಹ್ ದಿಲ್ಲೊ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೊ ತಸಲ್ಯೊ ವಸ್ತು ತಯಾರ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಂತ್ ತಾಂಕಾಂ ವಾವ್ರಾಕ್ ಲಾಗಯಿಲ್ಲೆಂ. ಅಸಲೆ ಸರ್ವ್ ಕಾಮಾಗಾರ್ ಎಕಾಮೆಕಾ ಮೊಗಾನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಆನಿ ತಾಂಚೆ ಮಧೆಂ ಧರ್ಮಾಕ್ ಲಾಗೊನ್ ಕಸಲಿಚ್ ದುಸ್ಮಾನ್ಕಾಯ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಗೊಂಯ್ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಚಾ ದಾಖ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಹಿಂದು ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಶಿಲ್ಪಿ ಎಕಾಮೆಕಾಕ್ ಜಾಮೀನ್ ರಾವ್‌ಲ್ಲೆ ಸಬಾರ್ ಸಂಧರ್ಬ್ ಆಮ್ಕಾಂ ದಿಸ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ ಕಾಮಾಗಾರಾಂ ಮಧೆಂ ಧರ್ಮಿಕ್ ಮಡಾಮಡ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಮಿಶಿಯೊನಾರಿಂ ಪಯ್ಕಿ ಆಧಿಕ್ ಉರ್ಬೆಸ್ತ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಜೆಜ್ವಿತಾಂನಿ ಸಬಾರ್ ಹಿಂದು ಕಾಮಾಗಾರಾಂಕ್ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಥಾವ್ನ್ ಕಾಮಾಚಿ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ಘೆಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ಆಪ್ಲಿಂ ಶಿಫಾರಾಸ್ ಪತ್ರಾಂ ದಿಲ್ಲಿಂ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮುಡ್ತಿಚ್ಯೊ ವಸ್ತು ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಹಿಂದು ಶಿಲ್ಪಿಂಕ್ ವಾವ್ರಾಕ್ ದವರ್ಚೆಂ ಥಂಯ್ಚ್ಯಾ ಇಗರ್ಜಾ-ಜಮಾತ್ಯಾಂನಿ ಆಡ್ವಾರ್ಲ್ಲೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ರೆಲಿಜಿಯೊಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಇಗರ್ಜ್ಯೊ ಆನಿ ಆಲ್ತಾರಿ ಸುಂದರ್‌ಗ್ ರಾಂವ್ಕ್ ತಾಂಕಾಂಚ್ ಆಪಯ್ತಾಲೆ.[112] ಮಂಗ್ಳುರ್,

ಗಂಗೊಳ್ಳಿ ಆನಿ ಕುಂದಾಪುರ್ ಆಸ್ಚಿಂ ಪರ್ನಿಂ ಕಥೊಲಿಕ್ ಘರಾಂ ಫುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ದಾಕಯ್ತಾತ್. ಲಾಂಬ್ ಜನೆಲಾಂ, ಬೊಲ್ಕಾಂವ್, ಉಬಾರ್ ಪಾಕಿಂ, ವೆರಾಂಡಾ ಹಿಂ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್ ಶೆಂಬರ್ ವರ್ಸಾಂ ಆದ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಘರಾಂಚಿಂ ಲಕ್ಷಣಾಂ.[113]

ನಗರಾಂತ್ ಆನಿ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣಾಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೊ ರುಕಾಡಾಚ್ಯೊ ಆನಿ ಹಸ್ತೆ-ದಾಡ್ಯಾಚೊ ಸಬಾರ್ ವಸ್ತು ಸಂಸೊಧಾವೆಳಾರ್ ದಿಶ್ಟಿಕ್ ಪಡ್ಲ್ಯಾತ್ : ಹ್ಯೊ ಬಹುಶ: ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಶಿಲ್ಪಿಂನಿ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯೊ ಜಾವ್ಯೆತ್. ಸೊರಬ್ ಆನಿ ಸಾಗರ್ ಪ್ರದೆಸ್ "ಗುಡಿಗಾರ್" ಕಾಂತವ್ಣೆ-ಶಿಲ್ಪಾಕ್ ನಾಂವಾಡ್ಲ್ಲೆ. ಹಾಂಗಾಸರ್ ರಾವೊಂಕ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ, ಚಡಾವತ್ ಜಾವ್ನ್ ಶಿಲ್ಪಿಂನಿ ಹಿಂದು ಕಾಮಾಗಾರಾಂಚಿ ಕಾಂತವ್ಣೆವಿದ್ಯಾ ಶಿಕೊನ್, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣಾಕ್ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೊ ವಸ್ತು ಕರ್ಚ್ಯಾಂತ್ ತಿ ವಿದ್ಯಾ ವಾಪಾರ್ಲಿ.

ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಕ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ವಸ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೊ ಥೊಡ್ಯೊ ಸಂಗ್ತಿ: ಮುಖ್ಯ್ ಕಾರಣ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಧರ್ಮಿಕ್ ಕೊಡ್ಸಾಣ್, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ರಾಜಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸರ್ಕಾರಾವರ್ವಿಂಚ್ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಕಶ್ಟ್ ಭೊಗುಂಕ್ ಪಡ್ಲೆ. ತಾಣಿ ಧರ್ಮಿಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಎಕಾ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ರಾಜಾಂತ್ ಆಸ್ರೊ ಘೆಂವ್ಕ್ ಪಡ್‌ಲ್ಲೆಂ ತೆಂ ಭಾರಿಚ್ ನಾಲಿಸಾಯೆಚೆಂ. ಆರ್ಥಿಕ್ ಕಾರಣ್: ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಹರ್ಯೆಕಾ ಕಾಮಾಂತ್ ಸುಫಳ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಮನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಆರ್ಥಿಕ್ ದಗ್ದಪ್ಣಿ ತಾಂಕಾಂ ಸೊಸುಂಕ್ ಜಾಲ್ನಾ - ಹ್ಯಾ ಕಶ್ಟಿ ಲೊಕಾಕ್ ಕೆಳದಿ ರಾಯಾಂನಿ ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ಥಾವ್ನ್ ಯೆವ್ಕಾರ್ ದಿಲೊ. ಕೌಟಿಲ್ಯಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ "ಅರ್ತ್‌ಶಾಸ್ತ್ರ"ಂತ್ ಸಾಂಗ್ಲಾಂ: ದೇಸಾಂತರ್‌ಪಣ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಅಸ್ಕತ್‌ಕಾಯ್, ತಾಕಾ ಕಾರಣ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ರಾಜ್-ಕಾರ್ಬಾರಾಚಿ; ಆನಿ ಬಳ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜಾಂತ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಪರ್ದೆಸ್ಯಾಂಕ್ ಯೆವ್ಕಾರ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ರಾಜ್ಯಟಾಚೆಂ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪರ್ಜೆನ್ ಆಪ್ಣಾಚ್ಯಾ ಸೆಜಾರಿ ರಾಜಾಕ್ ದೇಸಾಂತರ್ ವೆಚ್ಯಾಕ್ ರಾಯಾನ್ ಇಡೆಂ ದೀಂವ್ಕ್ ನಜೊ. ದೇಸಾಂತರ್‌ಪಣ್ ಕೇವಲ್ ಏಕ್ ಆರ್ಥಿಕ್ ನಶ್ಟ್ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್, ರಾಜ್‌ಕೀಯ್ ನಶ್ಟ್ ಸಯ್ತ್.

ಹ್ಯಾ ದೋನ್ ಕಾರಣಾಂ ಶಿವಾಯ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಭೇದ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಥೊಡಿಂ ಲ್ಹಾನ್ ಕಾರಣಾಂ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ದೇಸಾಂತರ್‌ಪಣಾಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲಿಂ. ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಕ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ದೇಸಾಂತರ್‌ಪಣಾಚೆಂ ಘುಡಿತ್ ಫುಡ್ಲ್ಯಾ ಸಂತತ್ಯಾಂನಿ ಉಗ್ಡಾಸ್ ದವರಿಶೆಂ ಕೆಲೆಂ, ಆನಿ ಹೆಂ ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಮುಳಾವ್ಯಾ ಸ್ಪಿರಿತಾಚೊ ಆನಿ ದಾಯ್ಜಾಚೊ ವಾಂಟೊ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ದೇಸಾಂತರ್‌ಪಣಾಚೊ ಉಗ್ಡಾಸ್ ಕಿತ್ಲೊ ಗೂಂಡ್ ರೊಂಬ್‌ಲ್ಲೊಗಿ, ಕೊಂಕಣಿಂತ್ಲ್ಯಾ ಲೋಕ್-ಸಂಗೀತ್(ಜಾನಪದ್) ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ "ಗುಮ್ಟಾಂ"ನಿ ಹೆಂ ಉಗ್ಡಾಪಾಯ್ಲಾಂ.

ಹೈದರ್ ಆಲಿ ಆನಿ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಖಾಲ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್

1761 ಥಾವ್ನ್ 1799 ಪರ್ಯಾಂತ್ ಹೈದರಾಲಿ ಆನಿ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಹಾಣಿಂ ಮೈಸೂರಾಂತ್ ರಾಜ್ಪಟ್ಟೆ ಚಲಯ್ಲಿ. ದೊಗಾಂನಿಯೀ ಮೈಸೂರ್ ರಾಜಾಚೆಂ ವಿಸ್ತರಣ್ ಕೆಲೆಂ. ತಾಂತುಂ ಕರ್ನಾಟಕಾಚಿ ಕರಾವಳ್ಯಿೀ ಆಸ್ಲ್ಲಿ. ತಾಂಚಿ ರಾಜ್-ನೀತ್ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಥಂಯ್ ವಿರೋಧ್‌ಪಣ್ ಹ್ಯಾ ದೊನಾಂಚೊಯ್ ಪ್ರಭಾವ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆರ್ ಪಡ್ಲೊ. ಹೈದರ್ ಆನಿ ಟಿಪ್ಪು ದೊಗ್ಯೀ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮಾಚೆ. ಪುಣ್ ಧರ್ಮಾಚಾ ನಾಂವಾನ್ ಬಲತ್ಕಾರಾನ್ ಲೊಕಾಕ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಧರ್ಮಾಕ್ ಹಾಡ್ಚಿ ನೀತ್ ತಾಣಿ ವಾಪಾರುಂಕ್ ನಾ. ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್, ತಾಂಚೆವರ್ನಿಂ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ರಾಯಾಂಚಿ, ಹೆರಾಂ ಧರ್ಮಾಂಥಂಯ್ ಸೊಸ್ನಿಕಾಯ್ ನೀತ್ ತಾಣಿಂ ಮುಂದರುನ್ ವ್ಹೆಲಿ ಮ್ಹುಣ್ ಥರಾವಳ್ ದಾಕ್ಲೆ ದಾಕಯ್ತಾತ್. (ಹೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಂಯ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಧಾರುಣಾಯೆಕ್ ಕಾರಣ್ ಕಿತೆಂಗಿ ಮ್ಹುಳ್ಯಾ ಸವಾಲಾಕ್ ಜಾಪ್ ದಿತಾ.) ಇತಿಹಾಸಾಚಾ ನದ್ರೆನ್ ಹೈದರ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್, ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಹಾಂಚೊ ಸಂಬಂಧ್ ಸೊಡವ್ನ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್. ಆಂಗ್ಲೊ ಮೈಸೂರ್ ಸಂಬಂಧಾಂವರ್ವಿಂ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲೆಜಾ ಥಂಯ್ ಆಸ್ಲ್ಲೊ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ಪಣಾಚೊ ಬಾಂಧ್ ಮೈಸೂರ್ ರಾಜಾ ವಿರೋಧ್ ವಿಶ್ವಾಸ್‌ಘಾತಾಚೊ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ದುಬಾವಾಚೆಂ ಚಿಂತಾಪ್ ಹೈದರ್ ಆನಿ ಟಿಪ್ಪು ಥಂಯ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆಂ.

ಹೈದರ್ ಆಲಿಚಿ ರಾಜ್ ನೀತ್ ಹೆರ್ ಧರ್ಮಾಂಥಂಯ್ ಸೊಸ್ನಿಕಾಯೆಚಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲಿ. ವಿದೇಶಿ ಇತಿಹಾಸ್‌ಕಾರಾಂನಿಯಿ ಹೆಂ ಉಕಲ್ನ್ ದಾಕಯ್ಲ್ಲಾಂ. ದಾಕ್ಲ್ಯಾಕ್: ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಮೈಸೂರ್ಚಿ ಚರಿತ್ರಾ (ಹಿಸ್ಟರಿ ಆಫ್ ಮೈಸೂರ್) ಹಾಂತುಂ ಮಾರ್ಕ್ ವಿಲ್ಕ್ ಮ್ಹುಣ್ತಾ, "ಸರ್ವ್ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ರಾಯ್‌ಕುಂವರಾಂವರ್ನಿಂ ಹೈದರ್ ಹೆರ್ ಧರ್ಮಾಂಥಂಯ್ ಚಡ್ ಸೊಸ್ನಿಕ್ ಆನಿ ಸರ್ವ್ ವರ್ಗಾಂಚ್ಯಾ ಆನಿ ಧರ್ಮಾಂಚ್ಯಾ ಲೊಕಾ ಥಂಯ್ ತಾಕಾ ಸೊಸ್ನಿಕಾಯ್ ಆಸ್ಲ್ಲಿ." 'ಹೈದರ್‌ನಾಮಾ' ಹಾಂತುಂ ತೊ ಏಕ್ 'ದೈವ ಬ್ರಹ್ಮದೋಷ ರಹಿತ ' ಮ್ಹುಳ್ಯಾರ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂ ಆನಿ ದೆವಾ ಥಂಯ್ ತಾಕಾ ದ್ವೇಶ್ ನಾತ್ಲ್ಲೊ.[114]

ಜೆ. ಪಿ. ಡ ಸಿಕ್ವೇರಾ ಮ್ಹುಣ್ತಾ: "ಹೈದರಾಲಿಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಥಂಯ್ ಬರೊ ಸಂಬಂಧ್ ಆಸ್ಲ್ಲೊ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ತ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂಚೆಂ ಬಳ್ ಆನಿ ಪ್ರಭಾವ್ ಕರಾವಳಿಚೆರ್ ಪುರ್ತೊ ಉಣೆಂ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾತ್ಲ್ಲೆಂಯ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಇಶ್ಟಾಗತಿಕ್ ವಿರೋಧ್ ವಚೊನ್ ಆಸಿಕ್ ಏಕ್ ಮುಸ್ಲ್ಮಾನ್ ಚಡಿತ್ ಕರುಂಕ್ ತಾಕಾ ಮನ್ ನಾತ್ಲ್ಲೆಂ ಜಾವ್ನೆತ್. ಹಿ ಇಶ್ಟಾಗತ್ ಬೆದ್ನುರಾಚೆರ್ ತಾಣೆ ಜಯ್ತ್ ವೆಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ 1771 ಜೂನ್ 13ವೆರ್ ಪರತ್ ನವಿ ಕೆಲ್ಯಾ, ಏಕಾ ಸೊಲ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣೆ ಥಿರ್ ಕೆಲ್ಲಿ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಸೊಲ್ಯಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಆನಿ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಆಪ್ಲೊ ಭಾವಾರ್ತ್ ಶಿಕಂವ್ಕ್, ಪಾಳುಂಕ್ ಆನಿ ಪ್ರಚಾರುಂಕ್ ಸರ್ವ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಲಾಭ್ಲ್ಲೆಂ"[115] ಪೂಣ್, ಹೈದರ್ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂಚ್ಯಾ ಬಳಾಕ್ ಭಿಯೆಲ್ಲೊ ಆನಿ ತ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ತಾಣೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ

ಥಂಯ್ ಸೊಸ್ಣಿಕಾಯ್ ದಾಕಯ್ಲಿ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಜೆ.ಪಿ.ಡ ಸಿಕ್ವೇರಾಚಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಪಾಸುನ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಕಶ್ಟ್ ಮಾರ್ತಾತ್. ಹೈದರ್ ಆಲಿಚ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚೆಂ ಬಳ್ ಆಸಿ ಪ್ರಭಾವ್ ಭಾರಿಚ್ ಉಣೊ. ತಾಂಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಚಡ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ರಿತೊ ಜಾಗೊ ಭರುಂಕ್ ತೆ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರಾಚೊ ಉಪ್ಯೊಗ್ ಕರ್ತೆ. ಪುಣ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚೆಂ ಬಳ್ ಉಣೆ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಆಸಿ ಆದಿಂ ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾಂಲಾಗಿಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ತಸಲೊಚ್ ಸಂಬಂಧ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿ ಥಂಯ್‌ಯೀ ದವರುಂಕ್ ತಾಂಕಾಂ ಜಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹೆರ್ ಯುರೋಪಿ ಸಕ್ತೆನಿ ತಾಂಕಾಂ ಪಶ್ಚಿಮ್ ಕರಾವಳಿಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರಾಚೊ ವಾಂಟೊ ಮ್ಹಸ್ತ್ ಉಣೊ ಜಾಲ್ಲೊ. ಗೊಂಯಾ ವಿರೋಧ್ ಬೊಂಬಯ್ ಬಳ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಅಶೆಂ ಹೈದರಾಲಾಗಿಂ ದುಸ್ಮಾನ್ಕಾಯ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕರುಂಕ್ ತಾಂಕಾಂ ಮನ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಆತಾಂ ಹೈದರಾಖಾಲ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾ ಥಾವ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ಮಿರಿಂ, ತಾಂದುಳ್ ಆನಿ ಮೋಪ್ ಮೆಳ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ದೆಕುನ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಕ್ ಭಿಯೆಲ್ಲೊ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಜೆ.ಪಿ.ಡ ಸಿಕ್ವೇರಾಚಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ರಾಜಾಂವಿಂ ನ್ಹಯ್. ಹೈದರ್ ಆಲಿನ್ ಕೆಳದಿ ರಾಜ್ ಜಿಕ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಆಪ್ಣಾಚಿ ಹೆರಾಂ ಧರ್ಮಾಂಚಿ ಸೊಸ್ಣಿಕಾಯ್ ನೀತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್‌ಯೀ ಲಾಗು ಜಾತೆಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಭಾಸಾಯ್ಲೆಂ.

ಫಾ. ಜೊಕಿಮ್ ಮಿರಾಂದಾ, ಫಾ. ಅಂತೊನ್ ಜುಜೆ ನೊರೊನ್ಹಾ ತಸಲ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂಲಾಗಿಂ ಹೈದರಾಲಿಚೊ ಸಂಬಂಧ್ ಇಶ್ಟಾಗತಿಚೊ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ.[116] 1766ಂತ್ ತಾಣೆ ಮಲ್‌ಬಾರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಎಕಾ ಕಥೊಲಿಕ್ ಇಗರ್ಜೆಕ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ವರ್ಸಾ 2400 ಪಣಾಂಚೆಂ ದಾನ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಏಕ್ ಫರ್ಮಾಣ್ ಜ್ಯಾರಿ ಕೆಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಫರ್ಮಾಣಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಅಪ್ರಾಧ್ಯಾಂಚೆರ್ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಅಧಿಕಾರ್ ತಾಣೆ ದಿಲೊ. "ಕಸಲಿಯಿ ಏಕ್ ಚೂಕ್ ವ ಕಾನೂನ್ ಮೊಡ್ಚ್ಯಾ ತಸಲೊ ಅಪ್ರಾಧ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಹರ್ಯೆಕಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಚಿ ನೀತ್ ಪಾದ್ರಿ ಆನಿ (ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚೆ) ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಕರ್ತಲೆ"[117]. "ತೊ ಮಿಶನರಿಂಕ್ ಮೊವಾಳಾಯೆನ್ ಚಲಯ್ತಾಲೊ", ಮ್ಹಣ್ ಜೆ.ಪಿ.ಡ ಸಿಕ್ವೇರಾ ಸಾರ್ಕೆಂ ಸಾಂಗ್ತಾ. 1771 ಅಗೋಸ್ತ್ ತೆರಾವೆರ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಲಾಗಿಂ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಎಕಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜಾಂತ್ ಸಮಡ್ತ್ ಶಿಕಂವ್ಕ್ ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ನೀತ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ದಿಲಿ. ಕೊಣ್‌ಯೀ ಹಿಂದ್ವಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸ್ವಂತ್ ಖುಶೆನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ತಾಚಿ ಅಡ್ಕಳ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿ.[118] ತಾಚೆಖಾಲ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಫ್ರೆಂಚ್ ಪಟ್ಲಾಮೆಂತ್ ಕಥೊಲಿಕ್ ಪಾದ್ರಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ತಾಚ್ಯಾಚ್ ಸಯ್ನಾಂತ್ ಸಬಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಯ್ನಿಕ್ ಆನಿ ಸೆವಕ್‌ಯೀ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ.

ಥೊಡ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾಂನಿ ಹೈದರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಂಯ್ ಧಾರುಣ್ ಜಾಲ್ಲೆ ತೆ ದಾಖ್ಲೆ ಆಸಾತ್. ತೆ ಆಪ್ಣಾಚ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರಾ ವಿರೋಧ್, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ವಯ್ರಿಂಕ್, ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಕ್ - ಕುಮಕ್ ಕರ್ತಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ತಾಂಚೆರ್ ತೊ ದುಬಾವ್ತಾಲೊ. ಏಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ತೇಗ್ ಪಾದ್ರಿಂ ವಿರೋಧ್ ರಾಜ್‌ಘಾತಾಚೊ ಅಪ್ರಾಧ್ ಮಾಂಡ್ಲೊ. ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚ್ಯಾ

ಮುಖೆಲಿನ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಅಪ್ರಾಧ್ಯಾಂಕ್ ಮರ್ನ್ನಾ ಶಿಕ್ಶಾ ದೀಂವ್ಕ್ ಥಾವೊ ಮ್ಹಣ್ ಹೈದರಾಕ್ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ. ಪುಡ್ಪುಗೆಜ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ತಶೆಂಚ್ ಕರ್ತೆ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಆಪುಣ್ ತಾಂಚಿ ತಶಿ ನೀತ್ ಕರಿನಾ ಮ್ಹಣ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿನ್ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ. ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಪಾದ್ರಿಂನಿ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಚಿ ಪಾಡ್ತ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲಿ ತಾಕಾ ಬರೆಂ ದಿಸೊಂಕ್ ನಾ. ಆಪ್ಣೆ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಲಾಗಿಂ ಸೊಲ್ಲೊ ಕರ್ತಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ತಾಂಕಾಂ ತಾಣೆ ಬಂಧಿಂತ್ ಥಾಲೆ.[119] ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಂಯ್ ತಾಚಿ ಚಾಲ್ ಕಿತೆಂಗಿ ಮ್ಹಣ್ ಹೊ ದಾಖ್ಲೊ ದಾಕಯ್ತಾ. ತಾಚಿ ರಾಜ್ ನೀತ್ ಧರ್ಮ್ಯಾ ವರ್ಪಿಂ ವ ಧರ್ಮ್ಯಾಚಾ ವೆಗ್ಳೆಪಣಾಚೆರ್ ಹೊಂದ್ಲ್ಯೊನ್ ನಾಸ್ತಾನಾ, ರಾಜ್ ನಿತಿಚೆರ್ ಆನಿ ರಾಜಾಚ್ಯಾ ಬರೆಪಣಾಚೆರ್ ತಿ ಹೊಂದ್ಲ್ಯೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ.

ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿಚಿ ಗ್ರೇಸ್ತ್‌ಕಾಯ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕ್ ತಾಚಾ ರಾಜಾಚೊ ತಾಂದ್ಳ್ಯಾಚೆಂ ಕೇಂದ್ರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ಜಮಿನ್ದಾರಾಂ ಮಧೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಯಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಆನಿ ತೆ ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಉತ್ತೀಮ್ ಸಾಗ್ವಳೆಗಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ.[120] ಅಸಲ್ಯಾ ಆರ್ಥಿಕ್ ಉದ್ಯಮಾಂತ್ ವಾಂಟೊ ಘೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಚೆಂ ಮನ್ ದುಕಂವ್ಕ್ ಹೈದರ್ ತಯಾರ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ. ಸೊಂದಾಂತ್ ಆನಿ ಕೆನರಾಂತ್ ಚೋರ್ ಆನಿ ಡಕಾಯಿತ್ ರಾಜ್‌ಕೀಯ್ ಬದ್ಲಾವಣೆ ವೆಳಾರ್ ಧೊಸ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ಕಾನೂನ್ ಆನಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್ ವರುಂಕ್ ಸಬಾರ್ ಕಠಿಣ್ ಉಪಾಯ್ ತಾಣೆ ಘೆತ್ಲೆ. ಆನಿ ಹ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಚೊರಾಂ ವಿರೋಧ್ ವಾವುರ್ಚ್ಯಾ ಮುಸ್ಲಿಂ ಅಧಿಕಾರಿಂನಿ ಚೂಕ್ ಕರುಂಕ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಆನಿ ಹಿಂದ್ವಾಂಕ್ ಕಶ್ಟಿಲೆಂ.[121] ಬಿಸ್ಪ್ ಜುವಾಂವ್ ದೊಮಿನಿಕಾಖಾಲ್ ಸುಂಕೆರ್ಧಿಚೆಂ ಮಿಸಾಂವ್ ಥೊಡ್ಯಾ ತೆಂಪಾಕ್ ಹಿಂದ್ವಾಂಚೊ ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ಚೊ ಆಸ್ರೊ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲೆಂ. ಜುವಾಂವ್ ದೊಮಿನಿಕ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿಚ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರಾಚೊ ಈಶ್ಟ್ ಜಾಲೊ.[122] ಕೆನರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ಪಣಾಚೆರ್ ವಿದ್ವಾಂಸ್ ಸೆವರಿನ್ ಸಿಲ್ವ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ, "ಹೈದರ್ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ದುಸ್ರೆಂ ಕಸಲೆಂಯ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್‌ಯಿ, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜಾಂತ್ ತಾಣೆಂ ಧರ್ಮಿಕ್ ಸೊಸ್ನಿಕಾಯೆಚಿ ನೀತ್ ವಾಪಾರ್ಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಆಮಿ ಮಾನುನ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್."[123] ಎಕಾ ಯುರೋಪಿ ಮೂಳ್-ದಾಖ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣೆ, ತೊ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಆನಿ ತಾಚೆಂ ರಾಜ್ ಏಕ್ ಅನ್‌ಭಾವಾಡ್ತಿ ದೇಶ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ, ಥಂಯ್ಸರ್ ಗೊರ್ವಾಂಕ್ ಜಿವೆಶಿಂ ಮಾರಿನಾತ್‌ಲ್ಲೆ; ಗೊರ್ವಾಂಕ್ ಜಿವೆಶಿಂ ಮಾರುಂಕ್ ನಜೊ ಮ್ಹಣ್ ತಾಣೆಂ ಫರ್ಮಾಣೀ ದಿಲ್ಲೆಂ. ಅಶೆಂ ಧರ್ಮಿಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ತಾಣೆಂ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್ ವೆಲೆಂ. ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾನಿ ಕೊಂಕಣೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಕಸಲೆಂ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ದಿಲ್ಲೆಂಗಿ ತೆಂಚ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿವಾಲ್ ತಾಂಕಾಂ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾಂನಿ ತಾಂಕಾಂ ಪಳೆಲ್ಯಾಬರಿಚ್ ತೊಯೀ ತಾಂಚೆ ಥಂಯ್ ಚಲೊಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಕೊಂಕಣೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜಾಂತ್ಲಿ ಏಕ್ ಮಾನ್ ಆನಿ ಅಧಿಕಾರಾಭರಿತ್ ಸಮಾಜ್ ಮ್ಹಣ್ ತೊ ಲೆಕ್ತಾಲೊ. ಹೈದರ್ ಆಲಿನ್ ಇಗರ್ಜ್ಯಾಂಕ್ ವಾಸ್ ದಿಲ್ಲೆ ದಾಖ್ಲೆ ಆಸಾತ್.[124]

ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಗೊರ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವ್ಯಾಪಾರಿಲಾಗಿಂ ಹೈದರಾಚೆ ಸಂಬಂಧ್ ಬರೆ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. 1763 ಮೇಯಾಂತ್ ತಾಣೆಂ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆಸಿಕ್ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ವ್ಯಾಪಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಏಕ್ ಫರ್ಮ್ಯಾನ್ ದಿಲೆಂ.[125] ತಾಂಚ್ಯಾ ವಹಿವಾಟಾವರ್ವಿಂ ಮಯ್ಸುರ್ ರಾಜಾಕ್ ಸಮೃದ್ಧ್‌ಪಣ್ ಲಾಬ್ತೆಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ತೊ ಜಾಣಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ದೆಕುನ್ ತಾಂಚಾ ರಾಶ್ಟ್ರಪಣಾಚೆರ್ ಹೊಂದ್ವೊನ್ ತಾಣೆ ತಾಂಚೆ ಮಧೆಂ ಅಂತರ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ನಾ.

1763 ಉಪ್ರಾಂತ್ ವ್ಯಾಪಾರ್, ಸಮೃದ್ಧ್‌ಪಣ್, ನ್ಯಾಯ್-ನೀತ್ ಆನಿ ಥಿರ್ ರಾಜ್-ಮಾಂಡಾವಳ್ ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಕಥೊಲಿಕ್ ಇಗರ್ಜ್‌ಮಾತೆಚಾ ವಾಡಾವಳೆಕ್ ಪೋಶಣ್ ಮೆಳ್ಳೆಂ. ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಗೊಯಾಂಲಾಗಿಂ ಇಗರ್ಜ್ ಮಾತೆಚೊ ಧರ್ಮಿಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ರಾಜ್‌ಕೀಯ್ ಬದ್ಲಾವಣಾಂವರ್ವಿಂ ತಾಂಚಾ ಅತ್ಮಿಕ್ ಜಿಣಿಯೆಚೆರ್ ಕಾಂಯ್ಚ್ ಪ್ರಭಾವ್ ಪಡೊಂಕ್ ನಾ. ಕೆಳದಿಚಾ ನಾಯಕಾಂಚಾ ಕಾಳಾರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಗೊಂಯ್ಚೆ ಅರ್ಚ್ ಬಿಸ್ಪ್ ಮಿಶಿಯೊನರಿಂಕ್ ಆನಿ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಕ್ ಧಾಡ್ನಾಚ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. 1765ಂತ್ ಫಾ. ಕೆಯ್ತಾನ್ ದೆ ಸಿಲ್ವ್ ಮಂಗ್ಳುರ್‌ಚೊ ವಿಗಾರ್ ಜೆರಾಲ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ ಆನಿ ಫಾ. ಜೊಕಿಂ ಮಚಾದ್ ಕೆನರಾ ಮಿಸಾಂವಾಚೊ ಭೆಟ್-ಕರ್ನಾರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಫಿರ್ಯಾದಿಂಚಿ ಮಾಂಡಾವಳ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಪಾದ್ರ್ ಜೊಕಿಂ ಮಚಾದೊನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಹುಕ್ಮಾಂತ್ ಮ್ಹಳಾಂ: "ಆಜ್ ಥಾವ್ನ್ ಹ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ರಾಜಾಂತ್ ಶಾಂತಿ ಆನಿ ಸಮಾಧಾನ್ ಉರಂವ್ಚ್ಯಾ ಖಾತಿರ್, ಆನಿ ದುಸ್ಮನ್ಕಾಯ್ ಆನಿ ವ್ಯಾಜ್ ರಾವಂವ್ಚ್ಯಾ ಖಾತಿರ್, ಫಿರ್ಗಜ್ ಪಾದ್ರಿ ಆನಿ ವಿಗಾರ್‌ವಾರಾಂನಿ ತಾಂಚೆ ಥಂಯ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಝುಗ್ಡ್ಯಾಂಚೆಂ ವಿಚಾರಣ್ ಕರ್ನ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ತೀರ್ಪ್ ಜರ್‌ತರ್ ಸಮಾ ದಿಸಾನಾಸ್ಲ್ಯಾರ್ ತೀಸ್ ದಿಸಾಂ ಭಿತರ್ ಮಿಸಾಂವಾಚಾ ಸುಪೀರಿಯರ್ ವ ತೊ ನಾಸ್ಲ್ಯಾರ್ ವಿಗಾರ್‌ವಾರಾ ಥಂಯ್ ಪರತ್ ವಿಚಾರಣ್ ಕರುಂಕ್ ಮನವಿ ಕರ್ಯೆತ್. ಹ್ಯಾ ಅವ್ದೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ ದುಸ್ರೆಪಾವ್ಪಿಂ ವಿಚಾರಣ್ ಆಸ್ಚೆಂ ನಾ. ಅಶೆಂ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ನ್ಯಾಯ್ ಸಾಂಬಾಳ್ಯೆತ್ ಆನಿ ಆಕೇರ್ ನಾಸ್ಲೊಲೊ ವ್ಯಾಜ್ ರಾವವ್ಯೆತ್. ಎದೊಳ್‌ಚ್ ಆದ್ಲ್ಯಾ ಫಿರ್ಗಜ್ ಪಾದ್ರಿನ್ ತೀರ್ಪ್ ದಿಲ್ಲೊ ವ್ಯಾಜ್ ಜರ್‌ತರ್ ಆತಾಂಚೊ ಫಿರ್ಗಜ್ ಪಾದ್ರಿ ಪಯ್ಶ್ಯಾಂಖಾತಿರ್ ಜಾಂವ್ ವ ಹೆರ್ ಕಸಲ್ಯಾಯೀ ವಸ್ತುಂಖಾತಿರ್ ಜಾಂವ್ ಹಾತಿಂ ಘೆತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಹಾಂವ್ ತೆ ರದ್ದ್ ಕರ್ತಾಂ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ವ್ಯಾಜಾಂಚ್ಯಾ ಪಾಡ್ತಿಂಚೆಂ ಖಂಡನ್ ಕರ್ತಾಂ. ವ್ಯಾಜಾಚ್ಯಾ ಅಯ್ವಜಾಚೊ ತಿನಾಂತ್ ಏಕ್ ವಾಂಟೊ ತಾಣೆ "ಫಾಬ್ರಿಕಾ"ಚಾ ಗರ್ಜೆ ಪಾಸ್ವತ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ ಆನಿ ತ್ಯಾಚ್ ವೆಳಾರ್ ಪರತ್ ಅಪಿಲ್ ಕರ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ತಾಂಕಾಂ ಆಸ್ಚೆಂ ನಾ.[126] "ಫಾಬ್ರಿಕಾ" ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಇಗರ್ಜೊ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್ ವ್ಹರ್ರ್ಯಾಕ್ ಆನಿ ದುರುಸ್ತ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲೊ ಆದಾಯ್. ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಮಧೆಂ ವಾವುರ್ಚೆ ದೋಗ್ ಮಾನ್ಸಂತ್ ಗೊಂಯ್ಕಾರ್ ಪಾದ್ರಿ ಹೈದರ್ ಆಲಿಚೆ ಸರ್ಕಿಲೆ ಈಶ್ಟ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆ, ಬಿಸ್ಪ್ ಡೊನ್ ಅಂತೊನ್ ಡಿನೊರೊನ್ ಆನಿ ಫಾ. ಜೊಕಿಂ ಮಿರಾಂದ್.[127] ಬಿಸ್ಪ್

ಡೊನ್ ಆಂತೊನ್ ಡಿ ನೊರೊನಾನ್ ಚಿಕ್‌ಬಳ್ಳಾಪುರಾಚೆಂ ಸುಭೆದ್ರ್ ಕೊಟೆಂ ಸ್ವಾಧೀನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿಕ್ ಕುಮುಕ್ ದಿಲಿ.[128] ತೆ ದೋಗ್‌ಯೀ ಭಾರಿಚ್ ಮೊಗಾಚೆ ಈಶ್ಟ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಸಾಂಗಾತಾ ತೆ ಛಂವ್ಡೆಕ್ ವೆತಾಲೆ ಪುಣ್ ಕಸಲ್ಯಾಗಿ ಕಾರಣಾವರ್ವಿಂ ಹೈದರ್ ಆಲಿನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜಾ ಥಾವ್ನ್ ಬಿಸ್ಪಾಕ್ ಭಾಯ್ರ್ ಧಾಡ್ಲೊ.[129] ಹೈದರಾನ್ ಬರೆಂ ಕರ್ನ್ ಚಲಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ತಾಚ್ಯಾ ಸಯ್ನಾಂತ್ಲೆ ಗೊರೆ ಸಯ್ನಿಕ್ ಬಿಸ್ಪಾನ್ ರಾಜ್ ಸೊಡುನ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಸಂತೊಸ್ ಪಾವ್ಲೆ.[130]

1768ಚ್ಯಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕೊಡಗ್ ಝುಜಾ ಯಾತ್ರಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿಕ್ ಗಂಗೊಳ್ಳಿಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಪಾದ್ರ್ ಜೊಕಿಂ ಮಿರಾಂದಾಚಿ ವಳಕ್ ಜಾಲಿ.[131] ಹ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಚೆಂ ಭಾಗೆವಂತ್‌ಪಣ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿಕ್ ಮೆಚ್ವಾಲೆಂ ಆನಿ ತಾಣೆ ಹ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಚ್ಯಾ ಮರಣಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ತಾಚೆಲಾಗಿಂ ಭರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳ್ಜಾಚಿ ಇಶ್ಟಾಗತ್ ದವರ್ಲಿ. ಹೈದರ್ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಫಾ. ಮಿರಾಂದಾಲಾಗಿಂ ಆಪ್ಣಾಖಾತಿರ್ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಯ್ನಿಕ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾಂತ್ ಆಪುಣ್ ಜಯ್ತಿವಂತ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಮಾಗೊಂಕ್ ಸಾಂಗ್ತಾಲೊ. ಮಂಗ್ಳುರ್ ಸರ್ಶಿಲ್ಯಾ ಫರಂಗಿಪೇಟೆಂತ್ ಫಾ. ಮಿರಾಂದ್ ಫಿರ್ಗಜ್ ಪಾದ್ರಿ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಹೈದರಾನ್ ಥಂಯ್ಚ್ಯಾ ಇಗರ್ಜೆಂತ್ ಆಂಗವ್ಣ್ ಕೆಲಿ. ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾಚೆಂ ಕೊಟೆಂ ರಾಕ್ಚ್ಯಾ ಸಯ್ನಾಂತ್ ಸಬಾರ್ ಕಥೊಲಿಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ತಾಂಚ್ಯಾ ನಯ್ತಿಕ್ ಆನಿ ಅತ್ಮಿಕ್ ಬರೆಪಣಾಚೆಂ ಹೈದರಾಕ್ ಮನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ; ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ತಾಣೆ ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾಕ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಧಾಡಿಶೆಂ ಮಯ್ಸುರ್ಚ್ಯಾ ಜೆಜ್ವಿತಾಂಲಾಗಿಂ ವಿಚಾರ್ಲೆಂ. ಥಂಯ್ಸರ್ ವರ್ಸಾಂತ್ ಸಬಾರ್ ದೀಸ್ ಏಕ್ ಪಾದ್ರಿ ರಾವ್ತಾಲೊ.[132]

ಹೈದರ್ ಆಲಿ ಆನಿ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿ ಮಧೆಂ ಲಡಾಯ್ ವ ಶಾಂತಿ ಆಸಾಗಿ ಪ್ಸ್ಸಳ್ಯಾಚೆರ್ ತಾಚಿ ರಾಜ್‌ನೀತ್ ಹೊಂದ್ವೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ತಾಂಚೆ ಮಧೆಂ ಝುಜ್ ಚಾಲ್ಯಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಕಶ್ಟ್ ಸೊಸುಂಕ್ ಪಡ್ತಾಲೆ, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತೆ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಚ್ಯ ಪಾಡ್ತಿನ್, ಆನಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಚಿ ಆನಿ ವಸ್ತ್ವಾಂಚಿ ತಾಂಕಾಂ ತೆ ಕುಮುಕ್ ದಿತಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ತೊ ತಾಂಚೆ ಥಂಯ್ ದುಬಾವ್ತಾಲೊ. ಹೈದರ್ ಆನಿ ಕಂಪೆನಿ ಮಧೆಂ ಶಾಂತಿ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ತಾಚ್ಯಾ ರಾಜಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಸರ್ವ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ತಾಚ್ಯಾ ಜೆರಾಲ್ ನಿತಿ ವಿಶ್ಯಾಂತ್, ಮಂಗ್ಳುರ್‌ಚ್ಯಾ ಗವರ್ನರಾಕ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿಚೆಂ ಏಕ್ ಫರ್ಮಾಣ್ ಏಕ್ ದಾಖ್ಲೊ ಜಾವ್ನಾಸಾ.[133]

"ಕೊಡಿಯಾಳಾಚೊ ಗವರ್ನರ್, ಮಂಗ್ಳುರ್‌ಚಾ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಶೇಕ್ ಆಲಿಕ್, ಆಮಿ ತುಕಾ ಕಳಂವ್ಕ್ ಖುಶಿ ಪರ್ತಾಂವ್ ಕಿತೆಂ। ಪ್ರಕ್ಯಾರ್ ಗೊಂಯ್ ರಾಜ್ ಆನಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರಾ ಮಧೆಂ ಶಾಂತಿ ಸ್ಥಾಪನ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಆನಿ ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಆಮಿ ಹ್ಯಾ ಸಂಗ್ತಿ ಥಿರ್ ಕೆಲ್ಯಾತ್:

i) ತುಂಕಾಂ (ಗೊಂಯ್ ರಾಜಾಕ್) ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್, ಆದಿಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಪರಿಂ, ತಾಂಚೆಂ ವ್ಯಾಪಾರಿ-ಥಳ್ ಬಾಂಧುಂಕ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ದಿಂವ್ಚಿ, ಪರಯಾಂಚೊ ತಾಂದುಳ್ ಸದಾಂಚ್ಯಾ ರುಪಾನ್ ತಾಂಕಾಂ ದಿಂವ್ಚೊ. ತಾಂಚ್ಯೆ ಚಾಲಿ ಪರ್ಮಾಣೇ ``ಲಗಿಮಾ`` (ಸುಂಕ್) ಘೆಂವ್ಕ್ ತಾಂಕಾಂ ರಜಾ. ಕಯ್ದ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ``ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ``ಕ್ ಸುಟ್ಕಾ.

ii) ಆದಿಂ ತಾಣಿಂ ಗೊಂಯ್ ರಾಜಾಥಾವ್ನ್ ಹಾಡ್ಲೆಲೆಂ ದಾರುಂ, ಗುಳಿ, ಸಿಸೆಂ ಆನಿ ಹೆರ್ ವಸ್ತುಂಕ್ ತಾಂಕಾಂ ದೆವೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ತೆಂ ಫಾರಿಕ್ ಕರ್ಚೆಂ.

iii) ಮಾಮೊ ಬಿಹಾರಿನ್ ಚಾರ್‍ಯಿಂ (ಹಿಂದ್ವಾಚ್ಯಾ) ದಿವ್ಯಾಂಚೆರ್ ದೆವೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಲಗಿಮಾಂಚೆಂ ಬಾಡೆಂ ತಾಂಕಾಂ (ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಕ್) ದೀಶೆಂ ಕರ್ಚೆಂ.

"ಹೆಂ ತುಕಾ ಕಳಿತ್ ಆಸೊಂದಿ."

"ಮಹಮ್ಮದಿ 1183 ವರ್ಸಾಚ್ಯಾ ಮುಹರಮಾಚಾ 14ವ್ಯಾ ದಿಸಾ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ[134] (ಮೇ 21, 1769)" ಹಿ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ ಹೈದರ್ ಆಲಿಚಿ ನೀತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಂಯ್, ಆಪ್ಣಾಕ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂ ವಿರೋಧ್ ಚಿಂತ್ನಾಂ ಯೆತಾ ಪರ್ಯಾಂತ್. ಆಂಗ್ಲೊ-ಮಯ್ಸುರ್ ಝುಗ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿ ಥಂಯ್ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಚಾಲಿಂತ್ ಆಮಿ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಪಳೆತಾಂವ್:

ಹೈದರ್ ಆಲಿಚಾ ಕಾಳಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆರ್ ಆಂಗ್ಲೊ-ಮಯ್ಸುರ್ ಸಂಬಂಧಾಚೆ ಪರಿಣಾಮ್:

ಹೈದರ್ ಆಲಿ ಥಂಯ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಚಾಲ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಬದಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಕಶ್ಟ್. ಆಂಗ್ಲೊ-ಮೈಸುರ್ ಸಂಬಂಧಾಚೊ ಥೊಡೊ ಪರಿಣಾಮ್ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜೆರ್ ಪಡ್‌ಲ್ಲೊ. ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾಂ ಥಂಯ್ ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜೆಕ್ ವಿಶ್ವಾಸ್‌ಪಣ್ ಆನಿ ಗೌರವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. 1763ಂತ್ ಹೈದರಾನ್ ತಾಂಕಾಂ ಎಕಾಚ್‌ಫರಾ ಹುಮ್ಬಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿಂ ಕೆಲೆಂ; ಹೈದರ್ ಆಲಿ ಜುಲುಮೆನ್ ಕೆಳದಿ ರಾಜ್ ಆಪ್ಣಾಚೆಂ ಕರ್ನ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೊ ಏಕ್ ಉಪ್ರಾಟೊ ಮ್ಹಣ್ ತೆ ಚಿಂತ್ತಾಲೆ ಜಾವ್ಯೆತ್. ದೆಕುನ್ ತಾಕಾ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ಲೊ ಧಾಂವ್ಡಾಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ಫಾವೊತ್ಯಾ ವೆಳಾಕ್ ತೆ ರಾಕೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಆನಿ ಆಂಗ್ಲೊ-ಮಯ್ಸುರ್ ಸಂಬಂಧಾಂನಿ ತಾಂಕಾಂ ಏಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ದಿಲೊ. ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಕ್ ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾಕ್ ಏಕ್ ಕಾರಣ್ ಮೆಳ್ಳೆಂ. ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಹೈದರಾಕ್ ತಾಂಚೆ ಥಂಯ್ ಧರ್ಮಿಕ್ ಸೊಸ್ನಿಕಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ತರ್‌ಯೀ, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜೆನ್ ಹೈದರಾ ವಿರೋಧ್ ನೀತ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಆಧಾರ್ಲಿ?

ಹ್ಯಾ ಸವಾಲಾಕ್ ಥೊಡ್ಯೊ ಜವಾಬಿ ದಿವ್ಯೆತ್. ತಾಂಚೆ ಥಂಯ್ ಹೈದರಾ ವಿರೋದ್ ಗೂಂಡ್ ರೊಂಬ್‌ಲ್ಲಿ ವಾಯ್ಟ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಸೆವ್ರಿನ್ ಸಿಲ್ವ್ ಸಾರ್ಕೆಂ

ಸಾಂಗ್ತಾ. ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆರ್ ಹೈದರಾಚೊ ರಾಜ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಪಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ದಿಶ್ಟಿನ್ ಪಳಯ್ತಾಲೊ. ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಅಧಿಕಾರ್ಯಾಂಚಿಯ್ ಹಿಚ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲಿ. ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ವಾವುರ್ಚ್ಯಾ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂಚೊ ಮೇಳ್ಯೀ ಅಶೆಂಚ್ ಸಪ್ಪುತಾಲೊ.[135] ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾಂ ಥಂಯ್ ಆನಿ ಸೊಂದಾಚ್ಯಾ ಮುಖೆಲಿಂ ಥಂಯ್ ತಾಂಕಾಂ ಆಸ್ಲ್ಲೆಂ ವಿಶ್ವಾಸ್‌ಪಣ್ ಆನಿ ಹೊಂದ್ವಣ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಮನಸ್ಥಿತೆಕ್ ಕಾರಣ್. ಹೈದರಾವರ್ವಿಂ ಸೊಂದಾ ಆನಿ ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾಂಚೆಂ ನಾಸ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂಕ್ ಬರೆಂ ದಿಸ್ಲ್ಲ್ಯಾ. ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಆನಿ "ಪಾದ್ರೊವಾದೊ" ಹ್ಯಾ ದೊನಾಂಚೆರ್ ಅಪರಿಮಿತ್ ಗವ್ರವ್ ಆನಿ ಮಾನ್ ಆಸ್ಲ್ಲೊ. ಖಂಯ್ ಗೆಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ತೆ ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ವರ್ತಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಉಚಾರ್ತಾಲೆ. ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ಲೆ ತಾಂಚೆ ಪಾದ್ರಿ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಹೆಂಚ್ ಚಿಂತಾಪ್ ಘಟ್ಟ್ ಮತಿಂತ್ ದವರುನ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆ.[136]

ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂಚ್ಯಾ ಮೆಳಾನ್ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಆನಿ ಪಾದ್ರೊವಾದೊ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಅಸಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಉಚಾರ್ಚಿ ಸಾರ್ಕೆಂ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲೆಂ. ಪುರ್ತುಗಲಾ ತಸಲೊ ಏಕ್ ಲ್ಹಾನ್ ದೇಶ್ ತವಳ್ಚ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ನಾಗರಿಕ್ ಸಂಸಾರ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಳಿತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಪ್ರದೇಶಾಂಚೊ ಧನಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲೊ. ತಿಕಾ ಏಕ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ತಾಚೆರ್ ಸುರ್ಯೊ ಕೆದಿಂಕ್‌ಚ್ ಬುಡಾಸೊನಾ ಮ್ಹಣ್ ತೆ ಚಿಂತಾಲೆ. ಗೊಯಾಂ ತಿಚೆಂ ಏಕ್ ಕೇಂದ್ರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ತಿಚಿಂ ತಾರ್ವಾಂ-ಜಮೆ ಆನಿ ತಾರ್ವಾಂ-ಸಯ್ನಾಂ ದರ್ಯೊ ಉತ್ರೊನ್ ಸಾತ್ ಸಾಗೊರಾಂನಿ ವಿಸ್ತಾರ್ಲ್ಲಿಂ. ಹ್ಯಾ ಬಳ್ವಂತ್ ಸಮಾಜೆಂತ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾನ್‌ಯೀ ಪಾದ್ರೊವಾದಾಚಿ ವ್ಹಡ್ವಿಕಾಯ್ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾಲಿ. ದೆಕುನ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಹ್ಯಾ ದೋನ್ ನಾಂವಾಂ ಥಂಯ್ ಗವ್ರವ್ ಆಸ್ಚೊ ಸಹಜ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲೊ. ತಾಂಚ್ಯಾ ಮತಿಂತ್ ಹೈದರಾ ಥಂಯ್ ಜೆಪರ್ಯೊಚ್ ಆಸ್ಲ್ಲೊ. ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಥಂಯ್ಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಗೊಂಯ್ಕಾರ್ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ರಾಜ್‌ಕೀಯ್ ಕಾರಣಾಂ ಪಾಸತ್ ತಾಣೆ ವಾಯ್ಟ್ ಥರಾನ್ ಚಲಯಿಲ್ಲೆಂ. ಹಾಚೆವರ್ವಿಂ ಹೈದರಾ ಥಂಯ್ ತಾಂಚೊ ತಿರಸ್ಕಾರ್ ಚಡ್ಲೊ. ಪಾದ್ರಿಂಚಿಂ ಹಿಂ ಸಿಂತಿಮೆಂತಾಂ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಮನಾಂತ್ ಗೆಲ್ಲಿಂ, ಆನಿ ಹೈದರಾನ್ ತಾಂಕಾಂ ಸಾಂತ್ವನ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಕಿತ್ಲೆಂ ಪ್ರಯತನ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ, ತಾಚೆ ಥಂಯ್ ತಾಂಕಾಂ ಕಾಂಟಾಳೊ ಆಯಿಲ್ಲೊ. ಪುರ್ತುಗಲಾಚೆಂ ವರ್ತ್ಯಾಂಪಣ್ ಆನಿ ಕೆಳದಿಚೆ ನಾಯಕ್ ಆನಿ ಸೊಂದಾಚಾ ಮುಕೆಲಿಂಥಂಯ್ ತಾಂಚಿ ವೊಡ್ಣಿ- ಹ್ಯಾ ತಾಂಚ್ಯಾ ಭೊಗ್ಣಾಂಚೆಂ ಕಾರಣ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ಗೊಂಯ್ಚೆ ಆನಿ ಗಾಂವ್ಚೆ ಪಾದ್ರಿ ನಗರ್ ಆನಿ ಸೊಂದಾಚಾ ರಾಜ್ ಚಲಯ್ನಾರಾಂಕ್ ರಾಯ್ ಆನಿ ರಾಣಿ ಮ್ಹಣ್ ವಳ್ಕತಾಲೆ. ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ ಸಿಂತಿಮೆಂತಾಂ ಥೊಡೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ವರ್ತಿ ಪಾತ್ರ್ ಘೆತಾತ್ ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾಂತ್ ದುಬಾವ್ ನಾ.[137] ಗೊಂಯ್ಚೆ ಪಾದ್ರಿ ಆನಿ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಹಿ ಆದ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾ ಥಂಯ್ ಆಸ್ಚಿ ವೊಡ್ಣಿ ಉಣಿ ಕರುಂಕ್ ಹೈದರಾಚ್ಯಾ ಧರ್ಮಿಕ್ ಸೊಸ್ನಿಕಾಯೆಕ್ ಜಾಂವ್ಕ್ನಾ.

ಸಿಂತಿಮೆಂತ್ ಸೊಡ್ಲ್ಯಾರ್, ಹೈದರಾಲಿ ಥಂಯ್ ಶಿಣ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಹೆರ್ ಸ್ವಶ್ಟ್ ಕಾರಣಾಂಯೀ ಆಸ್ಲ್ಲಿಂ. ನಗರ್ ವ ಬಿದ್‌ನೂರ್ ಶಹರ್ ಹೈದರಾನ್ ನಾಸ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಸಹಿತ್ ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಚಾ ಲೊಕಾಚಾ ಮತಿಂತ್ ಖಿಂಚೊನ್ ಗೆಲ್ಲೆಂ. ಬಿದ್‌ನೂರ್‌ಚ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರಾ ಥಾವ್ನ್ ತಾಣೆ ಪಯ್ಶೆ ವಿಚಾರ್ಲೆ. ದಿಸಾತ್ಲ್ಯಾಕ್ ಸಕ್ಡಾಂಕ್ ತಾಣೆ ಕಶ್ಟಿಲೆಂ.[138] ಥೊಡ್ಯಾಂನಿ ಜೀವ್‌ಘಾತ್ ಕೆಲೊ. ತ್ಯಾ ಕಾಳಾಚ್ಯಾ ರಾಜ್‌ಕೀಯ್ ಸ್ಥಿತೆಂತ್ ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ಸಾರ್ಕೆಂ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲೆಂ. ಸರ್ವ್ ರಾಜ್-ಚಲಯ್ಣಾರಾಂನಿ, ಹಿಂದು, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್, ಮುಸ್ಲಿಮ್, ಇಂಗ್ಲೆಜ್, ಡಚ್ ವ ಫ್ರೆಂಚ್ ಅಧಿಕಾರಾಂನಿ, ಜಯ್ತ್ ವೆಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಥಾವ್ನ್ ಜಾತಾ ತಿತ್ಲೆಂ ಚಡಿತ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಅಸಲೆ ಉಪಾಯ್ ಘೆತ್ಲ್ಲೆ ಆಸಾತ್. ಪುಣ್ ಹ್ಯಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಸಂಗ್ತಿಂತ್ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಂಚ್ಯಾ ಭೊಗ್ಣಾಂನಿ ಜಯ್ತಾಂಕ್ ಖಿರ್ಸ್ತ್ಯಾಪಣಾಚಾ ಆನಿ ವಾಸ್ತವಿಕ್‌ಪಣಾಚಾ ದಿಶ್ಟಿನ್ ಪಳೆಂವ್ಚ್ಯಾಂತ್ ತಾಂಕಾಂ ಕುಡ್ಡೆ ಕೆಲ್ಲೆ. ಹೆಂ ಹೈದರಾಲಿಚಾ ಮತಿಂತ್ ಚೂಕ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಉಬ್ಜಾಶೆಂ ಕರುಂಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲೆಂ.

ಆನ್ಯೇಕ್ ಕಾರಣ್ ಆರ್ತಿಕ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲೆಂ, ಚಡಿತ್ ತಿರ್ವೊ ಆನಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸಾಂ. ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಜಿಕೊನ್ ಘೆತ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ಹೈದರ್ ಆಲಿಚ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಾಂ ಚಡ್ ಕೆಲಿಂ[139]. ಕೆಳದಿಚಾ ನಾಯಕಾಂಖಾಲ್‌ಯೀ ಟ್ಯಾಕ್ಸಾಂ ಚಡ್ಲ್ಲಿಂ. ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಾನ್ ಭುಂಯ್ಚ್ಯಾ ಮೊಲಾಪ್ರಮಾಣೆ 'ಶಿಸ್ತ್' ಮ್ಹಳ್ಳೊ ತಿರ್ವೊ ಠರಾಯಿಲ್ಲೊ. ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್‌ಯೀ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ 'ಶಿಸ್ತೆ'ಕ್ ತಾಚೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಚಡಿತ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಾಂ ಘಾಲಿಂ. ಪುಣ್ ಹಿಂದ್ವಾಂನಿ, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ವ ಹೆರ್ ಪರ್ಜೆನ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಕಾಂಯ್ ದುರ್ಸ್ವೊಂಕ್ ನಾ. ಹೈದರಾಲಿಚಾ ಅಧಿಕಾರಿಂನಿ ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ತಿರ್ವೊ ಚಡಯಿಲ್ಲೊಚ್, ಜಮೀನ್ದಾರಾಂಚಾ ನಾಸಮಾಧಾನಾಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲೆಂ. ಆನ್ಯೇಕ್ ಸಂಗತ್: ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕ್ ಕ್ರಮೇಣ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಚಾ ಅಧೀನ್ ಆಯ್ಲೆಂ. ತಾಣೆಂಯೀ ತಿರ್ವೊ ಚಡಯ್ಲೊ, ಪುಣ್ ಲೊಕಾನ್ ತೊ ಘಾರಿಕ್ ಕೆಲೊ. ಹೆಂ ಸಾಂಗ್ತೆಂ ಹೈದರ್ ಆಲಿಚಾ ಸರ್ಕಾರಾಚಿಂ ಕೃತ್ಯಾಂ ಸಮಾ ಮ್ಹಣೊಂಕ್ ನ್ಹಯ್, ಪುಣ್ ಕಶೆಂ ಸಿಂತಿಮೆಂತಾಂ ಆನಿ ಚೂಕ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ ಅಸಲ್ಯಾ ಕಾರಣಾವರ್ವಿಂ ಥಿರ್ ಜಾತಾತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ದಾಕಂವ್ಕ್. ಹೈದರ್ ಆಲಿನ್ ವ್ಯಾಪಾರ್-ವಹಿವಾಟಾಚೆರ್‌ಯೀ ಸುಂಕ್ ಚಡಯ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಸಗ್ಳ್ಯಾನ್‌ಯೀ ಬೆಕಾರ್‌ಪಣ್ ಆನಿ ಭ್ರಶ್ಟಾಚಾರ್ ಚಡ್ಲೊ, ಆನಿ ಭ್ರಶ್ಟಾಚಾರಾ ಖಾತಿರ್ ಸಬಾರ್ ಅಧಿಕಾರಿಂಕ್ ಫಾಶಿಯೆಚಿ ಶಿಕ್ಷಾ ಲಾಭ್ಲಿ.[140]

ಅಸಲ್ಯಾ ಸ್ಥಿತೆಂತ್ಲೆಂ ಸುಟೊಂಕ್ ಆಸ್ಲ್ಲಿ ಏಕ್‌ಚ್ಚ್ ವಾಟ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿ ಥಂಯ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಆಸ್ಲ್ಲೊ ತಸಲೊ ಕಾಂಟಾಳೊ ಆಸ್ಚ್ಯಾಂಚಿ ಕುಮಕ್ ಘೆಂವ್ಚಿ. ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿನ್ ವಾಪರ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಆರ್ತಿಕ್ ನಿತಿವರ್ವಿಂ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜೆಚೆಂ ವಿರೋಧ್‌ಪಣ್ ತಾಕಾ ಲಾಭ್ಲೆಂ. ಆತಾಂ

ಕೊಣಾ ಥಂಯ್ ತಾಣಿಂ ಕುಮ್ಕೆಕ್ ಪರ್ತ್ಯೆತೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸವಾಲ್ ಉಬೆಂ ಜಾತಾ. ಆಂಗ್ಲೊ-ಮಯ್ಸುರ್ ಸಂಬಂಧಾವರ್ವಿಂ ಆಪ್ಲೊ ಇರಾದೊ ಪೂರ್ಣ್ ಕರುಂಕ್ ತಾಂಕಾಂ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂ ಥಂಯ್ ವೊಡ್ಲೊ ಏಕ್ ಸಂದರ್ಭ್ ಲಾಭ್ಲೊ. 1768ಚ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾಂತ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಕೇಂದ್ರ್ ಜಾಲೆಂ.

1768 ಫೆಬ್ರೆರಾಂತ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂತ್ ಪಡ್ಲೆಂ. ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಹೈದರ್ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಚ್ಯಾ ಝುಗ್ಡ್ಯಾಂಕ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ತಟಸ್ಥ್ ರಾವ್ಲೆ.[141] 1768 ಮೆಯಾಂತ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿನ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಕ್ ಸಲ್ವವ್ನ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಪರತ್ ಘೆತ್ಲೆಂ.[142] ಹ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ವೊಂದ್ವಣ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂ ಥಂಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಕ್ ಕುಮಕ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಪಾತ್ರ್ ಕಿತೆಂಗಿ ಮ್ಹಣ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಜಯ್ತಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿಕ್ ಕಳ್ಳೆಂ. ಅಸಲಿ ಚಾಲ್ ವಿಶ್ವಾಸ್‌ಘಾತ್‌ಪಣ್‌ಚ್ ಮ್ಹುಣ್ ತಾಣೆಂ ಚಿಂತ್ಲೆಂ. ಮಂಗ್ಳುರ್ ಥಾವ್ನ್ ತಾಣೆ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಆಪಯ್ಲೆಂ ಆನಿ ಅಸಲ್ಯಾ ಸಂಗ್ತಿಂನಿ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ಮರಣ್ ಶಿಕ್ಶೆ ಬದ್ಲಾಕ್ ತಾಂಕಾಂ ತಾಣೆ ಬಂಧೆಂತ್ ಗಾಲೆಂ.[143] ಸಬಾರ್ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಹ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಬಂಧಿಂತ್ ಗಾಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ದಾಕ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಕಳಯ್ಲಾಂ.[144] ಮಂಗ್ಳುರ್ ಹೈದರಾನ್ ಪರತ್ ಜಿಕ್ತಾನಾ ತಾಚೆ ಸಾಂಗಾತಾ ಟಿಪ್ಪುಯಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಹ್ಯಾ ಘುಡಿತಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೊ ಪಾತ್ರ್ ತರ್ನಾಟ್ಯಾ ಟಿಪ್ಪುಚ್ಯಾ ಮತಿಂತ್ ಖಂಚ್ಲೊ ಆನಿ ಫುಡ್ಲ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಥಂಯ್ ತಾಣೆ ವಿಂಗಡ್ ನೀತ್ ವಾಪರ್ಲಿ.

1768 ಜುನಾಂತ್ ಬಿದ್‌ನೂರ್‌ಚ್ಯಾ ಆನಿ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಭುಂಯ್-ಮಾಲಿಕಾಂಚಿ ಜಮಾತ್ ಹೈದರಾನ್ ಆಪಯ್ಲಿ. ಚಡಾವತ್ ಮಾಲಿಕ್ ಆಕ್ರಮಣ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಚ್ಯಾ ಪಾಡ್ತಿನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಆನಿ ಹೈದರಾಚ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ವಸೂಲ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಟ್ಯಾಕ್ಸಾಂ ಥಂಯ್ ತಾಂಕಾಂ ನಾಸಮಾಧಾನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಮಾಲಿಕ್ ಸರ್ಕಾರಾ ಥಾವ್ನ್ ಆಪ್ಲೊ ಆದಾಯ್ ಲಿಪಯ್ತಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಹೈದರ್ ಚಿಂತ್ತಾಲೊ. ಆದಾಯಾಚ್ಯಾ ಸಂಗ್ತಿಂನಿ ತೊ ಘಾರಿಚ್ಯಾ ಚತ್ರಾಯೆಚೊ ಆನಿ ಚುರುಕ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ.[145] ಸಬಾರ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಧನಿಯಾಂಚಿ ಏಕ್ ಪಟ್ಟಿ ಗುಟಾನ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ನ್, ಜಮಾತೆಚ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ತಿ ಹಾಡುನ್ ತಾಂಚೆರ್ ವ್ಹಡ್ ಏಕ್ ಜುಲ್ಮಾನ್ ತಾಣೆ ಘಾಲೊ, ಆನಿ ಹೊ ಘಾರಿಕ್ ಕರುಂಕ್ ತಾಚ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರ್ಯಾಂನಿ ತ್ಯಾ ಜಮೀನ್ದಾರಾಂಕ್ ಧಗ್ಲೆಲೆಂ. ಅಸೆಂ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಚಾ ಜಯ್ತಾನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಭುಂಯ್-ಮಾಲಿಕ್ ಹೈದರಾಚ್ಯಾ ರಾಗಾಕ್ ಬಲಿ ಜಾಲ್ಯೆಂ ಕೆಲೆಂ.[146]

ಜಾಲ್ಯಾರೀಯ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಂಯ್ ಧರ್ಮಿಕ್ ಸೊಶ್ಣಿಕಾಯೆಚಿ ನೀತ್ ವಾಪರ್ನ್, ತಾಂಚ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಟ್‌ಪಣಾಚೆಂ ದಾಕೆಲ್ಲಿ ಪಿಸಲ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಹೈದರಾಕ್ ದುಸ್ರಿ ವಾಟ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿ. ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಚ್ಯಾ ಸಯ್ನ್ಯಾಕ್ ಧರ್ಲಿ ಜಾಂವ್, ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್

ಪೆಟಾಪ್ತಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ತೊ ಜಾಣಾಸ್ಲೊ. 1768ಂತ್ ತಾಚೆ ವಿರೋಧ್ ಝುಜ್ಜೂನ್ ತೆ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳ್ಳ್ಲೆ.[147]

ಕೆಳದಿ ನಾಯಕಾಂಖಾಲ್ ಕಸಲಿಂ ಹಕ್ಕಾಂ ಆನಿ ಸವ್ಲತ್ಯೊ ತಾಂಕಾಂ ಆಸ್ಲ್ಲ್ಯೊಗಿ ತ್ಯೊಚ್ ತಾಂಕಾಂ ದೀಂವ್ಕ ಹೈದರಾನ್ ಫರ್ಮಾಣ್ ಜ್ಯಾರಿ ಕೆಲೆಂ. ಥೊಡ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಕೈದ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ, ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜೆಚೆರ್ ಕಾಂಯ್ಚ್ ಕಷ್ಟ್ ಯೇಂವ್ಕ್‌ನಾಂತ್. 1768ಚ್ಯಾ ಮಂಗ್ಳುರ್‌ಚ್ಯಾ ಘಟನಾ ಉಪ್ರಾಂತ್‌ಯೀ ಹೈದರಾಚಿ ಹಿ ನೀತ್ ತಾಚ್ಯಾ ಪುತಾಕ್, ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಕ್ ಬರಿ ಲಾಗೊಂಕ್ ನಾ ಆನಿ ತ್ಯಾ ನೀತಿ ವಿರೋಧ್ ತೊ ಆಸ್ಲೊ. ಟಿಪ್ಪುಥಂಯ್ ಆಸ್ಲ್ಲಿ ಹಿ ಕೊಡ್ಸಾಣ್, ಹೆರ್ ಕಾರಣಾಂ ಸಂಗಿಂ 1784ಚ್ಯಾ ಬಂಧಡೆಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲಿ.

ಮಂಗ್ಳುರ್‌ಚ್ಯಾ ಘಟನಾಚೊ ಆನ್ಯೇಕ್ ಫಳ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂಚ್ಯಾ ಬಳಾಚೆಂ ಆನಿ ಅಧಿಕಾರಾಚೆಂ ಲುಕ್ಸಾಣ್. ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿ ಥಂಯ್ ರಾಜ್-ಕಾರ್ಬಾರಾ ಪ್ರಮಾಣೆ ಇಶ್ಟಾಗತೆನ್ ಆಸ್ಲೊ. ಪುಣ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಘಟನಾಂತ್ ತಾಂಚಾ ತಟಸ್ತ್ ಧೋರಣಾವರ್ವಿಂ ಹೈದರ್ ರಾಗಾರ್ ಜಾಲೊ.[148] ಆಪ್ಲಿಂ ಮಂಗ್ಳುರ್ಚಿಂ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಥಳಾಂ ತಾಣೆ ಸೊಡುಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಫರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಹೈದರಾಚ್ಯಾ ಇಜ್ನೆರಾಂನಿ ತೆಂ ನಾವಿಕ್ ಥಳ್ ಏಕ್ ಬಂದರ್ ಕರುಂಕ್ ಯೋಗ್ಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಶಿಫಾರಸ್ ಕೆಲ್ಲಿ.[149] ಹ್ಯಾ ಹೊಗ್ಣಾವ್ಣೆವರ್ವಿಂ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂಚ್ಯಾ ಪದ್ವೆಚೊ ನಿಮಾಣೊ ಗುರ್ತ್ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾ ಥಾವ್ನ್ ನಪಂಯ್ಚ್ ಜಾಲೊ. ತಾಣೆಂ ಹೈದರಾಚಿ ಪಾಡ್ತ್ ಘೆನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂಕ್ ಕಠಿಣ್ ಮೋಲ್ ದೀಂವ್ಕ ಪಡ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಆಮ್ಕಾಂ ಕಳ್ತಾ ಕಿ, (i) ಹೈದರ್ ಆಲಿ ಏಕ್ ವಿರೋಧ್ ಗುಣಾಂಚಿ ಪೊಟ್ಲಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲೊ; ಪುಣ್ ತ್ಯಾ ಕಾಳಾಚ್ಯಾ ಶೆವಟಾಂಚೊ ತೊ ಏಕ್ ದಾಕ್ಲೊ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲೊ. ಪರಂಪರಾಚೆಂ ಫುಡೆಂ ಚಲಪ್ ಆನಿ ಪರಂಪರಾ ಥಾವ್ನ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಅಡ್ಕಳಿಂಚೆರ್ ಜಯ್ತ್ ವರ್ಚೆಂ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲೆಂ ಹೈದರಾಚೆಂ ಚಿಂತಾಪ್. ತೊ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂ ವಿರೋಧ್ ಆನಿ ಫ್ರೆಂಚಾಂಚೊ ಈಶ್ಟ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲೊ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಅಶೆಂ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಆಪ್ಲೊ ರಾಜ್‌ಕೀಯ್ ನಫೊ ರಾಕೊನ್ ವರುಂಕ್ ತಾಕಾ ಸಾಧ್ಯ್ ಆಸ್ಲೆಂ. (ii) ಹೈದರ್ ಆಲಿ ಆಪ್ಣಾಚೊ ಭಿರಾಂಕುಳ್ ಏಕ್ ವಯ್ರಿ ಮ್ಹಣ್ ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಸಮ್ಜಾಲೆ. ತವಳ್ ತವಳ್ ತಾಚೆಲಾಗಿಂ ಇಶ್ಟಾಗತ್ ಕರುಂಕ್ ತಾಣಿಂ ಚಿಂತ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ, ತಾಕಾ ತೆ ದುಬಾವ್ತಾಲೆ. ಹೈದರ್ ಆಲಿಬರಿಚ್ ತೆಯೀ ಅಧಿಕಾರಾಚಿ ಆನಿ ಗ್ರೆಸ್ತ್‌ಕಾಯೆಚಿ ಪುಜಾ ಕರ್ತಾಲೆ ಆನಿ ದೊಗಾಂನಿಯೀ ಧರ್ಮ್ ಉಪ್ರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ದವರ್ಲ್ಲಲೊ. ನಿಮಾಣೆ (iii) ಆಂಗ್ಲೊ-ಮಯ್ಸುರ್ ಸಂಬಂಧಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮಧೆಂ ಸಾಂಪಡ್ಲೆ. ಕೆಳದಿ ನಾಯಕಾಂಚ್ಯಾ ಪಡ್ಣೆವರ್ವಿಂ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂಕ್, ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಭೊಗ್ಣಾಂಚೊ ಆಘಾತ್ ಜಾಲ್ಲೊ. ಕೆಳದಿಚೆ ನಾಯಕ್ ಆನಿ ಸೊಂದಾಚ್ಯಾ ರಾಯಾಂಖಾಲ್ ತಾಂಕಾಂ ವಿಶೇಸ್ ಸವ್ಲತ್ಯೊ ಲಾಭ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ. ಪುಣ್ ಹೈದರಾನ್ ಖಿಣಾನ್

ಮ್ಹಳ್ಳೆಬರಿ ಕೆಳದಿ ನಾಯಕಾಂಚೆಂ ರಾಜ್ ವಿಬಾಡ್ಲ್ಲೆಲೆಂ, ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ವರ್ತೆಂ ದುಕ್ ಭೊಗ್‌ಲ್ಲೆಂ. ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಪುಡ್ತುಗಲಾ ಥಂಯ್ ವಿಶೇಸ್ ಅಭಿಮಾನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ರಾಜ್ ಚಲಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಪುಣ್ ತೆ ಹೈದರಾಕ್ ವಳ್ಕನಾತ್‌ಲ್ಲೆ. ಆಂಗ್ಲೊ-ಮೈಸೂರ್ ಸಂಬಂಧಾಚೆಂ ಫಳ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಘಟಿತಾಂನಿಂ 1761-1768 ಮಧೆಂ ಹೈದರ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಮಧೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಘಾಂಟ್ ತುಟ್ಲೊ. ದುಬಾವಾಚೊ ಕಾಳ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾಲೊ. ಪುಣ್ ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಏಕಾ ಬಳಿಶ್ಟ್ ಸಮಾಜೆಚೆಂ ಮನ್ ದುಕಂವ್ಕ್ ತೊ ತಯಾರ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಹಾಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ತರ್ಲ್ಯಾ ಟಿಪ್ಪುಚೆರ್ ಕಿತ್ಲೊ ಪಡ್ಲೊಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ರಾಜ್ಯಾಡಳ್ಕಾಯೆಂತ್ ತಾಣೆ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬಾಪಾಯ್ಚಿ ಹಿ ನೀತ್ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಧರಾನ್ ಬದ್ಲಿಲಿ.

ಮಟ್ವ್ಯಾನ್ ಸಾಂಗ್ಚೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಂಯ್ ಹೈದರಾಚಿ ನೀತ್ ಧರ್ಮಾಚ್ಯಾ ಜಾತಿಚ್ಯಾ ಕುರ್ಲೆಪಣಾವರ್ವಿಂ ಧರ್‌ಲ್ಲಿ ನ್ಹಯ್ ಬಗಾರ್ ಉದಾರ್, ಮುತ್ಸದ್ದ್ಯಾಯೆಚಿ, ಸೊಸ್ಣಿಕಾಯೆಚಿ ಆನಿ ತವಳ್-ಸಂದರ್ಭಾಚಿ, ಸನ್ನಿವೇಶಾಚಿ ರಾಜಕೀಯ್ ನೀತ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ.

ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಲಾಗಿಂ ಟಿಪ್ಪುಚೆ ಸಂಬಂಧ್ ಕಶೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಗಿ ಮ್ಹಣೊನ್ ಪೊಂತ್ ಮರಿಯಾನ್‌ಚೊ ಪಾದ್ರ್ ಜೊಕಿಂ ಮಿರಾಂದಾಚ್ಯಾ ಪತ್ರಾಂತ್ ಕಳಯ್ತಾಂ. 1783 ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಸ್ರೆರ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿ ಮರಣ್ ಪಾವ್‌ಲ್ಲೊ. ಹ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಪಾದ್ರ್ ಮಿರಾಂದಾನ್ ಪತ್ರ್ ಬರಯ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಡಿಸೆಂಬ್ರಾಂತ್ ಮೊಂಬಯ್‌ಚ್ಯಾ ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸಾನ್ ನಗರಾಚೆರ್ ಜಯ್ತ್ ವೆಲ್ಲೆಂ." ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಚೆರ್ ಇಂಗ್ಲಿಶಾಂಚ್ಯಾ ಜಯ್ತಾಚಿ ಟಿಪ್ಪುಕ್ ಖಬರ್ ಮೆಳ್ಳಿ. ತೊ ಏಕ್ ಬಳಿಶ್ಟ್ ಸಯ್ನ್ ಘೆವ್ನ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ಪಾವ್ಲೊ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಸಲ್ವಾಲೆ. ಪಾದ್ರ್ ಮಿರಾಂದಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಭ್ರಶ್ಟಾಚಾರ್ ಆನಿ ಲೊಕಾಥಂಯ್ ತಾಂಕಾಂ ಮುಸ್ಕೊ ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಇಂಗ್ಲಿಶಾಂಚ್ಯಾ ಸಲ್ವಣೆಕ್ ಕಾರಣ್. ಹ್ಯಾ ಲಡಾಯೆಂತ್ ಫ್ರೆಂಚಾಂನಿ ಟಿಪ್ಪುಕ್ ಕುಮಕ್ ಕೆಲಿ.

ಪಾದ್ರ್ ಜೊಕಿಂ ಮಿರಾಂದಾಚ್ಯಾ ಪತ್ರಾಂತ್ ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಂಯ್ ಹೈದರ್ ಅಲಿಚಾ ರಾಜ್ ನೀತಿಚೆಂ ವಿವರಣ್ ದಿಲಾಂ. "ನಗರ್ ಪರತ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಹಾತಿಂ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೆಂಚ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ತ್ಯಾ ಶಹರಾ ಭಿತರ್ ರಿಗ್ಲೊ ಆನಿ ಸೊಧುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. 1768ಂತ್ ತಾಣೆ (ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಆನಿ ಪಾದ್ರಿಂ ಥಂಯ್) ಆಪ್ಲಿ, ಹಗ್ಯಾನ್ ಧರ್‌ಲ್ಲಿ. ಹೈದರ್ ಯೆವ್ನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬಾಪಾಯ್ ಮುಕಾರ್ ದವರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್, ತಾಚಾ ಬಾಪಾಯ್ನ್ (ತಿ ಯೆವ್ನ್ ಚಾರಿಯೆಕ್ ಹಾಡುಂಕ್) ಕಿತ್ಲ್ಯಾ [illegible] ತಾಕಾ ತಾಣೆ ಭೆಶ್ಟಾಯಿಲ್ಲೆಂ. ಪುಣ್ ಆತಾಂ ತೊ ಮರಣ್ ಪಾವ್‌ಲ್ಲೊ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಆಪೆಂ ಆದೆಂ ಜಿದ್ ಆನಿ ಹಗೆ ಕಾಡ್ [illegible] ಹಾಡುಂಕ್ ತಾಣೆ ಸುರು ಕೆಲೆಂ. ತ್ಯಾಚ್ಯಾ [illegible] ಧರ್ಮಾಚ್ ತಾಕಾ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಧರ್ಮಾಥಂಯ್ ದ್ವೇಶ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಆರ್ಕಾಟ್ ಥಾವ್ನ್ ಪಾಟಿಂ ಆಯಿಲೆಂಚ್ ತಾಣೆ [illegible] ಹಾಚೆರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಸರ್.

ಇಗರ್ಜ್ಯೊ ಪೊಡುಂಕ್ ಸುರು ಕೆಲ್ಯೊ. ಆನಿ ಮ್ಹೈಸುರ್‌ಚ್ಯಾ ಮಿಸಾಂವಾಚ್ಯೊ ಇಗರ್ಜ್ಯೊ ಪರ್ತ್ಯಾವ್ನ್ ಘಾಲುಂಕ್ ತಾಣೆ ಹುಕುಮ್ ದಿಲಿ. ಆಪುಣ್ ತಾಂಚೊ ಏಕ್ಲೊಚ್ ರಾಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಪರ್ಜೆನ್ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮ್ ಮಾತ್ರ್ ಪಾಳುಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಚಿಂತ್ಪಾಚಿಂ ಲಕ್ಷಣಾಂ ತಾಚೆ ಥಂಯ್ ದಿಸೊನ್ ಆಯಿಲ್ಲಿಂ.[151]

"ನಗರಾಚ್ಯಾ ವಿಗಾರಾಕ್ ಬಾರ್ಸೆಲೊರ್ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಹೆರಾಂ ದೊಗಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಕಯ್ದಿ ಕರ್ನ್ ದವರ್‌ಲ್ಲೊ ಆನಿ ಥೊಡ್ಯಾ ತೆಂಪಾರ್ ತಾಂಕಾಂ ಜಾಯ್ತೆ ಕಷ್ಟ್ ಭೊಗುಂಕ್ ಪಡ್ಲೆ. ಆಪುಣ್ ತಾಚ್ಯಾ (ಟಿಪ್ಪುಚ್ಯಾ) ರಾಜಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ಯೆಂವ್ಚೆನಾಂವ್ ಮ್ಹುಣೊನ್ ತಾಂಚೆಕಡ್ಚೆಂ ಬರವ್ನ್ ಘೆತ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್, ತಾಂಕಾಂ ಗಡಿಪಾರ್ ಕೆಲೆಂ. ಹಾಂಗಾಸರ್ ವಿವರಣ್ ದಿಲ್ಲಿಂ ಹಿಂ ಸರ್ವ್ ಘಡಿತಾಂ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಕ್ ಕಳಿತ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತಾಂಕಾಂ ಹೆಂ ಜಾಂವ್ ವ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಯ್ಯ್ಯಾ ಸಯ್ತ್ ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸಾಕ್ ಕಯ್ದ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಜಾಂವ್ ಕಳಿತ್ ಕರುಂಕ್ ಕೊಣ್‌ಚ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ."[152]

ತ್ಯಾ ಪತ್ರಾಂ ಪರ್ಮಾಣೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಕಷ್ಟುಂಕ್ ಕಾರಣ್ ಎಕಾ ಪಾದ್ರಿ ಸಹಿತ್ ತಾಣೆಂ ಸಬಾರಾಂನಿ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಕ್ 2000 ಚಿಲಾಂ ತಾಂದುಳ್ ದೀವ್ನ್ ಕುಮಕ್ ಕೆಲ್ಲಿ. ಪಾದ್ರ್ ಮಿರಾಂದ್ ತಾಂಚೆ ಖಾತಿರ್ ಮಧೆಂ ಪಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಬಂದೆಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಸುಮಾರ್ ದೆಡ್ಯೆಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಆನಿ ಮುಸ್ಲಿಮಾಂಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂಕ್ ಸಾಂಪಡ್ಲೆಲ್ಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಸುಟ್ಕಾ ಲಾಭ್ಲಿ.[153] ಫಾ. ಮಿರಾಂದ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ: "ಹೆರ್ ಫಿರ್ಗಜ್ ಪಾದ್ರಿ ಬಂಧೆರಿತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ಮ್ಹಾಕಾ ವರ್ತ್ಯಾ ಮೊವಾಳಾಯೆನ್ ಪಳೆಲೆಂ."[154] ಹ್ಯಾ ಪತ್ರಾಂತ್ ಜೆರಾಲ್ ಥರಾನ್ ವಿದೇಶಿಂ ವಿರೋಧ್ ಆನಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಥರಾನ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂ ವಿರೋಧ್ ತಾಚ್ಯಾ ಚಿಂತ್ಪಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಸೊಡವ್ನ್ ದಾಕಯ್ಲ್ಯಾಂ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಂವ್ ವ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜಾಂವ್, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪರ್ಜೆಚೊ ವಿಶ್ವಾಸ್‌ಘಾತ್ ಸೊಸುನ್ ವರೊಂಕ್ ತೊ ತಯಾರ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ. ದಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್, ಫಾ. ಮಿರಾಂದಾನ್ ಸಾಂಗ್ಲ್ಯಾ ಪರ್ಮಾಣೆ ಮಂಗ್ಳುರ್‌ಚ್ಯಾ ಗುಡ್ಯಾರ್ ಉಬೊ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಫಾಸಿಯೆ-ಖಾಂಬ್ಯಾರ್, ವಿಶ್ವಾಸ್‌ಘಾತ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ "ಕಿಲ್ಲೆದಾರಾ"ಕ್ ಆನಿ ಮಿಸ್ತರ್ ಸಾತೊರ್ರಿಯಸಾಚೊ ದುಭಾಸಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಎಕ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಸಹಿತ್ ಹೆರಾಂಕ್ ತಾಣೆ ಫಾಸಿಯೆಚಿ ಶಿಕ್ಷಾ ದಿಲಿ.[155] ಅಶೆಂ ತಾಚಿ ನೀತ್ ಧರ್ಮಿಕ್ ಬೆಧಾಚೆರ್ ಹೊಂದ್ವುನ್ ನಾಸ್ತನಾ, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪರ್ಜೆಚಾ ಬೆವಿಶ್ವಾಸ್‌ಪಣಾಂತ್ ರೊಂಬ್‌ಲ್ಲಿ.

ಮಂಗ್ಳುರ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಪ್ರದೇಶಾಂ ಸಹಿತ್ ನಗರಾಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಗತಿ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಫಾ. ಮಿರಾಂದ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ: "ನಗರಾಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಚಿತ್ರದುರ್ಗಾಕ್ ಗಡಿಪಾರ್ ಕೆಲಾಂ, ಆನಿ ಹೆರ್ ಜಾಗ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಸುಮಾರ್ 40,000 (ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್) ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾಕ್ ವೆಲ್ಯಾತ್. ಹಾಂತ್ಲೆ ಮ್ಹಸ್ತ್ ಜಣ್ ಬೊಳ್ಳಿಗೆಕ್ ಬಲಿ ಜಾಲೆ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ

ವೇಸ್ ಬದ್ಲುನ್ ಆಸೊನ್ ಸಾಂಪಡ್ಲೆಲ್ಯಾ ತೆಗಾಂ ಪಾದ್ರಿಂ ಪಯ್ಕಿ ದೋಗ್ ಜಣ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲೆ ಆನಿ ತಿಸ್ರ್ಯಾಕ್ ಗಡಿಪಾರ್ ಕೆಲೊ. ತೊ ತಲ್ಚೆರಿ ಗೆಲೊ. ಮಯ್ಸೂರ್ ಮಿಸಾಂವಾಚೊ ಇಗರ್ಜೊ ಪರ್ತಾಪ್ನ್ ಘಾಲ್ಯಾತ್ ಆನಿ ಥಂಯ್ಚ್ಯಾ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಮಿಶಿಯೊನರಿಂಕ್ ಗಡಿಪಾರ್ ಕೆಲ್ಯಾತ್. ತೆ ಪ್ಯಾಕಾ ತಾಂಚಿ ಖಬರ್ ದೀವ್ಂಕ್ ಆಸಾತ್. ಪಟ್ಟಣಾಚೆ ಆನಿ ಕೆನರಾಚೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮುಕೆಲಿ, ತಾಂಚಿಂ ಕುಟ್ಮಾಂ ಆನಿ ಥಂಯ್ಸರ್ ಮಿರೊಣ್ - ಹ್ಯಾ ಸರ್ವಾಂಚೆಯೀ ಸುನ್ನತ್ ಕರ್ನ್ ತಾಣೆಂ ತಾಂಚ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂಲಾಗಿಂ ಕಸಲೊಚ್ ವ್ಯವಹಾರ್ ಕರುಂಕ್ ನಜೊ ಮ್ಹುಣ್ ಪರ್ಮಾಯ್ಲಾಂ. ಪಟ್ಟಣಾಚೆಂ ಸಾಂಪಾಡ್ರಿಕ್ ದೀವ್ನ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಬಿಂಬ ಪಿಪಾಂಯಿ ನಾಸ್ ಕೆಲ್ಯಾಂತ್. ಸಪ್ಹೊಳಾ ತಸಲ್ಯಾ ತಾಂಚ್ಯಾ ಭಟಾಂಚಿ ಆನಿ ಪೆರಾಂಚಿ ಸುನ್ನತ್ ಕೆಲ್ಯಾ. ಪ್ರಾಪಾ ಸಂಖ್ಯಾನ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಚೆಯೀ ಸುನ್ನತ್ ಕೆಲ್ಯಾ. 'ರಾಯಾಬರಿ ಕಾನುನ್, ಕಾನುನಾ ಬರಿ ಪರ್ಜಾ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಆದ್ಲ್ಯಾ ಗಾದಿ ಪರ್ಮಾಣೆ, ಈಶ್ವ ಪ ಮುಸ್ಲಿಮ್, ಪ ತಾಂಚೆಂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್‌ಪಣ್ ಹೆಂ ಕಸಲೆಂಯಿ ಪಳೆನಾಸ್ತಾನಾ, ಸಯ್ನಿಕಾಂ ಸಯ್ತ್ ಪೆರಾಂಚೆಯೀ ಸುನ್ನತ್ ಕೆಲ್ಯಾ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಸುನ್ನತ್ ಕೆಲ್ಯಾ ದಿಸಾ ನಾಳ್ ವಾರೊಲ್ಯಾ, ಜೆವ್ಣಾಂ ತಯಾರ್ ಕೆಲಿಂ, ವಾಜ್ಪಾಂ-ವಾಜಂತ್ರಾಂ ವಾಜ್ಲಿಂ ಆನಿ ಪಯ್ಶೆ ವಾಂಟ್ಲೆ."[156]

ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜ್ಯಾಚ್ಯಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂಚೆ ಅಧಿಕಾರಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ "ಆಮೀಲ್" ಹಾಂಕಾಂ ಟಿಪ್ಪುನ್ ದಿಲ್ಲಿ ಹುಕುಮ್ ಹ್ಯಾಚ್ ಅರ್ಥಾರ್ ಆಮಿ ಸಮ್ಜೊನ್ ಕಾಣ್ಘೆಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್. ಹುಕುಮ್ ಅಶಿ ಆಸಾ: 'ತುಂವೆಂ ತುಜ್ಯಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಧರುನ್ ಎಕಾ ರಾಕ್ವಲಿ ಸಾಂಗಾತಾ ತಾಂಕಾಂ 'ಹುಜುರಾ' ಮುಕಾರ್ ಧಾಡುಂಕ್ ಜಾಯ್. ಆನಿ ವಿಚಾರ್ ಕರ್ನ್ ತಾಂಚಿ 'ಜಿಂವಗಿ'. ಘರಾಂ, ಗೊರ್ವಾಂ, ಜಾಗೆ, ತೊಟಾಂ ಆನಿ ತಾಂಚೆಂ ಹೆರ್ ಸರ್ವ್ ಬದಿಕ್ ಕಸಲೆಂಗಿ ಮ್ಹಣ್ ಪಳೆವ್ನ್, ಹೆಂ ಆಸ್ತ್-ಬದಿಕ್ ಸರ್ಕಾರಾ ಸ್ವಾದಿನ್ ಕರುಂಕ್‌ಜಾಯ್. ಜಮಿನ್ ಆನಿ ತೊಟಾಂ ತುಂವೆಂ ಹೆರಾಂ ರಯ್ತಾಂಕ್ ದೀವ್ನ್, ಥಂಯ್ ಸಾಗ್ವಳಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಸಾಗ್ವಳಿ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ತುಂವೆಂ ತಾಂಚೆ ಥಂಯ್ ಉರ್ಲ್ಯಾ ಹಾಡಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್. ತಾಣೆ ಜರ್ ಉತ್ಪಾದನ್ ಕರುಂಕ್ ನಾ ತೆಂ ತುಂವೆಂ ಭರ್ತಿ ಕರಿಜಯ್ ಪಡ್ತೆಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಫುಡೆಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾತಿಚೊ ಕೊಣ್‌ಯೀ ತುಜ್ಯಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ಯೇತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ತುಂವೆಂ ತಾಕಾ ತಾಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾ ಆನಿ ಘರ್ಚ್ಯಾಂಸವೆಂ ಧರುನ್, ತಾಂಕಾಂ ಹುಜುರಾ ಸರಿಂ ಧಾಡುಂಕ್ ಜಾಯ್.'"[157]

1782 ಏಕ್ ಮಹತ್ವಾಚೆಂ ವರಸ್ ಟಿಪ್ಪು ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಸಂಬಂಧಾಚಾ ಇತಿಹಾಸಾಂತ್. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಹೈದರ್ ಅಲಿ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲೊ ಆನಿ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ರಾಜ್ಯ್‌ಕಾರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಹಾತಾಂತ್ ಘೆತ್ಲೆಂ. ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಪಾಟಾರ್ ಚಡ್‌ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕೊಂಕಣ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಏಕ್ ನವೊ ಆನಿ ಕಷ್ಟಾಂಚೊ ಕಾಳ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾಲೊ. ತಾಂಚೆ ಥಂಯ್ ತಾಚಿ ನೀತ್ ಆನಿ ಹಾಪಯ್ಲ್ಯಾ ನೀತಿಪ್ರ

ಪಿಂಗಡ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಎದೊಳ್‌ಚ್ ಆಮಿ ಪಳೆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣೆ, 1768ಂತ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಕ್ ವೆಡೊ ಗಾಲ್ಲ್ಯಾ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಕ್ ಕುಮೊಕ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್‌ಯೀ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ 'ಥಂಯ್ ಆಸ್ಲೆಂ ಹೈದರ್ ಆಲಿಚೆಂ ಸೊಸ್ಲಿಕ್‌ಪಣ್ ಟಿಪ್ಪುಕ್ ಸಪಾ ದಿಸೊಂಕ್ ನಾ.¹⁵⁸ 1782ಂತ್ ಆಪುಣ್ ರಾಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್‌ಯೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಥಂಯ್ ತಾಚಿ ಪಿ ಚಾಲ್ ಬದ್ಲುಂಕ್ ನಾ. ತಾಚ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ತೆರ್ಗ್ಯಾ ಚಡಯಿಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆ ಕಶ್ಟ್ ಚಡ್ ಜಾಲೆ. ಟಿಪ್ಪುಚ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಆದಾಯಾಚ್ಯಾ ದುಡ್ವಾ-ಯೆಣ್ಯಾಚಿ ಚಡಿತ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಆನಿ ತ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಲೊಕಾಚೆರ್ ತಾಣೆ ತೆರ್ಗ್ಯಾಂಚೊ ಚಡಿತ್ ಭೊರೊ ಗಾಲಿಜಯ್ ಪಡ್ಲೊ. ಅಶೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಮನೋಭಾವ್ ಇಶ್ಟಾಗತಿಚೊಯಿ ನ್ಹಯ್ ಕುಮ್ಕೆಚೊಯಿ ನ್ಹಯ್ ಪ್ಣುಳ್ಳೆಬರಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ದೋನ್‌ಯೀ ಪಂಗ್ಡಾಂಚಿಂ ಹಿಂ ಭೊಗ್ಣಾಂ 1782 ದಸೆಂಬ್ರಾಚೆ 14ವೆರ್ ಉತ್ಕರ್ಶ್ಯಾಚ್ಯಾ ಗ್ರಾಪಾಚ್ಯೆ ತುದಿಯೆಕ್ ಪಾವ್ಲಿಂ. ತ್ಯಾ ದಿಸಾ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕ್ ಆನಿ ಬಿದ್‌ನೂರ್ ಸ್ವಾಧೀನ್ ಕರ್ನ್ ಕಾಣ್ಫೆಂವ್ಕ್ ಬೊಂಬಯ್‌ಚ್ಯಾ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿಚಿ ಹುಕುಮ್ ಘೆವ್ನ್ ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸ್ ಹಾಚ್ಯೆಖಾಲ್ ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆರ್ ದೆಂವ್ಲೆ.[159] ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಮುಕೆಲಿಂನಿ ಪರತ್ ಆಪ್ಲೆ ಕುಶಿನ್ ವೊಡ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಕ್ರೋಧಾನ್ ಭರ್ಲೊ.

ಟಿಪ್ಪುಚಿ ಧರ್ಮಿಕ್ ನೀತ್ ಧರ್ಮಿಕ್ ಗಿನ್ಯಾನಾಚೆಂ ಕುರ್ಡೆಂಪಣ್ ನ್ಹಯ್. ರಾಜ್‌ಕೀಯ್ ಸಂಗ್ತಿಂನಿ ತಾಕಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಪರ್ಶಿಥಂಯ್ ಕಟಿಣಾಯೆನ್ ಚಲಶೆಂ ಕೆಲೆಂ. ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂವರ್ವಿಂ ತೊ ಉಚಾಂಬಳ್ ಜಾಲೊ ಜಾವ್ಯೆತ್. ತಾಚಿ ಧರ್ಮಿಕ್ ನೀತ್ ರಾಜ್‌ಕೀಯ್ ನಿತಿಚೊ ಏಕ್ ವಾಂಟೊ. ಧರ್ಮ್ ತಾಣೆ ದಗ್ಧ್ವೆಣ್ಣೆ ಖಾತಿರ್ ಉಪ್ಯೋಗ್ ಕರುಂಕ್ ನಾ; ಪುಣ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಸ್ಥಾನ್ ಥಿರ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಆನಿ ಆಪುಣ್ ಲೊಕಾಮೊಗಾಳ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ತಾಣೆ ಧರ್ಮ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಫಾಯ್ದ್ಯಾಕ್ ಉಪ್ಯೋಗ್ ಕೆಲಾ ಜಾವ್ಯೆತ್. ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಚಿ ಹಿ ನೀತ್ ವಿವಿಂಗಡ್ ಮೂಳ್-ದಾಕ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಸಾರ್ಕ್ಯಾನ್ ದಾಕಯ್ಲ್ಯಾ.

ಆಪ್ಣಾಚೆಂ ರಾಜ್ ಹಾಲಂವ್ಚೆಖಾತಿರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಟಿಣ್ ವಯ್ರಿಂ ಸಂಗಿಂ ಥೊಡ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಹಾತ್ ಮೆಳಯಿಲ್ಲಿ ಕರ್ನಿ ತಾಕಾ ಸೊಸುಂಕ್ ಜಾಲ್ನಾ. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸ್ಥಾನಾರ್ ಆಸ್ತೊ ಹಿಂದು, ಮುಸ್ಲಿಮ್ ವ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ರಾಯ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜಾಚ್ಯಾ ಬರೆಪಣಾಖಾತಿರ್ ಅಸಲೆ ಕಟಿಣ್ ಉಪಾಯ್ ಘೆತೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಅಶೆಂ, ಹ್ಯಾ ತಾಚ್ಯಾ ಕಾರಣಾಂಚ್ಯಾ ದಿಶ್ಟಿನ್ ಆಮಿ 1784ಚಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಬಂಧಡೆಚಿ, ವಿವಾದಾಚಿ ಆನಿ ಗುಸ್ಪಡಾಯೆಚಿ ಸಮಸ್ಯಾ ಸಮ್ಜೊಂಕ್ ಜಾಯ್.

1784ಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಬಂಧಡ್

ಮಯ್ಸೂರ್ಚ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸ್-ಬರವ್ಪ್ಯಾಂಕ್ 1784ಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಬಂಧಡ ಸ್ಪಷ್ಟ್ ಏಕ್ ಸಮಸ್ಯಾ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ 1784ಚ್ಯಾ ಬಂಧಡೆಪರಿ ಮಸ್ತ್ಯಾಂ ಘಟನಾಯೀ ಇತಿಹಾಸ್-ಬರವ್ಪ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಸಮಸ್ಯಾಂಕ್ ಘರಾವಳ್ ದಿವರ್ ಆ ಅರ್ಥ್ ದಿಂವ್ಕ್ ನಾಂತ್. ಹಿ ಸಮಸ್ಯಾ ಆಮಿ ಸಮಷ್ಟಿಚ್ಯಾ ಲೊಕಾ-ಸಮುದಾಯಾಂಚ್ಯಾ ವಸ್ತುಚ್ಯಾ ಆನಿ ಸಂಸಾರ ದಿಷ್ಟಿಂನಿ ವಳೆಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್. ಹ್ಯಾ ಘಟಿತಾ ಸಂಬಂಧಿಂ ಆಸ ಮೂಳ್ ಆಧಾರ್ ಆನಿ ದಾಖ್ಲೆ ಥಾರಾಳ್ ಆಸಾತ್ ಆನಿ ತಾಂಚೆ ಮಧೆಂ ಚಡಾವತ ಫರಕ್ ನಾ. ಹ್ಯಾ ಸಮಸ್ಯಾಚೆಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಂಚೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ, ಇತಿಹಾಸಾಚ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥ್ಯಾಕ್ ಆಮಿ ಹೆಂ ಘಟಿತ್ ವಳೆಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್. ಹಾಂತ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಂಕ್ ವಿಂಗಡ ವಿಂಗಡ್ ಕರುನ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರ್ಚೆಂ ಇತಿಹಾಸಾಚ್ಯಾ ರಿತಿ-ನಿಯಮಾಂ ಪ್ರಮಾಣೆಂ ಸಾರ್ಕೆ ನ್ಹಯ್. ವ್ಯಕ್ತಿಂಕ್ ಆನಿ ಘಟಿತಾಂಕ್ ಏಕ್ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಆನಿ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ್ ದಿಷ್ಟಿನ ವಳೆವ್ನ್ ಹ್ಯಾ ಸಮಸ್ಯಾಚಿ ಸ್ವರೂಪ್ ಆನಿ ವಾಸ್ತವಿಕ್ ಸಮ್ಜಣಿ ಆಮಿ ಘೆವ್ಯೆತ್. ಹರ್ಯೆಕಾ ಧ ವರ್ಸಾಂನಿ ಚರಿತ್ರಾ ಪರತ್ ಬರಂವ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಬದ್ಲಲ್ಯಾ ಸ್ಥಿತೆಂತ್ ಬಂಧಡೆಚಿ ಸಮಸ್ಯಾ ಆಟ್ರಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚ್ಯಾ ಆಕ್ರೇಕ್ ಜಿಯೆಲ್ಲ್ಯಾ ರಾಜ್‌ಕಾರಣಾಂಕ್ ಮುಕಾರ್ ರಾವ್ಲ್ಲಿ ಏಕ್ ಸಮಸ್ಯಾ ಮ್ಹಳೆಪರಿಂ ಸೊಡವ್ನ್ ವಳೆಂವ್ ಜಾಯ್. ಬಂಧಡೆ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಮುಖ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ ಆನಿ ವಿವರ್ ಜಮವ್ ಸಾರ್ಕೆಂಶೆಂ ಜಾವ್ಯೆತ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ವಿವರಣ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಕೆಲಾಂ.

ಬಂಧಡೆ ಪಾಟ್ಲಿಂ ಕಾರಣಾಂ:

ಆಂಗ್ಲ-ಮಯ್ಸೂರ್ ಝುಜ್ಯಾಂ ಬಂಧಡೆಚೆಂ ಜೆರಾಲ್ ಕಾರಣ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ತಾಚ ಶಿವಾಯ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಖಾಲ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಬಂಧಡ್ ಚಿಂತುಂಕ್‌ಚ್ ಅಸಾಧ್ ಹೈದರಾಲಿಚ್ಯಾ ಮರಣಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ದುಸ್ರೆಂ ಆಂಗ್ಲ ಮಯ್ಸೂರ್ ಝುಜ್ ಚಾಲು ಜಾಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ಹಾಂತುಂ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಮುಕೆಲಿ ಜಾಲೊ. ಹ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಆನಿ ಬಿದ್ನುರಾಚೆರ್ ಜಯ್ತ್ ವರುಂಕ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂನಿ ಪರತ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕೆಲೆಂ. ಬಿದ್ನುರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರಾಖಾಲ್ ಹಾಡ್ಲ್ಯಾರ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚಿ ಸಗ್ಳಿ ಕರಾವಳ್ ನಿಯಂತ್ರಣ್ ದವರುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ತಾಂಚಿ ಝುಜಾ-ಚಿಕ್ತ್ರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲಿ; ಆನಿ ತ್ಯಾಚ್ ವೆಳಾರ್ ಹ್ಯಾ ವಾಟ್ರಿಂ ಟಿಪ್ಪುಚ್ಯಾ ರಾಜಾಕ್ ಆನಿ ಪಶ್ಚಿಮ್ ಘಾಟಾಂಚಿ ರಾಕ್ವಣ್‌ಯೀ ಚುಕಾಸಿ ಕರ್ಯೆತ್ ಆನಿ ಅಧಿಕ್ ಉತ್ತಿಮ್ ಕರಾವಳ್‌ಯೀ ತಾಚೆ ಹಾತಿ ಥಾವ್ನ್ ಘಾಲ್ಯೆತ್ ಪಡ್ಯೆಲಿ ಮ್ಹಣ್ ತಾಣಿಂ ಚಿಂತ್‌ಲ್ಲೆಂ.

ಆತಾಂ 1783 ಜನೆರಾಚ್ಯಾ 11ವೆರ್ [illegible] ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿಚ್ಯಾ ಮುಕ್ರೆ ಪ್ರಮಾಣೆ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾಥ್ಯೂಸ್‌ಚೆಂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸೈನ್ಯ್ ಕರ್ನಾಟಕ್ ಕರಾವಳಿಚೆರ್ ದೆಂವ್ಲೆಂ. ಹೆವರ್ ಆನಿ [illegible] ಮರಣ್ [illegible] ಕೆಲೆ [illegible] ಆಪ್ಲೆಂ

ರಾಜ್‌ಧಾನಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ತ್ಯಾ ಬಿದ್ನುರಾಕ್ ತಕ್ಷಣ್ ವಚೂನ್ ತೆಂ ಸ್ವಾಧೀನ್ ಕರುಂಕ್‌ಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಹುಕ್ಮಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸ್ ಕುಂದಾಪುರಾಂತ್ ಪಾವ್ಲೊ. ಪುಣ್ ಹಿ ಝುಜಾ-ಹಿಕ್ಮತ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಕರುಂಕ್ ತಾಚೆಲಾಗಿಂ ಜಾಯ್‌ಪುರ್ತಿ ಜಾಣಾ-ವಳ್ಕಿ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿ. ತಾಚೆಖಾಲ್ ಕೇವಲ್ 400 ಯುರೋಪಿ ಆನಿ 1,200 ಹೆರ್ ಸಿಪಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಅಶೆಂ ಯೋಜನ್ ಜ್ಯಾರಿ ಕರುಂಕ್ ತಾಚೆ ಕಡೆನ್ ಧನ್ ಆನಿ ವಸ್ತು ಹಿಂಚ್ಯಾ ಮುಖಾ ಥಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯೊ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಹಾಂಗಾ ಚಿಂತ್ಚೆಂ ಗರ್ಜ್. ತಾಣೆ ಬಿದ್ನುರಾಚೆರ್ ಜಯ್ತ್ ವ್ಹೆಲೆಂ ಆನಿ ಘಾಟಾಚೊ ಅಸ್ತಮ್ತೆ ಪ್ರದೇಶ್ ಸದಾಶಿವಗಡ್ ಥಾವ್ನ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸ್ವಾಧೀನ್ ಕೆಲೊ. ಬಿದ್ನುರ್, ಅನಂತ್‌ಪುರ್ ಆನಿ ಕಾವ್ಪೆದುರ್ಗ್ ತಾಚೆ ಸ್ವಾಧೀನ್ ಜಾಲಿಂ.[160]

ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸಾಕ್ ಖಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಕುಮಕ್ ಲಾಭ್ಲಿ? ತಾಚೆಂ ಜಯ್ತ್ ತಿತ್ಲೆಂ ಏಕ್ ವ್ಹಡ್ಲೆಂ ನ್ಹಯ್. ದೆವಾಚಿ ಮಜತ್ ಆಪ್ಣಾಚೆ ಕುಶಿನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ತಾ ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸ್.[161] ತಾಚ್ಯಾ ಪಯ್ಲೆಂಚ್ಯಾ ಜಯ್ತಾಕ್ ದುಸ್ರೆಂಯೀ ಏಕ್ ಕಾರಣ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ - ಥೊಡ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ತಾಂಕಿ ಭಿತರ್ಲಿ ಕುಮಕ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಚ್ಯಾ ಸಯ್ನ್ಯಾಕ್ ದಿಲ್ಲಿ. ಸಯ್ನ್ ಫುಡೆಂ ವೆತಾನಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವಾಟ್-ದಾಕವ್ನಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ವಾವುರ್ಲೆ ಆನಿ ಅಶೆಂ ಸಯ್ನ್ಯಾನ್ ಸಲಿಸಾಯೆನ್ ಫುಡೆಂ ವಚಾಶೆಂ ಕುಮಕ್ ದಿಲಿ. ಸಾರ್ಕಿ ವಾಟ್ ಕಳ್ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿರ್ ಸಯ್ನ್ಯಾಕ್ ಮುಖಾರ್ ವಚೊಂಕ್ ಕಶ್ಟ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ.[162]

1783 ಮೇ ಮಹಿನ್ಯಾಂತ್ ಮೇಜರ್ ಜುವಾಂವ್ ಕೆಂಪ್‌ಬೆಲ್ಲಾನ್ ಬೊಂಬಯ್‌ಚ್ಯಾ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿಚ್ಯಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ಯಾಕ್ ನಾಳಿಯಾಂಚ್ಯಾ ವಿಭಾಗಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಕೊಣ್‌ಯೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ನಾಂತ್ ಮ್ಹಣ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಥಾವ್ನ್ ಬರಯ್ಲೆಂ. ತಾಚ್ಯಾ ಪತ್ರಾ ಪ್ರಮಾಣೆ ಚೊವ್ತಿಸ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ತಾಣಿಂ ಪಯ್ಲೆಂ ಆಸ್ಲೆಲ್ಯಾ ಮಯ್ಸುರ್ ಸಯ್ನ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ತಾಂಚ್ಯಾ ವರ್ಗಾಕ್, ಸಾಂಬಾಳಾಕ್ ಆನಿ ಭಾತ್ಯಾಕ್ ಸರಿ ಜಾವ್ನ್ ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಸಯ್ನ್ಯಾಂತ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹಾಂತ್ಲೊ ಏಕ್ಲೊ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಪೀಂತ್, ಆನಿ ತಾಕಾ ತ್ಯಾ ದೇಶಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ಮುಕೆಲ್ಪಣ್ ದಿಲೆಂ.[163] ಅಶೆಂ ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸಾಚ್ಯಾ ಸಯ್ನ್ಯಾಂತ್ ಥೊಡೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ರಿಗ್‌ಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಹ್ಯಾ ದಾಖ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಕಳ್ತಾ.

ಥೊಡ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸಾಕ್ ದಿಲ್ಲೆ ತೀನ್ ಲಾಖ್ ತೀಸ್ ಹಜಾರ್ ರುಪಯ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಬಂಧಡೆಚೆಂ ಆನ್ಯೇಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಪಯ್ಶ್ಯಾಂಚೆಂ ಮೊಲ್ ಕಿತೆಂ ಆನಿ ತೆ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಂಚಿಂ ನಾಂವಾಂ ಆಮಿ ನೆಣಾಂವ್. ಪುಣ್ ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸ್, ತಾಣೆಂಚ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಕಶ್ಟಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಆನಿ ತಾಕಾ ಕುಮ್ಕೆಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ತ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ತಾಣೆಂ ದುಡ್ವಾ ಕುಮಕ್ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕೆಲಿ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ಸಮಾ. ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಸಯ್ನ್ಯಾಕ್ ಏಕ್ ಹಜಾರ್ ಗೋಣಿ ತಾಂದುಳ್‌ಯೀ ದಿಲೊ.[164] ತೆಚ್

ಘಾಂವ್ನಾರ್ ಆನಿ ಸಾಗ್ಸೆಗಾರ್ ಜಾಲ್ಯಾನ್ ಇತ್ಲೊ ತಾಂಪುಕ್ ಸುಲಭಾಯೆನ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಸಕ್ಲೆ.

ಹೊ ದುಡ್ವಾಚೊ ವ್ಯವಹಾರ್ ಪಾತ್ಯೆಂವ್ಕ್ ಕಶ್ಟ್ ಪಡ್ತಾತ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ ಎ. ಎಲ್. ಪಿ. ಸೊಜ್.[165] ತಾಣೆ ದಿಲ್ಲಿಂ ಕಾರಣಾಂ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್: i) ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸಾನ್ ಕೆದಾಳಾ ಹೊ ದುಡು ಘೆತ್‌ಲ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಕಳಂವ್ಕ್ ನಾ, ಆನಿ ii) ತಾಣೆ ಖಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಹೊ ದುಡು ಘೆತ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ನಾ. ಬಿದ್ನುರಾಚೆರ್ ಜಯ್ತ್ ವರ್ಚ್ಯಾ ಪಯ್ಲೆಂ ಜರ್ ತಾಣೆ ಹೊ ದುಡು ಘೆತ್‌ಲ್ಲೊ, ತೊ ತಾಣೆ ಪಾಟಿಂ ದಿವ್ಯೆತೊ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಬಿದ್ನುರಾಂತ್ ತಾಕಾ ವ್ಹಡ್ ಐರ್ವೆಂ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲೆಂ. ತೊ ಮಂಗ್ಳುರಾಕ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾವೆಳಾರ್ ತಾಚೆಲಾಗಿಂ ಮಸ್ತ್ ದುಡು ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಆನಿ ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ತಾಕಾ ರೀಣ್ ಕಾಣ್ಘೆಂವ್ಚಿ ಕಾಂಯ್ಚ್ ಗರ್ಜ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿ. ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಇತ್ಲೊ ವ್ಹಡ್ ಐಯ್ವಜ್ ರೀಣ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ತಸಲೊ ಏಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವಂಸ್ಲೊ ತವಳ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊಗಿ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ದುಬಾವ್ ಮತಿಕ್ ಯೆತಾ. ಫುಡೆಂ ತೊ ಮ್ಹಣ್ತಾ: ಬಿದ್ನುರ್ ಪರತ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಹಾತಾಂಖಾಲ್ ಘೆತ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಣಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ವಚೊಂಕ್ ನಾ. ತೊ ಶೀದಾ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಗೆಲೊ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಬಂಧಿ ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಣಾಕ್ ಪಾವ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮಾತ್ರ್ ತೊ ಪಾಟಿಂ ಗೆಲ್ಲೊ.

"ಸ್ಟೊರ್ಮ್ ಓವರ್ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಣ" ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬುಕಾಂತ್ ಪ್ರಾಕ್ಸಿ ಜೆ. ಫೆರ್ನಾಂದ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಖಾಲ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಬಂಧಡೆ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಬರಯ್ತಾನಾ ಇಂಗ್ಲಿಜಾಂಕ್ ತಾಣಿಂ ದಿಲ್ಲಿ ಕುಮಕ್ ಕಾರಣ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ತಾ. ಮಲಬಾರಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಾವ್ನ್ ತೀನ್ ಲಾಖ್ ತೀಸ್ ಹಜಾರ್ ರುಪಯ್ ಆಪ್ಣೆಂ ಕಾಣ್ಘೆಲ್ಲೆ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಖಬರ್ ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸಾನ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಏಕ್ ಇಂಗ್ಲಿಜ್‌ಗಾರ್, ಜೇಮ್ಸ್ ಸ್ಕರಿ, ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಣಾಂತ್ ಕಯ್ದಿ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ. ತಾಣೆ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸುಟ್ಕೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಆಪ್ಣೆಂ ಬರಯಿಲ್ಲೊ "ಲಾಯ್ಫ್ ಆಸ್ ಎ ಪ್ರಿಸ್‌ನರ್" ಲಂಡನಾಂತ್ ಫಾಯ್ಸ್ ಕೆಲೊ. ತ್ಯಾ ಬುಕಾಂತ್ ತೊ ಬರಯ್ತಾ: ಮಲ್ಬಾರಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಾವ್ನ್ ರು. 3,30,000 ಘೆತ್‌ಲ್ಲೆ ಆನಿ ಕೊಣೆಂಯಿ ಕಯ್ದ್ಯಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸುಟ್ಕೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹಿ ಸಂಗತ್ ಮದ್ರಾಸ್‌ಚ್ಯಾ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿಕ್ ಕಳಂವ್ಚಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸಾನ್ ಏಕಾ ಬೊಸಿಯೆರ್ ವ ಹರಿಪಾಣಾಚೆರ್ ಗಾರ್ಬ್ಯಾನ್ ವ ಚಿಟ್ಯಾನ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ ಆಪ್ಲೆಂ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಕ್ ವಾಚುನ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲೆಂ.[166] ಎ. ಎಲ್. ಪಿ. ಸೊಜ್ ಹಿ ರುಜ್ವಾತ್ ಮಾನುನ್ ಘೆನಾ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಬಾಬ್ತಿನ್ ಕಸಲೆಂಯೀ ವಿಶ್ಲೇಶಣ್ ಆನಿ ಕಾರಣಾಂಯೀ ದೀನಾ.

ಪುಣ್ ಎ. ಎಲ್. ಪಿ. ಸೊಜಾಚೆ ಹೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಆಯ ಮಾನುಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾ. ಪಯ್ಲೆಂ, ಮಾಥೆವ್ಸಾನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಕಡೆನ್ ಮಾಮುಲಿ ವ್ಯವಹಾರ್ ಚಲಂವ್ಕ್ ನಾ; ಸಾಧಾರಣ್ ಮಟ್ಟಾಚಿ ಶಾಂತಿ ಆಸ್‌ಲ್ಯಾ, ಪುಣ್ ಅಥಿರ್ ಆನಿ ಗರ್ದೆಚ್ಯಾ ಪರಿಸ್ಥಿತೆ ವೆಳಾರ್

ತಾಣೆ ಹೊ ಚಲಯಿಲ್ಲೊ. ದುಸ್ರೆಂ, ಹೊ ವ್ಯವಹಾರ್ ಘುಟಾನ್ ದವರುಂಕ್ ಜಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ನಿಮಾಣೆ, ಹೊ ಅಯ್ಬುಚ್ ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸಾಕ್ ಬಿಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ತೊ ಮಜತೆ ಖಾತಿರ್ ದಿಲ್ಲೊ ಶಿವಾಯ್ ರೀಣ್ ವ ಮುಂಗಡ್ ಜಾವ್ನ್ ದಿಂವ್ಕ್ ನಾ. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸ್ವಂತ್ ಉದ್ದೇಶಾಖಾತಿರ್ ತಾಣಿಂ ಆಪ್ಲೊ ವಾಂಟೊ ಜಾವ್ನ್ ದಿಲ್ಲೊ. ತೊ ಉದ್ದೇಶ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಟಿಪ್ಪುಚಿ ರಾಜ್ವಟ್‌ಕಾಯ್ ಕಾಡ್ನ್ ಉಡವ್ನ್ ಸುಟ್ಕಾ ಲಾಭಂವ್ಚೊ. ನಿಜಾಕ್‌ಯೀ ದುಡು ಘೆತ್‌ಲ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ದಾಖಂವ್ಚೊ ಆಸ್ಯೇಕ್,ದಾಖ್ಲೊ ಆಮಿ ಹಾಂಗಾ ಪಳವ್ಯೆತ್.

"ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿಚೆಂ ಸಯ್ನ್ ಸೊಡ್ನ್ ಥಾಂಪ್‌ಲ್ಲೊ ಸ್ಥಿತ್. ಹಾಕಾ ಏಕಾ ಸಕಾಳಿಂ ತವ್ರ್ಯಾಚ್ಯಾ ಹರಿವಾಣಾಚ್ಯಾ ವ ಬೊಸಿಯಾಂಚಾ ಪಂದಾಕ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ ವಾಚ್ಪಾಕ್ ಆಪಯ್‌ಲ್ಲೊ. ಪುಣ್ ತಾಚೆಂ ವಾಚಪ್ ಅರ್ಧ್ಯಾಭರಿತ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಪರ್ವಿಂ ಕಿಲ್ಲೆದಾರಾನ್ ತಾಕಾ ಪಾಟಿಂ ಧಾಡ್ನ್, ಬರೆಂ ಕರ್ನ್ ವಾಚ್ಚ್ಯಾ ಅನ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ದರ್ಬಾರಾಕ್ ವ ನಿತಿ-ಸ್ಥಾನಾಕ್ ಆಪವ್ನ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಫರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಕಾಮಾಕ್ ಮ್ಹಾಕಾ ವಿಂಚುನ್ ಕಾಡ್ಲೊ. ಖಿಯಾನ್ ಲಾಗಿಂ ಯೇವ್ನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜಾಂತ್ಲ್ಯಾ ತ್ಯಾ ವರ್ತ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಜಾತಾ ತಿತ್ಲ್ಯಾ ಮಾನಾನ್ ಹಾಂವ್ ಮ್ಹಜೊ ಸಲಾಮ್ ದಿಲೊ. ತಾಣೆ ಬಕ್ಸರಾಕ್ ವ ಮಜುರೆ-ಮೆಸ್ತ್ರಿಕ್ ಆಪವ್ನ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಏಕ್ ಹರಿವಾಣ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಫರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ. ಬರಾಪ್ ವಾಚುಂಕ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ತಿತ್ಲೆಂ ಸ್ವಶ್ಟ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಹಾಂವೆಂ ತಾಚ್ಯಾ ಮತಿಕ್ ಧಾದೊಸ್ಕಾಯ್ ದಿಂವ್ಚೆ ಪ್ರಕಾರ್ ವಾಚ್ಲೆಂ ಆನಿ ಮ್ಹಜೆಂ ವಾಚಪ್ ಜನರಲಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಬಂಧಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಏಕಾ ತರ್ನಾಟ್ಯಾನ್ ಭಾಶಾಂತರ್ ಕೆಲೆಂ. ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಹಾತಾಂನಿ ಪಾಟಾಪಾಟ್ ಆನಿಕ್ ತೀನ್ ಹರಿವಾಣಾಂ ದಿಲಿಂ, ಆನಿ ತಿಂಯೀ ಹಾಂವೆಂ ವಾಚ್ಲಿಂ. ತ್ಯಾ ಬರ್ಪಾಂತ್, ಟಿಪ್ಪುಚಾ ಹುಕ್ಮೆ ಪ್ರಕಾರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾಕ್ ವೀಕ್ ವಾಂಟ್‌ಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಜನರಲ್ ಜಾಣಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಆಪ್ಲ್ಯಾಚೆಂ ಆವ್ಕ್ ಆನಿಕ್ ಭಾರಿಚ್ ಥೊಡೆಂ, ಆಪ್ಣೆಂ ಬೊಂಬಯ್ ಸೊಡ್ನ್ ಹೆವ್ನಿನ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಸಯ್ನಾಚ್ಯಾ ಚಲವ್ಪಾಕ್ ಮಲ್ಬಾರಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಥಾವ್ನ್ ರು. 3,30,000 ಘೆತ್‌ಲ್ಲೆ; ನಿಮಾಣೆ ಕೋಣ್ ಪುಣೀ ಆಪ್ಣೆಂ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ (ವ ಕಾಂತಯಿಲ್ಲೆಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತೆಂ ಬರಂವ್ಕ್ ಗಾರ್ಪ್ ವ ಖಿಳ್ಯಾಚೊ ಉಪ್ಯೋಗ್ ಕೆಲ್ಲೊ) ವಾಚಿತ್ ಆನಿ ಅದೃಶ್ಟಾನ್ (ಕಂಪೆನಿಚ್ಯಾ) ಖಂಚಾಯ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಕ್ ವಚೊಂಕ್ ಸಕತ್, ತಾಣೆ ಹೆಂ ಗವರ್ನರಾಕ್ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಜಮಾತೆಕ್ ಕಳಯ್ಲ್ಯಾರ್ ತಾಕಾ ವರ್ತೆಂ ಇನಾಮ್ ಫಾವೊ ಜಾತೆಲೆಂ ಮ್ಹಣೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಬರ್ಪಾಚೊ ಪಯ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಭಾಗ್ ವಾಚ್ತಾನಾ ತೆ ಜಮವ್ಯೆತ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಚಿಂತ್ಪಾಂನಿ ಕಿಲ್ಲೆದಾರ್ ಸಗ್ಳೊ ತಾಂಬ್ಡೊ ಜಾಲ್ಲೊ; ಪುಣ್ ತಾಚೊ ಅರ್ತ್ ಕಳ್ಳ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್, ವರ್ತ್ಯಾ ತಿರಸ್ಕಾರಾನ್‌ಶೆಂ, "ಆಹ್! ಭಾನ್ಚುತ್!" (Ah! Bannchut!) ಮ್ಹಣೊನ್ ತಾಣೆ ರಾಗಾನ್ ಬೊಬ್ ಮಾರ್ಲಿ. ಅರ್ಬಿ ಭಾಸೆಚ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಸಬ್ದಾಂಚೊ ಅರ್ತ್ ಹಾಂವ್ ಮಾನ್ಸುಗೆನ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಸಕನಾ; ತಿ ಭಾಸ್ ಜಾಣಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ತೆಂ ಸಮ್ಜಾತಾ. ಜನರಲಾಚೊ ಏಕ್ಲೊ ಚಾಕೊರ್ ತಾಚೆಸಂಗಿಂ ವಳ್ವಳ್ಳೊ. ಆನ್ಯೆಕ್ಲೊ ಜೊರ್ಜ್ ಮೆಡನ್, ಸಬಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಆಮ್ಚೆ ಸಾಂಗಾತಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ;

ಜನರಲಾಕ್ ಏಕಾ ರಾತಿಂ ವ್ಹೊರ್ನ್ ಪರ್ತ್ ಮ್ಹಣಾಸರ್ ತಾಕಾ (ಮೆಡನಾಕ್) ಹಾಂಗಾಚ್ ಸೊಡ್‌ಲ್ಲೆಂ. ತಾಕಾ ಖಂಯ್ ನಿಕೆಟಿಲಾ ಮ್ಹುಣೊನ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಕೆದಿಂಚ್ ಕಳ್ಳೆಂ ನಾ; ಪುಣ್ ಬಂದಿವಾಸಿ ಏಕಾ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಪ್ರಾಂತಾಂತ್ ಮ್ಹಣ್ ಮಾತ್ರ್ ದಾಂವ್ ಸಾಂಗನ್"

ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸಾನ್ ಕುಮಕ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಚಿ ಪಿ ರುಜ್ವಾತ್ ಎ. ಎಲ್. ಪಿ. ಸೊಜ್ ಹಾಂಚಿಸ ಆನಿ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಚ್ಯಾ ಘೊಡ್ಯಾ ಪತ್ರಾಂಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾನ್. ಹಿಂ ಕಸಲಿಂ ಮ್ಹಣ್ ತೊ ಸಾಂಗನಾ. ತೊ ಮ್ಹಣ್ತಾ: "ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಧರ್ಮಾ ಥಂಯ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ತಾಚ್ಯಾ ಲಕ್ತೆಗಾಮಲ್ಯಾಂ ತಾಣೆ ಕನರಾಚ್ಯಾ ನಾಜರೆನಾಂಕ್ ಕಯ್ದ್ ಕರಯ್ಲೆ ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮಾಕ್ (ಬಲತ್ಕಾರಾನ್) ಪರ್ತಿಲೆ" ಉಪ್ರಾಂತ್ ತೊ ಮ್ಹಣ್ತಾ, "ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಮತಿಚಿ ಆನಿ ರಖ್ವಾಲಿಚಿ ಮಹಾರಾಜ್ಯಾಯ್ ತಾಣೆ ಘಳೆಲಿ ಆನಿ ತಾಂಚೆಂ ವಿಶ್ವಾಸ್‌ಘಣ್ ಸದಾಂಕಾಲ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಥಂಯ್ ಹಾಡ್ಚ್ಯಾಕ್ ತಾಣೆ ತಾಂಕಾಂ ಬಲಾತ್ಕಾರಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಧರ್ಮಾಕ್ ಪರ್ತಿಲೆ"[169] ಹೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಮಾನುಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾ, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಧರ್ಮಿಕ್ ಚಿಂತಾಪ್ ಬಂಧಡೆಚೆಂ ಏಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ. ರಾಜ್‌ಕೀಯ್ ಚಿಂತಾಪ್ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲಿಜಾಂ ಥಂಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಭೊಪ್ಪ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ವೊಡ್ಲಿ ಬಂಧಡೆಚಿಂ ಕಾರಣಾಂ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿಂ.

ಬಂಧಡೆಚೆಂ ಆನ್ಯೇಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಟಿಪ್ಪುಚ್ಯಾ ಸಯ್ನ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಯ್ನಿಕಾಂಚಿ ಚಾಲ್. 1783 ಜುಲಾಂಯ್ತ್ ಯುರೊಪಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಆಂಗ್ಲೊ-ಫ್ರೆಂಚ್ ವಿರಾಮಾವರ್ವಿಂ ಟಿಪ್ಪುಚ್ಯಾ ಫ್ರೆಂಚ್ ಸಯ್ನಿಕಾಂನಿ ರಖ್ವಾಳೆಂಕ್ ನಿರಾಕರ್ಲೆಲೆಂ. ಹೆಂ ಪಳೆವ್ನ್ ಟಿಪ್ಪುಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಯ್ನಿಕ್‌ಯೀ ರಖ್ವಾಳೆಂಕ್ ಕಬೂಲ್ ಜಾಂವ್ಕ್‌ನಾಂತ್. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಟಿಪ್ಪು ರಾಗಾರ್ ಜಾಲೊ. ವೀಸ್ ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ತೆ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಯ್ನ್ಯಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಪುಣ್ ತೆ ಆತಾಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ರಖ್ವಾಳೆಂಕ್ ತಯಾರ್ ನಾಂತ್ ಮ್ಹಣ್ ತಾಕಾ ಕಳ್ನಾಸ್ಲ್ಯಾ. ಸಮಾತ್ರಿಚ್ಯಾ ನಾಂವಾನ್ ಫ್ರೆಂಚ್ ಸಯ್ನಿಕಾಂನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಯ್ನಿಕಾಂಕ್ ಉಬ್ಜಾಂವ್ಕ್ ಕೆಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ತೊ ಪಾತ್ಯೆಲೊ.

ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸಾಕ್ ಕುಮಕ್ ದಿಲ್ಲಿ ಕಿತ್ಯಾಕ್‌ಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ತೊ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಕ್ ಯೇವ್ನ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಚ್ಯಾ ದಗ್ಲ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ಸುಟ್ಕಾ ಲಾಭಯ್ತಲೊ ಮ್ಹಣ್ ತಾಣಿಂ ಚಿಂತ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆರ್ ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸಾಚೊ ಜಾಯ್ತೊ ಪ್ರಭಾವ್‌ಯೀ ಪಡ್‌ಲ್ಲೊ. ಆಪ್ಣಾಕ್ ಆನಿಕ್‌ಯೀ ಕುಮಕ್ ಕರುಂಕ್ ತಾಣೆ ತಾಂಕಾಂ ಘುಸ್ಪಾಯ್ಲೆಂ. ಮುಸ್ಲಿಮಾಂಚೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕಾಯ್ ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಆಕೇರ್ ಜಾವ್ನ್, ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ರಾಜ್ವಟ್‌ಕಾಯ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾತೆಲಿ ಮ್ಹಣ್ ತೆ ಘಟ್ಟ್ ಪಾತ್ಯೆಲ್ಲೆ. ಅಶೆಂ ತಾಣಿಂ ಚುಗಾರ್ ಕೆಲ್ಲಿ. 1783 ಎಪ್ರಿಲಾಂತ್ [illegible] ಏಕಾ ಕಟ್ವ್ಯಾಸಂಗಿಂ ಟಿಪ್ಪು ಬಿದ್ನೂರ್ ಆಯ್ಲೊ ಆನಿ ಎಪ್ರಿಲಾಚ್ಯಾ 28ವೆರ್ ತಾಣೆ ಜನರಲ್ ಮಾಥ್ಯೂಸ್ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾವಾಡ್ಯಾಂಕ್ ಕಯ್ದ್ ಕೆಲೆ.[171] ತಾಂಕಾಂ ಸಕ್ಕ್ಯಾಂಕ್ ವೀಕ್ ಫಾರ್ಗಿ [illegible] ವೀಸ್ ಆಕ್ರಾನಾಚ್ಯಾ ಮರಣಾಕ್ [illegible] ಕೆಲೆಂ. [illegible] ಜಾವ್ನಾಸ್ಲೆಂ.

ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸಾಚಾ ಸಲ್ವಣೆ ಆನಿ ಮರಣಾವರ್ವಿಂ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ತಾಕಾ ದಿಲ್ಲಿ ಕುಮಕ್ ಸಗ್ಳಿ ನಿರ್ಫಳ್ ಜಾಲಿ; ತಿತ್ಲೆಂಚ್ ನ್ಹಯ್, ಫುಡ್ಲ್ಯಾ ಕಷ್ಟಾಂ-ದುಕಾಂಚ್ಯಾ ಘುಡಿತಾಂಕ್ಯೀ ಮಜತ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲಿ. ಬೊಂಬಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ವ ಮದ್ರಾಸಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಸಯ್ನ್ಯಾಚಿ ಗತ್ ಕಿತೆಂ ಜಾಲಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಕಳೊಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾತ್ಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಚಡಿತ್ ಸಯ್ನ್ಯಾಂಚೊ ತುಕ್ಡೊ ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸಾಚ್ಯಾ ಮಜತೆಕ್ ವೆಳಾರ್ ಯೇವ್ಕ್ ಪಾವೊಂಕ್ ನಾಂತ್. 1783ಂತ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂನಿ ಜಯ್ತ್ ಪೆಲ್ಲೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಚರಿತ್ರೆಚಿ ವಾಟ್ ವಿಂಗಡ್‌ಚ್ ಜಾತಿ. ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಚೆರ್ ದಭಾವ್ ಪಡ್ತೊ ಆನಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿರ್ ತಾಚಿ ಸಲ್ವಣಿ ಲಜೆಚಿ ಜಾತಿ. ಪುಣ್ ತಶೆಂ ಜಾಲ್ಯಾ. ತಾಚೆಂ ಜಯ್ತ್ ವರ್ತೆಂ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲೆಂ. ಕಳೊನ್ ವ ಕಳನಾಸ್ತಾನಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಚ್ಯಾ ದೇಶಿ ಸರ್ಕಾರಾ ವಿರೋಧ್ ವಿದೇಶಿ ರಾಜಾಕ್ ಕುಮಕ್ ಆನಿ ಸಹಕಾರ್ ದಿಲ್ಲೊ. ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಟಿಪ್ಪು 1784ಂತ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಯೇವ್ನ್, ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಸೊಲ್ಜೆರಾಚೆರ್ ದಸ್ಕತ್ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ತಾಂಕಾಂ ಭಾರಿಚ್ ಚಡ್ ಮೋಲ್ ಫಾರಿಕ್ ಕರುಂಕ್ ಪಡ್ಲೆಂ. ಝುಜ್ ಆಕೇರ್ ಜಾಲೆಂ, ಪುಣ್ ಬಂಧಡೆಚ್ಯಾ ರುಪಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ದುಕಾಂಚ್ಯಾ ಘುಡಿತಾಂಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲೆಂ.

ಬಂಧಡೆಚೆಂ ರುಪ್:

ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ 1784ಂತ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ಆಯ್ಲೊ. ತವಳ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸಾಕ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಮಜತೆಚ್ಯೊ ಖಬ್ರೊ ಮೆಳ್ಳ್ಯೊ. ತಾಚೆಂ ಮನ್ ದುಕ್ಲೆಂ ಆನಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜ್ವಟ್‌ಪಣಾಕ್ ಕರಂದಾಯ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಮೂಳ್ ಹುಮ್ಟುಂಚಿ ಏಕ್ ನೀತ್ ಘುಡುಂಕ್ ತಾಣೆ ಚಿಂತ್ಲೆಂ. ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಮಸ್ಯಾಚೆರ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಭಾರಾಧಿಕ್ ಚಿಂತಪ್ ದೀವ್ನ್, ಬೆವಿಶ್ವಾಸ್, ಘಾತ್ ಆನಿ ರಾಜ್‌ದ್ರೋಹಾಚಿ ಸಮಸ್ಯಾ ನಿವಾರುಂಕ್ ಬಂಧಡೆಚಿ ರಾಜ್‌ನೀತ್ ಪಾಳುಂಕ್ ತಾಣೆ ನಿಚೆವ್ ಕೆಲೊ.[172]

ಟಿಪ್ಪುಕ್ ಬಂಧಡೆ ಬದ್ಲಾಕ್ ಹೆರ್ ಕಸಲಿಯೀ ವಿಂಚವ್ಣ್ ನಾತ್ಲ್ಲಿಗೀ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸವಾಲ್ ಆಮ್ಚೆ ಥಂಯ್ ಉಬ್ಜೊಂಚೆಂ ಸಹಜ್. ಹ್ಯಾ ಘುಡಿತಾಂತ್ ಪಾತ್ರ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಂಕ್ ತಾಣೆ ಭೊಗ್ಸಿಯೆಚೆಂ ಆನಿ 1768ಂತ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬಾಪಾಯ್ನ್ ಹೈದರಾಲಿನ್ ಅಸಲ್ಯಾಚ್ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಹೆರ್ ಧರ್ಮಾಂ ಥಂಯ್ ಸೊಸ್ಣಿಕಾಯೆಚಿ ನೀತ್ ಫುಡೆಂ ವರ್ತಿ.[173] ಪುಣ್ ಹಿ ವಾಟ್ ಧರುಂಕ್ ತಾಚ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಾನ್ ತಾಕಾ ಆಡಾಯ್ಲೆಂ. ಅನ್ಯೆಕ್ ವಾಟ್ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ವ್ಹಡ್ ಜಮ್ಯಾಕ್ ಶಿಕ್ಷಾ ದೀನಾಸ್ತಾನಾ, ಚುಕಿದಾರಾಂಕ್ ಧರುನ್ ತಾಂಕಾಂ ಶಿಕ್ಷಾ ದಿಂವ್ಚಿ. ಪುಣ್ ಚುಕಿದಾರ್ ಕೋಣ್ ಮ್ಹಣ್ ಪಾರ್ಕುಂಕ್ ತಾಕಾ ಕಶ್ಟ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಥೊಡ್ಯಾಂಕ್ ಶಿಕ್ಷಾ ದಿಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಸಮಸ್ಯಾಚೊ ಪರಿಹಾರ್ ಜಾಯ್ನಾ ಮ್ಹಣ್ ತೊ ಜಾಣಾಸ್‌ಲ್ಲೊ. ತ್ಯಾ

ದೆಕುನ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜೆಕ್ ಮುಳಾಂ ಸಮೇತ್ ಹುಮ್ಟುನ್ ಕಾಡ್ನ್ ಅಪ್ಣಾಸರ್ಶಿಂ ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಣಾಂತ್ ದವರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಅಪ್ಣಾಚ್ಯಾ ಅಡಳ್ತ್ಯಾಕ್ ತಾಂಚೆ ಥಾವ್ನ್ ಕಸಲಿಚ್ ಧೊಸ್ ಜಾಂವ್ಚಿ ನಾ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಚಿಂತ್ಪಾನ್ ತಾಣೆ ಹಿ ಕಟಿಣಾಯೆಚಿ ನೀತ್ ಜ್ಯಾರಿ ಕೆಲಿ.

ಬಂಧಡೆಚಿ ರಾಜ್‌ನೀತ್ ಕಾಂಯ್ ನವಿ ನ್ಹಯ್, ಆನಿ ತಿ ಚಲಂವ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಟಿಪ್ಪು ಪಯ್ಲೊಯೀ ನ್ಹಯ್, ನಿಮಾಣೊಯೀ ನ್ಹಯ್. ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಡೆಲ್ಲಿಚ್ಯಾ ಸುಲ್ತಾನಾಂನಿ ತಿ ನೀತ್ ಧರ್‌ಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿನ್ ತವಳ್ ತವಳ್ ಅಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜ್ಯಾಕ್ ಪೆಡೊ ಘಾಲ್ಚ್ಯಾ ಮೊಂಗೊಲಾಂತ್ ಧರ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮಾಕ್ ಘುಂವ್ಡಾವ್ನ್, ತಾಂಕಾಂ ಡೆಲ್ಲಿಂತ್ ಶಿಬಿರಾಂನಿ ದವರ್ಲೆಂ.[174] ತಾಂಕಾಂ ನವೆ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮ್ಹಣ್ ಆಪಯ್ತಾಲೆ. ಆಪ್ಣಾಕ್ ಪಾಟಾಪಾಟ್ಲೆಂ ಉಸ್ಕಾಂವ್ಕ್ ತಾಣಿ ಗುಟ್ಮೆಳ್ ಕೆಲ್ಯಾ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ದುಬಾವಾನ್ ತಾಣೆ ತಾಂಕಾಂ ಜಿವೆಶಿಂ ಮಾರ್ಲೆಂ.

ಆಧುನಿಕ್ ಕಾಳಾರ್ ಸಯ್ತ್ ಬಂಧಡೆಚೆ ದಾಕ್ಲೆ ಆಸಾತ್, ಅಮೆರಿಕಾ ಆನಿ ಜರ್ಮನಿ ಅಮೆರಿಕಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಫ್ರೆಂಕ್ಲಿನ್ ಡಿ. ರೂಸವೆಲ್ಟ್ ಹಾಣೆ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಮಹಾ ಝುಜಾ ವೆಳಾರ್ ಕೆಲಿಫೊರ್ನಿಯಾ ಆನಿ ಹವಾಯಿ ದ್ವೀಪಾಂನಿ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಜಪಾನ್‌ಗಾರಾಂಕ್ ಕಯ್ದ್ ಕರ್ನ್ ಪಯ್ಸಿಲ್ಯಾ ಆನಿ ಕಶ್ಟಾಂಚ್ಯಾ ಏಕಾ ಶಿಬಿರಾಂತ್ ತಾಂಕಾಂ ದವರ್ಲೆ.[175] ತಾಣೆ ಅಶೆಂ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಜಪಾನ್‌ಗಾರ್ ರಾಶ್ಟ್ರಾಚ್ಯಾ ಭದ್ರತೆಕ್ ರಿಸ್ಕ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ದುಬಾವಾನ್. ತವಳ್ ಅಮೆರಿಕಾ ಜಪಾನಾಲಾಗಿಂ ಝುಜಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಅಶೆಂ ಅಮೆರಿಕಾಂತ್ಲೆ ಜಪಾನ್‌ಗಾರ್ ಬಂಧಡೆಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್.

ಹ್ಯಾಚ್ ಕಾಳಾಚೊ ಆನ್ಯೇಕ್ ದಾಕ್ಲೊ ಪುರ್ತುಗೇಜಾಂಚೊ. 1787ಂತ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಕಾಡ್ನ್ ಉಡಂವ್ಕ್ ಏಕ್ ಪಿತೂರಿ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲಿ. ಹಾಕಾ ಥೊಡೆ ಇತಿಹಾಸ್‌ಕಾರ್ ಅಮೆರಿಕಾಚ್ಯಾ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಝುಜಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಆಧುನಿಕ್ ಕಾಳಾಚಿ ವಸಾಹತಿಂ ವಿರೋಧ್ ದುಸ್ರಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಪುರ್ತುಗೇಜಾಂನಿ ಪಾಳ್ಚ್ಯಾ ಕಾತಿ-ಭೆದಾ ವಿರೋಧ್ ಹಿ ಗುಟ್ಮೆಳ್ ದೋಗಾಂ ಪಾದ್ರಿಂನಿ, ಫಾ. ಕಯೆತಾನ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಕುತೊ ಆನಿ ಫಾ. ಜುಜೆ ಅಂತೊನ್ ಗೊಂಸಾಲ್ವಾನ್ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲಿ. 1787 ಅಗೋಸ್ತಾಚ್ಯಾ 10ವೆರ್ ಹೊ ದಂಗೊ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕರ್ಚೊ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತ್‌ಲ್ಲೆಂ ಪುಣ್ ಹೊ ಉಜ್ವಾಡಾಕ್ ಯೇಂವ್ಕ್ ನಾ.[176] ಆಲೊನಾ ಕಮ್ಯುನಿದಾದೆ ಹಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಏಕಾ ಗುಮಾಸ್ತ್ಯಾನ್ ಹಿ ಖಬರ್ ವಯ್ಲ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರಿಂಕ್ ಕಳಯ್ಲಿ.[177]

ಪುರ್ತುಗೇಜ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಅಧಿಕಾರ್‍ಯಾಂನಿ ಗುಟ್ಮೆಳಿಗಾರಾಂಚೆರ್ ಪೆಡೊ ಘಾಲೊ. 47 ಜಣಾಂಕ್ ಕಯ್ದ್ ಕೆಲೆ, ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ಜಯ್ಲಾಂತ್ ಘಾಲೆ.[178] ಹಾಂತುಂ 17 ಪಾದ್ರಿ ಆನಿ 7 ಸಯ್ನ್ಯಾಚೆ ಅಧಿಕಾರಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಹಾಂಚೆ ವಿರೋಧ್ ಅಪರಾಧ್ ಮಾಂಡ್ಲೆ ಆನಿ 1788 ದಸೆಂಬ್ರ್ 9ವೆರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ನಿವಾಡ್ಯಾ ತೀರ್ಪಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಫರ್ಯಾದ್ ಮಾಂಡ್ಲೆಲ್ಯಾ ಸತ್ರಾ ಪಾದ್ರಿಂ ಪಯ್ಕಿ ತೆಗಾಂಕ್ ಸೊಡ್ಲೆ.[179] ಆನಿ ಉರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಪುರ್ತುಗಾಲಾಕ್ ಗಡಿಪಾರ್ ಕೆಲೆಂ.

ಲಾಯಿಕಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಪಂದ್ರಾ ಜಣಾಂಕ್ ಮರಣ್-ಶಿಕ್ಷಾ ಆನಿ ಹೆರಾಂಕ್ ಗಡಿಪಾರ್ ಕೆಲೆಂ. ಮರಣ್ ಶಿಕ್ಷಾ ಮೆಳ್ಳೆಲ್ಯಾಂಕ್ ಘೊಡ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಶಿಪ್ಟ್ಯಾಂಕ್ ಬಾಂಧುನ್ ಶಹರಾಚ್ಯಾ ಪಯಿಂಸಿ ವೋಡ್ನ್ ವೆಲೆಂ. ತ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಂಚೆ ಹಾತ್ ಕಾತರ್ಲೆ. ತಾಂಚ್ಯೊ ತಕ್ಲ್ಯೊ ಕುಂಟ್ಯಾಂಕ್ ಶಿರ್ಕಾವ್ನ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಸಬಾರ್ ದೀಸ್ ದವರ್ಲ್ಯೊ ಆನಿ ತ್ಯೊ ಕುಸೊನ್ ಗೆಲ್ಯೊ. ಹ್ಯಾ ಫುಡೆಂ ಕೆದ್ನಾಂಚ್ ಸರ್ಕಾರಾ ವಿರೋಧ್ ಉಪ್ರಾಟ್ಯಾಕ್ ಕರಿನಾಶೆಂ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ಭ್ಯೆಂ ರೊಂಬ್ಚ್ಯಾಖಾತಿರ್ ಅಶೆಂ ಕೆಲ್ಲೆಂ.[181]

ಅಶೆಂ ರಾಜ್‌ನಿತಿಚೊ ವಾಂಟೊ ಜಾವ್ನ್ ಗರ್ಜೆಚ್ಯಾ ಪರಿಸ್ಥಿತೆಂತ್ ಬಂಧಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಅಲ್ಪ್ ಸಂಖ್ಯಾತಾಂಚೆರ್ ಕರ್ಚಿ ನಿಶ್ಚುರಾಯ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಪುಣ್ ಸೊಸ್ಚ್ಯಾ ಕಷ್ಟಾಂಚಿ ತೀಕ್ಷ್ಣತಾ ರಾಜಾಂತ್ ಥಾವ್ನ್ ರಾಜಾಕ್, ವಿಂಗಡ್ ವಿಂಗಡ್ ಕಾಳಾಂನಿ ರಾಜ್ಯ್‌ಟ್ಯಾಯ್ ಚಲಂವ್ಚ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ರಿವಾಜಿಂಚೆರ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆರ್ ಹೊಂದ್ವೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ಪರಿಹಾರ್ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತ್ಲೆಲಿ ಬಂಧಡ್ ಏಕ್ ರಾಜ್‌ನೀತ್ ಮ್ಹಣೊನ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ ಶಿವಾಯ್ ದಗ್ಯೊಣೆಚೆಂ ಹಾತೆರ್ ಮ್ಹಣ್ ನ್ಹಯ್. ಹೆಂ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ಹಾತಿಂ ಘೆತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪಾಯಾಂಚೆಂ ಸಮರ್ಥನ್ ನ್ಹಯ್. ತ್ಯಾ ಕಾಳಾಚ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಾಚ್ಯಾ ದಿಶ್ಟಿನ್ ಸಮಸ್ಯಾಚೆಂ ಪರಿಶೀಲನ್ ಕರ್ಚೆಂ ಪ್ರೇತನ್ ಮಾತ್ರ್. ಬಂಧಡ್ ಆನಿ ರಾಜಾಚ್ಯಾ ಭದ್ರತೆಖಾತಿರ್ ಬಂಧಿಂಕ್ ಸುಲ್ತಾನಾಚ್ಯಾ ರಾಜ್‌ಧಾನಿಂತ್ ದವರ್ಚೆಂ ಚಿಂತಾಪ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಚೆ ದಿಶ್ಟಿಂತ್ ಸಮಾ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್; ಪುಣ್ ತ್ಯಾ ಮಾಂಡಾವಳೆಚಿ ಕರ್ನಿ ಆನಿ ಬಂಧಿಂಕ್ ಕರಿಣ್ ಥರಾನ್ ಚಲಯಿಲ್ಲೆಂ ದಾಕಯ್ತಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಪಣ್‌ರಹಿತ್ ನಡ್ತೆಂ. ಅಸಲ್ಯಾ ನಡ್ತ್ಯಾಂತ್ ಟಿಪ್ಪು ಖಾಸ್ ಥರಾನ್ ಭಾಗಿ ಜಾಲ್ಲೊ ವ ನಾ, ರಾಜಾಚೆಂ ಮಾತೆಂ ಮಾರ್‌ಲ್ಲೊ ತೊ ಜವಾಬ್ದಾರ್ ಜಾಂವ್ಕಚ್ ಜಾಯ್.[182]

ದುಸ್ರ್ಯಾ ಆಂಗ್ಲೊ-ಮಯ್ಸುರ್ ಝುಜಾಚ್ಯಾ ಆಕ್ರೇಕ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಮಂಗ್ಳುರ್‌ಚ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾಂತ್, ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಚ್ಯಾ ಪಾಡ್ತಿನ್ ಆಸ್ಲೆಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಮಾಫ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಕಸಲೆಂಚ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ನಾ. ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂನಿ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಹೆಂ ಘಾಲುಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಒತ್ತಾಯ್ ಕರುಂಕ್ ನಾ? ಸೊಲ್ಲ್ಯಾಚಾ ಸಾತ್ವ್ಯಾ ನಿಬಂಧಾಂತ್ ಸಾಂಗ್ಲಾಂ "ಝುಜಾಂತ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಕ್ ಕುಮಕ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ರಾಯಾಂಕ್ ವ ಜಮಿನ್ದಾರಾಂಕ್ ಟಿಪ್ಪುನ್ ಧಗ್ದುಂಕ್ ನಜೊ"[183]

ಹೊ ನಿಬಂಧ್ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಘಾಲುಂಕ್ ಟಿಪ್ಪುನ್ ಆಪ್ಲಿ ಕಬ್ಲಾತ್ ದಿಲ್ಲಿ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಶೆತ್ ಕಾಮಾಚ್ಯಾ ವ್ಯವಸ್ಥ್ಯಾಂತ್ ಜಮಿನ್ದಾರ್ ಏಕ್ ಗರ್ಜೆಚೊ ವಾಂಟೊ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಶೆತಾಂ-ಬಾಟಾಂಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಬರ್‍ಯಾ ಥರಾನ್ ಚಲಯ್ತಾಲೆ. ಜಮಿನೆಚ್ಯಾ ಉತ್ಪನ್ನಾಚೆರ್ ಜಾಂವ್ಚೊ ಸರ್ಕಾರಿ ಆದಾಯ್ ತೆ ಪಾವಿತ್ ಕರ್ನ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಚೆಂ ಭಂಡಾರ್ ಭರ್ತಾಲೆ. ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಅಸಲ್ಯಾ ಸುಫಳ್ ಆನಿ ಸಕ್ತೆವಂತ್ ವರ್ಗಾಕ್ ಭೆಶ್ಟಾಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಕಿತೆಂ ಫಾಯ್ದೊ? ಕಶ್ಟಾಂಕ್ ಭೆಶ್ಟೆಂಚ್ ಆಪವ್ನ್

ಜಾತಾ ಮಯ್ರ್ ಪವರ್ತ್ ಪಾವಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಬರಿ ಜಾತೆಂ. ಪುಣ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್, ಸಂಬಾನ್ ಉಣೆ. ಘೊಡ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ಘಾತ್ಕಿ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಪಿಸ್ರ್ಯಾಂಕ್ ತಾಕಾ ನಾಕಾ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಕ್ಯೀ ಹ್ಯಾ ಪಿಶ್ಯಾಂತ್ ಕಾಂಯ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಸೊಲ್ಯಾ ಪೆಕಾರ್ ತಾಂಚಿ ಸ್ಥಿತಿ ಭಾರಿಚ್ ಅಸ್ಕತ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲಿ. ನಿಜಾಕ್ಯೀ ಮುಂಗ್ಳುರ್ಲ್ಯಾ ಸೊಲ್ಯೊ ತಾಂಕಾಂ ಅಪ್ರಾಧಿಚೊ ಜಾವ್ನ್ ಅಸ್ಲ್ಯೊ. ಹ್ಯಾ ಪರ್ಿಂ ತೆ ಪೊರ್ಗೆಜ್ ರಾವ್ಲೆ, ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ತಾಣಿಂ ಸೊಡ್ನ್ ಸೊಡ್ಲೆಂ.

ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮುದ್ರಾಚೆ ರಾಕ್ಲಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲೆ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಕುಮ್ಕೆಕ್ ಯೇಂವ್ಕ್ನಾಂತ್. ತಾಣಿಂ ಟಿಪ್ಪುಕ್ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಪತ್ರಾಂನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಂಯ್ ತಾಂಚಿ ಜಿರ್ಮತ್ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ: ಪುಣ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಕ್ ಹ್ಯಾ ಪಿಶ್ಯಾಂತ್ ಚತ್ರಾಯ್ ದಿಂವ್ಚೆ ತಿತ್ಲಿ ಸೊಸ್ನಿಕಾಯ್ ನಾತ್ಲಿ.[184] ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ಯೀ ಬಂಧಡೆ ಪಿಶ್ಯಾಂತ್ ಕಸಲೆಂಯಿ ಕರುಂಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ನಾತ್ಲೊ. ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಟಿಪ್ಪುನ್ ಆಪಡ್ಯಾಸ್ತಾನಾ ಗೊಂಯಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ಧಾಡ್ಲೆ. ಅಶೆಂ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂನಿಯೀ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಸೊಡ್ನ್ ಸೊಡ್ಲೆಂ. ಮಟ್ವ್ಯಾನ್ ಟಿಪ್ಪು ವಿರೋಧ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂಚೊ ಪ್ರಚಾರ್ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಲಾಗಿಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಇಶ್ಟಾಗತ್, ಹಾಂಚೆಪರ್ಿಂ ಪ್ರಡ್ ಸಂಖ್ಯಾನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಟಿಪ್ಪುನ್ ಗಾಂವಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಘಾಲ್ನ್ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಕ್ ವರ್ಚ್ಯಾಬರಿ ಜಾಲೆಂ.

ದೋನ್ ಕಾರಣಾಂಪರ್ಿಂ ಬಂಧಡೆಚಿ ಯೆವ್ಜಣ್ ಜಾಲ್ಲಿ: (i) ಟಿಪ್ಪುಚಿಂ ಸಯ್ನ್ಯಾಂ ಹೆರ್ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ರಖುಜ್ಯಾನಾ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿರ್ ಪೆರ್ಾಂನಿ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಕ್ ಕಸಲಿಚ್ ಕುಮಕ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಅವ್ಕಾಸ್ ಮೆಳಾನಾಸ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಕರ್ಚೆಂ. (ii) ಆಪ್ಣಾಕ್ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜಾಕ್ ತಕ್ಲಿಣ್ ಕಸಲೊಯಿ ಅಪಾಯ್ ಜಾಯ್ನಾಸ್ಲ್ಯಾಬರಿಂ ಕರ್ಚೆಂ. ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಗಾಂವಾಂತ್ ಥಾವ್ನ್ ಉಟಯಿಲ್ಯಾಪರ್ಿಂ ಘೊಡ್ಯಾ ತೆಂಪಾಕ್ ಪುಣಿ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಚೆರ್ ಅಡ್ಕಳ್ ಘಾಲ್ಯಾಬರಿ ಜಾತಾ ಮ್ಹಣ್ ತಾಣೆ ಚಿಂತ್ಲೆಂ. ಅಶೆಂ ಬಂಧಡ್ ರಾಜಾಂನಿ ನಿತಿಂತ್ ರೊಂಬೊನ್ ಆಸಾ. ಧರ್ಮಾಂತ್ ನ್ಯಾಯ್: ದಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್, ಗಾಂವ್ಚೆ ಉಟಯಿಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಥಂಯ್ ತಾಣೆ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ವಿಶ್ವಾಸಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ವಾಂಟ್ಲೆ.

ಬಂಧಡಿಚೆಂ ಕೃತ್ಯ:

ಕರ್ನಾಟಕ ಕರಾವಳಿಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ 1784ಂತ್ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನಾನ್ ಪಕ್ಡ್ನ್ ಪಾವ್ನಿಂ ತಾಂಚ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಹುಮ್ಮುನ್ ವ್ಹರೊಂಕ್ ನಾ.[185] ಥೊಡ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾಂಕ್ ಸಬಾರ್ ಕಾರಣಾಂಪರ್ಿಂ ಬಂಧಡೆಚಿ ಶಿಕ್ಷಾ ಚುಕ್ಲಿ.[186] ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆ ದೋನ್ ವಾಂಟೆ ಕೆಲೆ (i) ಹಾತ್ಕಸಚೆ ಆನಿ (ii) ಆಪ್ಣಾಕ್ ಹಾತ್ಕಸಿ

ನಾತ್ಲ್ಲೆ.[187] ಹೆಂ ತಾಣೆ ಖಂಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾನ್ ಕೆಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಕಶ್ಟ್. ಆಪ್ಲ್ಯಾಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಂಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ದುಬಾವಾವರ್ವಿಂ ಜಾಪ್ವೆತ್. ಏಕಾ ರಾಜಾಂತ್ ಗರ್ಜೆ-ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಸ್ಲೆಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್, ರಾಜ್ ಪಿರೋಧ್ಯೆಂಕ್ ಪ ಅಪ್ಯಾಪ್ಯಾಂಕ್ ಧರುನ್ ಕಯ್ದ್ ಕರುಂಕ್ ದುಬಾವ್‌ಚ್ ಪಾವ್ತಾ. ದಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್, 1789ಂತ್, ಫ್ರಾನ್ಸಾಂತ್ "ಭಿಯಾಚೆ ರಾಜ್ವಟ್ಕ್ಯಾಯ್". ಹ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಹಜಾರೊಂ ಲೊಕಾಕ್ ದುಬಾವಾನ್‌ಚ್ ಧರುನ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್‌ಪಣ್, ಸಮಾನ್‌ಪಣ್ ಆನಿ ಬಾಂಧವ್‌ಪಣ್ - ಹಾಂಚ್ಯಾ ನಾಂವಾನ್ ಗಿಲೊಟಿನಾಕ್ ದಿವ್ನ್ ತಾಂಚಿ ಗೊಮ್ಳಿ ಕಾಪ್ಲಿ.[188] ತಶೆಂಚ್ ತ್ಯಾ ಕಾಳಾಚ್ಯಾ ಮಯ್ಸೂರಾಂತ್, ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜಾಂತ್ ಗರ್ಜೆ - ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದೆಖ್ಲಿ ಆನಿ ಲೊಕಾಕ್ ಪಾತ್ಯೆಣೆಚೆ ಆನಿ ದುಬಾವಿ ಮ್ಹಣ್ ವಾಂಟೆ ಕರ್ನ್, ದುಬಾವ್ಯಾಂಚಿ ಜೋಂಟ್ ಕೆಲಿ. ದುಬಾವಿ ಮ್ಹಣ್ ತಾಣೆ ಚಿಂತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಥಂಯ್ ವಾಂಟ್ಲೆಂ, ಆನಿ ದುಬಾವ್ಯಾಂಕ್ ತಾಣೆ ಗಾಂವಾ ಭಾಯ್ರ್ ಘಾಲೆಂ.[189] ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಥಂಯ್ ಧನ್ಯಾಂಚೆಂ ಆಸ್ತ್‌ಬದಿಕ್ ತಾಣೆ ಪಾತ್ಯೆಣೆಚ್ಯಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜೆಕ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಲಾಗಿಂ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಮಿತ್ರ್‌ಪಣ್ ಕಳಿತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂಗಿ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಕಶ್ಟ್. ಪುಣ್ ಮಸ್ತ್ ಜಣಾಂಕ್ ಟಿಪ್ಪುಸ್ ತಾಂಕಾಂ ಕಳಿತ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಬರಿಚ್ ಧರ್ಲೆ.

ಬಂಧಡೆಚಿ ಖಬರ್ ಕಳ್ತಾಚ್ ಜಿವಾಂತ್ ಘುಟಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಫ್ರೊಳ್ನ್ ಧಾಂವ್ಲೆ. ಇಗರ್ಜಾಂನಿ ಆಸ್ಲೆಲ್ಯೊ ಮೊಲಾಧಿಕ್ ಆನಿ ಪವಿತ್ರ್ ವಸ್ತು ಸಕ್ಕಡ್ ಕರಾವಳ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಬಡ್ಗಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಅಂಜುದೀವ್ ಕುದ್ರ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಇಗರ್ಜೆಂತ್ ವ್ಹರ್ಲ್ಯೊ.[190] ಥೊಡ್ಯಾ ಹಿಂದ್ವ್ಯಾಂನಿ ಸಯ್ತ್ ತಾಂಚ್ಯೊ ಮೂರ್ತಿ ಇಗರ್ಜೆಂತ್ ಭದ್ರತೆ ಖಾತಿರ್ ವ್ಹರ್ಲ್ಯೊ.[191] 1796ಂತ್ ಕಾರ್‌ವಾರಾಂತ್ ಮಿಸಾಂವ್ ಆನಿ ಇಗರ್ಜೆಚಿ ಆಸ್ತ್ ನಾಸ್ ಕೆಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್‌ಯೀ, ತಿನ್ಶಿಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಿಯೆತಾಲೆ. ಬಂಧಡೆಚ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಪ್ರೊಳ್ನ್ ಗೆಲ್ಲೆ ಪಾಟಿಂ ಆಯಿಲ್ಲೆ. ಸರ್ವ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಧರ್ನ್ ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾಕ್ ಧಾಡುಂಕ್ ನಾ ಮ್ಹಣ್ ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಕಳ್ತಾ.[192]

ಥೊಡ್ಯಾ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಅಧಿಕಾರಿಂಕ್ ಲೋಂಚ್ ದೀವ್ನ್ ಬಂಧಡ್ ಚುಕಯ್ಲಿ.[193] ಬಂಧಿ ಜಾಲ್ಲೆ ಚಡಾವತ್ ದುಬ್ಳೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್, ಗೆಣೆಕ್ ಫೊಳ್ಕೆ, ಕುಲ್ಕಾರ್ ಆನಿ ಶಿಲ್ಪಿಂಚೆಂ ಕಾಮ್ ಕರ್ತೆ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಅಶೆಂ ಏಕಾ ವರ್ಗಾಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಕ್ ವಚೊಂಕ್ ಪಡ್ಲೆಂ ಆನಿ ಹೆರ್ ವರ್ಗಾಚ್ಯಾಂನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಕರಾವಳಿಚ್ಯಾ ವಿಂಗಡ್ ವಿಂಗಡ್ ಜಾಗ್ಯಾಂಕ್ ಪಳಾವಳ್ ಘೆತ್ಲಿ. ಹಿಂದು ಆನಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಧನಿಯಾಂಚಿ ಥಂಯ್ ಫೊಳೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಾಗ್ವಳೆಗಾರಾಂಕ್ ಬಂಧಡ್ ಚುಕ್ಲಿ. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತಾಣಿಂ ಥಂಯ್ ಫೊಳ್ಚ್ಯಾ ಧನ್ಯಾಂನಿ ಫೊಳೊಂಕ್ ತೆ ನಾತ್ಲ್ಯಾರ್ ಥಂಯ್ ವಣ್ಗ್ಲ್ ಪಡ್ತೆಲಿ ಆನಿ ತಿರ್ವೊ ದೀಂವ್ಕ್ ಆಪುಣ್ ಸಕ್ಚೆನಾಂವ್ ಮ್ಹಣ್ ಟಿಪ್ಪುಕ್ ಮನವಿ ಕೆಲ್ಲಿ.[194]

ಬಂಧಡೆಂತ್ ಗೊಂಯ್ಚೆ ಪಾದ್ರಿ ನಾತ್ಲ್ಲೆ. ತಾಂಕಾಂ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ಗೊಂಯಾಕ್ ಗಡಿಪಾರ್ ಕೆಲ್ಲೆ. ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಲಿಖಿತಾಂ ಪ್ರಕಾರ್ ತೆರಾ ಗೊಂಯ್ಕಾರ್ ಪಾದ್ರಿ ದುಬ್ಳೆ, ಸಿರ್ಗ್ತಿಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಗೊಂಯ್ ಪಾವ್ಲೆ.[195] ಅಪ್ಣಾಕ್, ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರಾಚೆರ್ ಆಸ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಗೌರವಾವರ್ವಿಂ ಆಪ್ಣೆ ತ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಮರಣಾ - ಶಿಕ್ಷೆಂತ್ಲೆಂ ಮಾಫಿ ಕೆಲಾಂ ಮ್ಹಣ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂಕ್ ಬರಯ್ಲೆಂ.[196] ಪಾದ್ರ್ ಜೊಕಿಂ ಮಿರಾಂದ್ ಟಿಪ್ಪುಕ್ ಫುಡ್ ಏಕ್ ಸಮಸ್ಯಾ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲೊ. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬಾಪಾಯ್ಕ್, ಹೈದರ್ ಅಲಿಕ್, ತಾಚೆಲಾಗಿಂ ಆಸ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಇಶ್ಟಾಗತಿ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ತೊ ಜಾಣಾ ಆಸ್ಲೊ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ, ಟಿಪ್ಪುನ್ ಫಾದರ್ ಮಿರಾಂದಾಕ್‌ಯೀ ಸೊಡ್ಲೆಂ ನಾ. ತಾಕಾ ಗಡಿಪಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಎಕಾ ಆಯಿನ್ನ್ ಸಂದರ್ಭಾಕ್ ತೊ ರಾಕ್ತಾಲೊ. ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಫಾದರ್ ಮಿರಾಂದಾಚ್ಯಾ ಮೌನ್ಪಣಾನ್ ತಾಕಾ ರಾಗಾರ್ ಹಾಡಯ್ಲೆಂ ಆನಿ ತಾಣೆ ತಾಕಾ ತಲ್ಚೆರಿಕ್ ಗಡಿಪಾರ್ ಕೆಲೊ.[197] ಹೆರಾಂಪರಿಂ ತಾಕಾ ಗೊಂಯಾಂ, ಧಾಡಿನಾಸ್ತಾನಾ ಥಂಯ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಧಾಡ್ಲೊ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಮ್ಕಾಂ ಸಮ್ಜಾನಾ.

ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಣಾಕ್ ಪರಿನಾಸ್ತಾನಾ, ಟಿಪ್ಪುನ್ ತಾಂಕಾಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಗೊಂಯಾಕ್ ಗಡಿಪಾರ್ ಕೆಲೆ? ಟಿಪ್ಪು ಬುದ್ವಂತ್. ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಸಮುದ್ರಿಚಿ ಶಿಕವ್ಣ್ ಮೆಳನಾತ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಕರುಂಕ್ ತಾಣೆ ಪಯ್ಲೆಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜೆಚೆ ಆತ್ಮಿಕ್ ಫುಡಾರಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಥಂಯ್ಚ್ಯಾಂ ಕಾಡುಂಕ್ ಪಳೆಲೆಂ.[198] ಅಶೆಂ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಅತ್ಮಿಕ್ ಜಿಣಿ ನಾಸ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ಟಿಪ್ಪುಕ್ ಫಾಯ್ದ್ಯಾಚೆಂ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲೆಂ; ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಖುಶೆನ್ ವ ಬಲಾತ್ಕಾರಾನ್ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಾಂತ್ ಹಾಡುಂಕ್ ತಾಣೆಂ ಚಿಂತ್ಲ್ಲೆಂ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಬಂಧಡೆಂತ್ ರಾವೊಂಕ್ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಮನ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆಂ. ಪುಣ್ ಟಿಪ್ಪುನ್ ತಾಂಕಾಂ ತಶೆಂ ಕರುಂಕ್ ಸೊಡುಂಕ್ ನಾ. ಹಾಚೆಂ ಕಾರಣ್ ತಾಕಾ ಏಕ್ಯಾಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಕಳಿತ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆಂ.[199] ಆಸ್ಕೆಕ್ ವಿಶಯ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂಕ್ ಆಪ್ಣಾಥಂಯ್ ದುಸ್ಮಾನ್ಕಾಯ್ ಉಬ್ಜಂವ್ಕ್ ಕಾರಣ್ ದೀಂವ್ಕ್ ತಾಕಾ ಮನ್ ನಾತ್ಲ್ಲೆಂ. ಖಂಚಾಯಿ ಧರ್ಮಾಂತ್ ಪಾದ್ರಿಕ್ ವ ಪುರೋಹಿತಾಂಕ್ ಏಕ್ ಉಂಚ್ಲೆಂ ಸ್ಥಾನ್ ಆಸಾ. ಆನಿ ತಾಂಚೆಂ ಮನ್ ದುಕಂವ್ಕ್ ಖಂಚೊಯಿ ರಾಜ್-ಅಧಿಕಾರ್ ಆಶೆನಾ. ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಗಡಿಪಾರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ತಾಣೆ ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾಕ್ ಕಯ್ದ್ ಕರ್ನ್ ವೊಡ್ನ್ ವೆಲೆಂ. ಥೊಂಟ್ಯಾಂಕ್ ಆನಿ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತಾಂಕ್ ಹಾಂಗಾಚ್ ಸೊಡ್ಲೆ. ಆಪ್ಲಿ ಘುಂಯ್‌ಧಾವ್ನ್, ಸ್ಥಾನ್-ಮಾನಾ ಥಾವ್ನ್, ಕುಟ್ಮಾ ಥಾವ್ನ್ ಹುಮ್ಕುನ್ ಕಾಡ್ನ್ ಕಳಿತ್ ನಾತ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಎಕಾ ಜಾಗ್ಯಾಕ್ ಕಟಿಣ್ ದುರ್ಬಳ್ಕಾಯೆಂತ್, ಕಶ್ಟಾಂ ದುಕಾಂನಿ ತಾಂಕಾಂ ವಚೊಂಕ್ ಪಡ್ಲ್ಲೆಂ. ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಹೊ ಏಕ್ ಖಿರಾಂಕುಳ್ ಅನ್ಭವ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲೊ. ಸಬಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ತೆ ಗಡಿಪಾರ್-ಜಿಣಿ ಜಿಯೆಲೆ. ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರ್ಯಾಂನಿ ಸಬಾರ್ ಥರಾಂನಿ ತಾಂಕಾಂ ಕಶ್ಟೊವ್ನ್ ಪೊಳೊವ್ಳಾಯ್ಲೆಂ. ಸಬಾರ್ ಭಲಾಯ್ಕೆವಿಣೆ ವಾಟೆರ್‌ಚ್ ಸರೆ. ತಾಂಚಿ ಆತ್ಮಿಕ್ ಜಿಣ್ಯೆ

ಥಾವ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ಪಯ್ಸ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಸಮಡ್ತಿಚಾ ಕಾರ್‍ಯಾಂಕ್, ಮಿಸಾಕ್ ಪಾದ್ರಿ ನಾತ್ಲ್ಲೆ. ಉಗ್ತ್ಯಾನ್ ಆಪ್ಲಿ ಸಮಡ್ತ್ ಪಾಳುಂಕ್ ತಾಂಕಾಂ ಸೊಡುಂಕ್ ನಾ. ಅಧಿಕಾರಾ ವಿರೋಧ್ ರಾವ್ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಧಗ್ದ್ಯಿಲ್ಲಿ. ಸಬಾರ್ ಸಂದರ್ಭಾನಿ ವೋಂಟ್, ನಾಕ್ ಆನಿ ಕಾನ್ ಕಾತರ್ನ್ ಅಶಿಸ್ತೆರ್ ಶಿಕ್ಶಾ ದಿತಾಲೆ.[200] ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಚಾ ರಾವ್ಪೆರಾಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಚಲಿಯಾಂಕ್ ವರೊಂಕ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕೆಲೆಂ. ಥೊಡ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮಾಂತ್ ಮೆಳಯ್ಲೆಂ ಆನಿ ಥೊಡ್ಯಾಂಕ್ ಸಯ್ನ್ಯಾಕ್ ಭರ್ತಿ ಕೆಲೆಂ. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಂತ್ ಥೊಡೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಅಧಿಕಾರಿಯೀ ಆಸ್ಲ್ಲೆ.

ಬಂಧಡೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಜಿಣಿ ಕಶ್ಟಾಂಭರಿತ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲಿ. ವಾಂಚೊನ್ ಉರ್‍ಲ್ಲ್ಯಾನಿ ಸುಟ್ಕೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಬಂಧಡೆಂತ್ ಆಪ್ಲೆ ಅನ್ಭವ್ ಕಳಯ್ಲ್ಯಾತ್. ಜಾಯ್ತ್ಯಾ ಮುಳಾಂ ದಾಖ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಹೆ ಅನ್ಭವ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ್.

ಥೊಡ್ಯಾ ಮೂಳ್-ದಾಖ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಬಂಧಡೆಚೆಂ ವರ್ಣನ್:

(i) ರಾಜಾಚೊ ಕಾರ್‍ಯದರ್ಶಿ ಮಾರ್ಟಿನ್ಹೊ ಡಿ. ಮೆಲ್ಲೊ ಕಾಸ್ತ್ರೊಕ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ ಪತ್ರ್. 1784 ಮೆಯಾಚಿ 9 ತಾರಿಕ್.

"ಎದೊಳ್‌ಚ್ ಹಾವೆಂ ತುಮ್ಕಾಂ ಕಳಯ್ಲಾಂಕಿ ನವಾಬ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿಚಾ ಮರಣಾ ಉಪ್ರಾಂತ್, ತಾಚಾ ಪುತಾಕ್, ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಕ್ ಹಾಂವೆಂ ಪರ್ಬಿಂ ದೀವ್ನ್ ಉಲ್ಲಾಸ್ ಪಾಟಯಿಲ್ಲೆ. ಮೆಳ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಅವ್ಕಾಸಾಂ ಪರ್ಮಾಣೆ ಸಬಾರ್ ಉಪ್ಕಾರ್ ತಾಕಾ ಹಾಂವೆಂ ಕೆಲ್ಲೆ. ರಾಜಾಚಾ ಜಮಿನೆಂಚೆರ್ ಹಯಾತ್ ಸಾಯ್ಬಾನ್ ಖಾಯಾಮ್ ಹಕ್ಕ್ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಕ್ ಹಾಂವೆಂ ಸೊಡುಂಕ್ ನಾ. ಹಯಾತ್ ಸಾಯ್ಬ್ ಕೆನರಾ ರಾಜಾಚೊ ಗವರ್ನರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲೊ ಆನಿ ತಾಣೆ ತೆಂ ರಾಜ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಕ್ ಸೊಡ್ನ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ಹಾಂಗಾ ರಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಪಾಸತ್ ತಾಣೆಂ ತಾಕಾ ಹ್ಯಾ ಶಹರಾಕ್ ಹಾಡ್ಲೊ. ಹಾಂವೆಂ ಹಯಾತ್ ಸಾಯ್ಬಾಕ್ ಗೊಯಾಂತ್ ರಾವೊಂಕ್ ಸೊಡುಂಕ್ ನಾಸ್ಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಆನಿ ತಾಣೆ (ಟಿಪ್ಪುನ್) ವಿಚಾರ್ಲ್ಲೆಲ್ಯೊ ಥೊಡ್ಯೊ ವಸ್ತು ತಾಕಾ ಧಾಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ಮ್ಹಜೊ ಉಪ್ಕಾರ್ ಬಾವುಡ್ಲೊ. ಪುಣ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಲಾಗಿಂ ತಾಣೆ ಸೊಲ್ಲೊ ಕೆಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಆತಾಂ ತೊ ವೈರಿಬರಿ ಚಲ್ತಾ. ತಾಚಾ ರಾಜಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಘಾಟಾರ್ ಆನಿ ಸಕಯ್ಲ್ ಜಿಯೆತೆಲ್ಯಾ ಸುಮಾರ್ ವೀಸ್ ಹಜಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಂಯ್ ತಾಣೆ ಜುಲುಮ್ ಆನಿ ದಗ್ಡೊಣಿ ಚಲಯ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ತಾಂಚೊ ಬೊಂಗಸ್ತಳ್ ಕೆಲಾ. ಫಿರ್ಗಜ್ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ತಾಣೆ ಕೈದ್ ಕೆಲ್ಯಾತ್ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ (ತಾಂಚೊ ಗಾಂವ್ ಸೊಡ್ನ್) ಘಾಟಾ ತೆವ್ಶಿಲ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂನಿ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ಫರ್ಮಾಯ್ಲಾಂ. ತೆಂ ರಾಜ್ ಜಿಕೊಂಕ್ ತಾಣೆಂ (ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂನಿ) ವೊಚೊಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೊನ್, ತಾಂಕಾಂ ವಾಟ್ ದಾಕಯ್ಲ್ಯಾ ಮ್ಹಣ್ ತಾಂಚೆರ್ ತಾಣೆ ಬದ್ನಾಮ್ ಘಾಲ್ಯಾ. ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ತಾಣೆ ಸೊಡಿಜಯ್ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಬಾಪಾಯ್ನ್ ನವಾಬ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿ ಖಾನಾನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಶಾಂತಿನ್ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ತಾಣೆ ರಜಾ

ದೀಜಯ್ ಮ್ಹುಣ್ ಮಾಗೊನ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ತಾಣೆ ಮ್ಹಾಕಾ ಹಾಚೆ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಕಸಲೆಂಚ್ ಬರಯ್ನಾಸ್ತಾನಾ ಆನ್ಯೆಕಾ ಸಂಗ್ತಿ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಬರಯ್ಲೆಂ, (ಆಮ್ಚ್ಯಾ) ರಾಜಾಚ್ಯಾ ತಾರ್ವ್ಯಾಂನಿ ತಾಚಾ ಹಳ್ಳ್ಯಾಂ ಆನಿ ಜಮೀನಾಂ ಥಾವ್ನ್ ತಾಂದುಳ್ ಭರುಂಕ್ ನಜೊ ಮ್ಹುಣ್ ಮ್ಹುಣ್ ತಾಣೆ ಫರ್ಮ್ಯಾಯ್ಲಾಂ. ನಾಪಾತ್ಯೆಣೆಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಸೆಜಾರ್ಯಾಚೊ ಅವಿಶ್ವಾಸ್ ಚಡೊನ್ ಆಯ್ಲಾ ಕಿತ್ಯಾಕ್‌ಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಾನ್‌ಕೊನಾ ಸಂಸ್ಥಾನಾಚ್ಯಾ ಗಡಿರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕೊಟ್ಯಾಂನಿ ವ್ಹಡಾ ಸಂಖ್ಯಾನ್ ರಾಕ್ವಲಿ-ಸಯ್ನಾಂ ದವರುಂಕ್ ತಾಣೆ ಫರ್ಮ್ಯಾಯ್ಲಾಂ ಆನಿ ಖಬ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ್ ಗೊಂಯ್‌ಚೆರ್ ಜಯ್ತ್ ವರೊಂಕ್ ತೊ ಚಿಂತುನ್ ಆಸಾ. ತ್ಯಾ ರಾಜಾಕ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ಎಕಾ ತಾರ್ವ್ಯಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಎಕಾ ಮುಸುಲ್ಮಾನಾಕ್, ಮಹಮ್ಮದ್ ಅವ್ರಾಜಾನ್ ಸಾಹೆಬ್ ಸೂರಿಯಾಚೊ ಪುತ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ ಮಹಮ್ಮದ್ ಸೂಫಿಲಾಗಿಂ ತಾಣೆ ಅಶೆಂ ಕಳಯಿಲ್ಲೆಂ. (ಸೂಫಿನ್)ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಪತ್ರಾಕ್ ಲಗ್ತಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ತಾಚ್ಯಾ ಕಾಗ್ದಾಚೆಂ ನಕಲ್ ಹಿ ಸಂಗತ್ ಕಳಯ್ತಾ. ಹೊ ಮುಹಮ್ಮದ್ ಸೂಫಿ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಘರ್ ಬಾಂದುನ್ ವ್ಯಾಪಾರ್-ವಹಿವಾಟ್ ಕರ್ನ್ ಹಾಂಗಾ ವಸ್ತಿ ಕರ್ನ್ ಆಸಾ. ತಾಚೊ ಬಾಪುಯ್ ನವಾಬ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿಖಾನಾಚ್ಯಾ ಏಕಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಗವರ್ನರ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಅಶೆಂ ತಾಕಾ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಚಿ ವಳಕ್ ಆಸಾ. (ಆಮ್ಚೆಂ) ರಾಜ್ ಸೊಡ್ನ್ ತಾಚಾ ರಾಜಾಂತ್ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ (ಟಿಪ್ಪುನ್) ತಾಕಾ ಆಪಯ್ಲಾಂ ಆನಿ ತಾಕಾ ಮಂಗ್ಳುರ್‌ಚ್ಯಾ ಗವರ್ನರಾಚೊ ಹುದ್ದೊ ಭಾಸಾಯ್ಲಾ. ಹೊ ಮನಿಸ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ (ಆಮ್ಚ್ಯಾ)ರಾಜಾಚಾ ವ್ಯಾಪಾರಾಕ್ ಆನಿ ಬರೆಪಣಾಕ್ ಗರ್ಜೆಕ್ ಪಡತ್ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತುನ್ ತಾಕಾ ನವಾಬಾನ್ ಭಾಸಾಯಿಲ್ಲೆಂ ತೆಂ ಮಾಸುನ್ ಘೆವ್ನ್ ಆಮ್ಚಾ ಮಹಾರಾಣಿಯೆಚ್ಯಾ ಪರ್ಜೆಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರಾಕ್ ಆನಿ ತಾರ್ವ್ಯಾಂ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ವೆಚಾಕ್ ತಾಣೆ ಕುಮೊಕ್ ಕರಿಜಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಹಾಂವೆಂ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಕ್, ತಾಣೆ ಮಾಕಾ ವಯ್ಲ್ಯಾ ಬರಯಿಲ್ಲಿ ಮಾಹೆತ್ ದಿಲಿ. ಹ್ಯಾ ನಾಪಾತ್ಯೆಣೆಚಾ ಸೆಜಾರ್ಯಾನ್ ಘಾಲುಂಕ್ ಚಿಂತ್ಲ್ಯಾ ಧಾಡೆ ವಿರೋದ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ಥರಾಚಿ ಚತ್ರಾಯ್ ಆನಿ ಉಪಾಯ್ ಹಾಂವೆಂ ಘೆತ್ಲ್ಯಾತ್. ತೊ ಕೆನರಾಚಾ ರಾಜಾ ಥಾವ್ನ್ ಶ್ರೀರಂಗಪಟಣಾಕ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಕಸಲಿಚ್ ನವಿ ಖಬರ್ ನಾ.

“ಜೊಸ್ಸುಲ್ಲೊ ವಿಶ್ಯಾಂತ್, ರಘುಜ್-ರಾವಪ್ ವಿದ್ರೋಳ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಸಾಂಬಾಳುನ್ ಆಸಾ, ಆನಿ ಶಾಂತಿಚ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಶರ್ತಾಂಚೆರ್ ಆನಿಕ್‌ಯೀ ಕಬ್ಲಾತ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ. ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಮಹಾರಾಣಿಯೆಚ್ಯಾ ನಿರ್ಧಾರಾಕ್ ಸಾಂತ್ ಆನ್ಸ್ ರಘುಜಾ-ತಾರ್ವ್ಯಾಕ್ ರಾಕೊನ್ ಆಸಾತ್. ತೆಂ (ತಾರುಂ) ಆನಿಕ್‌ಯಿ ಯೆಂವ್ಕ್ ನಾ. ಮೊಜಾಂಬಿಕಾಕ್ ಯೇವ್ನ್ ಪಾವ್ಲಾಂ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತಾಂವ್. ಪುಣ್ ಜೊಸ್ಸುಲ್ಲೊ ರಾಜಾಚಿಂ ತಾರ್ವ್ಯಾಂ ಆಪಾವ್ನ್ ಧರುನ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ದುಸ್ಮಾನ್‌ಕಾಯ್ ದಾಕವ್ನ್ ಆಮ್ಚಾಂ ಆಕ್ರಾಮ್ ಕರ್ಚ್ಚ್ ಆಸಾ.”[102]

(ii) ಜೇಮ್ಸ್ ಸ್ಕರ್ರಿಚೊ ವಿವರ್ :

"ಆತಾಂ ಗರಿಬ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ದುರಾದೃಶ್ಟ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾಲೆಂ. ಹಾಕಾ ನೆಣಾರ್‌ಪಣಾನ್ ಹಾಂವ್‌ಚ್ ಕಾರಣ್, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಹಾಚ್ಯಾ ಆದ್ಲ್ಯಾ ಚಿಟಿಂತ್ ಕಳಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸಾನ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ ವಾಚುನ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಗಾಂವಾರ್ ಟಿಪ್ಪುಚ್ಯಾ ಸೈನಾನ್ ವೆಡೊ ಘಾಲೊ ಆನಿ ದಾಪ್ಲೆ, ಸ್ತ್ರೀಯೊ ಆನಿ ಭುರ್ಗಿಂ ಮ್ಹಣೊನ್ ತೀಸ್ ಹಜಾರ್ ಜಣಾಂಕ್ ಶ್ರಿರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾಕ್ ಆಂಬುಡ್ನ್ ವೆಲೆಂ. ಥಯ್ಸರ್ ಹಾತೆರಾಂ ವಾವಂವ್ಕ್ ಜಾಂವ್ಚಾ ತಸಲ್ಯಾಂಕ್ ಸುನ್ನತ್ ಕೆಲಿ, ಆನಿ ಸಯ್ನಾಚ್ಯಾ ಚಾರ್ 'ಬತ್ಲಾಂವಾ'ಂಕ್ (ಚಾರ್ ಹಜಾರ್ ಸಯ್ನಿಕಾಂಚೊ ಜಮೊ) ತಾಂಕಾಂ ಧಾಡ್ಲೆ. ಹ್ಯಾ ಗರಿಬ್ ಮಲಬಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆ ಕಶ್ಟ್ ಕರಿಣ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಮ್ಹಜಾ ಚತ್ರಾಯೆಕ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಎಕಾ ವಿಶಯಾಚೊ ವಿವರ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಹಾಂವ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರ್ತಾಂ: ತೆ ಬರೆ ಜಾಲ್ಲೆಚ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂತ್ ಝುಜಾ-ಹಾತೆರಾಂ ದೀವ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ಡ್ರಿಲ್ ಕರಯ್ಲೆಂ ಆನಿ ಮಯ್ಸುರ್ ವಚೊಂಕ್ ಫರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ. ತಾಚಾ ಫರ್ಮಾಣಾ ಪ್ರಮಾಣೆ ತಾಂಕಾಂ ಬಂಧಬಸ್ತಿನ್ ದವರ್ಲೆಂ ಚಾರ್ ಬತ್ಲಾಂವಾಂಚಿಂ ಹಾತೆರಾಂ ಪಾಟಿಂ ಘೆತ್ಲಿಂ ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ಕೈದಿ ಜಾವ್ನ್ ಶ್ರಿರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾಕ್ ಆಪವ್ನ್ ವೆಲೆ. ಹೆಂ ಕರ್ನ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಅಧಿಕಾರ್ಯಾಂನಿ ತಾಂಚೆ ಹಾತ್ ಬಾಂದ್ಲೆ. ವಾಣೊ ಶಿಂವ್ಚ್ಯಾ ಜಂಬಾರಾಕ್(ಚಾಮ್ಹಾರ್) ಆಪಂವ್ಕ್ ಧಾಡ್ಲೆಂ; ತಾಂಚಿಂ (ಕ್ರಿಸ್ತಾವಾಂಚಿ) ನಾಕಾಂ, ಕಾನ್ ಆನಿ ವಯ್ಲೆ ವೋಂಟ್ ಕಾತರ್ನ್ ಕಾಡ್ಲೆ. ಶಿಮ್ಟೆಕ್ ಫುಡ್ ಕರ್ನ್ ತಾಂಕಾ ಗಾಡ್ವಾಂಚ್ಯಾ ಪಾಟಿರ್ ಬಸಯ್ಲೆಂ ಆನಿ ಪಟ್ಟಣಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ತಾಂಕಾಂ ವೆಲೆಂ. ತಾಂಚಾ ಮುಖ್ಲ್ಯಾನ್ ನಿರ್ಬಾಗಿ ಎಕ್ಲೊ ತಾಂಚಿಂ ಕರ್ತುಬಾಂ ವೊಡಾ ತಾಳ್ಯಾನ್ ಬೊಬೊ ಘಾಲ್ನ್ ಸಾಂಗೊನ್ ವೆತಾಲೊ. ರಗತ್ ವಾಳೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಎಕ್ಲೊ ಗಾಡ್ವಾರ್ ಥಾವ್ನ್ ಸಕಯ್ಲ್ ಪಡ್ಲೊ ಆನಿ ತಕ್ಷಣ್‌ಚ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲೊ. ಆಸಲೆಂ ಚಿರೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಕುಡಿಂಚೆಂ ರಗ್ತಾಳ್ ದೃಶ್ಯ್ ಪಳೆಲ್ಲೆ ತಾಂಚೆರ್ ಬಿರ್ಮತ್ ಘಾವ್ಲೆ, ಆನಿ ಆಸಲಿ ನಿಶ್ಟುರಾಯ್ ಪಳೆವ್ನ್ ಆಮ್ಚಿಂ ಕಾಳ್ಜಾಂ ಫುಟೊಂಕ್ ತಯಾರ್ ಜಾಲಿಂ. ಹ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಟಿಪ್ಪು ಇಲ್ಲೊಸೊ ಮೊವಾಳ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಖಬರ್ ಸತ್ ಮ್ಹಣ್ ಹಾಂವ್ ಚಿಂತಾಂ, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಹ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಣೆ ಕಸಲೆಂಚ್ ಫರ್ಮಾಣ್ ದೀಂವ್ಕ್ ನಾ: ತಾಂಚ್ಯಾ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ತಾಣೆ ಮಾನಾನ್ ಪಳೆಲೆಂ. ವಾಂಚೊನ್ ಉರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಚವಿಸ್ ಜಣಾಂಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಹೆರ್ ಶಸ್ತ್ರಾಂ ರಾಣ್ಯಾಂಕ್ ಧಾಡ್ಲೆಂ. ಥಂಯ್ಸರ್ ಸಬಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಭಿರ್ಮತಿಚಿ ಜಿಣಿ ಸವ್ಕಾಸ್ ಸಾರ್ಚ್ಯಾ ತಾಂಕಾಂ ಹಾಂವೆಂ ಪಳೆಲೆಂ.

ಶೆರೊ: ಟಿಪ್ಪುಚ್ಯಾ ಸಲ್ವಣೆಚ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಸಬಾರ್ ಜಣ್ ವಾಂಚೊನ್ ಉರ್‌ಲ್ಲೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾಕ್ ಕಾಂಯ್ಚ್ ದುಬಾವ್ ನಾ. ಎಕಾ ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಜನರಲಾವರ್ವಿಂ ಕಶ್ಟ್ ಧಗ್ದಾಂಕ್ ಸಾಂಪಡ್ಲೆಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ನಿರ್ಬಾಗಿ ಧಯ್ರಾಧಿಕ್ ಮನ್ಯಾಂ ಥಂಯ್ (ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ)

ಕಂಪೆನಿನ್ ಕಾಂಯ್ ಥೊಡೆಂ ಕೆಲಾಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಯ್ಕಲ್ಯಾರ್ ಮಾಕಾ ವರ್‍ತೊ ಸಂತೊಸ್ ಜಾಯ್ತ್. ಧುವಾಂಕ್ ಆಪವ್ನ್ ವರೊಂಕ್ ಟಿಪ್ಪುನ್ ವಿಚಾರ್ಲೆಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಸೊಡುಂಕ್ ನಾಸ್ಲೆಲ್ಯಾಕ್ ಜಯ್ಲಾಂತ್ಲೆಂ ಭಾಯ್ರ್ ಹಾಡ್ನ್ ತಾಂಚಿಂ ನಾಕಾಂ ಆನಿ ಕಾನ್ ಕಾತರ್‍ನ್ ತಾಂಕಾಂ ತಾಣೆ ಶಿಕ್ಷಾ ದಿಲಿ. ತಾಣೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಬಂದಿಸಾಳೆಂ ಏಕ್ ಕಾಳೊಕಾಚೆಂ ಭಿರಾಂಕುಳ್ ಭುಂಯಾರ್ . ಆಮಿ ತಾಕಾ “ಬಯ್ಲ್” ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವ್ ದಿಲ್ಲೆಂ, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತ್ಯಾ ಬಾಂದ್ಪಾ ವಯ್ರ್ ತ್ಯಾ ಮನ್ಜಾತಿಂಚಿ ಜಯ್ತ್ ಏಕ್ ಮೂರ್ತಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ತೆಂ ಬಾಂದಾಪ್ ಪಯ್ಲೆಂ ಏಕ್ ಹಿಂದು ದೀವ್ಳ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ, ಪುಣ್ ಟಿಪ್ಪುನ್ ತೆಂ ಬಂಧಿಕಾನ್ ಜಾವ್ನ್ ಬದ್ಲಿಲ್ಲೆಂ. ಸಬಾರ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಆಮಿ ಹ್ಯಾ ಜೈಲಾ ಮುಕ್ಲ್ಯಾನ್ ಪಾಶಾರ್ ಜಾಲ್ಲೆಂಯಿೊ ಆಸಾ ಆನಿ ತ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಎಕಾ ಮಾಟ್ಯಾಂತ್ ರಾವೊಂಕ್ ಪಡತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಚಿಂತಾಪ್ ಆಮ್ಚೆ ಥಂಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ . ಹಾಂಗಾಸರ್ ಬಂಧೆಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಚಡಾವತ್ ಸಕ್ದಾಂಕ್ ಕಾನ್ ಆನಿ ನಾಕ್ ಕಾತರ್‍ನ್ ಕಾಣ್ಘೆಂವ್ಚಿ ಶಿಕ್ಷಾ ಲಾಭ್ತಾಲಿ. ಕಾತರ್ಚೆಂ ಕಾಮ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಚಂಬಾರಾಂಕ್ ಮಹಮದೀಯ್ ಲೋಕ್ ಕಾಂಟಾಳ್ತಾಲೊ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ತಾಂಕಾಂ ಹೆಂ ಕಾಮ್ ದಿಲ್ಲೆಂ. ತಾಂಚೆಂ ಕ್ರೂರ್‌ಪಣ್ ಕಿತ್ಲೆಂಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಸಬಾರ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ನಾಕಾ ಸಾಂಗಾತಾ ವಯ್ಲೊ ವೋಂಟ್‌ಯೀ ಕಾತರ್ತಾಲೆ (ವ ಗರ್‌ಗಸಾಚೊ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್‍ನ್ ಚಿರ್ತಾಲೆ.) ಹಿ ಶಿಕ್ಷಾ ಲಾಭ್‌ಲ್ಲೊ ನಿರ್ಬಾಗಿ ಏಕ್ ಭಿರ್ಮತಿಚೆಂ ದೃಶ್ಯ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ ಆನಿ ಉಣ್ಯಾ ಮಜೂರೆಕ್ ಟಿಪ್ಪುಚ್ಯಾ ಝುಜಾ ಶಾಸ್ತ್ರ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಠಾಣ್ಯಾಂನಿ ಕಶ್ಟಾಚೆಂ ಕಾಮ್ ಕರ್‍ನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಕಠಿಣ್ ಕಶ್ಟಾಂಚೆಂ ಜೀವನ್ ಸಾರ್ತಾಲೊ.”[203]

iii). ವಿಲ್ಕ್ಸಾಚಿ ವರ್ದಿ :

ನಜರೀನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಮುಸುಲ್ಮಾನ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಹ್ಯಾ ಅಧಿಕ್ ಬರ್‍ಯಾ ವರ್ಸಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಉಡಾಸ್ ಉರ್ಚ್ಯಾ ಘುಡಿತಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಏಕ್.(ಪಶ್ಚಿಮ್ ಎರೊಪಾಚ್ಯಾ) ಫ್ರೆಂಕಾಚ್ಯಾ ಭಾಸೆಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಜೆಜುಚಾ (ತಾಚ್ಯಾ ಕುಳಿಯೆಚೆರ್ ಆಶೀರ್ವಾದ್ ಪಡೊಂದಿ ಆನಿ ಶಾಂತಿ ಲಾಭೊಂದಿ.) ಸಮಡ್ತಿಕ್ ನವ್ಯಾನ್ ರಿಗ್‌ಲ್ಲೊ ಮ್ಹಣೊನ್. ಏಕ್ ಸಂಯುಕ್ತ್ ಸಬ್ದ್ ಜಾವ್ನ್ ತೊ ಎಸೊವಿಯಾನ್ (ಜೆಜುಚ್ಯಾ ಸಮಡ್ತಿಚೊ) ಸಬ್ದಾಕ್ ಸಮಾಸಮ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಫ್ರೆಂಕಾಚ್ಯಾ ಭಾಶೆಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತ್ ಜೆಜುಚೆಂ ಏಕ್ ನಾಂವ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ತೆಂ ಕಸೆಂಯಿ ಜಾಂವ್, ಆತಾಂ ಆಮ್ಚೊ ವಿಶಯ್-ಪುಡ್ಗುಗೆಜ್ ನಜರಿನಾಂಕ್ ಮಸ್ತ್ ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ದರ್‍ಯಾ - ಕರಾವಳೆರ್ ಆಪ್ಲಿಂ ವ್ಯಾಪಾರಿ-ಠಾಣೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ. ತಿನ್ಶಿಂ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ಎಕಾ ನಂಯ್ ಆನಿ ಆಳ್ವ್ಯಾಚಾ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಸೊಂದಾಚಾ ಕರಾವಳಿರ್ ವ್ಯಾಪಾರ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ನಿಬಾನ್ ಅಸಲೆಂಚ್ ಏಕಾ ವ್ಯಾಪಾರಿ-ಥಳ್ ತಾಣೆ ಘೆತ್ಲೆಂ, ಆನಿ ಸಂದರ್ಬ್ ಪಳೆವ್ನ್ ತೀನ್ ವ ಚಾರ್ ಲಾಖ್ ರುಪಯ್ ಉತ್ಪತ್ತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಏಕ್ ಪ್ರದೇಶ್ ರಾಯಾ ಕಡ್ಲ್ಯಾ ತಾಣೆಂ ಕಾಣ್ಘೆಲೊ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಣೆಂ ಹ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ

ಮುಸುಲ್ಮಾನಾಂಚೆಂ ಆರಾಧನ್ ಆಡ್ವಾರ್ಲೆಂ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಧರ್ಮಾ ಥಂಯ್ ಬಾಂಧ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ತ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಧಾಂವ್ಡಾಂವ್ಕ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲೆಂ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಹಿಂದ್ವಾಂಕ್ ತಾಣೆ ತೀನ್ ದಿಸಾಂಚೊ ವಾಯ್ದೊ ದೀವ್ನ್ ತಾಣಿಂ ಸ್ವಇಚ್ಛೆನ್ ಗಾಂವ್ ಸೊಡ್ನ್ ವಚ್ಯೆತ್ ಆನಿ ರಾವ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ ನವ್ಯಾ ಧರ್ಮಾಂತ್ ರಿಗೊಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಳಿತ್ ಕೆಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಕಳವ್ಣೆ ವರ್ವಿಂ ಭಿಯೆಲ್ಲೆ ಆಪ್ಲೆಂ ಆಸ್ತ್-ಬದಿಕ್ ಸಾಂಡುನ್ ಗಾಂವ್ ಸೊಡ್ನ್ ಗೆಲೆ. ಹೆರ್ ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ಬೆಶ್ಟೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕುನ್ ರಾವ್ಲೆ. ನಮಿಯಾರ್ಲ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾ ನಜರಿನಾಂನಿ ತಾಂಕಾಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಧರ್ಮಾಂತ್ ರಿಗಯ್ಲೆಂ. ವೇಳ್ ಪಾಶಾರ್ ಜಾತಾಸ್ತಾನಾ ನಾಜೂಕ್ ಕಾಣಿಕೊ ಆನಿ ದುಡು ದಿವ್ನ್ ಆನಿ ಫುಸ್ಲಾವ್ನ್ಯಾಂನಿ ನಗರ್, ಕೂರಿಯಾಲ್ ಆನಿ ಸೊಂದಾಚಾ ರಾಯಾಂಕ್ ಆಪ್ಲೆ ಕುಸಿನ್ ವೊಡುನ್ ತೆ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಾಮಾಂನಿ ಮುಖಾರ್ ಸರ್ಲೆ ಆನಿ ಸವ್ಕಾಸ್ ಪವಿತ್ರ್ ಜಾಗೆ ಆನಿ ಕೊಪೆಲಾಂ (ಕೆಲುಶಾ ಎಕ್ಲೆಸಿಯಾ) ತಾಣೆ ಬಾಂದ್ಲಿಂ, ಆನಿ ತಾಂಚಾ ಹರ್ಯೆಕಾ ತೆಂಪ್ಲಾಂನಿ ಎಕ್ ಯಾ ದೊಗಾಂ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ದವರ್ಲೆ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಫ್ರಾದಿಂನಿ ಸುಧಾಳ್ ಜಿಬೆನ್, ಮೊವಾಳಾಯೆನ್ ಆನಿ ಕಠಿಣಾಯೆನ್ ಉಲವ್ನ್ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತ್ಯೊ ಉದಾರ್ ಕಾಣಿಕೊ ದೀವ್ನ್ ಬಾಗ್ವನ್ ಚಲ್ಟಾ ಅಸ್ಕತ್ (ಮನಾಚಾ) ಲೊಕಾಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಧರ್ಮಾಕ್ ರಿಗಯ್ಲೆಂ. ಅಶೆಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಸಂಖೊ ಚಡಯ್ಲೊ ಆನಿ ತೊ ದೀಸ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಅಶೆಂಚ್ ಫುಡೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ.

"ಹ್ಯೊ ಸಂಗ್ತಿ ದೆವಾಚಿ ಸಾಪ್ಳಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ಟಾ ರಾಯಾಕ್ ಕಳಯ್ಲ್ಯೊಚ್ ತಾಚಾ ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ಆಸ್ಟೆಂ ಇಸ್ಲಾಮ್‌ಪಣ್ ರಾಗಾನ್ ಕಡ್ಲೆಂ. ಪಯ್ಲೆಂ ಹರ್ಯೆಕಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಾ ಘರಾಂಕ್ ಪಾತ್ಯೆಣೆಚ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರ್ಯಾಂಖಾಲ್ ಸಯ್ನ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ವೆಗ್ಳೆ ಕೆಲ್ಲ್ಯೊ ಲ್ಹಾನ್ ತುಕ್ಡೊ ಧಾಡ್ಲ್ಯೊ ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ವಿಂಗಡ್ ವಿಂಗಡ್ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ರಾವಯ್ಲೆಂ: ತಾಂಕಾಂ (ಅಧಿಕಾರ್ಯಾಂಕ್) ಬಂಧ್ ಕರ್ನ್ ದಿಲ್ಲಿಂ ಹುಕ್ಮೆ ಪತ್ರಾಂ ಎಕಾಚ್ ದಿಸಾ ಸಕಾಳಿಂಚೆಂ ತಾಂಚಿಂ ಪ್ರಾರ್ತನಾಂ ಜಾಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಉಗ್ತಿಂ ಕರ್ನ್ (ಹುಕುಮ್) ಜಾರಿಯೆಕ್ ಹಾಡುಂಕ್ ತಾಣೆ ಫರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಹುಕ್ಮೆ ಪರ್ಮಾಣೆ 60,000 ಜಣ್ ದಾದ್ಲ್ಯಾ-ಬಾಯ್ಲಾಂಕ್, ವ್ಹಡಾಂ-ಲ್ಹಾನಾಂಕ್ ಧರ್ಲೆಂ ಆನಿ ಪರ್ಜಳಿಕ್ ಹುಜುರಾ ಮುಖಾರ್ ವೆಲೆಂ. ತಾಂಕಾಂ ಫಾವೊತ್ಯಾ ರಾಕ್ವಲ್ಯಾಂಖಾಲ್ ದವರ್ನ್, ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಹರ್ಯೆಕ್ ವಸ್ತ್ ದೀವ್ನ್ ರಾಜ್‌ಧಾನೆಕ್ ತಾಂಕಾಂ ಧಾಡ್ಲೆಂ. (ಇಸ್ಲಾಂ) ಧರ್ಮಾಂತ್ ಹೆಳ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರ್ಯಾಂಚಾ ಹಾತಾಂ ಖಾಲ್, ಪಾಂಯ್ಚಿ-ಪಾಂಯ್ಚಿ ಜಣಾಂಚಿಂ ಬತ್ಲಾವಾಂ ಜಾವ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ವಿಂಗಡ್ ಕರ್ನ್, ತಾಂಕಾಂ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮಾಚೊ ಮಾನ್ ದಿಲೊ. ತಾಂಕಾಂ ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ದಿಸಾ ಪುರ್ತೆಂ ಜೆವಾಣ್, ನೆಸೊಣ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಗರ್ಜೆಚ್ಯೊ ವಸ್ತು ದೀಂವ್ಕ್‌ಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾ ಹುಕ್ಮೆಖಾಲ್ ತಾಂಕಾಂ ಆಕೇರಿಕ್ ಮುಖ್ಯ್ ರಾಕ್ವಲಿ-ಕೊಟ್ಯಾಂಕ್ ಧಾಡ್ಲೆ. ಆಹ್ಮದಾಚೊ ಪಂಗಡ್ ಮೊಳಾಬ್ ಉಜ್ವಾಡಾಯ್ತಾ. ದೇವ್ ಆಹ್ಮದಾಚ್ಯಾ ಧರ್ಮಾಚೊ ಸಾಂಬಾಳ್ನಾರ್ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಕುಳಿಯೆಕ್ ವಿಂಗಡ್ ಏಕ್ ನಾಂವ್ ದಿಲೆಂ. ತಾಂಕಾಂ ಆಹ್ಮದಿ ಮ್ಹಣ್ ಆಪಯ್ಲೆಂ."

'ರಾಯಾಚ್ಯಾ ದೌಲತ್-ಖಾನಾಚಾ ಮುಖ್ಯ್ ಕವಿನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾಚ್ ಸಬ್ದಾಂನಿ ಬರವ್ನ್ ತಾಚ್ಯಾ ರಾಜ್ಪಟ್ಟ್ಯಾಯೆಚಿಂ ವರ್ತಿ ಕರ್ನಿ ಮ್ಹುಣ್ ಗಾಯ್ಲೆಲೆಂ ಹೆಂ ಕರ್ರುಬ್ ತಾಚ್ಯಾ (ಟಿಪ್ಪುಚ್ಯಾ) ಮನಾಚೊ ಗುಣ್ ದಾಕಯ್ತಾ; ದುಸ್ರೆಂ ಕಸಲೆಂಯಿ ತಾಚ್ಯಾ ಗುಣಾಂಚೆಂ ಸ್ಪಶ್ಟ್ ನಿರುಪಣ್ ದಿಂವ್ಕ್ ಸಕನಾ, ತೀಸ್ ಹಜಾರ್ ನೀಚ್ ಸಂಖೊ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲೊ. ಆಪ್ಲ್ಯಾಚ್ ರಾಜಾಂತ್ ಶಾಂತಿನ್ ಜಿಯೆವ್ನ್ ಆಸ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಕೊಣಾಕ್ಯೀ ದುಕಯ್ನಾಸ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಬಂಧಡೆಂತ್ ಘಾಲ್ನ್ ದಗ್ದಯಿಲ್ಲ್ಯಾಚೊ ಭಿರಾಂಕುಳ್ ಪರಿಣಾಮ್ ಹ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ದರ್ಯಾ -ಕರಾವಳಿಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಚಾ ಬಂಧಡೆಬರಿ ಮಾರೆಕಾರ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ : ಪುಣ್ ಪಾರ್ಶ್ವೊಣ್ಯಾನ್ ಸಾಂಗ್ಚೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಪುಣ್ ಹ್ಯಾ (ವೊಡ್) ಸಂಖ್ಯಾಚೊ ತಿನಾಂತ್ ಏಕ್ ವಾಂಟೊ ಲೋಕ್ ಪಯ್ಲೆಂ ವರಸ್ ಆಕೇರ್ ಕರುಂಕ್ ಸಕೊಂಕ್ ನಾಂತ್.'[204]

iv) ಬಾರ್ಕುರ್ ಹಾತ್-ಪ್ರತಿ[205]

ಎಕಾ ವರ್ಸಾ (1784)ಮಾಯಿ (ಫೆಬ್ರೆರ್-ಮಾರ್ಚ್ ಮಹಿನ್ಯಾಂಕ್ ಸಮಾಸಮ್ ಆಸ್ಚೊ ತುಳು ಮಹಿನೊ) 30ವೆರ್, ಎಕಾ ರಾತಿಂ ಕೆನರಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾವಾಂಕ್ ಕೈದ್ ಕೆಲೆ ಆನಿ ಆಪಾಪ್ಲ್ಯಾ ಹಳ್ಳ್ಯಾಂನಿ ಎಕ್ಟಾಂಯ್ ಕೆಲೆ. ದುಸ್ರ್ಯಾ ದಿಸಾ ಬಾರ್ಕುರ್ ತಾಲುಕಾಚಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಕಛೇರಿಕ್ ವೆಲೆ ಆನಿ ಥಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ಕುಂದಾಪುರ್ಚಾ ಕೋಟೇಶ್ವರಾಕ್ ವೆಲೆ. ತ್ಯಾ ತಾಲುಕಾಚ್ಯಾ ಹೆರಾಂಕ್ಯಿ ತೆ ಆಸ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಕಡೆನ್ ಹಾಡ್ಲೆಂ. ಕೋಟೆಶ್ವರ್ ನೆರಗಿಚ್ಯಾ ಹಂಗ್ಲುರ್ ದೊಂಗ್ರಾ ಸುವಾತೆರ್ ತಾಂಕಾಂ ಸಗ್ಳ್ಯಾಂಕ್ ಎಕ್ಟಾಯ್ಲೆಂ ಆನಿ ಥಂಯ್ಸರ್ ದೋನ್ ಮಹಿನೆ ತಾಂಕಾಂ ಬಂಧಿಂತ್ ದವರ್ಲೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ನಾಗುರ್ ಘಾಟ್ ಚಡೊನ್ ತ್ಯಾ ವಾಟೆನ್ ತಾಂಕಾಂ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಕ್ ವೆಲೆಂ .

ಮಧೆಂ ವಾಟೆರ್ ತಾಂಕಾಂ ಕಠಿಣ್ ಕಶ್ಟ್ ಸೊಸುಂಕ್ ಪಡ್ಲೆ. ಹ್ಯಾ ದೊನ್ ತಾಲುಕಾಂತ್ಲೆ ಸುಮಾರ್ ವೀಸ್ ಹಜಾರ್ ಜಣ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆ. ಚಲೊನ್ ತೆ ಆಸ್ತಾನಾ ತಾಂಕಾಂ ದೋನ್ ವಾಂಟೆ ಕೆಲೆ. ಏಕ್ ವಾವ್ರಾಡ್ಯಾಂಚೊ ಆನಿ ಏಕ್ ಸಾಗ್ವಳೆಕಾರಾಂಚೊ. ಸಾಗ್ವಳೆಕಾರಾಂನಿ ಪುಡ್ಲ್ಯಾನ್ ಪಚೊನ್, ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಕುಲ್ಕಾರಾಂನಿ ಚಲಜಯ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆಂ. (ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಸಿಮಾಣೊ ಮನಿಸ್ ಪರ್ಯಾಂತ್) ಹ್ಯಾ ಸಕ್ಡಾಂಚ್ಯಾ ಚಲ್ಣೆಚಿ ಲಾಂಬಾಯ್ ಲಾಗಿಂ ಲಾಗಿಂ ಏಕ್ ಕೋಸ್ (ಏಕ್ ಲೀಗ್ ವ ತೀನ್ ಮೈಲಾಂ) ಆಸ್ಲ್ಲಿ. ಹರ್ಯೆಕಾದಿಸಾ ತೆ ದೋನ್ ಕೋಸ್ (ಸ ಮೈಲಾಂ) ಚಲ್ತಾಲೆ ಆನಿ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಥಂಯ್ಚ್ ರಾವ್ತಾಲೆ. ವೀಸ್ ಕೂಲ್ ಕರ್ತೆಲ್ಯಾಂಕ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಖರ್ಚಾಕ್ ಮೆಳ್ತಾಲೆಂ ಪುಣ್ ರಯ್ತಾಂಕ್ ಕಾಂಯ್ಚ್ ಮೆಳಾನಾಸ್ಲ್ಲೆಂ. ಆಪುಣ್ ಸಾಗ್ವಳೆಕಾರ್ ಮ್ಹುಣೊನ್ ಫೊಟ್ ಮಾರ್ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ದಿಸಾಚ್ಯೊ ಗರ್ಜೆಚ್ಯೊ ವಸ್ತು ಘೆಂವ್ಕ್ ಮಸ್ತ್ ಕಶ್ಟಜಯ್ ಪಡ್ಲೆಂ.

ಅಸೆಂ ಪಯ್ಣ್ ಕರ್ನ್ ಆಸ್ತಾನಾ ಗುರ್ವಾರ್ ಸ್ತ್ರೀಯೊ ವಾಟೆರ್‌ಚ್ ಬಾಳಂತ್ ಜಾತಾಲ್ಯೊ, ಆನಿ ಬಾಳ್ಯಾಂಕ್ (ವಸ್ತುರಾಂನಿ) ಗುಟ್ಲಾವ್ನ್ ವಾವವ್ನ್ ವರುಂಕ್ ಪಡ್ಲೆಂ. ವಿಶೆವಾಚಾ ವೆಳಾರ್, ರುಕಾಂಚ್ಯಾ ಫಾಂಟ್ಯಾಂಕ್ ಬಾಂದ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ (ಲುಗ್ಟಾಂಚ್ಯಾ) ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಂನಿ ತಾಂಕಾಂ ದವರ್ಚೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ.(ವಾಟೆರ್) ಕೋಣ್‌ಯಿ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲ್ಯಾರ್, ತಾಂಕಾಂ ಥಂಯ್ಚ್ ಮಾತ್ಯೆಕ್ ಪಾಯ್ತಾಲೆ. ಆನ್ಯೆಕಾ ಹಳ್ಳೆಕ್ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್ಚಿ ಹುಕುಮ್ ಆಯಿಲ್ಲಿಚ್ ಕೊಣಾಚೆಂ ಜೆವಾಣ್ ಜಾಂವ್ಕ್‌ನಾಂಗಿ ತಾಣೆ ರಾಂದ್ನಿ ವಯ್ಲ್ಯೆಂ ಶಿಜ್ಚೆಂ ಶಿತ್ ಆನಿ ಮಡ್ಕ್ಯೊ ಥಂಯ್ಚ್ ಸೊಡುನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಸರಜಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಕ್ ದೋನ್ ಲೀಗ್ ಆಸ್ತಾನಾ ವಾಟೆರ್ ಕಶ್ಟ್ ಸೊಸುನ್ ವಾಂಚೊನ್ ಉರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಮೆಣ್ಣೆ ಹೊಳೆ ನಂಯ್‌ಚ್ಯಾ ಆಲ್ತೊಡಿ ಕರಿಕಟ್ಟೆ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ಕಡೆನ್ ರಾವೊಂಕ್ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ. ಥಂಯ್ಸರ್ ತೆ ಆಟ್ ವ ಧಾ ದೀಸ್ ರಾವ್ಲೆ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ನಂಯ್ ಉತ್ರೊನ್ ಶಹರಾಚ್ಯಾ ಸರ್ಹದ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಶಹರ್‌ಗಂಜಾಮಾಚಾ ಮಯ್ದಾನಾಕ್ ತಾಂಕಾಂ ವೆಲೆ ಆನಿ ಥಂಯ್ ಶೆಂಬರ್ ಲೊಕಾಕ್ ಏಕಾ ಲೆಕಾನ್ ತಂಬಾಂನಿ ದವರ್ಲೆ. ಮಂಗ್ಳುರ್, ಬಂಟ್ವಾಳ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಸರ್ಮಿಲ್ಯಾ ತಾಲುಕಾಂಚೊ ಲೋಕ್ ಬಾರ್ಕುರ್‌ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾವರ್ವಿ ಪಯ್ಲೆಂ ಪಾವ್‌ಲ್ಲೆ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹೊನೊರ್ ಆನಿ ಸೆಜಾರಿ ಗಾಂವ್ಚೆ ಯೇವ್ನ್ ಪಾವ್ಲೆ. ಜಮೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಲೊಕಾಚೊ ಸಂಖೊ ಸುಮಾರ್ 80,000. ಶಹರ್‌ಗಂಜಾಮಾಂತ್ ರಾವೊಂಕ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಏಕಾ ಮಹಿನ್ಯಾನ್ ಬೊಳ್ಳಿಗ್, ಝುರಾಂ-ಭಾಯ್ರ್ , ತಾಪ್, ಶಿರ್ಸಿರಿ ಪಿಡಾ ಆನಿ ಹೆರ್ ಪಿಡೆಂನಿ ಮಸ್ತ್ ಜಣಾಂಕ್ ವೆಲೆ. ಜಮ್ಯಾಚ್ಯಾ ತಿನಾಂತ್ಲೊ ಏಕ್ ವಾಂಟೊ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್.

"ತಾಣಿ ಭೊಗ್‌ಲ್ಲೆ ಕಶ್ಟ್ ವರ್ಣುಂಕ್ ಅಸಾಧ್ಯ್. ಏಕಾ ಕುಟ್ಮಾಚಿಂ ಧಾ ಜಣ್ ಪಿಡೆನ್ ಮಾಂದ್ರೆಕ್ ಲಾಗ್ತಾಲಿಂ ಆನಿ ಎಕ್ಲೊ ಮರಣ್ ಪಾವ್‌ಲ್ಲಿ ಖಬರ್ ಆನ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಚಾ ಮರಣಾಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾತಾಲಿ. ದೆಕುನ್ ಬಾಪಾಯ್ಚ್ಯಾ ಮರಣಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಪುತಾಕ್ ಕಳಯ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆ ಆನಿ ಪುತಾಚೆಂ ಮರಣ್ ಬಾಪಾಯ್ಕ್ ಕಳಯ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆ, ಧುವೆಕ್ ಆಪ್ಲಿ ಆವಯ್ ಸರ್‌ಲ್ಲಿ ಆನಿ ಆವಯ್ಕ್ ಆಪ್ಲಿ ಧುವ್ ಜಿವಂತ್ ನಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಕಳಾನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ತಸೆಂಚ್ ಏಕಾ ಭಾವಾಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಆನ್ಯೇಕಾ ಭಾವಾಚ್ಯಾ ಮರಣಾಚಿ ಖಬಾರ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಸರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಮಾತ್ಯೆಕ್ ಪಾವ್ನ್ ಪಾಟಿಂ ಯೆತಾಸ್ತಾನಾ ಎಕ್ಲೊ ಕೊಲೆರಾವರ್ವಿಂ ಮರಣ್ ಪಾವ್ತಾಲೊ. ತಾಚ್ಯಾ ಸಾಂಗಾತ್ಯಾಂಕ್ ಫೊಂಡ್ ಕೊಂಡುಕ್‌ಯೀ ತ್ರಾಣ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಥಂಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ರೆಂವೆ ರಾಸಿಂತ್ ಹಾತಾಂನಿ ಉಸ್ತುನ್ ಪೊಕರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಮೊಡೆಂ ಘಾಲ್ನ್ ವಯ್ರ್ ರೆಂವ್ ವೊಡ್ತಾಲೆ. ಥೊಡೆ ವಯ್ರ್‌ಚ್ ಮಾತಿ ವ ರೇಂವ್ ತೆ ವೊಡುನ್ ಸೊಡ್ತಾಲೆ. ಆನಿಕ್ ಥೊಡೆ ಮೊಡೆಂ ವೊಡುನ್ ವರೊನ್ ಸರ್ಕಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ತೊಡಾಂತ್ ವ ಬಾಂಯ್ತ್ ಉಡವ್ನ್ ಸೊಡ್ತಾಲೆ. ಅಸೆಂ ಮಾತ್ಯೆಕ್ ಪಾಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಮೊಡ್ಯಾಚೆರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಬರಿ ಮುಸ್ತಾಯ್ಕಿ ಶಹರಾಂತ್ಲೆ ಚೊರ್ ಯೇವ್ನ್ ಚೊರ್ನ್ ವರ್ತಾಲೆ. ಘುರಾಭಿತರ್ ಮೊಡೆಂ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ (ವಾಂಚೊನ್ ಉರ್ಚ್ಯಾ ಖಾತಿರ್)

ರಾಂದಾಪ್ ತಯಾರ್ ಜಾತಾಲೆಂ. ಸುಣೆಂ ಆನಿ ಕೊಲೆ ಮೊಡಿಂ (ಉಸ್ತುನ್) ಖಾತಾಲೆ ಆನಿ ಥೊಡಿಂ ಮೊಡಿಂ ಪಾವ್ಸಾಂತ್ ವಾಳೊನ್ ವೆತಾಲಿಂ.

"ಮಂಗ್ಳುರ್ಚೆಂ ಆಪ್ಲೆಂ ಝುಜಾ-ಪಯ್ಣ್ ಕಾಬಾರ್ ಕರ್ನ್ ಪಾಟಿಂ ವೆತಾನಾ, ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ಶಹರ್ ಗಂಜಾಮಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಲೊಕಾ-ಜಮ್ಯಾಕ್ ಭೆಟ್ ದಿಲಿ. 'ಚಾಪ್‌ದಾರ್' ಹಾಣೆ ತಾಂಚೆ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಮುಖ್ ಮನ್ಯಾಂಕ್ ಸುಲ್ತಾನಾಚ್ಯಾ ಸದ್ರೆ ಮುಕಾರ್ ವೆಲೆ. ಆಪ್ಲೊ ದಂದೊ ಕಸಲೊ ಮ್ಹಣ್ ತಾಕಾ ತೆ ಸಾಂಗಾಲಾಗ್ಲೆ. ತಾಣೆ ತಾಂಕಾಂ "ಹಬಾಡಾ" ಆನಿ ಹೆರ್ ಕಾಣಿಕೊ ದೀವ್ನ್ ಪಾಟಿಂ ಧಾಡ್ಲೆಂ. ಥೊಡ್ಯಾ ತೆಂಪಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಳೆ, ಪಡುಳ್ಳಿ ಆನಿ ಹೆರ್ ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಸಾಗ್ವಳಿ ಕರುಂಕ್ ತಾಂಕಾಂ ದಿಲ್ಯೊ. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಆತಾಂಚಾ ಉದರ್-ಪೋಶಣಾಕ್ ಥೊಡೆ ಭಾತಾಚೆ ಗಾದೆಯೀ ದಿಲೆ. ಹ್ಯಾ ಭಾತಾಚ್ಯಾ ತಾಂದ್ಳಾಚೆಂ ಶಿತ್ ಜೆವ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಥರಾವಳ್ ಪಿಡಾ ಲಾಗ್ಲ್ಯೊ. ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಮನವಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ತಾಂಕಾಂ ನವ್ಯಾ ಭಾತಾಚೆಂ ಬಿಂ ಮೆಳ್ಳೆಂ. ಅಶೆಂ ಜಿಯೆವ್ನ್ ತಾಣಿ ಥೊಡ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಸಾಗ್ವಳಿ ಕೆಲಿ. ತವಳ್ "ಹರ್‌ಕಾರಿ", (ಸಯ್ನ್ಯಾಕ್ ಭರ್ತಿ ಕರ್ಚೊ ಅಧಿಕಾರಿ) ಥಂಯ್ಸರ್ ಆಯ್ಲೊ ಆನಿ ವಾಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ತರ್ನಾಟ್ಯಾಂಕ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಝುಜಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಸಯ್ನ್ಯಾಕ್ ದಾಖಲ್ ಕರುಂಕ್ ತೊ ವರುನ್ ಗೆಲೊ. ಆಪ್ಣಾಕ್ ಖಂಚ್ಯಾ ಕಾರಣಾಕ್ ಆಪವ್ನ್ ವರ್ತಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಳಾನಾಸ್ತಾನಾ ತೆ ತರ್ನಾಟೆ ಭಿಯೆಲೆ. ಶಹರಾಚಾ ಚಾರ್‌ಯೀ ಕೊನ್ಯಾಂನಿ ಪಾರೊ ಕರ್ನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ರಾಕ್ವಲಿಂಕ್ ಥೊಡ್ಯಾಂನಿ ಲೋಂಚ್ ದೀವ್ನ್, ಮೆಲ್ಲ್ಯಾಂಚಾ ಪಟ್ಟೆಂತ್ ಆಪ್ಣಾಕ್ ದಾಖಲ್ ಕರ್ನ್, ಮೆಳ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಆವ್ಕಾಸಾಂತ್ ಸೊಡ್ನ್ ಧಾಂವೊನ್ ಗೆಲೆ. ಪಳ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ದಾದ್ಲ್ಯಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬಾಯ್ಲೆಕ್, ಬಾಪಾಯ್ನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪುತಾಕ್, ಭಾವಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಭಾವಾಕ್ ಸಾಂಡ್ಲೆಂ. ಥೊಡೆ (ಜಳ್ವಾಕ್) ಲಾಂಕುಡ್ ವಿಂಚುನ್ ಹಾಡ್ಚ್ಯಾ ನಿಬಾನ್ ಗೆಲ್ಲೆ ತೆ ಥಂಯ್ ಥಾವ್ನ್‌ಚ್ ಫಳ್ನ್ ಗೆಲೆ. ಆನಿಕ್ ಥೊಡ್ಯಾಂನಿ ಕೊಣ್‌ಯಿ ವಚನಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವಾಟಾಂನಿ ಪಳಾಫಳ್ ಘೆತ್ಲಿ. ಅಸೆಂ ಚಾರ್ ಸಂದರ್ಭಾಂನಿ ಘಟ್‌ಮುಟ್ ಜಿವಾಚ್ಯಾ ತರ್ನಾಟ್ಯಾಂಕ್ ಸೈನಾಂತ್ ಭರ್ತಿ ಕೆಲೆಂ. ಪಾಟಿಂ ಉರ್‌ಲ್ಲೆ ಥೊಂಟೆ, ಕುರ್ಡೆ ಆನಿ ಪ್ರಾಯ್ವಂತ್ ಭುಂಯ್ ಸಾಗ್ವಳಿ ಕರ್ನ್ ವ ಹೆರ್ ಕಾಮಾಂ ಕರ್ನ್ ದೀಸ್ ಸಾರ್ತಾಲೆ.

"ಸಯ್ನ್ಯಾಕ್ ಭರ್ತಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ತರ್ನಾಟ್ಯಾಂಕ್ ಶಹರ್ ಗಂಜಾಮಾಚ್ಯಾ ಬಿಡಾರಾಂನಿ ರಾವಯ್ಲೆ. ತಾಂಕಾಂ ಹರ್ ಮಹಿನ್ಯಾಕ್ ಎಕಾ 'ಪಗೋಡಾ' ಲೆಕಾನ್, ಆನಿ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಆನಿ ಧಾ ವರ್ಸಾಂ ಸಕಯ್ಲ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಎಕಾ ರುಪಿಯಾ ಲೆಕಾನ್ ದಿತಾಲೆ. ಥೊಡ್ಯಾಂಕ್ 'ಜಮಾದಾರ್', 'ಸುಬೆದಾರ್' ಆನಿ 'ಹವಲ್‌ದಾರ್' ಜಾವ್ನ್ ನೇಮಕ್ ಕೆಲೆ. ಸರ್ಕಾರ್ ತಾಂಕಾಂ ತುಪ್, ಲೊಣಿ, ತಾಕ್, ಲಾಂಕುಡ್ ಇತ್ಯಾದಿ ದಿತಾಲೊ. ತಾಂಕಾಂ ಸಯ್ನ್ಯಾಕ್ ಭರ್ತಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಶೆಂಬರ್ ಜಣಾಂಕ್ ಏಕ್ 'ಕಂಪೆನಿ', ಚಾರ್ ಕಂಪೆನಿಂಕ್ ಏಕ್ 'ರಿಸಾಲಾ'. ಚಾರ್ ರಿಸಾಲಾಂಕ್ ಏಕ್ 'ಸುಬೆದಾರ್'. ಆನಿ ಚಾರ್ ಸುಬೆದಾರಾಂಕ್ ಎಕಾ 'ಬಕ್ಶಿ' ಖಾಲ್ ರಾವಯ್ಲೆಂ. ಹರ್ಯೆಕಾ ಕಂಪೆನಿಂತ್ಲ್ಯಾ ಪಂಚ್ವೀಸ್ ಜಣಾಂಕ್ (ಭಾಯ್ರ್)

ವರ್ನ್ ಸುನ್ನತ್ ಕೆಲಿ ಆನಿ ಎಕಾ ಮಹಿನ್ಯಾನ್ ತಾಂಚೆ ಘಾಯ್ ಗೂಣ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಆನ್ಯೆಕ್ ಪಂಚ್ವೀಸ್ ಜಣಾಂಕ್ ವರ್ನ್ ತಶೆಂಚ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ಅಶೆಂ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಕಂಪೆನಿಕ್ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮಾಂತ್ ರಿಗಯ್ತಾಲೆ. ತ್ಯಾಚ್ ವೆಳಾರ್ ಸುಮಾರ್ ದೊನ್ಸಿಂ ಬೊರೆಂ ವಾಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಘಟ್‌ಮುಟ್ ಚಲಿಯಾಂಕ್ ವಿಂಚುನ್ ಕಾಡುನ್ (ಟಿಪ್ಪುಚ್ಯಾ) ರಾವ್ಳೆರಾಕ್ ವೆಲೆಂ.

"ಹರ್ಯೆಕಾ ಕಂಪೆನಿಂತ್ ಏಕ್ 'ಕಾಜಿ' ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. (ಸದಾಂ) ಸಕಾಳಿಂ ತಾಂಕಾಂ "ಕಲಾಮ್" ಶಿಕಯ್ತಾಲೊ. ಸಾಂಜೆರ್ ತಾಂಚೆ ಕರ್ನಾ ಡ್ರಿಲ್ ಕರಯ್ತಾಲೊ. ತ್ಯಾ ದಿಸಾ ಡ್ರಿಲ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಮಹಿನ್ಯಾಚ್ಯಾ ಆಖ್ರೆಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಾಮಾಚಿ ಮಜೂರಿ ಘೆಂವ್ಕ್ ಬಕ್ಶಿ ಸರ್ಶಿನ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ತಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿ ಥೊಡ್ಯಾಂಕ್ ಪಂಕೊ ವೊಡುಂಕ್, ದೊಲ್ ಬಡಂವ್ಕ್, ಪಿರ್ಲುಕ್ ವಾಜಂವ್ಕ್ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಂಚುನ್ ಕಾಡ್ತಾಲೆ. ಆಸೆಂ ಏಕ್ ವರಸ್ ಕಶ್ಟ್-ಧಗ್ದ್ ಸೊಸುನ್ ಜಾತಾಸ್ತಾನಾ ತಾಂಕಾಂ ಆಪ್ಲಿಂ ಝುಜಾ-ಹಾತೆರಾಂ ಖಾಂದಾರ್ ವಾವವ್ನ್ ಆದೋನಿಕ್ ಚಲೊಂಕ್ ಪಡ್ಲೆಂ ಆನಿ ಥಂಯ್ಸರ್ ತ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಚ್ಯಾ ಉದ್ಕಾವರ್ವಿಂ ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಪಾಡ್ ಖಾಣಾವರ್ವಿಂ ಸಬಾರ್ ಜಣ್ ಝುರಾಮ್-ಭಾಯ್ರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲೆ. ವಾಂಚೊನ್ ಉರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಚೆನ್ನಗಿರಿ ಆನಿ ಹರಿಯಾತಾಂಕ್ ವೆಲೆ. ವಾಯ್ಟ್ ಹವ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಥಂಯ್‌ಯಿ ಸಬಾರ್ ಜಣ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲೆ. ಹೆಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ತಾಂಕಾಂ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ಧಾಡ್ಲೆ ಆನಿ ಥಂಯ್ಸರ್ ತಾಂಚೊ ಮರಣ್ ಸಂಖೊ ಥೊಡ್ಯಾ ಮಟ್ಟಾಕ್ ಉಣೊ ಜಾಲೊ.

"ಆದೋನಿ ಥಾವ್ನ್ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ಕೆನರಾಕ್ ಪಳಾಫಳ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಸರ್ವಾಂಕ್ ವ ಥಂಯ್ಸರ್ ಆನಿಕ್‌ಯಿ ಲಿಪವ್ನ್ ರಾವ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಕಯ್ದ್ ಕರುಂಕ್ ಪರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ. ಕಯ್ದಿಂಕ್ ಪಯ್ಲೆಂ ನಗರಾಕ್ ವೆಲೆಂ ಆನಿ ಥಂಯ್ಸರ್ ತಾಂಚಿ ಸುನ್ನತ್ ಕೆಲಿ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಂಕಾಂ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಕ್ ವರುನ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ಹ್ಯಾ ಪುಡೆಂ ಸುನ್ನತ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಗಿಂ ದವರ್ಲೆಂ. ಥೊಡ್ಯಾ ತೆಂಪಾನ್ ತಾಂಕಾಂ ಮಯ್ಸುರ್ ವೆಲೆಂ ಆನಿ ಥಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಹರ್ ಏಕ್ ದೀಸ್ ದೋನ್ ರಿಸಾಲಾಂ ರಾಕ್ವಲಿ ಕಾಮಾಕ್ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಕ್ ಧಾಡ್ಲಿಂ. ತೆ (ತರ್ನಾಟೆ) ಥಂಯ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಥೊಡೆ ಆಧಿಕಾರಿ ರಾಕ್ವಲಿ-ಸಿಪಾಯ್ ಆನಿ ಧೊಲಿ ವಾವವ್ನ್ ವರ್ಚ್ಯಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಥಂಯ್ಸರ್ ಆಯ್ಲೆ ಆನಿ ರಾವ್ಳೆರಾಕ್ ಆಪವ್ನ್ ವರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಪ್ರಾಯ್ ಭರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಚಲಿಯಾಂಕ್ ವಿಂಚುಂಕ್ ಪಡ್ಲೆ. ತವಳ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ತರ್ನಾಟ್ಯಾಂನಿ ಎಕ್‌ಚ್‌ಫರಾ ಉಟೊನ್ ತಾಂಕಾಂ ಥಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಧಾಂವ್ಡಾಯ್ಲೆಂ. ದೋನ್ ದಿಸಾಂನಿ ತೆ ಆಧಿಕಾರಿ ಪರತ್ ಆಯ್ಲೆ ಆನಿ ವಿಂಚುನ್ ಕಾಡ್ಲೆಲ್ಯಾ ಚಲಿಯಾಂಕ್ ಧರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ. ಪುಣ್ ತರ್ನಾಟೆ ತಾಂಚ್ಯಾ ಆಂಗಾರ್ ಪಡ್ಲೆ ಆನಿ ತಾಂಚ್ಯೊ ಧೊಲಿಯೊ ಪಿಟೊ ಪಿಟೊ

ಕೆಲ್ಯೊ. ದುಸ್ರ್ಯಾ ದಿಸಾ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಕ್ ಹಿ ಸಂಗತ್ ಕಳ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ತಾಣೆ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಟ್ಲಾಮ್ ಧಾಡುನ್ ಆಡಾಂವ್ಕ್ ಆಯ್ಲೆಲ್ಯಾ ಸರ್ವಾಂಕ್ ಕಯ್ದ್ ಕರುಂಕ್ ಫರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ. ತಾಂಕಾಂ ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಮೊಚ್ಯಾಂನಿ, ಚಾಬ್ಕ್ಯಾಂ, ಬೆತಾಂ, ಚಿಂಚೆಚಿಂ ಆಡಾರಾಂ ಆನಿ ತೊಣ್ಕ್ಯಾಂನಿ ಪಾಂಯ್ಸಿ ಮಾರ್ ಘಾಲೆ. ಹ್ಯಾ ಮಾರಾಂವರ್ವಿ ಸಬಾರ್ ಮತ್ ಚುಕೊನ್ ಪಡ್ಲೆ ಆನಿ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲೆ. ಜಮೆದಾರ್, ಸುಬೆದಾರ್ ಆನಿ ಹವಲ್‌ದಾರಾಂನಿ ಚಡಿತ್ (ಭಿರಾಂಕುಳ್) ಆನಿ ಅವ್ಮರ್ಯಾದಿಚಿ ಶಿಕ್ಷ್ಯಾ ತಾಂಕಾಂ ದಿಲಿ. ತಾಂಚಿಂ ನಾಕಾಂ ಆನಿ ಕಾನ್ ಕಾತರ್ಲೆ, ಗಾಡ್ಯಾಂಚಾ ಪಾಟಿರ್ ಬಸಯ್ಲೆ ಆನಿ ಶಹರಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ತಾಂಕಾಂ ಪರ್ಗಟ್ ದಾಕವ್ನ್ ವೆಲೆಂ. ತಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿ ಎಕ್ಲ್ಯಾನ್, ಮೊಬಲ್ ಅಂತೊನ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾನ್, ಸುಲ್ತಾನಾಕ್ ಪಳೆವ್ನ್ ಮ್ಹಳೆಂ, "ಮ್ಹಜೆ ಕಾನ್ ಆನಿ ನಾಕ್ ಕಾತರ್ನ್ ತುಂವೆಂ ಮಾಕಾ ವಿದ್ರುಪ್ ಕೆಲೆಂಯ್. ತುಕಾ ಕೆಲ್ಲೆ ಉಪ್ಕಾರ್ ತುಂ ವಿಸರ್ಲೊಯ್. ದೇವ್ ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ಪಳೆಂವ್ಚಿ". ಸರ್ಗಾಕ್ ದೀಶ್ಟ್ ಲಾವ್ನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪಾತ್ಕಾಂಚಿ ದೂಕ್ ಧರುನ್ ತಾಣೆ ದೆವಾಲಾಗಿಂ ಮಾಗ್ಲೆಂ ಆನಿ ಪ್ರಾಣ್ ಕೆಲೊ. ತಾಚೆಂ ಮರಣ್ ಎಕಾ ಮಾಡ್ತಿರಾಚೆಂ.

"ಚಲಿಯಾಂಕ್ ಧರುನ್ ವರೊಂಕ್ ಸುಲ್ತಾನಾಚ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರಿಂಕ್ ಸೊಡುಂಕ್ ನಜೊ ಮ್ಹಣ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಾಂಗಾತ್ಯಾಂಕ್ ವಿನತಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ದೊನ್ ರಿಸಾಲಾಂಚ್ಯಾ ಜಣಾಂಕ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಪೆಂಕ್ಡ್ಯಾಂಕ್ ದೊರಿಯೊ ಬಾಂಧುನ್ ಮಾತಿ ಭರ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ ಬಾಟಿಯೊ ತೀನ್ ದಿಸ್ ಮಾತ್ಯಾರ್ ದವರ್ನ್ ವಾವಂವ್ಚಿ ಶಿಕ್ಷ್ಯಾ ದಿಲಿ. ತಾಂಕಾಂ ಹಿ ಶಿಕ್ಷ್ಯಾ ಆಧಿಕಾರಿಂಚಾ ಘಟ್ಕೆರ್ಯಾ ವರ್ವ್ಯಾಂವರ್ವಿಂ ಭೊಗುಂಕ್ ಪಡ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಸುಲ್ತಾನಾಚೊ ಪ್ರಧಾನ್ ಕಾಜಿ ಪಾತ್ಯೆಲೊ ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ಹ್ಯಾ ಶಿಕ್ಷೆಂತ್ಲಿ ಸುಟ್ಕಾ ದೀಂವ್ಕ್ ತಾಣೆ ತಾಕಾ (ಟಿಪ್ಪುಕ್) ಬುದ್ ಸಾಂಗ್ಲಿ. ತ್ಯಾಚ್ ದಿಸಾ ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ಚಾಡಿಯೊ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಚಿಂ (ಅಧಿಕಾರ್ಯಾಂಚಿಂ) ನಾಕಾಂ ಆನಿ ಕಾನ್ ಕಾತ್ರುಂವ್ಕ್ ಲಾಯ್ಲೆ ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ಗಡಿಪಾರ್ ಕೆಲೆಂ. ತ್ಯಾಚ್ ವೆಳಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ವಿರೋಧ್ ವಾಯ್ಟ್ ಉಲಂವ್ಚ್ಯಾ ಕೊಣಾಕ್‌ಯಿ ಅಸಲಿಚ್ ಶಿಕ್ಷಾ ಮೆಳ್ತೆಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಪರ್ಗಟಾಯ್ಲೆಂ. ಪುಣ್ ಪರತ್‌ಯಿ ಪಯ್ಲೆಂಚ್ಯಾ ಬರಿಚ್ ಜಾಲೆಂ. ದೆವಾಚೊ ಕಾಯ್ದೊ ನೆಗಾರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಆನಿ ಸಮಡ್ತಿಚೆ ಕಾಯ್ದೆ ಪಾಳಿನಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ತಾಂಚೆರ್ ಹೆ ಸಂಕಶ್ಟ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಖರೆಚ್ ಪಾತ್ಯೆಲೆ ಆನಿ ವೊಡಾ ಉರ್ಬೆನ್ 'ಕ್ರಿಸ್ತ್ ಪುರಾಣ್' ತಾಣಿಂ ವಾಚುಂಕ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲೆಂ ಆನಿ ವಾಚುಂಕ್ ನೆಣಾಸ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ತಾಣಿಂ ತೊ ಸಮ್ಜಾಯ್ಲೊ. ವಾಚುಂಕ್ ನೆಣಾಸ್‌ಲ್ಲೆ 'ಪುರಾಣ್' ವಾಚುಂಕ್ ಶಿಕ್ಲೆ ಆನಿ ದೆವಾಕ್ ತೆ ವಳ್ಕಾಲೆ. ಥೊಡ್ಯಾ ಮುಸುಲ್ಮಾನಾಂಕ್ ಹೆಂ ಕಳ್ಳೆಂ ಆನಿ ತಿ ಪುಸ್ತಕಾಂ ತಾಂಚೆ ಲಾಗ್ವಿಂ ಕಾಡ್ನ್ ವರುನ್ ತಾಣಿಂ ತಿಂ ನಾಸ್ ಕೆಲಿಂ. ಪುಣ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ (ಫಯ್ರಾಸ್) ಧರ್ನಿ ಪಂದಾಕ್ ಆಸ್ರೆ ಜಾಂವ್ನ್ ಆನಿ ಥಂಯ್ಸರ್ ತಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ ವಾಚುನ್ ಆಪ್ಲೆ ಸಮಡ್ತಿಚೆ ಕಾಯ್ದೆ ಪಾಳ್ಳೆ. ಸುಲ್ತಾನಾಕ್ (ಮುಸುಲ್ಮಾನಾಂನಿ) ಹೆಂ ಕಳಯ್ಲೆಂಚ್, ತಾಣೆ ತಾಂಕಾಂ ಕೊರ್ಗಾರ್, ಹಿಂದು ಆನಿ ಮುಸುಲ್ಮಾನಾಂ ಮಧೆಂ ಮೆಳವ್ನ್ ವವರುಂಕ್

ಫರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ. ಥೊಡ್ಯಾಚ್ ತೆಂಪಾನ್ ತಿರುವಾಂಕುರ್‌ಚ್ಯಾ ರಾಯಾ ವಿರೋದ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಫವ್ಜೆಕ್ ಫೆವ್ನ್ ತೊ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್‍ಲೊ ಆನಿ ಸಾಂಗಾತಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್‌ಯೀ ಆಪವ್ನ್ ವೆಲೆಂ. ಏಕ್ ದೀಸ್ ತಾಣೆಂ ರಾಜಾಚಾ ಗಡಿರ್ ತಂಬು ಮಾರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ರಾಮ್‌ರಾಯಾಚ್ಯಾ ಸಿಪಾಯಾಂನಿ ವೆಡೊ ಘಾಲ್ನ್ ತಾಕಾ ಆನಿ ತಾಚಾ ರಾಕ್ವಲ್ಯಾಂಚೆರ್ ಆಕ್ರಮಣ್ ಕೆಲೆಂ. ಸುಲ್ತಾನಾಕ್ ಅಪಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಘಡಿಯೆ ತಾಚೊ ಖಾಸ್ಗಿ ಚಾಕೊರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಮನ್ವೆಲ್ ಮೆಂಡಿಸ್ ಹಾಣೆ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಧನಿಯಾಚಿ ನೆಸೊಣ್ ನೆಸೊನ್ ರಾಯಾಳ್ ಘಾಲ್ಕೆಂತ್ ತಾಚೊ ಜಾಗೊ ಘೆತ್ಲೊ ಆನಿ ಸುಲ್ತಾನ್ ಏಕಾ ನಾಲಾಂತ್ (ಕಾಲ್ವೆಂ) ಲಿಪೊನ್ ರಾವ್ಲೊ ಆನಿ ಕಸೆಂಯ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಫವ್ಜೆಚ್ಯಾ ಶಿಬಿರಾಕ್ ಧಾಂವೊನ್ ಗೆಲೊ. ರಾಮ್‌ರಾಯಾಚ್ಯಾ ಸಯ್ನಿಕಾಂನಿ ಸುಲ್ತಾನ್ ಘಾಲ್ಕೆಂತ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತುನ್ ಘಾಲ್ಕಿ ಧರ್ಲಿ. ಪುಣ್ ಭಿತರ್ ಏಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಪಳೆವ್ನ್ ತಾಚೆ ತಾಣಿ ತೀನ್ ಕುಡ್ಕೆ ಕೆಲೆ. ಸುಲ್ತಾನ್ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಕ್ ಪಾಂವ್ಚೆ ಪಯ್ಲೆಂ ಘಾಟಾ ಸಕಯ್ಲ್ ಥಾವ್ನ್ ಕರ್ನಲ್ ಮೆಡೊಸಾಖಾಲ್ ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಕಂಪೆನಿಚೆಂ ಸಯ್ನ್ ಮುಕಾರ್ ಸರ್‍ಚಿ ಖಬರ್ ಆಯ್ಲಿ."

v) ಬಂಧಡೆಚೊ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ್ ವಿವರ್ (ಜೆಜ್ವಿತ್ ಪಾದ್ರಿ ಆಂಜೆಲೊ ಮುಟ್ಟಿಚ್ಯಾ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಮಿಸಾಂವಾಂ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಬರ್‍ಪಾಂ ಸಂಗ್ರಹಾ ಥಾವ್ನ್)[206]

"ತಾಣೆ (ಟಿಪ್ಪುನ್) ನಮಿಯಾರ್ನೆಲ್ಯಾ ಏಕೆ ರಾತಿಂ 70,000 ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ದಾದ್ಲೆ, ಸ್ತ್ರೀಯೊ ಆನಿ ಭುರ್ಗಿಂ ಹಾಂಕಾಂ ಸಕ್ಡಾಂಕ್ ಎಕ್ಯಾಂಯ್ ಕರುನ್ ಬಂಧಿಕಾನ್ಯಾಂನಿ ಆನಿ ವಡ್ಪಾಂನಿ ಕುಡಾಯ್ಲೆಂ ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ಹರ್ಯೆಕಾ ಥರಾಚೆ ಕಶ್ಟ್, ಇಜಾ ಆನಿ ಧಗ್ದ್ ದಿಲೆ. ಪುಣ್ ತಾಂಚೆರ್ ಹಾಚೊ ಕಾಂಯ್ಚ್ ಪರಿಣಾಮ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ ಪಳೆಂವ್ನ್ ದೋನ್ ಮಹಿನ್ಯಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಂಕಾಂ ವಿಂಗಡ್ ವಿಂಗಡ್ ಪಂಗಡಾಂನಿ ಮಯ್ಸುರ್‌ಚ್ಯಾ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಕ್, ಉತ್ರೊಂಕ್ ಬಾರಿಚ್ ಕಶ್ಟ್‌ಮಾರ್‍ಚೆ ತಸಲೆ ಗುಡೆ ದೊಂಗೊರ್, ಮೊಳಿಂ ಆನಿ ಹೆರ್ ಸುವಾತ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ವಾಟೆನ್ ವೊಡುನ್ ವರೊಂಕ್ ತಾಣೆ ಹುಕುಮ್ ದಿಲಿ. ಪ್ರಾಯ್ ವ ಅಸ್ಕತ್ಕಾಯೆವರ್‍ವಿಂ ಪಯ್ಣಾರ್ ಮುಕಾರ್ ವಚೊಂಕ್ ಸಕಾನಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಆವಯಾಂನಿ ಉಕಲ್ನ್ ವರೊಂಕ್‌ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ತಾಣೆ ಫರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ. ಸಬಾರ್ ಜಣಾಂ, ಚಡಾವತ್ ಜಾವ್ನ್ ಸ್ತ್ರೀಯೊ, ರಾನ್ ವಾಟಾಂನಿ (ಚಲೊಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾಸ್ತಾನಾ) ಪಡ್ಲಿಂ ಆನಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಪಣ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆ ರಾಕ್ವಲಿ ತಾಂಕಾಂ ಮುಖಾರ್ ವಚೊಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಪಳೆವ್ನ್ ರಾನ್ವಟ್ ಮನ್ಜಾತಿಂಕ್ ತಾಣಿ ಖಾಣ್ ಜಾಯ್ಸೆಂ ತಾಂಕಾಂ ಥಂಯ್ಚ್ ಸೊಡ್ನ್ ಫುಡೆಂ ಗೆಲೆ. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಕ್ ಪಾವ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ರಸ್ತ್ಯಾಂನಿ ಹಾಡ್ಲೆಲ್ಯಾ ಹೆರ್ ಸಬಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ತಾಣೆಂ ದೆಖ್ಲೆಂ. ತಾಂಚೊ

ಸರ್ಪಾಂಚೊ ಸಂಖೊ 80,000 ಜಾಲೊ. ಶ್ಯಾರಾಗಂಜಾಮ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾ ಎಕಾ ಹಳ್ಳೆ ಸರ್ಶಿಂ ಉಗ್ತ್ಯಾ ಮಯ್ದಾನಾರ್ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾ ತಂಬಾಂನಿ ತಾಂಕಾಂ ರಾವೊಂಕ್ ಪಡ್ಲೆಂ. ಪುಣ್ ಎಕಾ ವಯ್ರ್ ಎಕ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಬರಿ ಘಾಲ್ಲೆ ತೆ ತಂಬು ಲೊಕಾಂನಿ ಕಿತ್ಲೆ ಭರೊನ್ ಗೆಲೆಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ತಂಬಾಂತ್ ಲಾಗಿಂ ಲಾಗಿಂ ಶೆಂಬರ್ ಜಣ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಜಾವ್ಯೆತ್. ಅಸೆಂ ಪಯ್ಣಾಚಿ ಪುರಾಸಣ್, ಖಾಣಾಂತ್ ಉಣೆಪಣ್, ರಾವೊಂಕ್ ನಿತಳಾಯ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆ ಹಳ್ಕೆ ಜಾಗೆ, ಹ್ಯಾ ಕಾರಣಾಂವರ್ವಿಂ ಭಾವಾಡ್ತ್ಯಾ ಉಗ್ತ್ಯಾನ್ ಉಚಾರ್ಚೆ ಹೆ ಪಂಗಡ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಚಾಲ್ತ್ಯಾ ಪಿಡೆಂಕ್ ತಾಪ್, ಸಿರ್ಸಿರಿ ಪಿಡಾ ಆನಿ ರ್ಘುರಾಮ್-ಭಾಯ್ರ್ ಹಾಂಕಾಂ ಬಲಿ ಜಾಲೆ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ (ತಾಂಕಾಂ ಚಲಂವ್ಚ್ಯಾ ರಿತಿಂತ್) ಕಾಂಯ್ಚ್ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಜಾಲ್ನಾ. ಕೊಲೆರಾನ್ ಮೊಸ್ತು ಜಿವಾಂಚೊ ವಿಭಾಡ್ ಕೆಲೊ ಆನಿ ಹರ್ಯೆಕಾ ಶಿಬಿರಾಂತ್ ಪಿಂರ್ಗ್ಪಿ ಆನಿ ರಡ್ನೆಂ ಆಯ್ಕೊಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾಲೆಂ. ಪಿಡೆನ್ ವಳ್ವಳ್ಚ್ಯಾನಿಂಚ್ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ದೊಳ್ಯಾಂ ಮುಕಾರ್‌ಚ್ ಕುಸ್ತಿತ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾ ಭಿಯಾನ್ ತಂಬಾಂತ್ಲೆಂ ಭಾಯ್ರ್ ವಾವ್ನ್ ವರುನ್ ಮೊಡಿಂ ಫೊಂಡ್ ಕಾಡ್ನ್ ಪುರುಂಕ್ ಪಡ್ಲೆಂ. ಆಮಿ ಹ್ಯಾ ನಿರ್ಭಾಗಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆ ಕಶ್ಟ್, ದುಖ್ ಖಂತ್ ಆನಿ ಬೆಜಾರಾಯ್ ಚಿಂತುನ್ ಪಳೆವ್ಯೆತಾ. ತಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿ ವೀಸ್ ಹಜಾರಾಂವರ್ನಿ ಚಡ್ ಜಣ್ ಪಿಡಾ ಗುಣ್ ಕರ್ಚಿ ವಕ್ತಾಂ ನಾಸ್ತಾನಾ ಆನಿ ದೆವಾಸ್ಪಣಾಕ್ ಸಂಧರ್ಬ್ ನಾಸ್ತಾನಾ, ಮರಣಾಕ್ ಬಲಿ ಜಾಲೆ.

ತಾಂಚೆಂ ಪಯ್ಲೆಂ ಹೆಂ ಖರ್ಗ್ ನಿವ್ರಾಂವ್ಕ್ ದೆವಾನ್ ಖುಶಿ ವೆಲಿ ಮ್ಹಣ್ತಾಸ್ತಾನಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಸಾಕ್ಯಿಂ ವಯ್ರ್ ನವೆ ಕಶ್ಟ್ ಆಯ್ಲೆ. ರ್ಘುಜಾ ಖಾತಿರ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ರಾವ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಟಿಪ್ಪುನ್ ಪಯ್ಲೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ಬಂಧೆಂತ್ ಸಾಂಪಡ್ನಾಸ್ತಾನಾ ಫೊಳ್ನ್ ಧಾಂವ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಏಕ್ ಹಜಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಕಯ್ದ್ ಕರುನ್[1] ತಾಂಕಾಂ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಕ್ ಧಾಡುಂಕ್ ಫರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ. ತಾಂಚಿ ಆಸ್ತ್-ಬದಿಕ್ ತಾಣೆ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕರುನ್ ಮುಸ್ಲಿಮಾಂ ಮದೆಂ ವಾಂಟ್ಲಿ. ಸೆಮಿನರಿ, ಕೊವೆಂತಾಂ ಆನಿ ಕೆನರಾಂತ್ ತಾಣೆ ಪಳಯಿಲ್ಲ್ಯೊ ಸವಿಸ್ ಇಗರ್ಜೊ ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ತಾಣೆ ನಾಸ್ ಕರುನ್, ಧರ್ನಿ ಸಮಾ ಕೆಲೆಂ ಆನಿ ತಾಂಚಿ ಆಸ್ತ್, ದುಡು ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ವಾಧೀನ್ ಕರ್ನ್ ಭಾವಾಡ್ತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಮಾಡ್ತಿರಾಂಚೆರ್ ನಿಮಾಣೊ ಮಾರ್ ಬಸಂವ್ಚಿ ತಯಾರಾಯ್ ಖುದ್ದ್ ಚಲಂವ್ಕ್ ತೊ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಚೆ ವಾಟೆರ್ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್ಲೊ.

ತಾಣೆ ಪಯ್ಲೆಂ ತಾಂಕಾಂ ಜೆವ್ಣಾಕ್ ದಿಂವ್ಚೊ ಎಕ್ದಮ್ ಸುಮಾರಾಯೆಚೊ ತಾಂದುಳ್ ಉಣೊ ಕರ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ಕುಡಿಸ್ ಆಸ್ಕತ್ ಕರುಂಕ್ ಫರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ. ವೇಳ್ ಫುಡಿ ಪಾವ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತಚ್ಚ್ ತಾಣೆ ಆಪ್ಲಿ ಫೌಜ್ ಘೆವ್ನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ (ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ) ಶಿಬಿರಾಂಕ್ ವೆಡೊ ಘಾಲೊ ಆನಿ ಪಿಡೆನ್ ಆನಿ ಭುಕೆನ್ ಖಂಗಾಲ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ, ಭಾಗೊನ್ ಆನಿ ಥಕೊನ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ಘಂಯ್ಯಾ, ನಿವಾಸಿಂಚ್ಯಾ ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಪೆಂಕ್ತ್ಯಾಂಕ್ ಆನಿ ಭಾವ್ಯಾಂಕ್ (ಲೊಂಕ್ತ್ಯಾಚ್ಯೊ) ಸಾಂಕ್ಳಿ ಬಾಂಧುನ್ ತಾಂಕಾಂ ಕಾಂಯ್ ಇಲ್ಲೆಂ ಪುಣೆ ಹಾಲೊಂಕ್

ಜಾಯ್ನಾಶೆಂ ತಾಂಚೆ ಪಾಂಯ್ ವೊಣ್ಡ್ನಿ ನೀಟ್ ಕರ್ನ್ ಕುಂಟ್ಯಾಕ್ ಬಾಂದುನ್ ತಾಂಚೆ ಖುಶೆ ವಿರೋಧ್ ತಾಂಚಿ ಸುನ್ನತ್ ಕರುಂಕ್ ತಾಣೆ ಫರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ. ತೆ ಖರೆಚ್ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಘಟ್ಟ್ ಚಿಂತುನ್ ತಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿ ಘಟ್ ಮುಟ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ವಿಂಚುನ್ ಕಾಡುನ್ ತಾಂಕಾಂ ಬರ್ಯಾ ಭಲಾಯ್ಕೆಂತ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಟಿಪ್ಪು ಪಾಟಿಂ ಸರೊಂಕ್ ನಾ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಆನಿ ಹೈದರಾಬಾದ್ ನಿಜಾಮಾ ವಿರೋದ್ ಆದೊನಿಂತ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಯ್ನ್ಯಾಂತ್ ಝುಜೊಂಕ್ ತಾಂಕಾಂ ತಾಣೆ ತೀನ್ ಮಹಿನ್ಯಾಂಚಿ ಝುಜಾ-ಹಾತೆರಾಂಚೊ ಪ್ರಯೋಗ್ ಕರ್ಚಿ ತರ್ಬೆತಿ ದಿಲಿ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಆಪ್ಲೆಂ ಕಾಮ್ ಕಿತ್ಲ್ಯಾ ಬರ್ಯಾ ಥರಾನ್ ಕೆಲೆಂಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಟಿಪ್ಪು ಜಿಕ್ಲೊ. ಜಾಯ್ತ್ಯಾ ಜಣಾಂಚೊ (ಝುಜಾಂತ್) ಜೀವ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಂಕಾಂ ತಾಣೆ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ಹಾಡ್ಲೆ. ಆಪುಣ್ ಕ್ರೂರ್ ಆನಿ ಜುಲುಮ್‌ದಾರ್ ರಾಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ತಾಂಚೊ ಹ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲೊ ರಾಯ್ ಆಪುಣ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಆಪ್ಣೆ ಆಪಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ತೆ (ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್) ತಾಂಚೊ ಜೀವ್ ರಿಸ್ಕೆರ್ ಘಾಲ್ನ್ ಆಪ್ಣಾ ಖಾತಿರ್ ಝುಜ್ತಾಲೆ ಮ್ಹಣೊನ್ ಟಿಪ್ಪುಕ್ ಖುದ್ದ್ ಕಳ್ಳೆಂ. ಪುಣ್ ತಾಂಚಾ ಭಾವಾಡ್ತಾಂತ್ ತೆ ಧಂಡಳುಂಕ್‌ನಾಂತ್. ದೆವಾ ಥಂಯ್ ತಾಂಚೆಂ ಖಾಲ್ತೆಂಪಣ್ ಆಪ್ಣಾಕ್ ವ್ಹಡ್ ಅವ್ಮರ್ಯಾದ್ ಮ್ಹಣ್ ತಾಣೆ ಚಿಂತ್ಲೆಂ. (ತೊ ಖುಬಾಳ್ಳೊ) ಆನಿ ಚಡಿತ್ ಬಳಾನ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಬರಿ ತಾಂಕಾಂ ತಾಣೆ ಧಗ್ದ್ಯೊಂವ್ಕ್ ಪರತ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲೆಂ.

1785ಂತ್ (ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್) ಭಾವಾಡ್ತಾಂಚ್ಯಾ ಸಂಖ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ತಿನಾಂತ್ಲ್ಯಾ ದೋನ್ ವಾಂಟ್ಯಾಂವರ್ನಿ ಉಣೊ ಲೊಕ್ ವಾಂಚೊನ್ ಉರ್ಲೊ. ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳ್ಜಾನ್ ತಾಣೆ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಧರ್ಮಾಂತ್ ರಿಗೊಂಕ್ ಹರ್ ಪ್ರಯತನ್ ಕರುನ್ ಫುಸ್ಲಾಂವ್ಕ್ ತಾಣೆ ಪಳೆಲೆಂ. ಪುಣ್ ತೆ ಥಿರ್ ಉರ್ಲೆ. ದೆಕುನ್ ಕೊಣಾಕ್‌ಚ್ ಸೊಡಿನಾಸ್ತಾನಾ ತಾಂಕಾಂ ಹರ್ ಎಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಚಾಬ್ಕ್ಯಾಂನಿ ವಾಣಾಂನಿ, ಮೊಚ್ಯಾಂನಿ ಆನಿ ಬೆತ್ಕಟ್ಯಾಂನಿ ನಿಶ್ಟುರಾಯೆನ್ ಆನಿ ನಾಲಿಸಾಯ್ ಭೊಗಾಸಾರ್ಕೆಂ ಮಾರುಂಕ್ ತಾಣೆ ಫರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ.[2] ಹ್ಯಾ ಮಾರಾಂವರ್ವಿ ಸಬಾರ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲೆ. ತ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹೆರಾಂ ಥಂಯ್ ಭ್ಯೆಂ ಹಾಡಂವ್ಕ್ ತಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿ ಥೊಡ್ಯಾಂಚಿಂ ನಾಕಾಂ ಆನಿ ಕಾನ್ ಕಾತ್ರಾವ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ಗಾಡ್ವಾಂಚ್ಯಾ ಪಾಟಿರ್ ಬಸವ್ನ್ ಶಹರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ವಾಟಾಂನಿ ಪರ್ಗಟ್ ದಾಕಯ್ಲೆಂ. ಹೆರ್ ಥೊಡ್ಯಾಂಕ್ ಧರುನ್ ಹಸ್ತಿಂಚ್ಯಾ ಪಾಯಾಂಕ್ ಬಾಂಧುನ್ ಥಂಯ್ಚ್ ತಾಂಕಾಂ ಸಾಂಡ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಮನ್ಜಾತಿಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಖುಶೆ ಪರ್ಮಾಣೆ ಘುಂವ್ತಾನಾ ಹರ್ಯೆಕಾ ಕಡೆನ್ ತಾಂಕಾಂ ತಾಣೆ ವೊಡುನ್ ವೆಲೆಂ ಆನಿ ತಾಂಚೊ ಹರ್ಯೆಕ್ ವಿಸ್ಪೊ ಪಿಟೊ ಪಿಟೊ ಜಾತಾಸರ್ ತ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಮಸ್ತಿಲೆಂ. ಬಾಳ್ಯಾಂಕ್ ತಾಂಚೆ ಪಾಟಿರ್ ಬಾಂದುನ್ ಸಬಾರ್ ಆವಯಾಂಕ್ ಹ್ಯಾ ನಿಶ್ಟುರ್ ರಾಯಾ ಹುಕ್ಮೆ ಪ್ರಕಾರ್ ಹಸ್ತಿಂಚ್ಯಾ ಪಾಯಾಂಕ್ ಬಾಂದ್ಲೆಂ. ಅಶೆಂ ಆವಯೊ ಆನಿ ಭುರ್ಗಿ ಮಾಡ್ತಿರ್ ಮೆಲಿಂ. ಪುಣ್ ತ್ಯಾ ಕ್ರೂರ್ ಜುಲುಮ್‌ದಾರ್ ರಾಯಾನ್ ಉಚಾರ್ನ್ ಸಾಂಗ್ಲೆಲ್ಯಾ ಪರ್ಮಾಣೆ ಆಪ್ಣೆ ಹಾತಿಂ ಘೆತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕಸಲ್ಯಾಚ್

ಉಪಾಯಾವರ್ವಿಂ ಆಪ್ಣಾಚೊ ಶೆವಟ್ ಜೊಡುಂಕ್ ತೊ ಸಕೊಂಕ್ ನಾ.

ಹ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಇಜಾ ಆನಿ ಧಗ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ಹ್ಯಾ ಮಾಡ್ತಿರಾಂಕ್ ಏಕ್ ಭುಜಾವಣ್ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲಿ - ಗುಪಿತ್ ಎಕ್ಯಾಂಯ್ ಜಾವ್ನ್ ಮಾಗೊನ್, ಮಾಗ್ಣ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಘಟಾಯ್ ಘೆಂವ್ಚಿ ಆನಿ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಪಾದ್ರಿ ಎಸ್. ಎಸ್ತೆವಾಂವ್ ಹಾಣೆ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ ತಾಂಚೆಂ ಅಧಿಕ್ ಮೊಗಾಚೆಂ 'ಪರ್ಸ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾಚಿ ಚರಿತ್ರಾ' ಆಟಾಪ್ಚೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ ವಾಚ್ಚೆಂ. ಪುಣ್ ಹಿ ಭುಜಾವಣ್ ತಾಂಚೆ ಥಂಯ್ ಚಡ್ ತೇಂಪ್ ಉರೊಂಕ್ ನಾ. ಟಿಪ್ಪುಕ್ ಹೆಂ ಕಳ್‌ಲ್ಲೆಂಚ್ ಹಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ ನಾಸ್ ಕರುಂಕ್ ಆನಿ ಮಾಗ್ಣ್ಯಾಂಕ್ ಜಮೊ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ಆಡ್ವಾರುಂಕ್ ತಾಣೆ ಫರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ.

ಶೆರೆ: 1. ಸಬಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಹಿಂದು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಕುಟ್ಮಾಂ ಥಂಯ್ ಆಸ್ರೊ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೊ. ಮಂಗ್ಳುರ್ ಸರ್ಮಿಸ್ ದೆರೆಬಯ್ಲಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಎಕಾ ಗುಪಿತ್ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ತಾಣಿ ಬಾಂದ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಎಕಾ ಕೊಪೆಲಾಂತ್ ತವಳ್ ತವಳ್ ತೆ ಜಮ್ತಾಲೆ ಆನಿ ತಲ್ಚೆರಿ ಥಾವ್ನ್ ಪಾದ್ರ್ ಜುಜೆ ಮೆಂಡಿಸ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಯೇವ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ಸಾಕ್ರಾಮೆಂತ್ ದಿತಾಲೊ. ಪುಣ್ ದೊಗಾಂ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ನಿತಿದಾರಾಂನಿ ಮಿರ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಆಲಿ ಆನಿ ಶೇಕ್ ಖಾದ್ರಿ ಬ್ಯಾರಿ ಹಾಣಿ ಹೆಂ ಗುಪಿತ್ ಥಳ್ ಸೊಧುನ್ ಕಾಡ್ಲೆಂ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಭಾಂವ್ಡ್ಯಾಂನಿ ಸೊಸ್‌ಲ್ಲೆಚ್ ಕಶ್ಟ್ ಹ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಮೆಳ್ಳೆ. ಪಾದ್ರ್ ಮೆಂಡಿಸಾಕ್ ಕಯ್ದ್ ಕೆಲೊ ಆನಿ ಸೆರಿಂಗಪಟಾಮ್ ಪಡ್ತಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ತಾಕಾ ಜಮಾಲಾಬಾದ್ ಕೊಟ್ಯಾಂತ್‌ಚ್ ಬಂಧಿ ಜಾವ್ನ್ ದವರ್‍ಲೊ.

2 ವಾಣಾಂನಿ ಮ ಮೊಚ್ಯಾಂನಿ ಮಾರ್ ಖಾವ್ಚೆ ಆಜುನ್‌ಯಿ ನಾಲಿಸಾಯೆಚಿ ಸಂಗತ್. ಆಪ್ಣೆ ಕಾಂಯ್ಚ್ ಚುಕ್ ಕರಿನಾಸ್ತಾನಾಯಿ ವಾಣಾಂಚೆ ಮಾರ್ ಖೆಲ್ಲೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಾಲಿಸಾಯ್ ಸೊಸುಂಕ್ ತಾಂಕಾನಾಸ್ತಾನಾ ಆಪ್ಣಾಚೆಂ ಘರ್ ಬದಿಕ್ ಸೊಡುನ್ ಹಿ ಖಬಾರ್ ಕಳಿತ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕಡೆನ್ ಪಯ್ಸ್ ವಚೊನ್ ರಾವ್ತಾ.

ಬಂಧಡೆಕ್ ಸಾಂಪಡ್ಲೆಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಸಂಖೊ:

ಬಂಧಡೆಚಿ ಏಕ್ ಸಮಸ್ಯಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ತಾಂತುಂ ಸಾಂಪಡ್ಲೆಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಸಂಖೊ. ವಿವಿಧ್ ಮುಳಾಂ ವಿಂಗಡ್ ವಿಂಗಡ್ ಸಂಖೊ ದಿತಾತ್ ಜಾಲ್ಲೆವರ್ವಿಂ ಹಿ ಸಮಸ್ಯಾ ಸಕ್ಡಾಂಕ್ ತೃಪ್ತಿ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾಪರಿಂ ಆನಿಕ್‌ಯೀ ಸೊಡಂವ್ಕ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ.

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಸಂಖೊ	ಮೂಳ್
1	80,000	ರುಜಾಯ್ ಫಿರ್ಗಜ್‌ಗಾರಾಂಚೊ ಮೆಮೊರಿಯಲ್[207]
2	70,000	ಕರ್ಕ್ ಪೆಟ್ರಿಕ್[208]
3	70,000	'ಏಸ್ಯಾಟಿಕ್ ರೆಜಿಸ್ಟರ್', 1879[209]

4	70,000	ಸ್ಟ್ಯುವರ್ಟ್[210]
5	70,000	ಅಬೆ-ದುಬ್ವಾ[211]
6	60,000	ಟಿಪ್ಪು[212]
7	60,000	1860ಚೊ ಮೆಮೋರಿಯಲ್[213]
8	60,000	ತೊಮಸ್ ಮನ್ರೊ[214]
9	60,000	ಹೆಮಿಲ್ಟನ್[215]
10	40,000	ಫಾ. ಮಿರಾಂದ್[216]
11	40,000	ಬ್ರಿಸ್ಟೊ[217]
12	30,000	ಸ್ಕರಿ[218]
13	30,000	ವಿಲ್ಕ್ಸ[219]
14	30,000	ಇಂಪಿರಿಯಲ್ ಗೆಜೆಟಿಯರ್ ರಾಜ್‌ಪತ್ರ್[220]
15	30,000	ಬಾವ್ರಿಂಗ್[221]
16	20,000	ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಸರ್ಕಾರಿ ವರ್ದಿ[222]

ವಯ್ಲ್ಯಾ ಪಟ್ಟೆ ಪ್ರಮಾಣೆ ಸಂಖ್ಯಾಚಿ ವ್ಯಾಪ್ತ್ 20,000 ಥಾವ್ನ್ 80,000 ಪರ್ಯಾಂತ್. ರುಜಾಯ್‌ಚೆಂ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ 80,000 ದಿತಾ. ಕರ್ಕ್‌ಪೆಟ್ರಿಕ್ ಅಬೆ-ದುಬ್ವಾ, ಏಸ್ಯಾಟಿಕ್ ರೆಜಿಸ್ಟರ್ ಆನಿ ಸ್ಟುವರ್ಟ್ 70,000 ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಸರ್ ತೊಮಸ್ ಮನ್ರೊ, 1860ಚೊ ಸ್ಮಾರಕ್ ಆನಿ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ 60,000ಚೊ ಸಂಖೊ ದಿತಾತ್. ಫಾ. ಜೊಕಿಂ ಮಿರಾಂದ್ ಆನಿ ಬ್ರಿಸ್ಟೊ 40,000 ದಾಕಯ್ತಾತ್. ರಾಜ್‌ಪತ್ರ್, ಸ್ಕರಿ ಆನಿ ವಿಲ್ಕ್ಸ 30,000 ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಸರ್ಕಾರಿ ವರ್ದೆಂತ್ ಹೊ ಸಂಖೊ 20,000 ಮ್ಹಣ್ ದಾಕಯ್ಲಾ. ಅಶೆಂ ಖಂಚಾಯ್ ಎಕಾ ತೀರ್ಮಾನಾಕ್ ಯೇಂವ್ಕ್ ಕಶ್ಟ್. ಅಬೆ-ದುಬ್ವಾನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಖ್ಯಾಂತ್ ಕೆನರಾ ಭಾಯ್ಲೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಯೀ ಆಸೊಂಕ್ ಪುರೊ; ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತೊ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಂತ್ ರಾವ್ತಾಲೊ. ಮಯ್ಸುರ್ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಹಾಂಚೊ ಸಂಖೊ ಕುಡ್ಸುನ್ 60,000 ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ಲಾಂ ಜಾವ್ಯೆತ್. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮಿಶನರಿಂನಿ ದಿಲ್ಲೊ ಸಂಖೊ ಟಿಪ್ಪುನ್ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಕಾಳಾಚ್ಯಾ ಹೆರಾಂನಿ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಖ್ಯಾಕ್ ತಾಳ್ ಪಡ್ತಾ. ಪುಣ್ ಹೊ ಸಂಖೊ 60,000 ಕರ್ನಾಟಕಾ ಕರಾವಳಿಚಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಜಣಾಸಂಖೊ ನ್ಹಯ್ ಜಾವ್ಯೆತ್.

ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ವರ್ದ್ಯೆಚೆರ್ ಪಾತ್ಯೆವ್ಹಿ ದವರ್ಯೆತ್. ಹ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರದೇಶ್ ಗೊಂಯಾಂ ಆರ್ಚ್ ದಿಯೆಸೆಜಿಚ್ಯಾ ಆತ್ಮಿಕ್ ಅಧಿಕಾರಾಖಾಲ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಗೊಂಯ್ಚೆ

ಆತ್ಮಿಕ್ ಅಧಿಕಾರಿ ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಲೊಕಾಚೊ ತಪ್ಶೀಲ್ ವಿವರ್ ಬರವ್ನ್ ದವರ್ತಾಲೆ. ಸುರ್ವೆರ್ ಥಾವ್ನ್‌ಚ್ ಇಗರ್ಜ್ಮಾತೆನ್ ಫಿರ್ಗಜೆಚ್ಯಾ ಮಟ್ಟಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಜಣಾಸಂಖ್ಯಾಚೆಂ ಲೇಕ್ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್ ದವರ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲ್ಲಿ. ತ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ದಾಖ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಸಂಖೊ 20,000 ಪಾತ್ಯೆಂವ್ಕ್ ಜಾಂವ್ಚೊ ತಸಲೊ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಚಡ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಫಾ. ಮಿರಾಂದಾನ್ ಸಾಂಗ್ಚೆಪರಿ 40.000 ಜಾವ್ಯೆತ್. ಅಶೆಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಸಂಖೊ 20,000 ಥಾವ್ನ್ 40,000 ಭಿತರ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪುರೊ. ವಿವಿಂಗಡ್ ಮುಳಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಕೆಳದಿ ರಾಜ್ವಟ್ಟಣಾಖಾಲ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಸಂಖೊ 30,000 ಮ್ಹಣ್ ಪಾತ್ಯೆವ್ಯೆತ್. ಹೆಂ ವಯ್ರ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಶಯಾಂತ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಖ್ಯಾಂಕ್ ತಾಳ್ ಪಡ್ತಾ. ಸೆವ್ರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾನ್ ಪಾತ್ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣೆ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಥಾವ್ನ್ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಕ್ ವೆಲ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಸಂಖೊ 40,000 ವರ್ನಿ ಚಡ್ ಜಾಯ್ನಾ ಆನಿ 20.000ವರ್ವಿಂ ಉಣೊ ಜಾಯ್ನಾ. ದೆಕುನ್ ಬಂಧಡೆಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೊ ಸಂಖೊ 20,000 ಥಾವ್ನ್ 30,000 ಭಿತರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಜಾವ್ಯೆತ್.[223]

ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಚಾ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಎಕಾ ದಿಸಾ ಭಿತರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಬಂಧಡೆಚ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾಂತ್ ಕಿತ್ಲೆ ಜಣ್ ಸಾಂಪಡ್‌ಲ್ಲೆಗಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಹೆರ್ ಸಂಗ್ತಿಯೀ ಆಮಿ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್. ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಸಾಂದಿ ಮುಲ್ಯಾಂನಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ತೀಸ್‌ಚ್ ಹಜಾರ್ ಲೊಕಾಕ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಎಕಾ ರಾತಿನ್ ಬಂಧಿ ಕರ್ಯೆತ್‌ಗೀ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸವಾಲ್ ಆಮ್ಚೆ ಮುಕಾರ್ ಆಸಾ.[224] ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿಚ್ಯಾ ಸುವಾತೆ ವಿಶ್ಯಾಂತ್‌ಯೀ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್. ತಾಂತುಂ ರಾನಾಂನಿ ಭರ್ಲೆಲಿ ಗುಡ್ಯಾ ಸುವಾತ್‌ಯೀ ಆಸಾ, ಆನಿ ಟಿಪ್ಪುಚಾ ಸಯ್ನಿಕಾಂಕ್ ತಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಪಾಶಾರ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಕಶ್ಟ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ.[225] ತ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಹರ್ಯೆಕಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಕ್ ಧರುಂಕ್‌ಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಟಿಪ್ಪುಚೆಂ ಫರ್ಮಾಣ್ ಕಶೆಂ ತಾಚಾ ಅಧಿಕಾರ್ಯಾಂನಿ ಜಾರಿ ಕೆಲೆಂಗಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸಮ್ಜುಂಕ್‌ಚ್ ಕಶ್ಟ್. ಅಧಿಕಾರ್ಯಾಂನಿ ಪಯ್ಲಿಚ್ ಸಕ್ಕಡ್ ಮಾಂಡಾವಳ್ ಸುಡಾಳ್ ಕೆಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣೊನ್ ಚಿಂತ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ, ಫರ್ಮಾಣಾಚಿ ಖಬರ್ ರಾನಾಕ್ ಪೆಟ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಉಜ್ಯಾಬರಿ ಘಡಿಯೆ ಭಿತರ್ ವಿಸ್ತಾರುನ್ ಘುಟ್‌ಮೂಟ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಹರ್ಯೆಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕರಾವಳಿಚ್ಯಾ ಗುಡ್ಯಾಂಕ್ ವ ರಾನಾಂಕ್ ಧಾಂವ್ಲೊ. 1796ಂತ್ ಕಾರ್ವಾರ್ಚೆಂ ಮಿಸಾಂವ್ ಆನಿ ಇಗರ್ಜೆಚಿ ಆಸ್ತ್ ನಾಸ್ ಕೆಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್‌ಯೀ ಥಂಯ್ಸರ್ ತಿಸ್ಕಿಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಿಯೆತಾಲೆ, ಬಂಧಡೆವೆಳಾರ್ ಪೊಳ್ನ್ ಗೆಲ್ಲೆ ಪಾಟಿಂ ಆಯಿಲ್ಲೆ. ಸಕ್ಕಡ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಧರುನ್ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಕ್ ವೊರುಂಕ್‌ನಾ ಮ್ಹಣ್ ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಕಳ್ತಾ.[226] ಅಟ್ರಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಕಶ್ಟಾಂ ವೆಳಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಅಸಲಿ ಪಳಾಪಳ್ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ.

ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಆಮಿ ಆನ್ಯೇಕ್ ಸಂಗತ್‌ಯೀ ಪಳೆಂವ್ಕ್‌ಜಾಯ್. ಹಿ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಕೆಸರಾಚಾ ಪಾದ್ರಿಂಚೆರ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂ ಥಂಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ತಾಂಚ್ಯಾ ವೊಡ್ಲೆಖಾತಿರ್ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾ ಅಡ್ಕಳಿಚೆಂ ಫರ್ಮಾಣ್. ಆಪ್ಣೆ ತ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಗಡಿಪಾರ್ ಕೆಲಾಂಗಿ

ಮ್ಹಣ್ ಗೊಂಯ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಪತ್ರಾಂತ್ ಟಿಪ್ಪು ಮ್ಹಣ್ತಾ: "ಮ್ಹಜ್ಯಾ ರಾಜಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಹೆ ಪಾದ್ರಿ ಘಾತ್ಕಿಪಣಾಚ್ಯಾ ಪೆಡ್ಯಾಕ್ ಆನಿ ಪೆರ್ ಕರುಂದಾಯಿಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್, ಆನಿ ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ರಾಜಾಚೊ ವಿಭಾಡ್ ಜಾವ್ನ್ ತೀನ್ ಕೊರೊಡ್ ರುಪಯ್ ನಶ್ಟ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್. ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ವರ್ತ್ಯಾ ಮಾನೆಸ್ತಾಕ್ ಕಳಿತ್ ಆಸೊಂಕ್ ಪುರೊ. ಹ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಶಿಕ್ಶಾ ದೀವ್ನ್ ಮ್ಹಜಾ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಜಾಲ್ಲೊ ನಶ್ಟ್ ಭಾರಿಕ್ ಕರುಂಕ್ ಹಾಂವೆಂ ನಿಚೆವ್ ಕೆಲ್ಲೊ."[227] ಹೆಂ ಫರ್ಮಾಣ್ ಜಾರಿ ಜಾಲ್ಲೆಂಚ್ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚಾ ಫಿರ್ಗಜೆಂತ್ಲೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಗ್ರುತ್ ಜಾಲೆ ಆನಿ ರಾನಾಂನಿ ತಾಣಿಂ ಆಸ್ರೊ ಘೆತ್ಲೊ. ಆಮ್ಚೆಂ ಹೆಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರಾವಳಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಆಟಾಪ್ಲೆಲೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್, ತಾಂಚೊ ಸಂಖೊ ಪಂಚ್ವೀಸ್ ಹಜಾರಾಂ ಭಿತರ್ ಮ್ಹಣ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್, ಕಿತ್ಲೆ ಪಾಟಿಂ ಆಯ್ಲೆ ಆನಿ ಕಿತ್ಲೆ ಮೆಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಕಶ್ಟ್. ಥೊಡ್ಯಾ ದಾಖ್ಲ್ಯಾನಿ ಬಂಧಡೆವೆಳಾರ್ ವಾಂಚ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಮಾಹೆತ್ ದಿಲ್ಯಾ.

ಬ್ಯುಕಾನನ್ 1801ತ್ ಕೆನರಾಕ್ ಭೆಟ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಬರಯ್ತಾ "ಮಂಗ್ಳುರ್ ಆನಿ ಆಸ್‌ಪಾಸ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂಕ್ ಪಂದ್ರಾ ಹಜಾರ್ ಪಾಟಿಂ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್. ಧಾ ಹಜಾರ್ ಮಲ್ಬಾರಾಕ್ ಪೊಳ್ನ್ ಧಾಂವ್‌ಲ್ಲೆ. ಆತಾಂ ತಾಂಚೆ ದುಬ್ಳಿಕಾಯೆಚಾ ಆವ್ಕಾಸಾ ಪ್ರಮಾಣೆ ವೆಗಿಂ ವೆಗಿಂ ಪಾಟಿಂ ಯೇವ್ನ್ ಆಸಾತ್. ಆತಾಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಅತ್ಮ್ಯಾಕ್ ಹಿಂಡಾ ಮಧೆಂ ಪಾದ್ರಿ ವಾವುರ್ನ್ ಆಸಾತ್. ತಾಂಚ್ಯಾ ದುಬ್ಳಿಕಾಯೆವರ್ವಿಂ ತಾಂಕಾಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಇಗರ್ಜ್ಯೊ ಪರತ್ ಬಾಂಧುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ."[228] ವೀಸ್ ಹಜಾರ್ ಬಂಧಡೆ ಥಾವ್ನ್ ಪಾಟಿಂ ಆಯಿಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಅಬೆ-ದುಬ್ವಾ ಬರಯ್ತಾ.[229] ತಾಂಚೊ ತಿಸಾಂತ್ ಏಕ್ ವಾಂಟೊ ಬಂಧಡೆಚಾ ಪಯ್ಲ್ಯಾ ವರ್ಸಾಚ್ ವಾಂಚೊಂಕ್ ನಾಂತ್ ಮ್ಹಣ್ ವಿಲ್ಕ್ಸ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ.[230] ಬಂಧಡೆ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಬರವ್ನ್ ಭಾರಿಚ್ ಉಣೊ ಲೋಕ್ ಪಾಟಿಂ ಆಯ್ಲಾ ಮ್ಹಣ್ ಹೆಮಿಲ್ಟನ್ ಸಾಂಗ್ತಾ.[231] ಅಶೆಂ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಂತ್ ಬಂಧಿ ಜಾವ್ನ್ ಗೆಲ್ಲೆ ಚಡಾವತ್ ಜಣ್ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ಯೇಂವ್ಕ್ ನಾಂತ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಳ್ತಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾಂತ್:

1784 ಥಾವ್ನ್ 1799 ಮ್ಹಣಾಸರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾಂತ್ ಬಂಧಿ ಜಾವ್ನ್ ಉರ್‌ಲ್ಲೆ. ಟಿಪ್ಪುಚ್ಯಾ ರಾಜಾಚ್ಯಾ ಹೆರಾಂ ಜಾಗ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಹಾಡ್ಲೆಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಹೆ ಜಿಯೆತಾಲೆ. ಹ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಚಡಿತ್ ಕಾಂಯ್ ಕಳಿತ್ ನಾ;[232] ಆಸ್ಚಿ ರುಜ್ವಾತ್‌ಯೀ ಭಾರಿಚ್ ಅಸ್ಕತ್. ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾಂತ್ಲ್ಯಾ ತಾಂಚ್ಯಾ ಜಿಣಿಯೆ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ತಪ್ಸಿಲ್ ವಿವರ್ ನಾ. ಥೊಡಿ ಬರಯಿಲ್ಲಿ ರುಜ್ವಾತ್ ಆಸ್ಚಿ ತಿ, ಸುಟ್ಕೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕಿತ್ಲೆಶ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಉಡಾಸ್ ಕರ್ನ್ ಬರಯಿಲ್ಲಿ ತಸಲಿ. ಅಶೆಂ ಸೊಡವ್ನ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಕಶ್ಟ್. ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಹ್ಯೊ ವರ್ದ್ಯೊ ವಿವಿಂಗಡ್ ಜಾಗ್ಯಾಂಚಾ ವಿವಿಂಗಡ್ ವ್ಯಕ್ತಿಂನಿಂ ಎಕಾಮೆಕಾಲಾಗಿಂ ಸಂಪರ್ಕ್ ನಾಸ್ತಾನಾ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯೊ.

ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಏಕ್ ಸಮಸ್ಯಾ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ ತಾಂಚಾ ಉದರ್ ಪೋಶಣಾಚಿ: ಖಾಣ್, ಆಸ್ರೊ ಆನಿ ಮುಸ್ತಾಯ್ಕಿ, ಹಾಂಚೊ ಖರ್ಚ್ ತಾಣಿಂ ಕಸೊ ಪಳೆಲೊ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಮ್ಚೆಲಾಗಿಂ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಎಕಾಯೀ ದಾಖ್ಲ್ಯಾಂತ್ ನಾ. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ದಿಸ್ಪಡ್ತ್ಯಾ ಗ್ರಾಸಾಕ್ ಟಿಪ್ಪುನ್ ತಾಂಕಾಂ ಘೊಳೊಂಕ್ ಭುಂಯ್ ದಿಲಿ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ತಾಣಿ ಹಾಚೊ ಕಿತ್ಲೊ ಉಪ್ಯೋಗ್ ಕೆಲೊ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಕಳಿತ್ ನಾ. ಥೊಡೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಯ್ನ್ಯಾಂತ್ ಭರ್ತಿ ಜಾಲೆ. ಬಾರ್ಕುರ್ ಹಾತ್ ಬರ್ಪಾ ವರ್ದಿ ಪ್ರಮಾಣೆ ಶೆಂಬರ್ ಜಣಾಂಕ್ ಏಕ್ "ಕಂಪೆನಿ". ಚಾರ್ ಕಂಪೆನಿಂಕ್ ಏಕ್ "ರಿಸಾಲ್", ಚಾರ್ ರಿಸಾಲ್ ಎಕಾ "ಸುಭೆದಾರ್" ಖಾಲ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ, ಆನಿ ಚಾರ್ ಸುಭೆದಾರ್ ಎಕಾ "ಬಕ್ಶಿ" ಖಾಲ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ.[233] ಅಶೆಂ ಎಕಾ ಬಕ್ಶಿ ಖಾಲ್ 5,400 ಜಣ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಕೆನರಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಮಧ್ಲೆ ಸಯ್ನ್ಯಾಕ್ ಭರ್ತಿ ಕೆಲ್ಲೆ ಇತ್ಲೆಚ್ ದಾದ್ಲೆ ಜಾವ್ಯೆತ್. ಅಶೆಂ ಬೆಸಾಯ್ ಆನಿ ಸಯ್ನ್ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಜೀವನಾಚೊ ಆಧಾರ್ ಜಾಲಿಂ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಅತ್ಮಿಕ್ ಜಿಣಿ ಆನ್ಯೇಕ್ ಸಮಸ್ಯಾ. ಅಬೆ-ದುಬ್ವಾ ಪ್ರಮಾಣೆ ಏಕ್ ಪಾದ್ರಿ ಸಗ್ಳ್ಯಾನ್ ವಚೊನ್, ಸಾಕ್ರಾಮೆಂತ್ ದಿತಾಲೊ ಆನಿ ರೆಸ್ಪೆರಾಂ ಕರ್ತಾಲೊ.[234]

ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಕ್ ಜೀವನಾಂತ್ ಬಾಲ್ತುಚೆಟ್ಟಿ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾಕ್ ಏಕ್ ವ್ಹಡ್ ಪಾತ್ರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಮ್ಹಣೊನ್ ಕಳೊನ್ ಯೆತಾ. ತೊ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಚಾ ರಾವ್ಳೆರಾಂತ್ ಕಾಮ್ ಕರ್ತಾಲೊ.[235] ಭಾರಿಚ್ ಪ್ರಭಾವಿ ಮನಿಸ್ ತೊ. ಟಿಪ್ಪುಚ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರ್ಯಾಂ ವಯ್ರ್ ತಾಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಕಿತ್ಲೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಸಬಾರ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ತಾಣೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ದಿಂವ್ಚಿ ಶಿಕ್ಷಾ ಚುಕಯ್ಲ್ಲಿ ಆಸಾ. ತಾಣೆ ಥೊಡ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ದೆವಾಸಾಂವ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಕೆಲೆಂ; ಹ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ "ಕ್ರಿಸ್ತಪುರಾಣ್" ವಾಚುನ್ ತೇರ್ಸ್ ಮ್ಹಣ್ಚೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ.[236] ಪುಣ್ ಬಾಲ್ತು ಚೆಟ್ಟಿ ಏಕ್ ಮಿಸ್ತೆರ್‌ಚ್ ಸಯ್, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಬಾರ್ಕುರ್ ದಾಖ್ಲೊ ಧರ್ನ್ ಖಂಚಾಯೀ ದಾಖ್ಲ್ಯಾಂತ್ ತಾಚೆಂ ನಾಂವ್ ಕಳಂವ್ಕ್ ನಾ.[237]

ಕಾಪೂರ್‌ಚೊ ಸಾಲ್ವ್ಡೊರ್ ಪೀಂತ್ ನಾಂವಾಚೊ ಆನ್ಯೇಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ತಾಕಾ ಆಪ್ಲೊ ಖಾಸ್ಗಿ "ಮುನ್ಶಿ" ಮ್ಹಣೊನ್ ನಮಿಯಾರ್ಲ್ಲೊಲೊ. ತೊಯಿ ಪ್ರಭಾವಿ.[238] ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ದೆವಾಸ್ಪಣಾಂತ್ ಉಣೆಂಪಣ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ, ಮ್ಹಣ್ ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಭಾಶೆಂತ್ಲೆ ದಾಖ್ಲೆ ಕಳಯ್ತಾತ್. ಕೊಂತಾಂ ಆನಿ ಖುರಿಸ್ - ಹಿಂ ತಾಂಚಾ ಮೊಗಾಚಿಂ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿಂ ಆನಿ ತಾಣಿ ಹಿಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬಂಧಡೆ ವೆಳಾರ್ ಆಪ್ಣಾ ಸಾಂಗಾತಾ ವೆಲ್ಲಿಂ. ಘುಟಾನ್ ತೆ ತೇರ್ಸ್ ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ. ಬಾರ್ಕುರ್ಚ್ಯಾ ದಾಖ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣೆ ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆರ್ ಕಠಿಣ್ ಕಶ್ಟ್-ಧಗ್ಡ್ ಆಯ್ಲೆ.[239] ಪುಣ್ ವಗ್ಡೊಣಿ ಭಾರಿಚ್ ಆನಿ ಕಠಿಣ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಹೆ ಮೂಳ್ ದಾಖ್ಲೆ ವಾಚ್ತಾನಾ ಆಮಿ ಜಾಗ್ರುತ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್. ಟಿಪ್ಪುಚಾ ಹಾತಾಂತ್ ವಗ್ಡ್ಲ್ಲೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್, ಹೆರ್ ಸಮಾಜೆಚೊ ಲೋಕ್‌ಯೀ ಏಕ್ ನ್ಹಯ್ ಎಕಾ ರಿತಿನ್ ವಗ್ಡ್ಲ್ಲೊ.

ಬಂಧಡೆ ಥಾವ್ನ್ ಸುಟ್ಕೆಕ್:

ಬಂಧಡ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಆಂಗ್ಲೊ-ಮಯ್ಸುರ್ ಝುಜಾಚೊ ಏಕ್ ಫಳಿತಾಂಶ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತಿಸ್ರ್ಯಾ ಆನಿ ಚವ್ತ್ಯಾ ಝುಜಾಂನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಾ ಸುಟ್ಕೆಚಿ ತಯಾರಾಯ್ ಕೆಲಿ. ಅಶೆಂ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಚ್ಯಾ ಆನಿ ಮಯ್ಸುರ್‌ಚ್ಯಾ ಸಂಬಂಧಾಸ್ ಸಮಸ್ಯಾ ಆರಂಭ್ ಕರ್ನ್ ಅಂತ್ಯ್ಆಯೀ ಕೆಲಿ. ಲೊರ್ಡ್ ಕೊರ್ನ್‌ವಾಲಿಸಾಖಾಲ್ ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಸಯ್ನ್ಯಾನ್ ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣ್ ಹಾತಿಂ ಘೆತ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಟಿಪ್ಪು ರಾಜ್‌ಧಾನಿ ಥಾವ್ನ್ ಪಯ್ಸ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಹ್ಯಾ ಗೊಂದೊಳಾಂತ್ ಸಬಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಶಿಬಿರಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಪಳಾಪಳ್ ಘೆತ್ಲಿ ಆನಿ ಸೆಜಾರಿ ರಾಜಾಂನಿ ತೆ ಪ್ರವೇಶ್ ಜಾಲೆ. 1792ಚ್ಯಾ ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾಚ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಟಿಪ್ಪುಚ್ಯಾ ರಾಜಾಚ್ಯಾ ಆರ್ತಿಕ್ ಸ್ಥಿತೆ ಪಯ್ರ್ ಪರ್ಗೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಪಡ್ಲೊ. ಅರ್ಧೆಂ ರಾಜ್ ತಾಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂತ್ಲೆಂ ಚುಕ್ಲೆಂ. ಬಾರಾಮಹಲ್ ಆನಿ ಕೊಡಗ್ ತಾಚಾ ರಾಜಾ ಥಾವ್ನ್ ವಿಂಗಡ್ ಜಾಲಿಂ, ಆನಿ ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ತಾಚ್ಯಾ ರಾಜಾಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ನಯ್ಸರ್ಗಿಕ್ ರಕ್ಷಣ್ ಚುಕೊನ್ ಗೆಲೆಂ. ಸೊಲ್ಲ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಮುಡ್ಲಾ ಆನಿ ಪಡ್ಲಾ ಥಾವ್ನ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂನಿಂ ಮಯ್ಸುರಾಚೆರ್ ವೆಡೊ ಘಾಲ್ಯೆತೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ; ತಾಂಚಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತಾಯೀ ಚಡ್‌ಲ್ಲಿ.[240] ಟಿಪ್ಪುಕ್ ನಶ್ಟ್ ಭರ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ಪಡ್ಲೆಂ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ದೊಗಾಂ ಪುತಾಂಕ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಚ್ಯಾ ಶಿಬಿರಾಂತ್ ತಾಣೆ ಸೊಡಿಜಯ್ ಪಡ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಸರ್ವ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾಚ್ಯಾ ಬಂಧಿ (ಕೊಂಕಣಿ) ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಂಯ್ ತೊ ಮೊವಾಳ್ ಜಾಲ್ಲೊ. ತವಳ್ ಥಾವ್ನ್ ತೊ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ಕ್ ದುಸ್ಮಾನ್ ಜಾವ್ನ್ ಉರೊಂಕ್ ನಾ, ಬಗಾರ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಎಕಾ ಮಿತ್ರಾಬರಿ ತೊ ಚಲ್ಲೊ.[241] ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬಾಪಯ್ಚ್ಯಾ ತೆಂಪಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಬರಿ ತಾಣೆ ಕೊಟ್ಯಾಚೊ ಪಾರೊ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ದಿಲೊ. 1792ಂತ್ಲಿ ತಾಚಿ ಸಲ್ವಣ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣ್ ಸೊಡ್ನ್ ವಚೊಂಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲಿ. ಅಶೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಉಗ್ತ್ಯಾನ್ ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾಥಾವ್ನ್ ಭಾಯ್ರ್ ವೆತಾಲೆ ಆನಿ ಸೆಜಾರ್ಚ್ಯಾ ರಾಜಾಂನಿ ವಸ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ.[242]

1792ಚ್ಯಾ ಆನ್ಯೇಕ್ ರಾಜ್‌ಕೀಯ್ ಘುಡಿತಾನ್ ಬಂಧಡೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಸುಟ್ಕೆಕ್ ಕುಮಕ್ ಕೆಲಿ. ಕೊಡಗ್ ಏಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ರಾಜ್ ಜಾಲೆಂ. ತಾಚೊ ರಾಯ್ ದೊಡ್ಡ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಚ್ಯಾ ಕುಮ್ಕೆನ್ ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾ ಥಾವ್ನ್ ಪಳೊನ್ ಧಾಂವ್‌ಲ್ಲೊ. 1792ಚ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಕೊಡಗ್ ತಾಕಾ ಪಾಟಿಂ ಮೆಳ್ಳೆಂ. ಹೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಫಾಯ್ದ್ಯಾಕ್ ಪಡ್ಲೆಂ, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ್‌ಯೀ ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾಂತ್ ಏಕ್ ಬಂಧಿ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ, ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಕೊಡು ಅನ್ಭವಾವರ್ವಿಂ ತೊ ಏಕ್ ದಯಾಳ್ ಮನಿಸ್ ಜಾಲ್ಲೊ. ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಆನಿ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಝುಜಾಂನಿ ಉದಾರ್‌ಮನಾಚೊ ಜಾಂವ್ಕ್ ತಾಕಾ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಕೊಡ್ಗ್ಯಾಂಚೊ ಜಣಾಸಂಖೊ ಉಣೊ ಜಾಲ್ಲೊ. ದೆಕುನ್ ಕಷ್ಟಿ ಪರ್ದೆಸ್‌ಗಾರಾಂಚಿ ಕೊಡ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಅಶೆಂ, ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ಥಾವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ತಾಣೆ

ಯೆವ್ಕಾರ್ ದಿಲೊ, ಆನಿ ತಾಣೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜಾಂತ್ ರಾವಾಶೆಂ ತಾಂಕಾಂ ವಿಶೇಸ್ ಸವ್ಲತ್ಯೊ ದಿಲ್ಯೊ. ಪಾದ್ರಿ ಜುವಾಂವ್ ಕೊಸ್ತಾನ್ ಕೊಡಗಾಚ್ಯಾ ರಾಯಾಲಾಗಿಂ ವಿನತಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾನ್, ರಾಯ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಹ್ಯೊ ಸವ್ಲತ್ಯೊ ದೀಂವ್ಕ್ ತಯಾರ್ ಜಾಲೊ. ಅಶೆಂ ಹ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೊಡ್ಗಾಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ನ್ ರಾವ್ಲೆ.[243]

ಬಂಧೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಾ ಪಾಡ್ತಿನ್, ಪುರ್ತುಗೇಜ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಆನಿ ಗೊಂಯ್ಚೊ ಆರ್ಚ್ ಬಿಸ್ಪ್ 1792ಂತ್ ಮುಕಾರ್ ಸರ್ಲೆ, ಆನಿ ಟಿಪ್ಪುಚೊ ಸರ್ಕಾರ್ ಹ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಮಾಗ್ಣ್ಯಾಕ್ ಕಾನ್ ದೀಂವ್ಕ್ ತಯಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಚವ್ತ್ಯಾ ಆಂಗ್ಲೊ-ಮಯ್ಸುರ್ ಝುಜಾಂತ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಮೆಲೊ. ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಚೆಂ ಜಯ್ತ್ ಆನಿ ಮಯ್ಸುರ್‌ಚ್ಯಾ ಆದ್ಲ್ಯಾ ರಾಜ್ ಕುಟ್ಮಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲೆಂ ರಾಜ್ ಪಾಟ್ - ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ನಿಮಾಣೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಬಂಧಡೆಂತ್ಲಿ ಸುಟ್ಕಾ ಲಾಭ್ಲಿ. ಅಶೆಂ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ಲೊ ಪಂದ್ರಾ ವರ್ಸಾಂಚೊ ದುಃಖಾಚೊ ಏಕ್ ಅಧ್ಯಾಯ್ ಆಖೇರ್ ಜಾಲೊ.

ಹಾಂಗಾಸರ್ ಥೊಡ್ಯೊ ಸಂಗ್ತಿ ಆಮಿ ಉಗ್ಡಾಸಾಕ್ ಹಾಡ್ಯೆತ್:

i) ಆಂಗ್ಲೊ-ಮಯ್ಸುರ್ ಝುಜಾಂತ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂ ಕಡೆನ್ ಲಡಾಯ್ ಕರ್ತಾನಾಂಚ್ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನ್ ಅಧಿಕಾರಾಕ್ ಆಯ್ಲೊ. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಪರ್ಜೆಕ್ ಬಂಧಡೆಂತ್ ಘಾಲ್ಚಿ ನೀತ್ ಫುಡೆಂ ವರೊಂಕ್ ತಾಕಾ ಏಕ್ ನೀಬ್ ಮೆಳ್ಳೆಂ. ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಕ್ ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸಹಕಾರಾವರ್ವಿಂ, ತಾಂಚ್ಯಾ ಹರ್ಯೆಕಾ ಕರ್ಣೆಂತ್ ತಾಕಾ ನಾಸಮಧಾನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ.

ii) ಜಾಯ್ ಪುರ್ತಿ ಖಾಣಾವರ್ವಿ ಆನಿ ಹೆರ್ ಝುಜಾ ಸಾಹೆತ್ ನಾಸ್ತಾನಾ ಮಾತೆವ್ಸಾನ್ ಲ್ಯಾನ್ ಎಕಾ ಸಯ್ನ್ಯಾಕ್ ಘೆವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕರಾವಳಿಕ್ ವೆಡೊ ಘಾಲ್ಲೆಂ ಬಂಧಡೆಚಾ ಏಕಾ ಕಾರಣಾಕ್ ಥಳ್ ಜಾಲೆಂ. ಸಬಾರ್ ಸಂಗ್ತಿಂನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಜನರಲ್ ಮಾಥೆವ್ಸಾಕ್ ಕುಮಕ್ ಕೆಲ್ಲಿ. ತಾಕಾ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಘಟ್ ಪಾಯ್ ತೆಂಕೊಂಕ್ ಮೆಳ್ತಲೆ ಆನಿ ತೊ ಥಂಯ್ಸರ್ ಖಾಯಂ ರಾವ್ತಲೊ ಮ್ಹಣ್ ತೆ ಪಾತ್ಯೆಲ್ಲೆ. ಪುಣ್ ಜನರಲ್ ಮಾತೆವ್ಸ್ ಸಲ್ವಲೊ ಆನಿ ತಾಚೆಂ ದುಖಾಭರಿತ್ ಅಂತ್, ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಕಷ್ಟಾಂ ಪಗ್ಟೊಣೆಚೆಂ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾಲೆಂ.

iii) ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಜಿಪಿಶ್ವಾಸ್‌ಪಣ್ ಆನಿ ರಾಜ್‌ಘಾತಾಖಾತಿರ್ ತಾಣೆಂ ಪೊಲ್ ಘಾರಿಕ್ ಕರುಂಕ್‌ಚ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಪಾತ್ಯೆಲ್ಲೊ. ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಕುಮಕ್ ದಿಲ್ಲಿ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ, ಮಂಗ್ಳುರ್‌ಚ್ಯಾ ಸೊಲ್ಯಾಂತ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಕರ್ತ್ಯಾಂಕ್ ಮಾಫಿ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಕಾಂಯ್ಚ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಪುಣ್ ಭುಂಯ್-ಧನ್ಯಾಂಚೆ ಅಪ್ರಾಧ್ ಭೊಗ್ಲಿಲ್ಲೆ. ತಾಂಚೊ ಸಂಖೊ ಚಡ್

ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಉಣ್ಯಾ ಸಂಖ್ಯಾಂಚಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ವೋಲ್ ಫಾರಿಕ್ ಕರುಂಕ್ ಪಡ್ಲೆಂ.

iv) ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜ್ ನಿತಿಚೊ ಏಕ್ ವಾಂಟೊ ಜಾವ್ನ್ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ತಾಚೆಂ ಬಂಧಡೆಚೆಂ ಯೋಜನ್ ಟಿಪ್ಪುನ್ ಕೆಲ್ಲೊ ವ್ಹಡ್ ರಾಜಕೀಯ್ ಅಪ್ಘಾತ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ. ತೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ವ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮ್ಹಣ್ ತಾಂಕಾಂ ತಾಣೆಂ ಶಿಕ್ಷಾ ದೀಂವ್ಕ ಚಿಂತುಂಕ್ ನಾ. ಏಕಾ ಪರ್ಕ್ಯಾ ಸಕ್ತಿಕಡೆನ್ ಹಾತ್ ಜೊಡುನ್ ಆಪ್ಲಾ ಥಂಯ್ ಬೆವಿಶ್ವಾಸ್ ದಾಕಯಿಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ತಾಣೆಂ ತಾಂಕಾಂ ಧಗ್ಡಿಲೆಂ. ರಾಜಾಚ್ಯಾ ಭದ್ರತೆಕ್ ಮಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಮಾಜೆಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯ್ಯಾಬರಿ ಮುಳಾ ಸಮೇತ್ ಹುಮ್ಬುನ್ ಕಾಡ್ನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜ್‌ಧಾನಿಕ್, ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾಕ್ ವೆಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ರಾಜ್ ಭದ್ರತೆಂತ್ ಉರ್ತೆಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ತೊ ಪಾತ್ಯೆಲ್ಲೊ.

v) ಬಂಧಡೆಚೆಂ ತಾಚೆಂ ಧಾರುಣಾಯೆಚೆಂ ಕೃತ್ಯೆಂ ಚುಕಿಭರಿತ್ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್, ಮನ್ಶ್ಯಾಪಣಾರಹಿತ್‌ಯೀ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಕಾಂಯ್ಚ್ ಚೂಕ್ ಕರಿನಾತ್‌ಲ್ಲೆ ಸಬಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಹಾಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂಖಾಲ್ ಕಶ್ಟಾಲೆ. ರಾಜ್ ನಿತಿಚೊ ವಾಂಟೊ ಜಾವ್ನ್ ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಹರ್‍ಯೆಕಾ ಕಾಳಾರ್ ರಾಜ್ಪಟ್ ಕರ್ನಾರಾಂನಿ ಬಂಧಡಿ ವಾಪರ್ಲ್ಯಾ, ಪುಣ್ ಟಿಪ್ಪುನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜೆಚೆರ್ ದಾಕಯಿಲ್ಲೆಂ ನಿಶ್ಟುರ್‌ಪಣ್ ಆನಿ ರಾನ್ವಟ್‌ಪಣ್ ಆಮಿ ಖಂಡನ್ ಕರುಂಕ್‌ಜಾಯ್.

ಸಂಪ್ಣೆಚಿಂ ಉತ್ರಾಂ

ಹ್ಯಾ ಅಧ್ಯಯನಾಂತ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಸಕಯ್ಲೆ ವಿಶಯ್ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾತ್.

i) ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಗೊಂಯ್ ರಾಜಾ ಥಾವ್ನ್ ದೆಸಾಂತರ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲೆ. ರಾಜ್‌ಕೀಯ್, ಆರ್ತಿಕ್, ಸಮಾಜಿಕ್, ಆನಿ ಹೆರ್‌ಕಾರಣಾಂ ವರ್‍ವಿಂ ಹೆಂ ದೇಸಾಂತರ್‌ಪಣ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ.

ii) ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಏಕಾ ನವ್ಯಾ ವಾತಾವರಣಾಕ್ ಆಯಿಲ್ಲೊ. ಹೊ ಪ್ರದೇಶ್ ಧರ್ಮಿಕ್ ಆನಿ ಸಮಾಜಿಕ್ ಸ್ಥಿತೆಂತ್ ಗೊಂಯ್ ರಾಜಾಥಾವ್ನ್ ವಿಂಗಡ್‌ಚ್ ಸ್ಥಿತೆಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಹ್ಯಾ ವರ್‍ವಿಂ ತಾಂಕಾಂ ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಚಾ ರಿತಿ ರಿವಾಜಿಂತ್ ಹೊಂದ್ವೊನ್ ವಚಜಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಅಧ್ಯಯನಾವರ್‍ವಿಂ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಹೊಂದ್ವೊನ್ ಚಲ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಭಾರಿಚ್ ಚತುರಾಯ್ ದಾಕಯ್ತಾಲೆ, ಪುಣ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಅಸ್ತಿತ್ವ್ ಹೊಗ್ಡಾಯ್ನಾಸ್ತಾನಾ ತಾಣಿ ಹೊಂದ್ವಣಿ ಕೆಲ್ಲಿ.

iii) ಏಕಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ರಾಜಾ ಥಾವ್ನ್ ಅನ್ಯೆಕಾ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ರಾಜಾಕ್ ದೇಸಾಂತರ್ ಜಾವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಯೇಜಯ್ ಪಡ್ಲೆಂ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ರಾಜ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾಖಾಲ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ, ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ಯೆವ್ಕಾರ್ ದಿಲ್ಲೊ

ನಾಯಕಾಂಚ್ಯಾ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾನ್. ನಾಯಕಾಂಚಾ ಹಿಂದು ರಾಜಾಂತ್ ತಾಂಕಾಂ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಸೊಸ್ನಿಕಾಯ್ ಮೆಳ್ಳಿ. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಭಾರತಾಚಾ ರಾಜಾಂನಿ ರಾಜ್ವಟ್ಕಾಯ್ ಚಲಂವ್ಚೆ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಸೊಸ್ನಿಕಾಯ್ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್ ವರ್ತಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಕಳ್ತಾ. ದೇಸಾಂತರ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಆಪ್ಲೆ ಧನ್-ದಿರ್ವೆಂ, ಬುದ್ವಂತ್ಕಾಯ್ ಆನಿ ಶಾತಿ, ತಾಣಿ ಹಾಂಗಾಸರ್ ವಸ್ತಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಕ್ ಲಾಭಾಚೆಂ ಜಾಲೆಂ.

iv) ಕೆಳದಿಚ್ಯಾ ನಾಯಕಾಂನಿ ತಾಂಕಾಂ ಆಸ್ರೊ ಮಾತ್ರ್ ದಿಲ್ಲೊಚ್ ನ್ಹಯ್, ತಾಂಕಾಂ ಆಪ್ಲಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮರ್ತ್ ಪಾಳುಂಕ್‌ಯೀ ಸೊಡ್ಲ್ಲೆಂ: ಇಗರ್ಜೊ ಬಾಂದುಂಕ್, ತಾಂಚೊ ವ್ಯಾಪಾರ್-ವಹಿವಾಟ್, ಸಾಗ್ವಳ್ ಕರುಂಕ್ ಕಸಲಿಚ್ ಆಡ್ಕಳ್ ನಾಸ್ತಾನಾ 1550-1763ಚ್ಯಾ ಆವ್ವೆಂತ್ ತಾಂಕಾಂ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಲೆಂ. ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವ್ಯಾಪಾರ್-ವಹಿವಾಟಾಂತ್ ಹೆಳ್ಳ್ಯಾವರ್ವಿಂ, ತೆ ಕೆಳದಿಚಾ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಆನಿ ಪುರ್ತುಗೇಜ್ ವ್ಯಾಪಾರ್ಯಾಂ ಮಧ್ಲೊ ಗಾಂಚ್ ಜಾಲೆ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರ್-ವಹಿವಾಟಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಾ ಯೆಣ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಭಾರಿಚ್ ವೃದ್ಧಿ ಜಾಲಿ. ಹಿ ಆಪ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ವರ್ತ್ಯಾ ಸಮಾಧಾನೆಚಿ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ಲ್ಲಿ.

v) ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆ ಕಷ್ಟ್, ಮುಕಾಥರಿತ್ ಜಿಣೆ ಆನಿ ದಗ್ದ್ ಆಂಗ್ಲೊ-ಮ್ಹೈಸೂರ್ ಕೊಡು ಸಂಬಂಧಾವರ್ವಿಂ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂ ವಿರೋಧ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿನ್ ಆನಿ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ಚಾರ್ ಝುಜಾಂ ಝುಜ್ಲಿಂ. ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಆಂಗ್ಲೊ ಮ್ಹೈಸುರ್ ಝುಜಾಚೆರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆರ್ ಕಾಂಯ್ಚ್ ಪ್ರಭಾವ್ ಪಡೊಂಕ್ ನಾ. ದುಸ್ರ್ಯಾ ಆನಿ ತಿಸ್ರ್ಯಾ ಆಂಗ್ಲೊ-ಮ್ಹೈಸುರ್ ಝುಜಾಂನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಾ ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ ಏಕ್ ನವೊ ಅಧ್ಯಾಯ್ ಪ್ರಾರಂಭ್ ಜಾಲೊ. ಕರಾವಳ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂನಿ ಮೆತೆರ್ ಜಾಲ್ಲೆಂಚ್ ಏಕ್ ಮುಕ್ಲ್ ಸಮಸ್ಸೊ ಜಾಂವ್ನ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲೆಂ. ಕೆಳದಿಚಾ ನಾಯಕಾಂಚಾ ರಾಜ್ವಟ್ಕಾಯೆಕ್ ಸರ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಹೈದರಾಲಿಚೆಂ ರಾಜ್‌ಪಣ್ ಧಗ್ಧಾಂಚೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಹಾಂಗಾಚಾ ಲೋಕಾನ್ ಚಿಂತ್ಲೆಂ. ತಾಂಚೊ ಆರ್ತಿಕ್ ಭೊರೊ ತಾಣೆ ನಿಜಾಕ್‌ಯೀ ಚಡಯಿಲೊ. ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂ ಮುಕಾಂತರ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂನಿ ಯುರೋಪಿ ರೀತ್ ರಿವಾಜ ಆಪ್ಣಾವ್ನ್, ಕರಾವಳ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ತ್ಯೊ ಶಿಕಯ್ಲ್ಯೊ. ಹಾಚೆವರ್ವಿಂ ಸಮಸ್ಯಾ ಚಡ್ ಗಂಭೀರ್ ಜಾಲಿ ಕಿತ್ಯಾಕ್‌ಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂ ಥಂಯ್ ಆಪ್ಲಿ ಸಹಾನ್‌ಭೂತಿ ಉಗ್ತ್ಯಾನ್ ಧರಾನ್ ದಾಕಯ್ಲಿ. ಸರ್ವ್ ಧರ್ಮಾಂ ಥಂಯ್ ಸೊಸ್ನಿಕಾಯ್ ಆಸ್ಲೆಲ್ಯಾ ರಾಜ್‌ವಟ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿನ್ ಪಾಳ್ಲ್ಲಿ, ಪುಣ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಚ್ಯಾ ಯೆಣ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಇತಿಹಾಸಾಚಿ ದಿಶಾಚ್ ಬದಲ್ಲಿ.

vi) ನಿಮಾಣೆ, ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ಹಾತಿಂ ಘೆತ್‌ಲ್ಲಿ "ಬಂಧಡೆಚಿ ರಾಜ್-ನಿತ್" ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಾ ಕಶ್ಟಾಂ-ದುಕಾಂಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲಿ. ಹ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂ ತಾಂಕಾಂ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕ್ ಸೊಡುನ್ ಶ್ರೀರಂಗ್‌ಪಟ್ಟಣಾಕ್ ಸೊಳಾವರ್ಸಾಂ ತಾಂಚಿಂ ಸಂಕಶ್ಟಾಂಭರಿತ್ ಜಿಣಿ ಪ್ರಾಪ್ತ್ ಜಾಲಿ. ಹ್ಯಾ ಬಂದಡೆಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ತಿಚೊ ಕಿತ್ಲೊ ಭಿರಾಂಕುಳ್ ಅನ್ಭವ್ ಜಾಲೊಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಅಜೂನ್ ಮ್ಹಣಾಸರ್ ತಾಂಚೊ ತೊ ಅನ್ಭವ್ ಆಮ್ಚೆ ಮಧೆಂ ಜಿವೊ ಉರ್ಲಾ.

ಶರೆ (Notes)

1. ರಿವೆರಾ ಕುನ್ಹಾ, Archivo Portuguese Oriental (ಹಾಚೆ ಉಪ್ರಾಂತ್APO CR), ಸಂ, IV, ಪಾ. 124-125, ಪು.V ಭಾಗ್ I ಪಾ. 451, 454, ಭಾಗ್ II ಪಾ. 488, 544, 902, ಪು. VI, ಪು. 965, 1201, 1255, 1263, 1286 - 93, ಘೆತ್‌ಲ್ಲೆ: ಎ. ಕೆ. ಪ್ರಿಯೋಲ್ಕರ್, The Goa Inquisition, ಪಾ.114 ff
2. APO (CR), ಪು. V, ಭಾಗ್ II, ಪಾ.733, 786, ಭಾಗ್ -III, ಪಾ. 965, 976 1300, ಎ. ಕೆ. ಪ್ರಿಯೋಲ್ಕರ್ ವಯ್ಸ್ರಾ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ , ಪಾ. 141.
3. ರಿವೆರಾ ಕುನ್ಹಾ, Ensaio Historica sa Lingua Concani Goa, 1858, ಪಾ. 370-380, ಘೆತ್‌ಲ್ಲೆ: ಎ.ಕೆ. ಪ್ರಿಯೋಲ್ಕರ್, ವಯ್ಸ್ರಾ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ
4. ಎ.ಕೆ. ಪ್ರಿಯೋಲ್ಕರ್, The Goa Inquisition, ಪಾ. 98.
5. ತೆಂಚ್.
6. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 98-99.
7. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 99.
8. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 99-100.
9. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 100.
10. ತೆಂಚ್.
11. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 101.
12. ತೆಂಚ್.
13. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 101-102.
14. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 102.
15. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 102-103.
16. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 103.

17. ತೆಂಚ್.
18. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 104.
19. ತೆಂಚ್.
20. ತೆಂಚ್,. ಪಾ. 104-105.
21. ತೆಂಚ್. .
22. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 105-106.
23. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 106.
24. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 106-107.
25. ಟಿಯೋಟೋಸಿಯೋ ಆರ್ ಡಿ`ಸೋಜ್, Spritual Conquest of the East. A Critique of the Church History of Portuguese Asia (16th and 17th centuries). Indian Church History Review, Vol. No. XIX No. 1 June 1985, ಪಾ. 20.
26. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 15.
27. ಅಂಟನಿ ಡಿ`ಕೋಸ್ತಾ,. " Administrative, Social and Religious Conditions in Goaislands, 1510-50", Indica, Vol. 1 No. 1, 1964, ಪಾ.36-37.
28. ಲೋಪೆಸ್ ಮೆಂಡೆಸ್, A India Portuguesa. Breve Descripcao das possessor portuguesas in Asia, ಪು.1,ಪಾ. 66ಸಂ. 192-200.
29. Arqivo Historico Ultramarino, Lisbon: Ms India. Box NO. 15 File No. 110. 29th December 1643, as quoted in Teotonio R de Souza, Medieval Goa, ಪಾ. 240.
30. ಟಿಯೋಟೋಸಿಯೋ ಆರ್ ಡಿ`ಸೋಜ, Medieval Goa ಪಾ. 240-242.
31. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 242.
32. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 242-243.
33. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 243.
34. ತೆಂಚ್.
35. ತೆಂಚ್.
36. ತೆಂಚ್.
37. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 244-245.
38. ತೆಂಚ್.

39. A.P.O. (CR) Fasc. VI Suppl. II ಪಾ. ಫೆತ್‌ಲ್ಲೆ, ಎ. ಕೆ. ಪ್ರಿಯೋಲ್ಕರ್- The Goa Inquisition ಪಾ. 144.

40. A.P.O. (CR), ಪಾ. 440,445, ಎ. ಕೆ. ಪ್ರಿಯೋಲ್ಕರ್ -Goa Inguisition ಪಾ. 145.

41. Bigraphia Goana, Bombay (ಅಪ್ರಕಟಿತ್) ಪಾ. 20, ಎ. ಕೆ. ಪ್ರಿಯೋಲ್ಕರ್, The Goa Inguisition, ಪಾ. 145.

42. The Voyage of Francois Pyrard, ಸಂ.2, ಭಾಗ I ಪಾ. 7.

43. ಡಾ. ಜೊನ್ ಫ್ರೈಯರ್, A New Account of East-India and Persia, ಪಾ.156.

44. A.P.O. (CR), Fasc. Vol. II ಪಾ. 710.

45. Archivo Seguto Vaticano: Sec Brev. 854 , 17, vet 202.

46. Vatican Archives, riferite nelle conouzine geneerali 105, f 148 retv.

47. ಟಿಯೋಟೋನಿಯೋ ಆರ್ ಡಿ'ಸೋಜ್ (ಸಂ): Discoveries, Missionary Expansion and Asian Cultures, 1994, ಪಾ. 51-52.

48. ಎ.ಎಲ್. ಪಿ. ಡಿ'ಸೋಜ್, History of the Catholic Community of SouthKanara ಪಾ. 20.

49. Livro das Mancoes do Reino, ನಂ. 48, ಪಾ. 185.

50. Assentos 1677-1698, ಪಾ. 130 ಪಿ.ಎಸ್. ಪಿಸುರ್ಲೆಂಕರ್, The Portugues and the Marathas , ಪಾ. 118-125 ಎಸ್ ಸಿಲ್ವಾ, History of Christi anity in Kanara, Vol I, ಪಾ. 71, ತೆಕ್ಕೆದತ್ ಜೋಸೆಫ್,History of Christianity in India Vol II, ಪಾ. 289,ಎ. ಎಸ್ ಕುಡ್ವ History of the Dakshinatya Saraswats, ಪಾ. 46.

51. ವಿ. ಎಸ್. ಕುಡ್ವ, History of Dakshinatya Saraswats, ಪಾ. 46, ALP De Souza "History of the Catholic Community of South Kanara" ಪಾ. 13.

52. ಜೋಸ್ ನಿಕೋಲಸ್ ದ ಫೊನ್ಸೆಕಾ, Sketch on City of Goa ಪಾ.169-170, ಜಿ.ಎಂ ಮೋರೇಸ್, Mangalore, ಪಾ. 59. ಎ.ಎಸ್. ಕುಡ್ವ, ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲೆಬರಿಂ ಪಾ. 44.

53. ಫಾತಿಮಾ ದ'ಸಿಲ್ವಾ ಗ್ರೇಸಿಯಸ್, Health and Hygience in Colonial Goa, 1510-1961 ಪಾ. 86.

54. ಎ. ಬಿ. ಬರ್ನೆಲ್ ಆನಿ ಪಿ. ಎ ಟೀಲ್ (ಸಂ) : The Voyages of John

Huyghen Van Linschoten to the East Indies .II ಪಾ. 235.

55. ಎಸ್. ಇರ್ವಿನ್ (ಸಂ), Nicolan Manucci`s Storia de Mogar, III ಪಾ. 265.
56. ಕಾಂಡೆ ಡಿ`ಫಿರಾಲ್ಯೋ, Gatcia da orta eo seu tempo, ಪಾ. 52, ಘೆತ್ಲ್ಲೆ: ಫಾತಿಮಾ ಡಿ'ಸಿಲ್ವಾ ಗ್ರೇಸಿಯಸ್, Health and Hygience in Colonical Goa,1510-1961, ಪಾ. 88.
57. ಗಾಸ್ಪರ್ ಕೊರೀಯ,Lengdas da India, Tomo IV ಪಾ. 289 ಘೆತ್ಲ್ಲೆಂ : ಫಾತಿಮಾ ಡಿ'ಸಿಲ್ವಾ ಗ್ರೇಸಿಯಸ್ , ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿಂ ಪಾ.88.
58. ಜೆ. ಎಸ್. ದ`ಪೊನ್ಸೆಕಾ, An Historical and Archaeological Sketch of the City of Goa P 149 ಘೆತ್ಲ್ಲೆ: ಪಾತಿಮಾ ದ'ಸಿಲ್ವಾ ಗ್ರೇಸಿಯಸ್, ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಬರಿ ಪಾ. 90.
59. Documenta Indica III 319.
60. ಫಾತಿಮಾ ದ ಸಿಲ್ವಾ ಗ್ರೇಸಿಯಸ್ ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲೆಬರಿ ಪಾ. 90.
61. Archivum Romanum Societatis Jesu Rome Goa 34 II fls 290 ಆನಿ 409 V ಘೆತ್ಲ್ಲೆ : ಫಾತಿಮಾ ದ ಸಿಲ್ವಾ ಗ್ರೇಸಿಯಸ್ ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಪಾ. 90.
62. ಜೆ. ಎಂ. ಮೊರೇಸ್, Mangalore ಪಾ. 59
63. ಕುನ್ಹಾ ರಿವೆರಾ, ಜೆ ಎಚ್., Essay on Konkani Language, Translated and published by Printing Press in India by A.K. Priolkar, ಪಾ. 183; ಡಿ`ಸೋಜ್ ಜಿಂಟೋ ಗ್ರೇಸಿಯಾನೋ, Goan Society in Transition, ಪಾ. 143-144.
64. ಜಿ.ಎಂ. ಮೊರೇಸ್,Mangalore ಪಾ. 60.
65. ಪಾಲ್ ದ ಟ್ರಿಂಡೇಡ್, Conquista Espiritual do oriente II ಪಾ. 237-238.
66. ಪುರಬಾಲಿಕಾ ಪುರಾತತ್ವ II No. 2 1984, ಪಾ. 4.
67. L.C.C. fl 69,ಪುರಬಾಲಿಕಾ ಪುರಾತತ್ವ II No. 2, 1984, ಪಾ. 4.
68. L.C.C., No. 1373, ಪಾ. 141-143, ಪುರಬಾಲಿಕಾ ಪುರಾತತ್ವ, II ನಂ.2, 1984 ಪಾ. 4.
69. ಜಿ. ಎಸ್ . ಶಾಸ್ತ್ರಿ-ಪುರಾಬಾಲಿಕಾ ಪುರಾತತ್ವ ಪು III ನಂ. 2 ಜನೆರ್ - ಜೂನ್ 1984 ಪಾ. 5.
70. ಕೆ. ಜಿ. ವಸಂತಮಾಧವ, "Christians and Agrarian Setup in the Costal

Karnataka 1509-1800", The Quartery Review of Historical Studies XXV ನಂ. 2, ಜುಲಾಯ್ - ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1985, ಪಾ. 46.

71. ಕೆ.ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ, Religious in Coastal Karnataka 1500-1763, ಪಾ. 105.
72. ಮೀರ್ಸ್‌ಮನ್ ಅಕಿಲಿಸ್ Ofm. The Friars Minor in India, ಪಾ. 66.
73. ಪಾಲ್ ದ ಟ್ರಿಂಡೇಡ್,Conquista Espitiual Do Oriente, ಸಂ. II ಪಾ. 237.
74. Travels PDV, ಸಂ II ಪಾ. 301.
75. ಮೀರ್ಸ್ ಮನ್ ಅಕಿಲಸ್ ಓ. ಎಫ್. ಎಂ. ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಪಾ. 37.
76. ಜೆ. ಮೂರ್, ಎಸ್. ಜೆ, The History of the Diocese of Mangalore ಪಾ. 28 ಸೆವೆರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ, History of Christianity in Canara I, h ಪಾ. 59.
77. ಸೆವೆರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ, History of Christianity in Canara, I ಪಾ. 55.
78. Selections from the records of the Madras Government, Dutch in Malabar record No. 13, ಪಾ. 10 -14.
79. ಸೆವೆರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ, ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ, ಪಾ. 68-69.
80. ಜೆ. ಮೂರ್, ಎಸ್ . ಜೆ. The History of the Diocese of Mangalore, ಪಾ. 33.
81. ಸೆವೆರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಪಾ. 63.
82. ತೆಂಚ್, ಪಾ. 86.
82. ತೆಂಚ್, ಪಾ. 48.
83. ಜೆ.ಮೂರ್. ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಪಾ. 30.
84. ಸೆವೆರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ, ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಪಾ. II ಪಾ. 110.
85. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 110-111.
86. ಜೆ. ಮೂರ್, ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಪಾ. 73-75.
87. ತೆಂಚ್ 75-76.
88. ಸೆವೆರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ, ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಪಾ. 2 ಪಾ. 100.
89. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 101-102.
90. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 103.
91. ಪಿಸುರ್ಲೆಂಕರ್ , ಪಾ. "O Elemento Hindu da casta chardo" Oriente Portuguese No. 12 /13 1934-35 ಪಾ. 104.

92. ಬ್ರಗಾಂಜಾ ಪಿರೇರಾ ಎ.ಬಿ., "O sistema das castas" Oriente Portuguese No. 1- 4 Goa 1920, ಪಾ. 41-45
93. ಓ. ಜೆ. ಎಫ್. ಗೋಮೆಸ್ ,Village Goa ಪಾ. 76-80
94. Buletine Eclesiastico Ano ಥಾವ್ನ್ ಪಾ. IV, ಅಂಕೊ.7, ಪಾ. 275, ಒ.ಜೆ. ಎಫ್, ಗೋಮೆಸ್, Village Goa he. 109.
95. Souza Fransisco, "Oriente Conquistado a Jesu christo pelos padres do companhia de Jesus 1710" Part II Lisboa, ಓ.ಜೆ. ಎಫ್. ಗೋಮೆಸ್, Village Goa ಪಾ. 109-110.
96. ತೆಂಚ್.
97. 1800 ಮೇ 31ವೆರ್ ತೊಮಸ್ ಮುನ್ರೋ ಥಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಪತ್ರಾಂತ್ಲೆಂ; ಸೆವೆರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ, History of Christianity in Canara Vol. 2, ಪಾ. 31.
98. Imperieal Gazetteer Vol. XIV, ಪಾ. 346 ಸೆವೆರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ, ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಪಾ. 31.
99. ಎಂ. ವಿಲ್ಕ್ಸ್, History of Mysore II ಪಾ. 100-111.
100. ಡಿ. ಪೆರೊಲ್ಲಿ, Jesuits in Mysore, ಪಾ. 206.
101. ತೆಂಚ್, ಜೆ. ಮೂರ್ ಎಸ್. ಜೆ. ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಪಾ. 57-59.
102. ಕೆ. ಜಿ. ವಸಂತಮಾಧವ," Christians and Agrarian setup in the Coastal Karnataka 1509-1800", The Quarterly review of historicalstudies. XXV, Vol 2 ಜುಲಾಯ್-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1985, ಪಾ. 46.
103. ಜೆ. ಮೂರ್ ಎಸ್. ಜೆ. ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಪಾ. 38-39.
104. ಸೆವೆರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ, ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಪು. 1 ಪಾ. 75.
105. ತೆಂಚ್ ಸಂ. II ಪಾ. 113.
106. ತೆಂಚ್ ಸಂ. I ಪಾ. 109.
107. ಎ. ಎಲ್. ಪಿ. ಡಿ.ಸೋಜ, History of Catholic Community of / South Kanara, ಪಾ. 24.
108. ಎಸ್ ಆರ್. ಡಾಲ್ಗಡೋ, Portuguese Vocables in Asiatic Languages Tr. by A.X. Soares, ಪಾ. 437-8, 519-20.
109. ಜೆ. ಎ. ಸಲ್ಡಾನಾ, Konkani Castes ಪಾ. 105-118.
110. ಜೆ. ಮೂರ್, ಎಸ್ ಜೆ., The History of the Diocese of Mangalore

ಪಾ. 46.

111. ಎ. ಶಂಕರನ್, A Descriptive Cataloguol 12, ಮಾರ್ಚ್ 1975 ಪಾ. 34.

113. ಡಿ. ಬಿ. ತಾರಾಪೂರ್‌ವಾಲಾ, Malabar and the Portuguese 1500-1663 ಪಾ. 208.

114. ಎಮ್. ಪ್ರಸನ್ನಕುಮಾರ್,Brahmadeyas and Devadayas in the Wodeyars Kingdom of Mysore an Integreted Study (1600-1881 A.D.) ಪು. 69.

115. ಜೆ. ಪಿ. ದ' ಸಿಕ್ವೇರಾ Tiger of Mysore and Kanara Christians ಪಾ. 9

116. ತೆಂಚ್ ಪಾ. 9.

117. ಲೋಗನ್, A Collections of Treaties ಪಾ. 70-71.

118. ಜಿ.ಎಮ್. ಮೊರಾಸ್, Mangalore ಪಾ. 82.

119. ಎಮ್. ಎಮ್. ಡಿ.ಎಲ್. ಟಿ, History of Hyder Shah Alias Hyder Ali Khan Bahudur. ಪಾ. 384-385.

120. ಸೆವರೀನ್ ಸಿಲ್ವಾ, History of Christianity in Canara vol I ಪಾ. 87.

121. ತೆಂಚ್ ಪಾ. 86.

122. ತೆಂಚ್ ಪಾ. 86-87.

123. ತೆಂಚ್ ಪಾ. 87.

124. ಎಮ್. ವಿಲ್ಕ್ಸ್, History of Mysore ಪಾ. 526.

125. ಸೆವರೀನ್ ಸಿಲ್ವಾ, ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ Vol I ಪಾ. 88.

126. ತೆಂಚ್ vol.II ಪಾ. 17.

127. ತೆಂಚ್ vol I, ಪಾ. 95.

128. Journal of Indian History, vol XXX Part III Dec.1952 ಪಾ. 281-283.

129. Journal of Indian History, Vol XXX Part III Dec 1952 ಪಾ. 283-285 ಹೈದರಾಲಿಚೊ ಸಾಂಗಾತ್ ತಾಣೆ ಸೊಡ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಕಾ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂನಿ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಕುಮಕ್ ದಿಲಿ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಎಗಾಚ್ಯಾ ಕೌಂಟಾನ್ ತಾಕಾ ದೋನ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಂಚೊ ಗವರ್ನರ್ ಜಾವ್ನ್ ನೇಮಕ್ ಕೆಲೊ.

130. M.A.R., 1937. ಪಾ. 97.

131. ಸೆವರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ, History of Christianity in Canara vol I, ಪಾ. 96.

132. ತೆಂಚ್
133. ತೆಂಚ್ ಪಾ. 96-97.
134. ತೆಂಚ್ Vol II ಪಾ. 17-18.
135. ತೆಂಚ್ Vol I, ಪಾ. 96.
136. ತೆಂಚ್ ಪಾ. 97.
137. ತೆಂಚ್.
138. M.A.R. 1937 ಪಾ. 115.
139. ಸೆವರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ, ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಪಾ. 98.
140. ತೆಂಚ್.
141. ಎಮ್.ಎಮ್. ಡಿ.ಎಲ್. ಟಿ. History of Hyder Shahp 374; M. Wilks, "History of Mysore" vol I ಪಾ. 331.
142. ತೆಂಚ್ ಪಾ. 331-332.
143. ಎಮ್. ಎಮ್. ಡಿ.ಎಲ್. ಟಿ., ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಪಾ. 384-385.
144. ಪಿ.ಎಸ್. ಎಸ್. ಪಿಸುರ್ಲೆಂಕರ್. Antegualhas Fascisculo I No. ಪಾ. 196.
145. ಎಮ್. ವಿಲ್ಕ್ಸ್, History of Christianity in Canara Vol I ಪಾ. 332.
146. ಸೆವರೀನ್ ಸಿಲ್ವಾ History of Christianity in Canara Vol I ಪಾ. 102-103.
147. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 103.
148. ಪಿ. ಎಸ್.ಎಸ್. ಪಿಸುರ್ಲೆಂಕರ್, Antegualhas Fascisculo I ಪಾ. 167.
149. ಸೆವರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ Vol. I ಪಾ. 104.
150. ಪಿ.ಎಸ್.ಎಸ್. ಪಿಸುರ್ಲೆಂಕರ್, Antegualhas Fascisculo II ಪಾ.305-310ಫೆತ್ಲ್ಲೆ ಸೆವರೀನ್ ಸಿಲ್ವಾ, History of Christianity in Canara Vol.I ಪಾ. 205.
151. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 206.
152. ತೆಂಚ್.
153. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 207.
154. ತೆಂಚ್.
155. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 208.

156. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 211.
157. Mysorean Revenue Regulations ಪಾ. 27-28 ಘೆತ್ಲ್ಲೆಂ: ಮೆಕೆನ್ಜಿ ರೊಡ್ರಿಕ್, Sketch of the War with Tippu Sultan Vol. I ಪಾ. 9
158. ಸೆವರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ Vol. I ಪಾ. 103.
159. ಎಮ್. ವಿಲ್ಕ್ಸ್, History of Mysore Vol. II ಪಾ. 53-54.
160. ತೆಂಚ್. ಪಾ.58.
161. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 55.
162. ಸೆವರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ, ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ Vol. I, pp 205-207.
163. ತೆಂಚ್. ಪಾ.113.
164. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 114
165. ಎ.ಎಲ್.ಪಿ. ಡಿ'ಸೋಜ್,History of the Catholic Community of South Kanara ಪಾ. 30.
166. ತೆಂಚ್.
167. ಜೆ. ಸ್ಕರಿ.The Captivity, Suffering and Escape ಪಾ. 99-100.
168. ಎ.ಎಲ್. ಪಿ. ಡಿಸೋಜ ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಪಾ. 31-32.
169. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 32.
170. ಪಿ.ಎಸ್.ಎಸ್. ಪಿಸುರ್ಲೆಂಕರ್, Antigualhas Fascisculo Vol.II ಪಾ. 305-310.
171. ಎಮ್. ವಿಲ್ಕ್ಸ್, HIstory of Mysore Vol. II ಪಾ. 320.
172. ಎಸ್. ಸಿಲ್ವಾ, ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ Vol I. ಪಾ. 116-117.
173. ಎಮ್. ಎಮ್. ಡಿ.ಎಲ್.ಟಿ, History of Hyder Shah ಪಾ. 384-385.
174. ಈಶ್ವರಿ ಪ್ರಸಾದ್, History of Medival India ಪಾ. 384-385
175. ಹೆನ್ರಿ ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ಪಾರ್ಕ್ಸ್, The United States of America: A History ಪಾ. 659.
176. ಜೆ. ಹೆಚ್. ದ ಕುನ್ಹಾ ರಿವೇರಾ, ಚಾಲ್ಸ್ ಜೆ. ಬೋರ್ಜಸ್ (ಸಂ) Goa and the Revolt of 1787 ಪಾ. 22.
177. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 21.
178. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 26-27.

179. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 41. 180.

180. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 42-46.

181. ತೆಂಚ್ ಪಾ. 46-49.

182. ಜೊರ್ಜ್ ವಿಸೆಂತ್ ವಲೆಂತರ್. Voyages and Travels to India Ceylon the Red Sea, Abyssinia and Egypt in the year 1802, 1803, 1804, 1805, and 1806 ಪಾ. 415.

183. ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಕ್ ಕುಮೊಕ್ ಕೆಲ್ಲೆ ಕುಂಬ್ಳ, ವಿಟ್ಲ ಆನಿ ನಿಲೇಶ್ವರಾಂಚೆ ರಾಯ್.

184. ಸೆವರೀನ್ ಸಿಲ್ವಾ, ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ Vol. I, ಪಾ. 116.

185. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 122.

186. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 123.

187. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 124.

188. ವಿಲಿಯಮ್ ಸ್ಮಿತ್. Lectures on the Hstory of the French Revolution Vol. II ಪಾ. 302-310.

189. ಜಿ. ಮೊರಾಸ್, Mangalore ಪಾ. 87-88.

190. ಸೆವರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ, ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ, Vol. I ಪಾ. 119-120.

191. ತೆಂಚ್.

192. ಅರ್ನೆಸ್ಟ್ ಆರ್. ಹಲ್, Bombay Mission History ಪಾ.180.

193. ಸೆವರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ, ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ Vol.I ಪಾ.123.

194. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 124.

195. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 120.

196. ತೆಂಚ್.

197. ತೆಂಚ್.

198. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 121.

199. 1868 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 4 ತಾರಿಕೆರ್ ರುಜಾಯ್ ಫಿರ್ಗಜೆಗಾರಾಂಚಾ ಮನಪಿಂತ್ ಬಂಧಡೆ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ 80,000 ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಕ್ ಪಾದ್ರಿಂನಿ ಸಾಂಗಾತ್ ಸೊಡ್ಲ್ಯೊ ಪಿಶಯ್ ತೆಕ್ಲಿಲಾ. ಹೆಂ ಪಾಕ್ಕ್ ಪಾದ್ರೊವಾದೊ ಆನಿ ಪ್ರೊಪೊಗಾಂದಾಚಾ ರಘುಗ್ಡ್ಯಾಚೆಂ ಕಾರಣ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

200. ಸೆವರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ, ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ Vol. I ಪಾ. 123.

201. ತೆಂಬ್. ಪಾ. 133.

202. ಪಿ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಪಿಸುರ್ಲೆಂಕರ್, Antegualhas. Fasciseulo II LXXVII ಪಾ. as quoted by S.S. Vol. II, ಪಾ. 25-26.

203. ತೆಂಬ್. Vol. II ಪಾ. 28

204. ಎಮ್. ವಿಲ್ಕ್ಸ್, Mysore Vol. II, ಪಾ. 100-101

205. ಜೆ. ಮೂರ್ ಎಸ್. ಜೆ. The History of Diocese of Mangalore, ಪಾ. 40.

206. ಸಾಂ. ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜಿಚೊ ರೆಕ್ಟರ್ ಬಾಪ್ ರಾಲ್ಫ್ ಡಿ.ಕೊಸ್ತಾನ್ ಮೂಳ್ ಇತಾಲಿಯಾನ್ ಭಾಸೆಂತ್ಲಿ ಪಿ ಹಾತ್ - ಪ್ರತಿ ಇಂಗ್ಲಿಜ್ ಭಾಶೆಕ್ ಭಾಸಾಂತರ್ ಕೆಲ್ಯಾ. ತಾಂತ್ಲೊ ಎಕ್ ವಾಂಟೊ ತಾಚೆ ಪರ್ವಣ್ಗಿನ್ ಕೊಂಕಣೆಕ್ ಭಾಸಾಂತರ್ ಕೆಲಾ.

207. Madras Record Office: Proceedings of the Board of Revenue 1801 dated 2nd Nov. ಪಾ. 13037-41.

208. ಕರ್ಕ್‌ಪೆಟ್ರಿಕ್, Biological anecdotes of the late Tippu Sultan, ಪಾ. 30.

209. Asiatic Register, 1799 Characters ಪಾ. 2

210. ಚಾಲ್ಸ್ ಸ್ಟುವಾರ್ಟ್, A Descriptive Catalouge of the Oriental library of Tippu Sultan ಪಾ. 52.

211. ಅಬ್ಬೆ ದುಬ್ವಾ, Letters on the State of Christianity in India, ಪಾ. 74

212. ಕರ್ಕ್‌ಪೆಟ್ರಿಕ್ Select Letters of Tippo Sultan, ಪಾ. 59

213. ವಾಲ್ಟರ್ ಹೆಮಿಲ್ಟನ್, The East India Gazetteer ಪಾ. 223

214. The Memorial Of Catholics of South Kanara to Rev. Dr. Clement Bonand, Bishop of Drusipare and Visitor Apostolic of India, Mangalore dated 15th May 1860, ಎಸ್. ಎನ್. ಸಲ್ಡಾನ್ಹಾ, The Captivity of Canara Christians under Tippu Sultan in 1784, ಪಾ. 54-55.

215. ತೋಮಸ್ ಮನ್ರೊ, Letters relating to the Early Revenue Administration Canara, ಪಾ. 30.

216. ಪಿ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಪಿಸುರ್ಲೆಂಕರ್, Antigualhas Fassisculo II pp 305-310 as quoted by S. Silva, History of Christianity in Canara, Vol. I, ಪಾ. 211.

217. ಜೇಮ್ಸ್ ಬ್ರಿಸ್ಟೋ "A Narrative of the Suffering of James Bristow Belonging to the Bengal Artillery during Ten Years Captivity with Hyder Ali and Tippoo Saheb, ಪಾ. 85.

218. ಜೇಮ್ಸ್ ಸ್ಕರ್ರೀ, Captives of Tipu: Survivor's Narratives edited by ಎ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಲೊರೆನ್ಸ್, History of Mysore Vol. II, ಪಾ. 530

219. ಎಮ್. ವಿಲ್ಕ್ಸ್, History of Mysore Vol. II, ಪಾ. 530

220. Imperial Gazetteer of India Vol. XIV, ಪಾ. 346.

221. ಬಾವ್ರಿಂಗ್. ಲಿವಿನ್ ಬಿ., Hyder Ali and Tippu Sultan and the Struggle with the Musulman Powers of the South, ಪಾ. 125.

222. ಪಿ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಪಿಸುರ್ಲೆಂಕರ್, Antigualhas Fascisulo Vol II. ಫೆತ್ಲ್ಲೆಂ ಸೆವರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ, ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ Vol. I, ಪಾ. 125.

223. ತೆಂಚ್. ಪಾ. 126.

224. ಬಾರ್ಕೂರ್ ಹಾತ್ ಪ್ರತಿಚ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಬಂಧಡ್ 1784ಚ್ಯಾ 24 ಫೆಬ್ರವರಿಂತ್; ಫಾ. ಮಿರಾಂದಾಚ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಫೆಬ್ರವರಿ 22ವೆರ್; ಫಾ. ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಕ್ಸೇವಿಯರ್ ಪ್ರಕಾರ್ ಮಾರ್ಚ್ ಮಹಿನ್ಯಾಂತ್ ಜಾಲಿ. ಅಶೆಂ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಬಂಧಡ್ ಏಕಾಚ್ ರಾತಿ ಜಾವ್ನಾ ಮ್ಹಣ್ ಕಳ್ತಾ.

225. ಸೆವರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ, ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ Vol. I, ಪಾ. 123.

226. ಹಲ್. ಆರ್. ಆರ್ನೆಸ್ಟ್, Bombay Mission History, ಪಾ. 88.

227. ಪಿ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಪಿಸುರ್ಲೆಂಕರ್, Antigulalhas Fascisculo II ಪಾ. 258.

228. ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಬ್ಯುಕನನ್, A Journey from Madras through the Countries of Mysore, Canara and Malabar, Vol. III, ಪಾ. 75.

229. ಜಿ. ಎಮ್. ಮೊರೇಸ್, Mangalore, ಪಾ. 69.

230. ಎಮ್. ವಿಲ್ಕ್ಸ್, History of Mysore Vol. II, ಪಾ. 530.

231. ಹೆಮಿಲ್ಟನ್, East Indian Gazetteer ಪಾ. 228

232. ಫ್ರಾಕ್ಸಿ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್, Storm over Srirangapatanam, ಪಾ. 249.

233. ಜೆ. ಮೂರ್, ಎಸ್. ಜೆ., History of Diocese of Mangalore, ಪಾ.43-44.

234. ಸೆವರೀನ್ ಸಿಲ್ವಾ, ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ Vol. I, ಪಾ. 130.

235. The Mangalore Magazine, June 1899 ಪಾ. 181.

236. The Mangalore Magazine, June 1899 ಪಾ. 307-308; ಎಸ್. ಎಸ್. ಸಲ್ಡಾನ್ಹಾ, The Captivity if Kannara Christians under Tippoo Sultan in 1784, ಪಾ. 16.

237. ಚರಿತ್ ವಿವರಾಕ್: The Mangalore Magazine, June 1899 ಪಾ. 178-181, Michaelmas 1899, ಪಾ. 200-202, Easter 1900 ಪಾ. 344-345.

238. ಸೆವರೀನ್ ಸಿಲ್ವಾ, ವಯ್ಸ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ Vol. I, ಪಾ. 131.

239. ಜೆ. ಮೂರ್, ಎಸ್. ಜೆ. History of Diocese of Mangalore, ಪಾ. 39-42.

240. ಸೆವರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ, ವಯ್ಸ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ Vol. I, ಪಾ. 139.

241. ಎಸ್. ಎನ್. ಸಲ್ಡಾನ್ಹಾ, The Captivity of Canara Christians under Tippu in 1784 ಪಾ. 27.

242. ಸೆವರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾ, ವಯ್ಸ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ Vol. I, ಪಾ. 139.

243. ತೆಂಚ್.

BIBLIOGRAPHY

Primary Works

Aitchison, C.U. *A Collection of Treaties, Engagements and Sanads.* Vols. VI, IX, Calcutta 1909.

Arbuthnot, Alexander J. *Major-General Sir Thomas Munro,* Selections from his minutes and other official writings, Madras, 1886.

Archer, Mrs. M. *Tippoo's Tiger,* London 1959.

Archivo Portuguese Oriental in ten volumes (Ed.) Pereira De Braganca, Bastora, 1936-40

Archivo Portuguese Oriental ten volumes (Ed.) Cunha Rivera J.H., Nova Goa, 1857-1876

Assentos Do Conselho in five volumes(Ed.) Pissurlencar

Auber, P. *Rise and Progress of the British Power in India,* 2 Vols.,London, 1837

Baramahal Records: (Contemporary records of surveys and enquiries in territories ceded by Tipu Sultan. Printed by Madras Government 1907 onwards).

Beatson, Alexander *A View of the Origin and Conduct of the War with Tippoo Sultan,* London, 1800.

Bowring, L.B. *Haider Ali and Tipu Sultan,* Oxford, 1893.

Bristow, James *A Narrative of the Sufferings of James Bristow during ten years captivity with Hyder Ali and Tippoo Saheb,* II edition, Calcutta, 1794.

Buchanan, H. Francis — *A Journey from Madras through the Countries of Mysore, Canara and Malabar,* Madras, 1849.

Cambbell, Donald — *A Journey Overland to India partly by a Route never gone before by any European,* Lundon 1796.

Correa, Gasper — *Lendas da India* 8 volumes Coimbra 1922-1931

da Cunha Rivera Joaquim Heliodoro,
Borges, Charles I (Ed.) — *Goa and the Revolt* of 1787. Delhi, 1996.

Darlymple, — *Account of Tipu Sultan,* Vol. 1. London, 1793

da Trindade, Paulo — *Conquista Espiritual do Oriente,* 3 Volumes, Lisboa, 1962-1967.

de Sousa, Francisco — *Oriente Conquistad a Jesu Christo pelos padres da Companhia de Jesus da Provincia de Goa,* 2 Volumes, Bombay, 1881, 1886.

Dubois, Abbe J.A. — *Hindu Manners, Customs and Ceremonies* Mr. Beauchamp, H.K. New Delhi 1994, (Reprint)

Forbes, James — *Oriental Memories* Selected from a series of Familiar Letters written during Seventeen Years Residence in India, 4 Vols., London, 1813;

Forrest, G. W. (Ed.) — *Selections from the State Papers,* Maratha Series, Bombay, 1885.

Forrest, G.W., — *Selections from the Minutes and the Official Writings of the Hon. Mounts Stuart Elphinstone.*

Fryer, John — *A New Account of East-India and Persia in eight letters being nine years travels,* London 1698.

Geneological tables of leading Catholic families of Da. Ka from the collection of Dr Michael Lobo.

Gleig, G.R., — *The Life of Maj. General Sir Thomas Munro,* 2 vols., 1835.

Hastings, W., — *Memories relative to the State of India,* London, 1786.

Historical Records of the Hon. East India Company of the First Madras European Regiment by a Staff Officer, London, 1843.

Kirkpatrick, William — *Select Letters of Tippoo Sultan to Various Public Functionaries,* London, 1811.

Kirmani, Husain Ali Khan — *The History of Hydur Naik,* London, 1842.

History of the Reign of Tippoo Sultan, Translated by W. Miles, London, 1854.

Taz Kirath - Ul-Bilad wal Hukkam (Persian) *(History of Principalities and their Rulers)* Translated by Shariff Shafi Ahmed, Mysore 1996.

Lawrence, A.W. — *Captives of Tipu Sultan,* London, 1929.

Lopez, Mendes A. — *A. India Portuguese* 2 vols. Lisbon 1886.

Mackenzie, Lieut. Roderick — *A Sketch of the War with Tipu Sultan,* 2 Vols., Calcutta, 1793-4.

Maistre de la Tour — *History of Hyder Shah and*

Tipoo Sultan, Calcutta, 1908.

Major Dirom — *A Narrative of the Campaign in India which terminated the War with Tippoo Sultan in 1792, 1793.*

Manual of the Madras Presidency.

Manuscripts of — Msgr. J.P. Piedade Sequeira preserved in Chikmagalur Diocese.

Severine Silva preserved in St. Aloysius College Museum, Mangalore.

Mascarenhas, F.X. — *Family of Paul Mascarenhas and Genealogical Tree*, Mangalore, 1940.

Miles, W. (Editor) — *History of the Reign of Tipu Sultan being a continuation of the Nisham Hydari* by M.H.A. K. Kirmani, London, 1864.

The History of Hyder Naik (Translation of Meer Husain Ali Khan Kirmani's Nishan-e-Haidari), London, 1842.

Mill J. — *History of British India*, Ed. H. H. Wilson, vols. III-VI, London, 1848.

M.M.D.L.T. — *Hyder Ali and Revolution in India* First Published in 1848. Reprint 1988 Delhi.

History of Hyder Ali and Tipu, Translated by Prince Gholam Mohammed, London, 1855.

The History of Hyder Shah Alias Hyder Ali Khan Bahadur; New

	Memoirs Concerning the East Indies with Historical Notes, London 1784, Reprinted 1848.
	The Life of Hyder Ali.
	Hyder Ali and Revolution in India 1848 (First) Reprint Delhi 1988.
Moen, A.	*Haider Ali Khan,* London, 1781.
Moncoes de Reino Livrodas	*(Monsoons of the Kingdom, The Book of),* mss in the HAG, Godices 136 (1740-1742), 143 (1702-1748), 144 (1628-1749), 147 (1749-1750), 149 (1689-1750), 150
Moor, Edward	*A Narrative of the Operations of Captain Little's Detachment and of the Mahratta Army Commanded by Purseram Bhow during the Late Confederacy in India against the Nawab Tippoo Sultan Bahadur,* London, 1794.
Munro, Sir Thomas	*Selections from the Collectorate of South Canara* (Containing letters of Sir Thomas Munro relating to early administration of Canara), Mangalore, 1879.
Mutti, Angelo P.	*Brevi Notizie intorno all Missione del Mangalore nell 'Indostan' raccolte.* Modena 1880
Orme, R.	*A History of the Military Transactions of the British Nation in Indostan,* London, 1803.
Parish Archives of	Barkur, Basrur, Chandavara, Farangipet, Gangolli, Gundibala,

	Honnavar, Karwar, Kirem, Kumta, Kundapura, Milagres - Kallianpur,, Milagres - Mangalore, Mirjan, Nagara, Rosario-Kallianpur, Rosario- Mangalore, Shirva and Sunkeri
Philips, C.H.	*The East India Company 1784-1834*, Manchester, 1940.
Pissurlencar, P.S.S. (Ed)	*Agentes da Diplomacia Portuguesa na India (Hindus, Muculmanos, Judeos eparces)*, Bastora, 1952.
Prabhu, Louis D' Souza	*History of the D'Souza Prabhu Family of Sagar Bhavan*, Chitrap Mulki, Mangalore, 1980.
Punganuri, R.R.	*Memoirs of Hyder and Tippoo* trans. C. P. Brown, Madras, 1849.
Report on the State of the	*East India Company* 1772-3, London, 1773.
Records Preserved in	the Bombay Secretariat
	Secretariat Outword Letter Book No. 18 of 1757 - 62
	Secretariat Inward Letter Book No. 17 of 1763, 18 of 1764, 19 of 1765
	Public Department Diary No. 30 B of 1757 onwards. No. 30B - 57.
	Secret and Political Department Diary No. of - 71. 1767 - 1798
	Chikmagalur Diocesan Archives.
	Mangalore Diocesean Archives.
Rice, L	*Mysore and Coorg*, 3 vols., Bangalore, 1876-78.
Robson, Francis	*The Life of Hyder Ally*, London, 1786.

Robson, H.A. *Hyder Ali*, London, 1781.

Salmond, J. *A Review of the Origin, Progress and Result of the Decisive War with the late Tippoo Sultan,* London, 1800.

Selections from the Letters, Despatches and other State Papers preserved in Bombay Secretariat in three volumes, (Ed. Goerge Forrest), Bombay, 1885-87.

Selections from the Records of the Madras Government; Dutch Records, No. 5, Historical Account of Nawab Hyder Ali Khan from the year 1763, (copied by the Rev. P. Groot). Madras, 1908.

Selection from the State Papers Preserved in the Foreign Department (Hastings' Papers) (1772-85), 3 Vols. Calcutta, 1890.

Sprengel, M.C *Hyder Ally and Tippo Saheb.* Weimer, 1801.

Stuart, Charles *A Descriptive Catalogue of the Oriental Library of the late Tippoo Sultan,* Cambridge, 1809.

Catalogue and Memories of Tippoo Sultan Cambridge, 1809.

Taylor, Philip Meadows *Tippoo Sultan*, London, 1840.

Thornton, E. *A History of the British Empire in India,* Vols. II-III, London, 1842.

Valenteer, George V. *Voyages and Travels to India, Ceylon, the Red Sea, Abyssinea and Egypt in the year 1802, 1803, 1804, 1805 and 1806,* London 1809.

Vas, George (Ed) *Geneological Tree of the Naik*

Vas family of Mangalore, Mangalore 1932.

Venkatesh Suman (tr) — *The Correspondence of the French During the Reign of Hyder Ali and Tipu Sultan 1781-1783* vol. I, Bangalore 1977

Wicki, J. — *Documenta Indica*, 12 Vols., Rome, 1940-72.

Wilks, Colonel Mark — *Historical Sketches of the South of India in an attempt to Trace the History of Mysore from the Origin of the Hindoo Government of that State, to the Extention of the Mohammedan Dynasty in 1799*, 3 Vols., London, 1810-1817.

Report on the Interior Administration, Resources and Expenditure of the Government, Calcutta, 1805.

Epigraphical Sources:

Annual Reports of the Archaeological Survey of India, Southern Circle, Madras.

Annual Reports of the Mysore Archaeological Department.

Annual Reports on South Indian Epigraphy.

Epigraphia Carnatica.

Epigraphia Indica.

Rice, B. Lewis — *Coorg Inscriptions*, Bangalore 1886.
Mysore Inscriptions, Bangalore 1879.

Gazetteers:

East India Gazetteer, (Ed. Walter Hamilton), London, 1828.

Gazetteer of Bombay Presidency XV Kanara I & II, Bombay, 1883.

Gazetteer of India, Vol. II (History and Culture), (Ed. Chopra P. N., New Delhi, 1973).

Imperial Gazetteer of India, The Indian Empire, Vol. II, Oxford, 1909.

Karnataka State Gazetteer, South Kanara District, (Ed. Abhisankar), Bangalore, 1973.

Mysore Gazetteer, (Ed. Hayavadana Rao), Bangalore, 1930.

Rice, B.L. — *Mysore Gazetteers,* 2 Vols., Westminister, 1897.

Sturrock J. — *Madras District Manuals, South Canara,* Vol. I, Madras, 1894.

Secondary Works

Annual Reports of the Portuguese Franciscans in India 1713-1833, Lisbon 1972.

Anthappa, I — *Shrirangapattana Taluku Mattu Suthamuthalalli Christha Dharmada Ugama,* Bangalore, 1994.

Kollegala Taluku Mattu Suthamuthalalli Christha Dharamada Ugama, Bangalore, 1997.

Kanakapura Taluku Mattu Suthamuthalalli Christha Dharamada Ugama, Bangalore 1997.

Anekal Taluku Mattu Suthamuthalalli Christha Dharamada Ugama, Bangalore, 1993.

Archer, Mrs. Mildred — *Tippoo's Tiger,* London, 1959.

Bearce, George D. — *British Attitudes towards India,* 1784-1858, London, 1961.

Bhatt, Gururaja — *Studies in Tuluva History and Culture,* Kallianpur, 1975, Tulunadu, Udupi, 1963.

Briggs, H.G. — *The Nizam: His History and Relations with the British Govern ment,* 2 Vols., London, 1861.

Brittebank, Kate — *Tippu Sultan's Search for Legitimacy,* Delhi 1977.

Brown, C.P. — *Memoirs of Haidar and Tipu* (A Translation of R. Ramchandra Punganuri's Marathi Book), Madras, 1849.

Chandar, W.S.R. (Ed.) — *Inside Mysore,* Bangalore, 1940

Chitnis, K.N. — *Keladi Polity,* Dharwad, 1977 (1794).

Coulton, G.G. — *The Inquisition,* London, 1929

Danvers, Charles Frederick — *The Portuguese in India, Being a History of the Rise and Decline of their Easter Empire,* 2 Vols., Allen Unwin, London, 1894.

D'Costa, Antony — *The Christianisation of Goa Island,* Bombay, 1967.

Denys, Forrest — *Tiger of Mysore: The life and death of Tipu Sultan,* London 1970.

Desai, Madhav Anant — *Chittakula-Karwar, A History,* Bombay, 1969.

D'Souza, A.L.P. — *History of the Catholic Community of South Kanara,* Mangalore, 1983.

D'Souza, Bento Graciano — *Goan Society in Transition, (A study in Social Change),* Bombay, 1975.

D'Souza, Wilfred R. — *History of the Mudarthas,* Udupi, 1996.

de Souza, Teotonio R. — *Discoveris, Missionary Expansion*

and Asian Cultures - New Delhi 1994.

Dikshit, G.S., (Ed.) *Studies in Keladi History,* Bangalore, 1981.

Directory of the Diocese of Mangalore, Mangalore, 1964.

Diwakar, R.R. (Ed.) *Karnataka through the Ages,* Bangalore, 1968.

Dodwell, H.H., (Ed.) - *Cambridge History of India,* Vol. V, Cambridge, 1929.

Duff, J.G. *A History of the Mahrattas,* 2 Vols., Oxford University Press, 1921

Fernandes, Praxy *Storm Over Seringapatanam,* Bombay 1969.

Ferrili, D. *The Jesuits in Malabar,* Vol. I-II, Bangalore, 1939, 1951.

Forrest, D.M. *The Oriental,* London, 1968

Gardner, Brian *The East India Company,* London, 1971.

George, V.C. Kurvilangad *Christianity in India through the Ages,* Kottayam, 1972.

Gidwani, Bhagwan S *The Sword of Tipu Sultan, New* Delhi, 1990.

Gleig, G.R. *The Life of Sir Thomas Munro,* 2 Vols., London, 1830

Gomes, Olivinho, J.F. *Village Goa,* New Delhi, 1987.

Gracias, Fatima da Silva *Health and Hygiene in Colonial Goa* 1510-1961, New Delhi, 1994.

Gune, V.T. *A Guide to the Collections of Records from the Goa Archives Panaji,* Panaji, 1973.

Gupta, S.P. (Ed.) *Readings in South Indian History,* Delhi, 1977.

Hasan, Mohibbul — *History of Tipu Sultan,* Calcutta, 1951.

Hayavadana Rao — *C., History of Mysore,* 3 Vols., Bangalore, 1946

Henty, G.A. — *The Tiger of Mysore,* London, 1896

Hukkerikar, R.S., (Ed.) — *Karnataka Darshana,* Volume presented to Shri R.R. Diwakar on his sixtieth birthday.

Hull, Ernest R., S.J. — *Bombay Mission-History with a special study of the Padroado Question,* Bombay, 1927.

Kamath, S.U. — *A Concise History of Karnataka,* Bangalore, 1980.

Kareem, C.K. — *Kerala Under Haider Ali and Tipu Sultan,* Cochin, 1973.

Kaye, J.W. — *The Administration of the East India Company,* Allahabad, 1966 reprint.

Kudva, V.N. — *History of the Dakshinatya Saraswats,* Madras, 1991.

Kurup, K.K.N. — *History of the Tellichery Factory,* Calicut, 1985.

Logan, W. — *Malabar,* 2 Vols., Madras, 1887.

Medoldrick, Sylvester — *Bellary Mission,* London 1958.

Meersman, Achilles, O.F.M. — *The Ancient Franciscan Provinces in India,* Bangalore, 1971.

Menon, K.P. — *A History of the Kerala,* 4 Vols., Ernakulam, 1924-37.

Menon, S. — *A History of Travancore from the Earliest Times,* Madras, 1878.

Mill, James — *History of British India* (Ed.) with notes and continuation by H.H.

Wilson 9 vols., London, 1840.

Misra, B.B. — *The Central Administration of the East India Company,* 1773-1834, Manchester, 1959

Moore, J. — *The History of Diocese of Mangalore,* Mangalore, 1905.

Moreas, George Mark — *A History of Christianity in India,* I, Bombay, 1964.

Mangalore, A Historical Sketch, Mangalore, 1927.

Mugali R.S. — *The Heritage of Karnataka in Relation to India,* Bangalore, 1946.

Mundadhan, A.M. — *Sixteenth Century Traditions of St. Thomas Christians,* Bangalore, 1970.

Muthanna, A.M. — *Tipu Sultan X'rayed,* Mysore, 1980.

History of Karnataka, Mysore, 1963.

Pannikar, K.M. — *Malabar and the Dutch,* Bombay, 1931.

Parkes, Henry Bernard — *The United States of America: A History* Calcutta 1964.

Parsons, Constance C. — *Seringapatam*, London, 1931.

Passant — *A Short History of Germany 1815-1945,* Cambridge 1962.

Perumail, H.C. (CMI) — *Christianity in India,* Alleppey, 1972.

Philips, C.H. — *The East India Company* 1784-1834, Manchester, 1940, revised 1961.

Pinto, Pius Fidelis	*History of the Christians in Coastal Karnataka 1500-1763*, Mangalore, 1999.
	Karavali Karnatakada Chraistara Ithihasa (1500-1763), Mangalore, 1999.
	Konkani Christians of Coastal Karnataka in Anglo-Mysore Relations 1761-1799 A.D.
	Anglo - Mysore Sambadhada Hinneleyalli Karavali Karnataka Konkani Kraistaru 1761-1799 A.D. (Kannada)
Pissurlencar, P.S.S.	*The Portuguese and the Marathas*, tr. P.R. Kakodkar, Bombay, 1975.
Prabhu, Dayananda	*Mysore Samsthanada Chraisthara Ithihasa,* Mysore, 1994.
Prasad, Ishwari	*History of Medival India*, Allahabad, 1933.
Priolkar, Anant Kabba	*The Goa Inquisition*, Bombay, 1961.
Ramesh, K.V.	*A History of South Kanara*, Dharwar, 1970.
Rao, C. Hayavadana	*History of Mysore*, 3 vols., Bangalore, 1948
Saldanha, J.A.	*Konkani Castes*, Mangalore, 1904.
Saldanha, S.N.	*Captivity of the Canara's Christians under Tippoo in 1784*, Mangalore, 1933.
Sequeira, Piedade J.P.	*History of the Diocese of Chikmagalur,* Chikmagalur, 1988.
	Tiger of Mysore and Kanara

Christians, Chikmagalur, 1986.

Shama Rao — *Modern Mysore (From the beginning to 1868)*, Bangalore, 1936.

Shastri, B.S. — *Keladiya Arasaru hagu Portuguesaru,* Dharwad, 1972.

Studies in Indo-Portuguese History, Bangalore, 1981.

Sheik Ali, B. — *British Relations with Haider Ali*, Mysore, 1963.

Tipu Sultan, A Study in Diplomacy and Confrontation, Mysore, 1982.

Tipu Sultan, New Delhi, 1972.

Silva, Severine — *History of Christianity in Canara*, Vol. I, Karwar, 1958.

History of Christianity in Canara, Vol. II, Karwar, 1961.

Karwar through the Ages, Karwar, 1964.

Mangalore, Ankola, 1956.

Toponomy of Canara, Bombay, 1963.

Annals of the Karwar Mission, Karwar, 1963.

Sinha, N.K. — *Haider Ali*, Vol. I, Calcutta, 1941. Complete second Ed, 1949.

Smyth, William — *Lectures on the History of the French Revolution* vol. 11, London 1860.

Sundara, A. — *The Keladi Nayakas; Architecture and Art*, Vol. V, Part 2, Mysore, 1987.

Sutherland, L.S. — *East India Company in Eighteenth Century Polities*, Oxford, 1952.

Swaminathan, K.D. — *The Nayakas of Ikkeri,* Madras, 1957.

Thekkedath, Joseph — *History of Christianity in India*, Vol. II, Bangalore, 1982.

Thompson, E. and Garratt, G.T. — *The Rise and Fulfilment of British Rule in India*, London, 1934.

Thornton, Edward — *History of the British Empire in India*, 4 vols, London, 1842.

Thurston, Edgar — *Caste and Tribes of South India*, Vol. I, V, Madras, 1901.

Tuluvaite — *Tuluva - A Miniature of India*, Karkal, 1966.

Vasanth Madhava, K.G. — *Religions in Coastal Karnataka*, 1500-1763, New Delhi, 1985.

Western Karnataka its Agrarian Relations, New Delhi, 1991.

Venn, T.W. — Mangalore, Cochin, 1945.

Articles :

Achyuta Rao, D.S. — *'Haider Ali : Character, Personality, Public and Private Life'. Quarterly Journal of Mythic Society,* 1940-41, vol.31, pp.25-35.

Alvares, E.M. — *'Life in the Ikkeri Kingdom'*, *Indica*, Vol. 5, No.2, Sept., 1968.

Boxer, C.R. — *'A Note on Potuguese Missionary Methods in the East, 16th 018th Centuries', Ceylon Historical*

Journal X, 1-4, July 1960-April 1961.

Boyajiyan, James C. — *'Goa Inquisition, A New Light on First 100 years,' Purabhilekh-Puratatva*, Vol. IV, No.2, Jan-June, 1986.

D'Souza, Teotonio R. — *'Spiritual Conquest of the East. A Cretique of the Church History of Portuguese Asia (16th and 17th Centuries),' Indian Church Review*, Vol. XIX No. 1, June 1985.

Diskalkar, D.B. — *'George Gray's Embassy to Hyder Ali' Journal of Indian History*, Vol.II, 1932, pp.311-33.

Krishna, M.H. — *'Memoirs of Hyder Ali from the year 1758-1770* by Eloy Joze Correa Peixoto. *Indian History Congress Proceedings*,' Vol.2, 1938, pp. 538-45.

Meersman, Achilles, O.F.M. — *'Catholic Beginnings on the Canara Coast,' Indian Ecclesiastical Studies*,' I (1962), 290-310.

'Notes on the Caritable Institutions the Portuguese established in India. Indian Church History Reviews,' V, 1971, 95-105.

'Some Eighteenth Century Statisties of the Archdiocese of Goa and of the Diocese of Cochin,' Indian Church History Review, II, 1968, 97-117.

Sajun Lal, K. — *'Hyder Ali's Appeal to the*

Hon'ble East India Company, 1764.' Indian Historical Quarterly, Vol. 19, 1943, pp. 184-7.

Saletore, R.N. — *'The Keladi Revenue System,' Journal of Indian History,* Vol.XVIII, Part 1, April 1939.

Sarkar, J. — *'Haider Ali's Invasion of the Eastern Carnatic, 1780.' Islamic Culture*, Vol.15, 1941, pp.217-28.

Sen, Surendranath — *'Hyder Ali's Fleet.' Indian Historical Quarterly,* Vol.6, 1930, pp.309-14.

Shastry, B.S. — *'The Portuguese in South India,' South Indian Studies*, Edited by B.R. Gopal and H.M. Nayak, Mysore, 1981.

'Socio-religious Impact of the Portuguese on Karnataka, Some observations,' XCHR (Xavier Centre of Historical Research, Goa)

'Dakshina Kanada Karavaliyali Portugeejaur,' (Kan), *Sudarshana*, Dr. T.M.A. Pai Abhinandana Grantha, Vijaya College Trust, Mulki 1976, pp. 117-118.

Vasantha Madhava, K.G. — *'Role of Konkani People in Agrarian Set up of Coastal Karnataka 1535-1800 A.D.,' QJMS*, Vol. XXXI, Nos. 3-4,

1990.

'Christians and Agrarian Set up in the Coastal Karnataka,' The Quarterly Review of Historical Studies, Vol XXV, No.2, July-Sept., 1985.

'Keladi Nayakas and the English,' The Journal of the Institute of Indian Studies, Vol. I, No.1, May, 1978.

Venkatarama Ayyar, K.R. *'Some little known but vital incidents in Haider Ali's Carnatic Campaign.' Indian Historical Records Commission Proceedings*, Vol.21, 1944, pp. 91-93.

Unpublished Theses :

Alvares, E.M. *Nayakas of Ikkeri*, Bombay, 1930.

D'Souza, Alphonsus B. *Popular Christianity : A Case Study among the Catholics of Mangalore*, University of Delhi, 1993.

Mascarenhas, W.X. *Hyder and Tipu Sultan in Kanara*, Bombay, 1931.

Menezes, W.J. *Canara and the Portuguese*, Bombay, 1953.

Pinto, Pius Fidelis *History of Christianity under Vijayanagara and Nayaks of Keladi 1500-1763 A.D.*, Mysore, 1997.

Prasanna Kumar, M. *Brahmadeyas and Devadayas in the Wodeyars' Kingdom of*

Mysore - an Integrated study (1600 - 1881 A.D.) Mysore 1997.

Rasquinha, L.A. *A History of North Canara*, Mysore, 1979.

Shastry, B.S. *The Portuguese in Kanara*, 1498-1763, Bombay, 1969.

Vasantha Madhava, K.G. *Political History of Kanara 1565-1763*. Mainly based on inscriptions, Dharwad, 1976.

Journals :

Amar Konkani (A half yearly Journal of Konkani Language and Culture), Mangalore

Colloquium, Panaji, Goa.

Indian Antiquary.

Indian Church History Review.

Indian Historical Quarterly Review, Calcutta.

Indica organ of the Heras Institute of Indian History and Culture, Bombay.

Journal of the Bombay Branch of Royal Asiatic Society, Old and New Series, Bombay.

Journal of Bombay-Historical Society, Bombay.

Journal of Indian History, Madras, Trivandrum.

Journal of the Institute of Indian Studies, Udupi.

Konkani Dirven.

Mangalore Magazine, Mangalore.

Purabhilekha Puratattva, Panaji, Goa.

Quarterly Journal of Mythic Society, Bangalore.

The Examiner; Bombay.

Souvenirs :

Akhil Bharatiya Konkani Sahitya Parishad, 1976, Mangalore.

Golden Jubilee Souvenir of Codialbail Press, 1882-1932, Mangalore, 1932.

Kanara Catholic Association, Diamond Jubilee Souvenir, 1901-1976, Bombay 1976.

Kanara Catholic Association, Golden Jubilee Souvenir, 1901-1951, Bombay 1951.

Konkani Dirven, Silver Jubilee Souvenir, 1912-1937, Mangalore 1938.

Mangalore, Special Issue 1975, Mangalore, Vol. XVIX, May 1975.

Our Lady of Miracles Milagres, Mangalore, *Tricentenary Souvenir,* 1680-1980, Mangalore 1980.

Raknno, Silver Jubilee Number, 1939-1963 (Konkani), Mangalore, 1963.

The Mangalorean, Golden Jubilee Souvenir 1933-1983, Bombay, 1983.

The Milagrian Tricentenary Souvenir, Kallianpur 1981.

ಗ್ರಂಥ್‌ಕರ್ತ್ಯಾಚೆ ಪರಿಚಯ್

ದೊತೊರ್ ಪಿಯುಸ್ ಫಿದೆಲಿಸ್ ಪಿಂಟೊ ಗೊವ್ಳಿಕ್ ಆನಿ ಸಮಾಜಿಕ್ ಶೆತಾಂನಿ ಅನ್ಬವ್ ಆಸ್ಲಲೊ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ತೆರಾ ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ತೊ ಹ್ಯಾ ಶೆತಾಂನಿ ವಾವುರ್ನ್ ಆಸಾ. ಮಂಗ್ಳುರ್ ದಿಯೆಸೆಜಿಚೊ ಪಾದ್ರಿ ಜಾವ್ನ್ ತಾಕಾ 1986ಂತ್ ಓಡ್ದ್ ಮೆಳ್ಳಿ. ದೇವ್‌ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನಾಂತ್ ಸ್ನಾತಕ್, ಕರ್ನಾಟಕ್ ವಿಶ್ವ್‌ವಿದ್ಯಾನಿಲಯಾಥಾವ್ನ್ ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ ಎಮ್. ಎ. ಸನದ್ ಆನಿ ಮಯ್ಸುರ್ ವಿಶ್ವ್‌ವಿದ್ಯಾನಿಲಯಾಥಾವ್ನ್ 'ವಿಜಯನಗರ್ ಆನಿ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ಇತಿಹಾಸ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1500-1763' ಹ್ಯಾ ಮಹಾಪ್ರಬಂದಾಕ್ ತಾಕಾ ದೊತೊರ್ ಸನದ್ ಲಾಭ್ಲ್ಯಾ.

ಪುತ್ತುರ್, ಕುಳುರ್ ಫಿರ್ಗಜಾಂನಿ ಸಹಾಯ್ ವಿಗಾರ್, ಸಾಂತ್ ಆಂತೊನಿಚೊ ಆಸ್ರೊ, ಜೆಪ್ಪು ಸಹಾಯಕ್ ದಿರೆಕ್ತೊರ್, ನಿಡ್ಡೊಳ್ಳಿ ಫಿರ್ಗಜ್ ವಿಗಾರ್ ಆನಿ ಜೆಪ್ಪು ಸಾಂ. ಜುಜೆಚಾ ವರ್ಕ್‌ಶೊಪಾಚೊ ದಿರೆಕ್ತೊರ್ ಜಾವ್ನ್, ವಾವುರ್‌ಲ್ಲೊ ತೊ ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಸಮನ್ವಯ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚೊ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಆನಿ ಸಾಂಗಾತಚ್ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಾ ಇತಿಹಾಸಾಚೆರ್ ಸಂಸೊದ್ ಚಲವ್ನ್ ಆಸಾ.

ತಾಚ್ಯೊ ಹೆರ್ ಕೃತಿಯೊ

1. *History of Christians in Coastal Karnataka 1500 - 1765 A.D.*
2. *Konkani Christians of Coastal Karnataka in Anglo-Mysore Relations 1761-1799 A.D.*
3. *ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕ್ರೈಸ್ತರ ಇತಿಹಾಸ ಕ್ರಿ.ಶ. 1500 - 1765*
4. *ಆಂಗ್ಲೊ-ಮೈಸೂರು ಸಂಬಂಧದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರೈಸ್ತರು ಕ್ರಿ.ಶ. 1761-1799*

ಪ್ರಕಾಶಕ್